VICTOR SUVOROV

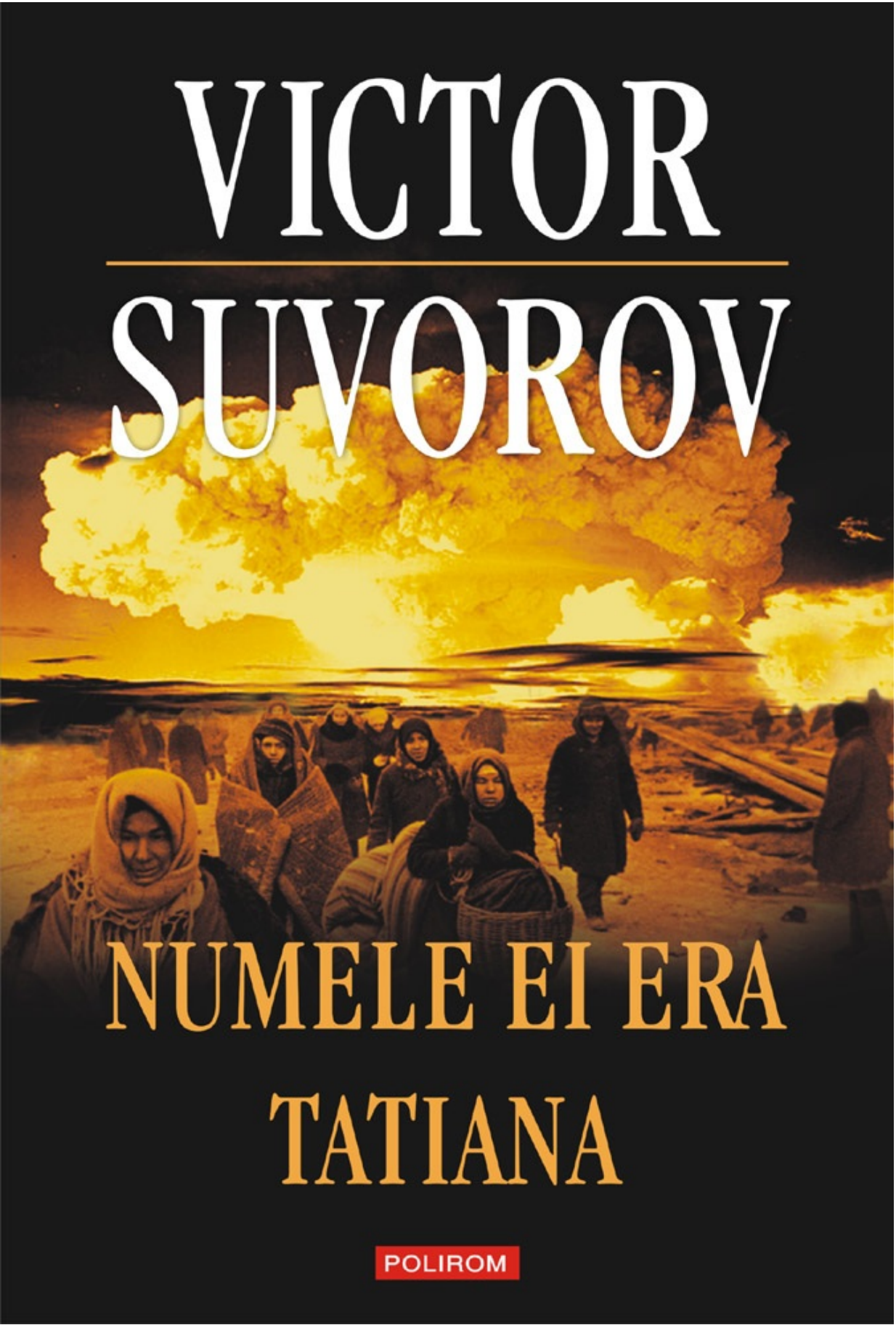

NUMELE EI ERA TATIANA

POLIROM

VICTOR SUVOROV

NUMELE EI ERA TATIANA

Traducere de Maria Sîrghe

POLIROM
2013

Viktor Suvorov, *Itak, ona zvalas Tatiianoi*
© 2013 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.*polirom.ro*
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-3910-6
ISBN PDF: 978-973-46-3911-3
ISBN print: 978-973-46-3692-1

Coperta: Radu Răileanu
Pe copertă: cc by RIA Novosti archive/Boris Kudoyarov

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

VICTOR SUVOROV (Vladimir Bogdanovici Rezun), fost ofiţer al Direcţiei Generale de Informaţii a Ministerului Apărării din Uniunea Sovietică, a defectat în 1978 şi s-a stabilit în Marea Britanie, unde a lucrat ca analist de informaţii. Alte volume traduse la Editura Polirom: *Spărgătorul de gheaţă. Cine a declanşat al Doilea Război Mondial?* (1995, 2010), *Ultima republică* (vol. I: *De ce a pierdut Uniunea Sovietică al Doilea Război Mondial?*, 1997, 2010; vol. II: *Cauza sfântă*, 2011; vol. III: *Dezastrul*, 2011), *Ziua M. Când a început al Doilea Război Mondial?* (1998, 2011), *Epurarea. De ce a decapitat Stalin armata?* (2000, 2011), *Acvariul. Cariera şi defecţiunea unui spion sovietic* (2011), *Speţnaz. Istoria secretă a Forţelor Speciale Sovietice* (2011), *O să vă îngropăm! Cronica măreţului deceniu* (2012), *Sinuciderea. De ce a atacat Hitler Uniunea Sovietică?* (2012), *Umbra victoriei* (2013) şi *Eliberatorul* (2013).

„Mareşalul Jukov, incapabil şi extrem de crud, nu a lăsat în urma sa nicio idee valoroasă şi cât de cât originală, nu a planificat şi nu a desfăşurat nicio operaţiune în care arta militară şi respingerea inamicului cu pricepere tactică să joace vreun rol. A învins numai prin superioritatea zdrobitoare în efectiv uman, tehnică de luptă, muniţii şi carburanţi. Numai prin moartea unui mare număr de soldaţi, de câteva ori mai mare decât al inamicului.

Incontestabil, el era capabil de un singur lucru: veghea necruţător să-i fie îndeplinite toate ordinele, fără să-i pese de absurditatea acestora şi de sângele vărsat.

Dar Rusia avea nevoie de un mare comandant militar în războiul câştigat!”

Mihail Veller

„Totalitarismul este mai eficient decât democraţia deoarece se bazează pe minciună şi constrângere. Cu toate acestea, democraţia este mai eficientă decât totalitarismul în domeniul economiei şi, în cele din urmă, acest lucru a fost fatal pentru URSS. Lecţia prăbuşirii URSS constă în faptul că eficienţa economiei a învins eficienţa

constrângerii.”

Iulia Latînina

Explicaţii absolut necesare

Pe 13 septembrie 1953, Nikita Sergheevici Hruşciov şi-a ocupat postul de prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice (CC al PCUS).

Pe 13 septembrie 1963 s-au împlinit 10 ani de guvernare. În preajma acestei date, unuia din linguşitorii curţii i-a venit fericita idee să declare că vor trece secole şi generaţiile viitoare de oameni de pe întreaga planetă îşi vor aminti cu emoţie şi recunoştinţă aceşti ani, pe care-i vor numi Marele Deceniu.

Ideea a fost preluată, repetată şi amplificată de toate ziarele şi revistele sovietice. De la tribunele conferinţelor şi congreselor, conducătorii de cel mai înalt rang au început să vorbească despre Marele Deceniu. În toate cinematografele Uniunii Sovietice rula filmul apărut pe ecrane în 1961, *Nikita Sergheevici al nostru*. Despre Marele Deceniu trâmbiţau în fiecare zi crainicii de radio şi de televiziune. Expresia a devenit oficială, alături de altele două, încununând triada:

– Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie;
– Marele Război pentru Apărarea Patriei;
– Marele Deceniu.

Toate acestea au durat exact 13 luni. Pe 13 octombrie 1964, în urma unui complot, Hruşciov a fost dat afară din toate posturile ocupate şi scos

la pensie.

Cât ai clipi, Marele Deceniu s-a transformat în „perioada voluntarismului”. În schimb, era interzisă pronunţarea numelui voluntaristului. Pentru următorii 20 de ani, Hruşciov şi toată perioada guvernării sale au dispărut din istoria noastră. Despre Marele Deceniu nu s-au scris nici cărţi, nici articole, nu s-au turnat filme, nu s-au compus poeme şi nici cântece.

Noul conducător al ţării noastre, Mareşal al Uniunii Sovietice, de patru ori Erou al Uniunii Sovietice, Erou al Muncii Socialiste, tovarăşul Leonid Ilici Brejnev era un om extrem de capabil. El cumula funcţiile de secretar general al CC al PCUS, preşedinte al Sovietului Suprem, preşedinte al Consiliului Apărării URSS. În plus, scria cărţi, datorită cărora i-a fost decernat Premiul Lenin pentru literatură.

Totuşi, în cele trei cărţi ale lui Brejnev despre perioada premergătoare războiului, despre război, despre reconstrucţia postbelică, despre desţelenirea pământurilor, Hruşciov nu este pomenit deloc. Dacă ar fi să credem în realismul cărţilor lui Brejnev, ar trebui să admitem că nu a existat niciodată un Hruşciov.

Deşi Hruşciov a fost cel care i-a acordat atenţie tânărului inginer Brejnev şi l-a ridicat pe cele mai înalte culmi ale puterii.

Deşi înainte de război, în perioada de început a războiului şi după război Hruşciov a fost şeful direct al lui Brejnev.

Deşi, sub conducerea generalului-locotenent Hruşciov, generalul-maior Brejnev a participat la lovitura de stat şi la arestarea Mareşalului Uniunii Sovietice Beria.

Deşi desţelenirea pământurilor a fost iniţiativa lui Hruşciov. Brejnev a coordonat lucrările de desţelenire sub controlul personal al acestuia.

Deşi în perioada Marelui Deceniu Brejnev a fost cel mai înfocat şi credincios hruşciovist.

Deşi Brejnev a participat activ împreună cu Hruşciov la răsturnarea Mareşalului Uniunii Sovietice Jukov.

Deşi Brejnev a primit prima Stea de Aur în perioada Marelui Deceniu.

Marele Deceniu a fost o perioadă excepţională a istoriei noastre.

Planul meu este să scriu trei cărţi despre perioada guvernării lui Hruşciov: *Numele ei era Tatiana*, *Ruptura*, *O să vă îngropăm!*

Pentru a înţelege cine a fost Nikita Hruşciov şi cine erau camarazii săi cei mai apropiaţi, va trebui să aruncăm o privire asupra evenimentelor care au precedat Marele Deceniu.

Tatianei

Capitolul 1

1

Pe 29 iulie 1939, maiorul superior al Securităţii Statului, Ivan Aleksandrovici Serov, a fost numit în funcţia de locţiitor al şefului Departamentului Principal al Securităţii Statului – GUGB NKVD SSSR. Maiorul superior al Securităţii Statului avea 33 de ani. Gradul de maior superior al Securităţii Statului era echivalent cu gradul de comandant de divizie din armată: câte două romburi la petliţe.

Serov a ocupat funcţia de locţiitor al şefului GUGB o singură lună – august 1939. În acest scurt interval de timp a înfăptuit ceva ce l-a determinat pe Stalin să-l recompenseze cu generozitate.

În sistemul NKVD, postul cel mai înalt în afara Moscovei era acela de comisar al poporului pentru Afaceri Interne în Ucraina. Stăpânul Ucrainei în acel moment era Nikita Sergheevici Hruşciov. Titulatura oficială a Stăpânului era: Prim-Secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina.

Pe 31 august 1939, Stalin a ridicat receptorul şi s-a interesat: are tovarăşul Hruşciov ceva împotriva numirii tovarăşului Ivan Aleksandrovici Serov în funcţia de comisar al poporului pentru Afaceri Interne în Ucraina?

Stalin putea să nici nu-l întrebe pe Hruşciov ce părere are, însă, fiind un om înţelept, ştia să-şi respecte subalternii atunci când era necesar.

Putea Hruşciov să se împotrivească? Mai ales că nu ştia aproape nimic despre Serov – acesta apăruse recent în NKVD.

Stalin nu s-a apucat să-i explice lui Hruşciov ce anume a realizat Serov în postul de locţiitor al şefului GUGB NKVD SSSR. Dacă Marele Conducător a considerat posibil şi necesar să numească un luptător pe frontul secret în cea mai înaltă funcţie cekistă din afara Moscovei în semn de recunoştinţă pentru o singură lună în precedenta funcţie, foarte înaltă oricum, înseamnă că aşa trebuia.

A doua zi, pe 1 septembrie 1939, Germania a atacat Polonia.

Pe 2 septembrie 1939, Serov şi-a făcut apariţia în Kiev. De la gară s-a îndreptat direct spre CC al PC din Ucraina să se prezinte lui Hruşciov.

2

Funcţia de comisar al poporului pentru Afaceri Interne în Ucraina era blestemată. Ca toate celelalte funcţii din NKVD, de altfel.

Primul şef al NKVD din Ucraina a fost comisarul de Securitate de rangul 1, Vsevolod Apollonovici Baliţki. Acesta a fost arestat şi, în ziua în care a împlinit 45 de ani, a fost împuşcat.

Apoi această funcţie a fost ocupată de comisarul de Securitate de rangul 2, Izrail Moiseevici Leplevski. A fost arestat şi împuşcat la vârsta de 42 de ani.

În locul său a venit comisarul de Securitate de rangul 3, Aleksandr Ivanovici Uspenski. Avea 36 de ani când, dându-şi seama cum stau

lucrurile, a dispărut. Uspenski a făcut în aşa fel încât dispariţia lui să pară sinucidere, lăsând pe masa de lucru un bilet cu următorul conţinut: „Căutaţi-mi cadavrul în Nipru”. Însă de mâna răzbunătoare a proletariatului nu poate fugi nimeni. Biletul nu a fost luat în serios, Uspenski a fost dat în urmărire generală şi peste o jumătate de an a fost prins şi împuşcat.

Se poate formula următoarea regulă: fiecare nou şef al NKVD din Ucraina era mai tânăr şi cu un rang mai mic decât predecesorul său. Dar sfârşitul era acelaşi pentru toţi. Şi aceasta era o regulă.

Timp de aproape un an, funcţia a rămas vacantă. Au ocupat-o PAT – persoane angajate temporar[1].

Aşadar, la Kiev a fost numit un nou comisar. Conform regulii, acesta era mai tânăr decât predecesorii săi şi avea gradul de maior superior al Securităţii Statului. Dacă lucrurile ar fi continuat astfel, în fruntea NKVD ar fi fost numit curând un locotenent de Securitate în vârstă de 20 de ani şi ar fi fost împuşcat imediat după ocuparea funcţiei.

Însă Serov putea constitui excepţia de la regulă.

Hruşciov l-a primit pe noul comisar al poporului fără să-l lase să aştepte, l-a întrebat de sănătate, de familie, de planurile de viitor, s-a interesat ce părere are conducerea superioară a NKVD despre invadarea Poloniei de către Germania, dacă Marea Britanie îşi va respecta angajamentele luate de a fi de partea Poloniei.

Maiorul superior al Securităţii Statului a răspuns cu multă convingere: le va respecta.

Pe 3 septembrie 1939, Marea Britanie şi Franţa au declarat război Germaniei.

Pe 4 septembrie 1939, comisarului poporului pentru Afaceri Interne

în Ucraina, Ivan Aleksandrovici Serov, i-a fost acordat gradul de comisar de rangul 3 al Securităţii Statului.

3

Pe 17 septembrie 1939, trupele Armatei Roşii au trecut frontiera Poloniei. Şi Hruşciov, şi Serov au depus mari eforturi pentru a-i face fericiţi pe cetăţenii teritoriilor anexate, pentru a-i determina să-şi iubească noua patrie numită Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. Reţeta era simplă şi eficientă: nimicirea celor răi ca să rămână numai cei buni.

În această privinţă tovarăşul Hruşciov avea o experienţă bogată.

În anul 1937, tovarăşul Stalin le-a dat prim-secretarilor de regiuni, ţinuturi şi republici permisiunea de a-i nimici pe duşmanii care zădărnicesc construirea viitorului luminos. I-a stabilit fiecăruia câte o normă. Însă norma li s-a părut prea mică secretarilor.

> Imediat, la Biroul Politic al CC au început să vină cereri de la toţi secretarii – câte persoane trebuiau să împuşte sau să arunce în închisoare. Curios lucru că cel mai lacom de vărsare de sânge era Nikita Sergheevici Hruşciov. S-au păstrat documente în acest sens: în anul 1937, în regiunea Moscovei el a reuşit să găsească 20.000 de „chiaburi” pasibili de a fi împuşcaţi. De unde a găsit el atâţia în împrejurimile Moscovei şi mai ales după cinci ani de la încheierea colectivizării? Acelaşi lucru l-a repetat şi în Ucraina. (*Krasnaia zvezda*, 20 septembrie 2006)

Trebuie avut în vedere faptul că în anul 1953 Hruşciov a devenit stăpânul Uniunii Sovietice şi primul lucru pe care l-a făcut a fost să dea dispoziţia de purificare a arhivelor, distrugând orice urmă a activităţii

sale tumultuoase. Documentele despre care vorbeşte *Krasnaia zvezda* sunt doar nişte mărturii indirecte, care s-au păstrat întâmplător, din neatenţie, ale contribuţiei personale a lui Hruşciov la lupta împotriva duşmanilor poporului.

Încă ceva: înainte de cel de-al Doilea Război Mondial, Uniunea Sovietică era compusă din 11 republici. În nouă dintre ele, secretarii care i-au cerut lui Stalin permisiunea de a spori numărul execuţiilor au nimerit ei înşişi sub securea dreptăţii proletare. În locul lor au venit alţi secretari care au împuşcat şi au încarcerat oameni, care au cerut mărirea normelor de lucru şi care, la rândul lor, au primit câte un glonţ în ceafă.

Numai în două republici prim-secretarii au supravieţuit cu succes anilor 1937 şi 1938: Beria în Gruzia şi Hruşciov în Ucraina.

Hruşciov şi Beria nu au fost numai fruntaşi ai terorii roşii, ei au fost şi nişte flăcăi cât se poate de isteţi. Altminteri ar fi împărtăşit soarta tuturor colegilor lor.

4

La portretul lui Nikita Sergheevici Hruşciov, dacă tot am adus vorba despre perioada premergătoare războiului, voi adăuga o tuşă uşoară cu un penel fin. Pe 10 iulie 1937, Biroul Politic a adoptat hotărârea de creare a „troicilor” regionale.

Din „troică” făceau parte şeful NKVD local, procurorul şi secretarul de partid al raionului, al regiunii, al ţinutului sau al republicii respective. „Troicile” împărţeau toţi suspecţii în două categorii: prima şi a doua. Cei care nimereau în prima categorie erau împuşcaţi, ceilalţi erau închişi

pentru perioade lungi. Fără a intra în detalii, „troicile” pronunţau sentinţe cu liste pe care figurau mii de oameni.

De la Comitetul Central al Partidului Comunist au fost expediate chestionare în toate republicile, ţinuturile, regiunile şi raioanele: care va fi componenţa „troicii”, ce număr limită de împuşcări consideraţi necesar să stabilim pentru început?

Primind răspunsurile din teritoriu, Comitetul Central confirma numele celor care decideau soarta oamenilor şi limita iniţială de împuşcări.

Punctul 12 al hotărârii Biroului Politic din 10 iulie 1937 a stabilit componenţa unei astfel de „troici”:

Pentru regiunea Moscova, tovarăşii Redens, Maslov, Hruşciov.

Acelaşi punct afirma prima decizie a „troicii” din regiunea Moscova privind împuşcarea unui număr de 6.500 de persoane şi deportarea în cele mai îndepărtate raioane din ţară a 32.805 persoane (Molotov, Malenkov, Kaganovici, 1957, Stenograma Plenarei din iunie a CC al PCUS, Moscova, 1998, p. 747).

Vă propun să analizăm totuşi componenţa „troicii” respective. Să-i evaluăm pe colegii tovarăşului Hruşciov care l-au ajutat să cureţe Moscova şi împrejurimile ei de spioni şi sabotori, de contrarevoluţionari, terorişti şi diversionişti.

Tovarăşul Stanislav Franţevici Redens. Cariera militară: membru CEKA din 1918; anchetator în CEKA din Moscova; secretar personal al tovarăşului Dzerjinski; preşedinte al CEKA din gubernia Odessa; preşedinte al CEKA din gubernia Crimeea; şeful Direcţiei Speciale a forţelor maritime din Marea Neagră şi din Marea Azov; adjunctul lui Dzerjinski la conducerea Consiliului Suprem al Agriculturii; preşedintele

Departamentului Politic de Stat din Transcaucazia; preşedintele Departamentului Politic de Stat din Bielorusia; preşedintele Departamentului Politic de Stat din Ucraina; şeful NKVD în regiunea Moscova; comisar de rangul 1 al Securităţii Statului. Căsătorit cu sora soţiei lui Stalin, Anna Allilueva. Unul dintre organizatorii procesului intentat lui Zinoviev şi lui Kamenev. Pe 20 ianuarie 1938 a fost numit comisar al poporului pentru Afaceri Interne în Kazahstan. Pe 22 noiembrie 1938 a fost arestat. A fost declarat vinovat de:

> spionaj în folosul serviciilor secrete poloneze, precum şi de faptul că este membru al unei organizaţii complotiste din sistemul NKVD, la ordinele căreia a desfăşurat activităţi ostile îndreptate spre maltratarea cadrelor sovietice de partid, a efectuat masiv arestări neîntemeiate ale cetăţenilor sovietici, dintre care mulţi au fost împuşcaţi.

Tovarăşul Redens a fost împuşcat şi el pe 12 februarie 1940.

Al doilea membru al „troicii” era Konstantin Ippolitovici Maslov. Procuror al Moscovei. Arestat pe 3 iulie 1938. Declarat vinovat pentru că:

> a fost membru activ al organizaţiei teroriste contrarevoluţionare provocatoare şi troţkiste care activa în cadrul procuraturii oraşului şi regiunii Moscova, a desfăşurat o activitate subversivă, a intrat în rândul unei grupări militare teroriste, care pregătea comiterea unor acte de terorism împotriva conducătorilor Partidului Comunist Unional (al bolşevicilor) şi ai guvernului sovietic.

Pe 7 martie 1939, cetăţeanul K.I. Maslov a fost condamnat şi împuşcat în aceeaşi zi. Împreună cu el au fost împuşcaţi şi locţiitorii săi, V.I. Koblenţ şi I.N. Evzerihin.

Să rezumăm: tovarăşii Redens, Maslov şi Hruşciov căutau asiduu duşmanii poporului şi îi lichidau cu miile în timp record. Însă a ieşit la

iveală faptul că Redens era spion polonez, că era complotist, că aresta ilegal cetăţenii sovietici şi îi împuşca! Maslov era un terorist care pregătea atentate împotriva conducătorilor primului stat socialist din lume!

Împreună cu răufăcătorul şi spionul Redens şi cu teroristul Maslov lucra tovarăşul Hruşciov, semna aceleaşi liste kilometrice de zeci de mii de nume, fără a pătrunde în esenţa învinuirilor şi chiar fără a avea posibilitatea fizică de a citi atâtea mărturisiri smulse în timpul interogatoriilor.

Redens şi Maslov au primit pedeapsa capitală, în timp ce Hruşciov a fost avansat.

Despre Hruşciov putem spune orice. Un lucru e limpede: n-a fost un prost. Sau cel puţin nu în perioada istorică respectivă.

5

Misiunea principală a NKVD era lupta cu duşmanii poporului. Sosit la Kiev pe 2 septembrie 1939, noul comisar al poporului pentru Afaceri Interne în Ucraina, tovarăşul Serov, a nimerit în subordinea şefului potrivit. Un şef care ducea această luptă neîncetat şi necruţător.

Hruşciov şi Serov s-au înţeles unul pe celălalt. Relaţiile dintre ei s-au cristalizat, au ajuns la armonie.

Pe 26 aprilie 1940 a fost publicat decretul Prezidiului Sovietului Suprem al URSS privind recompensarea unui grup mare de cekişti. Nu se specifica pentru ce anume erau recompensaţi: pentru merite deosebite în problema întăririi…

În realitate, ei erau decoraţi pentru împuşcarea câtorva mii de ofiţeri polonezi. În lista celor decoraţi erau şefii departamentelor NKVD ale regiunilor:

– Kalinin: maiorul Securităţii Statului D.S. Tokarev;
– Smolensk: căpitanul de Securitate E.I. Kuprianov;
– Harkov: maiorul de Securitate P.S. Safonov.

Aceştia erau şefii departamentelor NKVD din acele regiuni în care ulterior au fost descoperite nenumărate gropi comune:

– Mednoe în regiunea Kalinin;
– Katyn în regiunea Smolensk;
– Piatihatka în regiunea Harkov.

Printre primii care figurau pe această listă a fruntaşilor în lupta pentru fericirea omenirii se număra şi comisarul de rangul 3 al Securităţii Statului, Ivan Aleksandrovici Serov, decorat cu cea mai înaltă distincţie a statului – Ordinul Lenin.

6

Am vorbit odată la postul de televiziune din Kiev. Din Anglia, prin satelit. Am pronunţat propoziţia obişnuită: în august 1939, Hitler şi Stalin au împărţit Polonia.

Am fost întrerupt cu violenţă de interlocutorul meu: totul a fost cât se poate de corect! Stalin nu a făcut decât să anexeze Ucrainei teritoriile

ucrainene. Îndrăzneşte în clipa asta să le spui ucrainenilor că acesta nu este pământul nostru! Hai, îndrăzneşte!

Dar şi eu sunt rău.

În primul rând, disputa teritorială era între Uniunea Sovietică şi Polonia. Ea trebuia reglată numai cu Polonia.

Nu cu Hitler.

În al doilea rând, de pe la mijlocul anilor 1930 se întrezărea un mare război în Europa şi în toată lumea. Tovarăşul Stalin ştia acest lucru şi vorbea despre el deschis, cu speranţă şi bucurie. Inclusiv în martie 1939, de la tribuna Congresului al XVIII-lea al Partidului Comunist. Având în vedere apropierea unui mare război, rezolvarea problemelor teritoriale putea să mai aştepte. Uniunea Sovietică supravieţuise cumva şi fără acele teritorii timp de 20 de ani, putea foarte bine să mai rabde un timp.

Acaparând noile teritorii, Stalin şi-a pierdut perna de siguranţă reprezentată de Polonia. Împărţirea Poloniei a însemnat apariţia graniţei comune cu Germania, Hitler având astfel posibilitatea de a surprinde ţara noastră cu o lovitură nimicitoare.

În al treilea rând, dacă fără ajutorul lui Hitler ne era imposibil să luăm înapoi teritoriile ucrainene şi bieloruse, atunci tovarăşul Stalin trebuia să pună problema altfel: ia, Hitler, ceea ce consideri că este al tău, eu voi lua ce este al meu, dar între noi să rămână Polonia, deşi ciopârţită, totuşi independentă. Atunci între Germania şi Uniunea Sovietică nu va exista frontieră comună. Atunci nu mă vei putea ataca prin surprindere!

Nu se ştie din ce pricină, această variantă nu a fost pe placul tovarăşului Stalin. Dumnezeu ştie de ce, el avea nevoie de frontieră comună cu Germania. De dragul acesteia i-a dat lui Hitler până şi

Varşovia, care a făcut parte cândva din Imperiul Rus, iar sub stăpânire germană nu a fost niciodată.

De unde atâta generozitate?

Din faptul că tovarăşul Stalin considera temporară frontiera pe Bug. Şi nu ascundea acest lucru.

Comisarul poporului pentru Apărarea URSS, Mareşalul Uniunii Sovietice S.K. Timoşenko, a afirmat acest lucru în ordinul său publicat în toate ziarele sovietice şi citit în faţa formaţiei fiecărei companii, baterii, escadrile:

> Uniunea Sovietică s-a mărit considerabil, extinzându-şi frontierele spre vest. Lumea capitalistă a trebuit să se restrângă şi să se retragă. Însă noi, luptătorii Armatei Roşii, nu trebuie să ne împăunăm şi să ne mulţumim cu ceea ce am realizat! (Ordinul comisarului poporului pentru Apărare nr. 400, 7 noiembrie 1940)

Adică: noi ne-am extins graniţele spre vest, dar nu ne vom mulţumi cu acest lucru. Pentru noi e puţin.

Aceasta nu este cuvântarea unui politician şi nici relatarea unui jurnalist. Acesta este un ordin de luptă adresat tuturor unităţilor Armatei Roşii. Însă mai la vest de graniţele sovietice sunt numai ţări aliate cu Germania sau teritorii ocupate de Germania.

Pe scurt, în ordinul adresat Armatei Roşii, comisarul poporului pentru Apărare a declarat oficial că vom ajunge şi în Germania.

Stalin nu a stabilit frontiera comună cu Germania de dragul eliberării ucrainenilor şi bieloruşilor, ci pentru a-şi crea condiţiile unui atac-surpriză asupra Germaniei şi pentru ocuparea Europei.

Momentul-cheie

Interlocutorului meu înverşunat din Kiev îi recomand să reflecteze la următoarele: *tovarăşul Stalin nu a anexat Ucrainei şi Bielorusiei teritoriile smulse din Polonia.*

El le-a anexat Uniunii Sovietice.

Pe acele teritorii puterea instaurată nu era nici ucraineană, nici bielorusă. Puterea instaurată, ca peste tot la noi, era puterea sovietică, a comisarilor, a cekiştilor, a turnătorilor, a gardienilor, a execuţiilor.

1. După 1937-1938 existau multe posturi vacante. Pretutindeni în posturile de conducere erau PAT. Au apărut şi anecdote pe această temă. A fost necesară născocirea unei noi sintagme: PAP – persoane angajate provizoriu.

Capitolul 2

1

Pe 7 iunie 1940, generalul de armată Gheorghi Konstantinovici Jukov a fost numit comandant al trupelor Regiunii Militare Speciale Kiev.

Numirea sa nu a fost deloc întâmplătoare. Urma să se desfăşoare o nouă acţiune eliberatoare. Tovarăşul Stalin a hotărât să rupă Basarabia din România şi să o transforme în Republica Sovietică Socialistă Moldova.

Moldovenii şi românii sunt fraţi gemeni. Ei nu se prea aseamănă cu ruşii nici în privinţa limbii, nici a modului de viaţă. Acest lucru nu avea importanţă. Cândva, Basarabia aparţinuse Imperiului Rus, de aceea trebuia să revină sub acoperişul casei părinteşti, reparându-se astfel o nedreptate istorică. Laolaltă cu Bucovina de Nord, care totuşi nu aparţinuse niciodată Imperiului Rus.

Pe 9 iunie 1940, printr-un ordin al lui Jukov, trupele din Regiunile Militare Odessa şi Kiev au primit alarma de luptă, a început imediat concentrarea şi desfăşurarea de trupe la graniţa României.

Pe 20 iunie 1940 a fost constituit în secret Frontul de Sud, avându-l drept comandant pe generalul de armată Jukov.

Frontul era compus din:

– comandamentele a trei armate (a V-a, a IX-a şi a XII-a);
– comandamentele a 13 corpuri (10 de puşcaşi, 3 de cavalerie);
– 40 de divizii (32 de puşcaşi, 2 de infanterie motorizată, 6 de cavalerie);
– 14 brigăzi (11 de tancuri, 3 de desant aerian);
– 96 de regimente de artilerie (66 în structura diviziilor, 14 ale corpurilor, 16 din Rezerva Înaltului Comandament – RIC);
– 45 de regimente de aviaţie de vânătoare şi bombardiere.

Frontul de Sud însemna 460.000 de soldaţi şi comandanţi, 12.000 de tunuri şi aruncătoare de mine, 3.112 tancuri, 2.168 avioane de luptă. Pentru asigurarea flancului maritim al Frontului de Sud au fost cooptate o parte din forţele flotei din Marea Neagră şi navele flotilei de pe Nipru, transferate la gurile Dunării. În spatele trupelor Frontului de Sud erau desfăşurate unităţi ale NKVD. În total erau peste o jumătate de milion de oameni.

Trupele Frontului de Sud au primit ordin de la Jukov să nimicească armata României în cazul în care va opune rezistenţă.

După concentrarea trupelor la graniţă, tovarăşul Molotov i-a cerut guvernului României să cedeze Basarabia şi Bucovina de Nord.

Înţelegând că împotrivirea este inutilă, guvernul României le-a ordonat trupelor sale să se retragă.

Ce nevoie aveau Stalin şi Jukov de Basarabia şi Bucovina de Nord?

Iată răspunsul sovietic oficial. El a fost formulat de un academician din ARSN – Academia Rusă de Ştiinţe ale Naturii, doctor în ştiinţe istorice, profesor colonel A.S. Orlov:

> De pe teritoriul Basarabiei aviaţia sovietică putea ameninţa exploatările petroliere ale României, principalul furnizor de petrol pentru Germania. Bucovina de Nord era necesară pentru că pe teritoriul ei trecea o cale ferată de rocadă, de importanţă strategică, de la Odessa prin Chişinău, Cernăuţi la Lvov, având ecartament european şi permiţând utilizarea materialului rulant pe căile ferate ale Europei. (*Voenno-istoriceskij jurnal*, nr. 10, 1991, p. 17)

Nu mai înţeleg nimic!

În septembrie 1939, între Uniunea Sovietică şi Germania s-a semnat un tratat „de prietenie şi frontieră”.

Repet: de prietenie!

În iunie 1940, Germania nu avea niciun fel de plan de a ataca Uniunea Sovietică. În schimb, trupele Frontului de Sud sub comanda generalului de armată Jukov s-au deplasat în Basarabia pentru a „putea ameninţa exploatările petroliere ale României, principalul furnizor de petrol pentru Germania”.

Ce fel de prietenie mai e şi asta?

Pe atunci, Hitler nu ameninţa Uniunea Sovietică. Dimpotrivă! În iunie 1940, Hitler se războia cu Franţa şi Anglia, iar spatele Germaniei era descoperit.

Nu Hitler ameninţa Uniunea Sovietică, ci Stalin şi Jukov au îndreptat pistolul cu cocoşul în poziţia „armat” spre inima de petrol a Germaniei.

În Germania producerea combustibilului sintetic în cantităţi demne de luat în seamă a fost organizată abia în anul 1943. În anul 1940, Germania, blocată pe mare de flota britanică, primea petrol numai din

România şi din Uniunea Sovietică.

Cu alte cuvinte, atacarea României de către Armata Roşie, concomitent cu încetarea livrărilor din Uniunea Sovietică, ar fi putut opri într-o clipă, pe toate fronturile deodată, toate tancurile germane şi transportoarele blindate, remorcherele de artilerie şi automobilele, distrugătoarele şi bombardierele, crucişătoarele şi cuirasatele, contratorpiloarele şi submarinele.

Mai simplu spus, sub comanda lui Jukov Frontul de Sud nu numai că i-a smuls României nişte teritorii, dar a devenit şi o ameninţare pentru însăşi existenţa Germaniei în momentul în care aceasta era în război cu Franţa şi Anglia. Dacă tovarăşul Stalin dă ordin, Armata Roşie loveşte Ploieştiul şi astfel, cu victoria Uniunii Sovietice, ia sfârşit cel de-al Doilea Război Mondial.

Academicienii noştri plini de decoraţii îmi adresează tot felul de injurii, dar recunosc în mod deschis că acţiunile din iunie 1940 ale Armatei Roşii împotriva României au avut ca scop principal ameninţarea zonelor petrolifere ale României, principalul furnizor de petrol al Germaniei. În aceasta constă întreaga esenţă a *Spărgătorului de gheaţă*. Cetăţeni academicieni, vă mulţumesc pentru susţinere!

Totuşi, Stalin şi Jukov nu s-au mulţumit să ameninţe Germania. Nu se ştie de ce, ei au poftit la Bucovina de Nord, la vagoane şi locomotive cu ecartament european. Dar de ce „să utilizeze materialul rulant pe căile ferate ale Europei”, dacă Armata Roşie nu se pregătea să atace respectiva Europă?

Cea mai sinistră şi mai ruşinoasă înfrângere militară din întreaga istorie universală a fost zdrobirea Armatei Roşii în anul 1941. Nicio armată din lume nu a pierdut vreodată atâtea tancuri, tunuri şi avioane, atâtea puşti şi mitraliere, atâtea cartuşe şi proiectile, nu a părăsit atâtea teritorii întinse, nu i-a lăsat pradă inamicului atâtea milioane de prizonieri.

Acţiunile Armatei Roşii au fost planificate de Marele Stat-Major, care din ianuarie 1941 era condus de generalul de armată Jukov. Şi iată că se mai găsesc unii care afirmă că Jukov nu a pierdut nicio bătălie. Oare Marele Stat-Major şi genialul său şef nu au nicio răspundere pentru ruşinea din 1941?

Vina lui Jukov pentru dezastrul din 1941 nu se limitează la neglijenţa criminală în planificarea acţiunilor militare şi la sustragerea de la conducerea trupelor în momentul declanşării războiului. Catastrofa din 1941 a fost posibilă şi din cauza faptului că un an mai devreme Frontul de Sud al lui Jukov constituia o ameninţare la adresa securităţii Germaniei. Jukov i-a smuls României Basarabia şi Bucovina de Nord fără luptă. Totuşi, această victorie fără vărsare de sânge a avut nişte urmări sângeroase. Hitler şi-a dat brusc seama că nu este stăpânul Europei şi că Germania este total dependentă de acţiunile ulterioare ale Uniunii Sovietice.

Acţiunile întreprinse de Armata Roşie în iunie 1940 l-au determinat pe Hitler să evalueze situaţia strategică dintr-un alt punct de vedere: Germania este în război cu Anglia, dar, în orice moment, armata, aviaţia şi flota Germaniei, ca şi industria şi transporturile pot fi paralizate dacă aşa decide Stalin.

Marele teoretician al strategiei B. Liddell Hart considera că acţiunile

de rău augur ale Armatei Roşii din vara anului 1940 au reprezentat impulsul care l-a determinat pe Hitler să reflecteze la planurile viitoare ale lui Stalin şi să tragă singura concluzie posibilă.

> Hitler a avut o discuţie serioasă cu generalul-colonel A. Jodl despre probabilitatea unui război cu Uniunea Sovietică în cazul în care Armata Roşie va încerca să pună mâna pe zonele petrolifere ale României. (B. Liddell Hart, *History of the Second World War*, Cassel, Londra, 1970, p. 150)

Acesta a fost primul pas spre elaborarea planului de invadare a Uniunii Sovietice. Nu pentru cine ştie ce „spaţiu vital”, ci pentru salvarea Germaniei şi a Europei.

În vara anului 1940, Hitler avea atât de mult teritoriu, încât îl controla deja cu destul de multă dificultate: de la Narvik la Lyon, de la Copenhaga la Praga şi Viena, de la Varşovia la Paris.

4

În anul 1976, Voenizdat a editat cartea lui Liddell Hart în limba rusă. Redactor şi autor al prefeţei era cunoscutul luptător pentru adevărul istoric, colonelul O.I. Rjeşevski.

Probabil din neatenţie a dispărut din text fragmentul reprodus mai sus, despre cauzele care l-au determinat pe Hitler să înceapă pregătirile pentru războiul împotriva Uniunii Sovietice.

Pentru această neînsemnată omisiune şi pentru altele asemenea ei în editarea de cărţi străine, omisiuni prin care se elimina ce era mai important, din cauza cărora se pierdea sensul sau se transforma în contrariul celor afirmate de autori, Oleg Aleksandrovici Rjeşevski a fost

recompensat cu distincţii, funcţii, grade şi titluri ştiinţifice, a devenit preşedinte al Asociaţiei Istoricilor celui de-al Doilea Război Mondial, om de ştiinţă emerit al RSFSR, profesor, doctor, etc. etc.

Rjeşevski nu este decât un luptător pe frontul ideologic. Dar cum îşi evalua Jukov însuşi propriile acţiuni din iunie 1940, care l-au împins pe Hitler să înceapă pregătirea pentru invadarea Uniunii Sovietice?

Jukov nu şi-a evaluat faptele nicicum.

Krasnaia zvezda (15 decembrie 2009) numeşte memoriile lui Jukov „o carte nepreţuită”. Însă marele comandant militar a uitat să le spună cititorilor extaziaţi în „nepreţuita” sa carte cu ce se ocupa el în mai 1940. În acea perioadă, Hitler învingea Franţa, iar Jukov se afla la Moscova, nu ocupa nicio funcţie. Pasămite stătea aşa, fără vreo treabă anume.

De fapt, treabă avea destulă. Pregătea războiul împotriva României. Experienţa recentă din Finlanda demonstrase că pentru războaiele mici este necesară o pregătire la fel de serioasă ca şi pentru războaiele mari. Pe 7 iunie 1940, Jukov a sosit la Kiev, dar nu cu mâna goală, ci cu planul deja finalizat pentru înfrângerea României în cazul în care aceasta nu va ceda fără luptă Basarabia şi Bucovina de Nord. Crearea Frontului de Sud şi concentrarea de trupe nu necesitau noi întâlniri cu Stalin pentru fixarea detaliilor. Totul fusese deja studiat şi hotărât. Mai rămânea pregătirea trupelor.

În memoriile sale, Jukov nu şi-a amintit şi nici nu a reflectat la toate acestea. În prima ediţie nu a suflat niciun cuvânt despre România şi Frontul de Sud!

Cea de-a doua ediţie a apărut deja după moartea lui Jukov, dar nici în ea nu se face vreo referire la Frontul de Sud.

De la începutul anilor 1980 eu am vorbit deseori la radioul britanic,

în special în emisiunea lui Seva Novgorodţev. Insistam întruna pe aceeaşi idee: Jukov nu-şi aminteşte că în iunie 1940 exista Frontul de Sud, că el însuşi a fost comandantul acestui front, că acţiunile lui au jucat un rol nefast în destinul poporului nostru, al Patriei noastre!

Nu ştiu dacă au fost numai insistenţele mele sau a mai acţionat şi alt factor, dar treptat memoria strategului defunct s-a limpezit şi, după 20 de ani de la decesul său, şi-a amintit că Frontul de Sud a existat şi că el însuşi a fost comandantul acestui front. Fragmentul respectiv a fost inserat în memorii, ce-i drept, fără o abordare serioasă a problemei, lipsit de profunzime, cu trimitere chiar la nişte momente comice.

Păcat că, amintindu-şi de Frontul de Sud, strategul nu a analizat şi consecinţele propriilor acţiuni.

5

În memorii, în numeroasele interviuri şi cuvântări, Jukov se caracteriza drept strateg, iar despre Stalin spunea că era un laş care nu se pricepea la chestiuni militare sau cel puţin în prima jumătate a războiului. Jukov i-a spus regizorului Grigori Ciuhrai:

> Stalin se temea de război. Iar teama nu-i un sfetnic bun. (*Krasnaia zvezda*, 19 septembrie 1995)

Admirabil!

Dacă Stalin se temea de război, în mai 1940 marele strateg trebuia să-i spună: tovarăşe Stalin, iniţiativa eliberării Basarabiei şi Bucovinei de

Nord este extrem de periculoasă. În special acum, când toate tancurile, toate avioanele, toată flota, toţi generalii pricepuţi şi aproape toate diviziile lui Hitler luptă în Franţa. Nu facem decât să-l speriem. El nu are cu ce să apere România. Ce ne trebuie nouă Basarabia, şi încă într-un asemenea moment? Nu ne ajunge teritoriul Uniunii Sovietice? Imaginează-ţi, tovarăşe Stalin, că suntem în război cu Japonia, că nu avem petrol propriu, că îl cumpărăm din Azerbaidjanul independent, care nu se poate apăra împotriva unui inamic puternic. Şi iată că lângă aceste zone de extracţie a petrolului, de importanţă vitală pentru noi, cineva şi-a concentrat armata de o jumătate de milion de soldaţi cu trei mii de tancuri, două mii de avioane, zece mii de tunuri. Nu prea ne va fi moale, tovarăşe Stalin. Aşa că închipuie-ţi cum se simte Hitler acum. Trebuie să reacţioneze cumva la ameninţările noastre. Ce variante are? Devierea de la România a ameninţării este posibilă numai atacând Uniunea Sovietică. Prin acţiunile noastre, noi nu facem altceva decât să-l provocăm pe Hitler să riposteze. Căutăm cu lumânarea atacul Germaniei. Pentru a apăra Germania, Hitler va fi nevoit să declanşeze un război împotriva noastră.

După spusele lui Jukov, Stalin era prost şi laş, în timp ce Jukov era un strateg înţelept şi curajos. Atunci de ce înţeleptul şi curajosul strateg l-a lăsat pe Stalin să comită o greşeală fatală?

6

În statul nostru acţionau trei forţe: Partidul, Armata şi Securitatea Statului.

Când vorbim despre Partid, subînţelegem toate structurile limitrofe şi

înrudite cu acesta: aparatul de stat, inclusiv judecătoriile şi procuratura, Uniunea Tineretului Comunist, presa (pentru că şi ea era în totalitate partinică), sindicatele.

Când vorbim de Armată, avem în vedere şi industria de război, organizaţiile militarizate, zecile de milioane de rezervişti.

Când ne amintim de Securitatea Statului (ducă-s-ar pe pustii!) ne gândim la întregul aparat represiv al dictaturii proletariatului: masele largi de turnători, miliţia, trupele interne şi de frontieră, închisorile, lagărele.

În iunie 1940, la Kiev s-au întâlnit trei activişti:

– prim-secretarul Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina, Hruşciov, reprezentând Partidul;
– comandantul trupelor Regiunii Militare Speciale Kiev (şi ale Frontului de Sud), generalul de armată Jukov, reprezentând Armata;
– comisarul poporului pentru Afaceri Interne în Ucraina, comisarul de Securitate de rangul 3 Serov, reprezentând Securitatea Statului.

Ucraina era un fel de copie în miniatură a întregii Uniuni Sovietice.

Hruşciov, Jukov, Serov – trei luptători pentru fericirea poporului.

Primul a luptat la Moscova pentru un viitor luminos, împuşcând zeci de mii de oameni şi tot atâţia în Ucraina; al doilea a eliberat Polonia, al treilea – România.

Hruşciov, Jukov, Serov alcătuiau un triumvirat, erau cei trei uriaşi, trei muschetari, trei tanchişti – trei prieteni veseli care-şi împărţeau frăţeşte băutura naţională rusească.

Ei s-au înţeles unul pe celălalt.

În limba rusă cea mare şi puternică, autentică şi liberă există atât de

multe cuvinte frumoase, expresii vii şi pitoreşti! Pentru cazul în discuţie nu pot alege altceva mai adecvat. Aici se potriveşte un singur termen: s-au mirosit.

Curând războiul i-a împrăştiat în toate direcţiile, dar ei nu uitau unul de celălalt, se ajutau cum puteau. În toată perioada războiului şi după aceea. Drumurile fronturilor ba îi aduceau împreună, ba puneau mii de verste între ei.

7

Pe 7 noiembrie 1943, membrul Biroului Politic al Comitetului Central al PCU (al bolşevicilor), prim-secretarul CC al PC din Ucraina, generalul-locotenent Hruşciov şi locţiitorul Comandantului Suprem, Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov, i-au raportat lui Stalin: Kievul a fost cucerit!

Chiar în ziua aniversării Revoluţiei din Octombrie!

După mulţi ani, despre astfel de victorii va scrie poetul Iuri Leonidovici Nesterenko:

Ştiau foarte bine soldaţii
Pe care războiul i-a smuls de acasă
Că oraşele se cuceresc la anumite date
Şi de aceea – cu orice preţ.

În acest sens, Kievul este un exemplu grăitor. Cucerit la o zi mare. Nu contează cu ce preţ! În continuare vor mai fi numeroase alte oraşe

cucerite cu ocazia unor jubilee. Şi, cireaşa de pe tort, Berlinul! Acesta trebuia ocupat pe 1 mai 1945, cu ocazia sărbătoririi solidarităţii tuturor proletarilor din lumea întreagă.

În noiembrie 1943, Nikita Hruşciov a rămas la Kiev să reconstruiască Ucraina, iar Jukov s-a îndreptat spre Berlin. Din urma lui venea Serov.

După război, destinul ba îi înălţa pe rând, ba îi arunca în dizgraţie.

Stalin l-a azvârlit pe Hruşciov din postul de stăpân al Ucrainei, însă tot el l-a ridicat. L-a instalat la loc. Apoi Stalin l-a desemnat pe Hruşciov pentru a doua oară să conducă Moscova.

În primăvara anului 1945, locţiitor al lui Jukov cu problemele administraţiei civile în Germania a fost numit comisarul de Securitate de rangul 2 Serov. Jukov şi Serov aveau în custodie bogăţii imense. Ambii erau foarte fericiţi. Nu era vorba numai de depozitele băncilor germane, de sacii cu bani, a căror evidenţă nu o ţinea nimeni şi care încă erau în circulaţie; nu era vorba numai de kilometrii de ţesături scumpe, despre vagoanele cu mobilă de preţ, ci şi de tablouri din galeria oraşului Dresda, despre aur şi pietre preţioase, despre coroana soţiei kaiserului german.

Stalin a aflat despre amploarea dezmăţului jefuitorilor dezlănţuiţi.

Serov s-a dezbărat de jaf pentru că s-a speriat. Curând după aceea a fost chiar avansat.

S-ar fi dezbărat şi Jukov, însă el, în afară de jaf, hoţie în stil mare, distribuire ilegală de distincţii, plus alte infracţiuni de drept comun, mai avea o mică pată: o lăudăroşenie nestăvilită. Jukov îşi atribuia victorii în lupte la care nici măcar nu participase.

Stalin l-a destituit pe Jukov din toate funcţiile sale înalte şi l-a trimis să conducă Regiunea Militară Odessa, iar doi ani mai târziu – Regiunea Militară Ural.

Jukov nu şi-a pierdut speranţa. Prietenul său Hruşciov era membru al Biroului Politic, adică era printre primii 10 demnitari care guvernau Uniunea Sovietică.

Celălalt prieten al său, Erou al Uniunii Sovietice, generalul-colonel Serov era prim-locţiitor al ministrului Afacerilor Interne ale URSS.

Jukov putea conta pe faptul că într-o bună zi Hruşciov îl va readuce pe culmile puterii. Serov îi va da o mână de ajutor.

O astfel de oportunitate a apărut în vara anului 1952.

Momentul-cheie

Deschidem cartea *Istoria grănicerilor Bielorusiei*, pe care a editat-o Comitetul Grănicerilor Republicii Bielorusia, „IVŢ Minfina”, Minsk, p. 251, şi citim:

> După ce trupele sovietice şi fasciste au ajuns la linia de demarcaţie, pe 28 septembrie, URSS şi Germania au semnat un tratat de frontieră.

Aşa, carevasăzică!

Pe 23 august 1939, la Kremlin a fost semnat un Pact de neagresiune între Uniunea Sovietică şi Germania. Cei care l-au semnat au fost tovarăşul Molotov şi Herr Ribbentrop. Pactul a intrat în istorie cu numele acestora.

Pactul este extrem de ameninţător.

Uniunea Sovietică şi Germania nu aveau frontieră comună. Între ele era Polonia. Din această cauză Germania nu putea ataca Uniunea

Sovietică şi nici Uniunea Sovietică nu putea ataca Germania.

Să fim serioşi! De ce să semnezi un pact de neagresiune dacă agresiunea este practic imposibilă?

Explicaţia este foarte simplă: pactul de neagresiune era în realitate un pact de *agresiune* împotriva Poloniei. Înţelegerea privind împărţirea Poloniei a fost întărită de un protocol suplimentar secret. Dacă Polonia era împărţită, între Uniunea Sovietică şi Germania apărea o graniţă comună. Pactul de neagresiune ar fi fost necesar numai în acest caz.

Împărţirea Poloniei însemna că Marea Britanie şi Franţa vor declara război Germaniei, adică va izbucni un război european şi, prin urmare, mondial.

Stalin înţelegea acest lucru. Hitler nu.

Pactul a fost semnat, Hitler a atacat Polonia şi s-a ales cu un război împotriva Marii Britanii şi a Franţei şi posibil împotriva SUA şi a lumii întregi.

În felul acesta tovarăşul Stalin l-a împins pe Hitler în al Doilea Război Mondial, în timp ce el însuşi a stat deoparte, aşteptând momentul prielnic.

Conducătorii Uniunii Sovietice au negat timp de decenii existenţa protocolului suplimentar secret privind împărţirea Poloniei. Adică: noi nu am împărţit Polonia cu Hitler, prin urmare, al Doilea Război Mondial a fost declanşat de cine vreţi, numai de Stalin nu.

Însuşi Molotov a negat categoric existenţa unui protocol suplimentar secret. Scriitorul Felix Ciuev a avut zeci de discuţii cu Molotov:

> L-am întrebat pe Molotov de câteva ori despre asta – răspunsul era mereu acelaşi. (F. Ciuev, *Molotov. Poluderjavnîi vlastelin*, OLMA-PRESS, Moscova, 2002, p. 28)

Inclusiv Ciuev înclină spre acel răspuns. Adică, protocolul suplimentar secret a fost dat publicităţii, dar nu cumva e un fals?

Să presupunem că pe 23 august 1939 între Molotov şi Ribbentrop, adică între Stalin şi Hitler nu s-a încheiat niciun acord privind împărţirea Poloniei şi nu a existat niciun protocol suplimentar. În acest caz repet întrebarea: *de ce a fost necesar ca Ribbentrop şi Molotov să semneze un pact de neagresiune între Uniunea Sovietică şi Germania, dacă agresiunea era imposibilă fără împărţirea Poloniei?*

Să ne întoarcem acum la citatul din cartea publicată de respectabila instituţie numită Comitetul de Stat al Grănicerilor Republicii Bielorusia:

> După ce trupele sovietice şi fasciste au ajuns la linia de demarcaţie…

Germania a atacat Polonia pe 1 septembrie 1939. Tovarăşul Stalin a aşteptat ca Marea Britanie şi Franţa să declare război Germaniei, ca Germania să zdrobească principalele forţe ale armatei poloneze. Când a sosit acest moment, Stalin a dat un ordin Armatei Roşii. Pe 17 septembrie 1939, Armata Roşie a lovit Polonia mişeleşte, în spate. Curând, trupele sovietice şi germane, care atacau din două direcţii, s-au întâlnit pe linia de demarcaţie.

Stop!

Când şi de către cine a fost stabilită această linie? Să presupunem că nu Molotov şi Ribbentrop au împărţit Polonia pe 23 august 1939 la Kremlin şi că nu ei au trasat linia despărţitoare.

O întrebare pentru conducerea Comitetului de Stat al Grănicerilor Republicii Bielorusia: atunci de unde a apărut linia de demarcaţie? Cine a trasat-o, a confirmat-o şi a aprobat-o din partea lui Stalin şi a lui Hitler?

Vă propun să admitem pentru câteva clipe că fotocopia publicată a

protocolului suplimentar secret la Pactul Ribbentrop-Molotov este un fals, o ticăloşie antirusească. Dar dacă nu Molotov şi Ribbentrop au fost cei care au trasat pe hartă linia de demarcaţie, în prezenţa lui Stalin şi cu acordul lui Hitler, atunci cine, unde şi când a trasat această linie?

Aveţi cuvântul, tovarăşi generali de grăniceri!

Aceasta este prima întrebare. Iat-o şi pe a doua.

Pe 28 septembrie 1939, Ribbentrop a sosit din nou la Moscova, linia de frontieră dintre Uniunea Sovietică şi Germania a fost fixată definitiv şi aprobată, după care a fost semnat „Tratatul de prietenie şi frontieră”.

A trebuit să menţionez de mai multe ori tratatul în paginile acestei cărţi.

Acum să mai citim o dată extrasul din cartea generalilor de grăniceri din Bielorusia. Ei au numit tratatul de mai sus „Tratatul de frontieră”.

Iată, cetăţeni cititori, un exemplu perfect de falsificare a istoriei. Din denumirea oficială a tratatului încheiat între două mari puteri a fost omis un singur cuvânt, dar sensul s-a modificat radical: reiese că nu a existat nicio prietenie cu Hitler.

Iată cum generalii-falsificatori ai Bielorusiei frăţeşti, educaţi în instituţiile de învăţământ grăniceresc ale KGB din URSS, denaturează istoria noastră comună.

Capitolul 3

1

Pentru a înţelege logica luptelor şi bătăliilor invizibile de la distanţă, care după cel de-al Doilea Război Mondial au făcut ţara noastră să se cutremure de la Moscova până la graniţe, de la munţii din sud până la mările din nord, trebuie să ne amintim originile.

Toţi clasicii comunismului stabileau conexiuni între drumul către viitorul luminos şi război.

Karl Marx:

> Noi le spunem muncitorilor: probabil că veţi fi nevoiţi să mai suportaţi încă 15, 20, 50 de ani de război civil pentru a schimba condiţiile existente şi pentru a deveni voi înşivă capabili de a stăpâni. (Şedinţa Comitetului Central, 15 septembrie 1850)

Friedrich Engels despre ceea ce va însemna pentru umanitate viitorul război mondial:

> Un singur rezultat este absolut sigur: epuizarea generală şi crearea condiţiilor pentru victoria definitivă a clasei muncitoare. (15 decembrie 1887)

În 1914 a izbucnit în sfârşit mult aşteptatul război mondial. La

început, Lenin s-a bucurat: totul merge ca la carte, aşa cum au prezis Marx şi Engels.

Din păcate, războiul se prelungea şi nu se prea întrezărea „victoria definitivă a clasei muncitoare”. Lenin nu s-a descurajat: poate dă Domnul încă un război la fel, adică al Doilea Război Mondial, iar consecinţa acestui război va fi cu siguranţă declanşarea revoluţiei mondiale. În septembrie 1916, Lenin a întocmit *Programul de luptă al revoluţiei proletare*.

Omenirea, în cel mai rău caz, va trece printr-un al doilea război imperialist, dacă revoluţia nu va lua naştere din războiul respectiv.

Lenin însuşi a încetat să mai spere că revoluţia va avea loc în timpul vieţii sale. Pe 9 ianuarie 1917, în timp ce se afla în liniştita şi îndestulata Elveţie, a declarat:

> Noi, cei bătrâni, probabil că nu vom apuca să trăim până la bătăliile decisive ale viitoarei revoluţii.

Din fericire pentru Lenin şi din păcate pentru popoarele ţării noastre, revoluţia a izbucnit în luna următoare şi tocmai acolo unde nimeni, inclusiv Lenin, nu se aştepta: în Rusia. Aşadar, Primul Război Mondial a dat totuşi un rezultat parţial: victoria comuniştilor pe o şesime din uscat. Mai rămânea de aşteptat al Doilea Război Mondial.

Iosif Stalin:

> Lucrurile se îndreaptă spre un nou război imperialist… acesta probabil va dezlănţui revoluţia şi va pune sub semnul întrebării însăşi existenţa capitalismului într-o serie de ţări. (26 ianuarie 1934, Dare de seamă la Congresul al XVII-lea al partidului, privind activitatea CC al PCU[b])

> Primul război imperialist mondial a adus victoria revoluţiei într-una din cele mai mari ţări… Al doilea război imperialist mondial poate să ducă de asemenea la victoria revoluţiei într-o ţară sau în câteva ţări. (10 martie 1939, Dare de seamă la Congresul al XVIII-lea al partidului, privind activitatea CC al PCU[b])

Aceste cuvinte pline de speranţă au fost rostite cu mai puţin de şase luni înainte de primul schimb de focuri din al Doilea Război Mondial.

În acelaşi an a apărut noul regulament de campanie al Armatei Roşii, PU-39 (*Polevoi Ustav*).

> Dacă duşmanul ne va constrânge să intrăm în război, Armata Roşie a Muncitorilor şi Ţăranilor va fi cea mai ofensivă dintre toate armatele care au existat vreodată. Vom duce un război ofensiv cu scopul hotărât de a înfrânge definitiv inamicul chiar pe teritoriul său.

Ni se aruncă praf în ochi: dacă duşmanul ne va constrânge.

Aşteptăm cu nerăbdare şi speranţă războiul care va elibera din robie proletariatul ţărilor capitaliste, dar nu declanşăm noi războiul mult dorit. Suntem constrânşi să intrăm în acest război.

Însă în continuare se vorbeşte pe şleau: Armata Roşie va fi cea mai ofensivă dintre toate armatele care au existat vreodată. Cu alte cuvinte, Armata Roşie îi va depăşi pe toţi agresorii din istorie, va întuneca gloria marilor cuceritori: Attila, Genghis-Han, Batu Han, Timur Lenk, Bonaparte.

2

Tovarăşul Stalin nu a mai apucat să devină cel mai ofensiv, căci a

trebuit să se retragă din calea celui mai ofensiv, care i-a luat-o înainte cu vreo două săptămâni, poate cu câteva zile, dacă nu cumva chiar cu o zi.

Al Doilea Război Mondial a răsturnat toate teoriile comuniste.

Conform scrierilor lui Marx, Lenin, Troţki, blestemaţii de burghezi trebuiau să lupte împotriva comunismului pur şi simplu pentru că dictatura proletariatului într-o singură ţară constituie un exemplu pentru proletarii tuturor celorlalte ţări: uitaţi-vă ce fericiţi veţi trăi dacă, urmând exemplul nostru, îi veţi stârpi pe blestemaţii de burghezi!

Numai că niciun burghez nu s-a apucat să atace Uniunea Sovietică. Dimpotrivă, SUA şi Marea Britanie au depus toate eforturile pentru a-l ajuta pe Stalin.

În schimb, cei care au atacat Uniunea Sovietică au fost socialiştii, nu capitaliştii. Pe continentul european s-a desfăşurat, în linii mari, un război între primele două state socialiste din lume, Uniunea Sovietică şi Germania. Logic, acest război ar trebui botezat Primul Război Socialist.

Al Doilea Război Mondial s-a încheiat, dar toate speranţele pe care şi le-au pus în el tovarăşul Stalin şi alţi tovarăşi nu s-au realizat. Nu au reuşit să aducă Europa pe calea dezvoltării noastre. Ce le rămânea de făcut în continuare?

În continuare nu le rămânea decât să se pregătească pentru al treilea război mondial, se înţelege, fără să-şi asume responsabilitatea declanşării acestuia, ascunzându-se după aceeaşi frază: dacă duşmanii ne vor constrânge să intrăm în război… Atunci, în sfârşit, va izbucni revoluţia mondială şi va învinge.

În anul 1951, Institutul de Filozofie al Academiei de Ştiinţe a URSS a publicat manualul *Materialismul istoric*.

Cartea te dă gata din prima, prin colectivul de autori. Adică nu prin colectiv, ci prin lipsa acestuia. Nu este menţionat niciun nume. Se spune simplu şi sugestiv: *autorii.* Se specifică doar că lucrarea a fost elaborată „sub redacţia generală a lui F.V. Konstantinov, membru-corespondent al Academiei de Ştiinţe a URSS”.

Despre Fiodor Vasilievici Konstantinov ştim că a fost filozoful preferat al tovarăşului Stalin. După Stalin, el a devenit filozoful preferat al tovarăşilor Hruşciov, Brejnev, Andropov. A fost Erou al Muncii Socialiste, doctor în filozofie, profesor, academician al Academiei de Ştiinţe a URSS, membru supleant al CC al PCUS, iar din 1955 – şef al Direcţiei de agitaţie şi propagandă a CC al PCUS.

În anul 1951, acest manual nu putea vedea lumina tiparului fără permisiunea şi aprobarea lui Stalin. În perioada respectivă, pe cel care comitea o cât de mică greşeală în disputele ideologice îl aştepta cea mai aspră pedeapsă. În anul 1951, abaterea cu un singur pas de la linia filozofiei marxist-leniniste era considerată dezertare. Escorta trăgea fără avertisment.

Tuturor celor care afirmă că Stalin a renunţat la ideea revoluţiei mondiale le recomand insistent să citească înainte de culcare din *Materialismul istoric*. Esenţa manualului: Revoluţia Mondială este inevitabilă, Revoluţia din Octombrie reprezintă începutul Revoluţiei Mondiale.

În rest – obişnuitul praf în ochi: dacă duşmanii vor declanşa al treilea război mondial, acesta va fi sfârşitul lor, căci proletarii se vor ridica şi vor învinge pretutindeni în lume.

Dacă imperialiştii vor decide să comită nebunia de a dezlănţui un nou război mondial, aventura lor va duce la prăbuşirea întregului sistem al capitalismului mondial. Această afirmaţie decurge din experienţa istorică a celor două războaie mondiale. Primul Război Mondial s-a încheiat cu victoria revoluţiei socialiste în Rusia. Al Doilea Război Mondial a dus la desprinderea de capitalism a unei serii întregi de ţări din Europa şi din Asia.

Numai odată cu dispariţia statelor imperialiste vor dispărea şi tentativele de intervenţii militare şi încercările de reinstaurare a capitalismului. Orânduirea capitalistă va dispărea numai ca urmare a revoluţiei socialiste în toate principalele state capitaliste.

Revoluţia Socialistă din Octombrie nu este numai o revoluţie de nivel naţional, prin caracterul ei ea este o revoluţie internaţională, parte componentă a revoluţiei proletare mondiale. Odată cu victoria revoluţiei sovietice a început epoca revoluţiei proletare mondiale. Revoluţia Socialistă din Octombrie a deschis epoca revoluţiilor proletare în ţările capitaliste, a deschis epoca revoluţiilor coloniale antiimperialiste, părţi componente ale revoluţiei proletare mondiale.

Revoluţia din Octombrie a reprezentat începutul revoluţiei proletare mondiale şi baza dezvoltării acesteia.

4

Stalin nu arunca vorbe-n vânt.

Vechile speranţe că „Marele Război” va duce la victoria revoluţiei mondiale şi la crearea sistemului socialist mondial nu s-au împlinit. De aceea Stalin, în timp ce poporul se bucura de victorie, căuta răspuns la întrebarea tradiţională a Rusiei: ce-i de făcut? Să se pregătească pentru un nou război mondial sau să se ocupe de rezolvarea problemelor interne, menţinând relaţii de prietenie cu aliaţii săi din coaliţia antihitleristă? Fiind un marxist adevărat, Stalin nu s-a chinuit prea mult cu problema alegerii. Întrucât scopul principal – Revoluţia Mondială –

rămânea neschimbat, drumul către acesta trecea numai prin al treilea război mondial, care trebuia să fie înfruntarea finală şi decisivă cu imperialismul. (I. Dorogovoz, *Marea flotă a Ţării Sovietelor*, Harvest, Minsk, 2003, pp. 140-141)

Pe 27 noiembrie 1945, Stalin a semnat o dispoziţie strict secretă privind „Planul pe zece ani de construcţii navale militare între 1946-1955”.

Planul prevedea construirea a:

– patru crucişătoare grele de tip „Stalingrad” (deplasament: 43.000 de tone; 9 tunuri de calibrul 305 mm; viteza: 34 de noduri);
– 30 de crucişătoare uşoare de tip „Sverdlov” (deplasament: 16.300 de tone; 12 tunuri de 152 mm; viteza: 33 de noduri);
– 188 de contratorpiloare;
– 177 de nave de patrulare;
– 367 de submarine;
– 18 de monitoare maritime;
– 36 de canoniere maritime;
– 345 de nave mari de vânătoare de submarine;
– 600 de nave mici de vânătoare de submarine;
– 736 de dragoare;
– 828 de vedete-torpiloare;
– 195 de nave de desant.

În ţara unde în mai multe regiuni bântuia foametea, zeci de milioane de oameni locuiau în bordeie săpate în pământ, iar la sate loculul vitelor de povară îl luaseră femeile, se preconiza construirea a 3.524 de unităţi de luptă. (I. Dorogovoz, *Marea flotă a Ţării Sovietelor*, Harvest, Minsk, 2003, p. 154)

Şi asta nu e tot.

Varianta iniţială a programului prevedea construirea a 1.200 de submarine în perioada 1950-1965. (*Krasnaia zvezda*, 11 aprilie 1996)

O amploare la fel de mare a cunoscut şi dezvoltarea aviaţiei. Stalin a luat decizia de a înfiinţa 100 de noi divizii de aviaţie de bombardiere de front în completarea celor existente (*Voenno-istoriceskij jurnal*, nr. 10, 1992)

O divizie de bombardiere de front înseamnă 102 avioane de luptă (93 II-28 şi 9 II-28R).

O sută de noi divizii de aviaţie înseamnă numai bombardierele de front, dar în afară de acestea există şi bombardierele strategice. Acţiunile ambelor tipuri de bombardiere trebuiesc acoperite de un număr corespunzător de avioane de vânătoare. În plus, desfăşurând simultan 100 de noi divizii de bombardiere de front şi numărul corespunzător de divizii de vânătoare, trebuie mărit şi numărul avioanelor de asalt, de recunoaştere, de transport. Trebuie să se construiască mii de aerodromuri şi să se înfiinţeze noi instituţii de învăţământ tehnic şi de aviaţie.

Dar nu flota şi aviaţia reprezintă principalele atuuri ale lui Stalin.

Cele mai mari eforturi se făceau pentru crearea armelor nucleare şi a mijloacelor de a le transporta.

Tovarăşul Stalin nu le-a uitat nici pe favoritele sale, trupele terestre. Vom ajunge şi la ele.

Momentul-cheie

După cel de-al Doilea Război Mondial, concepţiile lui Stalin, ale discipolilor săi apropiaţi şi ale camarazilor de arme în privinţa direcţiei dezvoltării viitoare a ţării erau net diferite.

Mulţi membri ai Biroului Politic considerau că eforturile principale trebuiau îndreptate spre rezolvarea problemelor interne ale ţării, şi nu în direcţia pregătirii celui de-al treilea război mondial şi a revoluţiei mondiale.

În afară de Stalin însuşi, dintre membrii Biroului Politic rămăsese numai Hruşciov, care susţinea ideea celui de-al treilea război mondial şi a revoluţiei mondiale. Însă între el şi Stalin au apărut disensiuni cu privire la o altă problemă.

Hruşciov considera că soluţionarea problemelor economice ale Uniunii Sovietice este posibilă prin vânzarea de resurse naturale – construim conducte şi livrăm petrol în Europa!

La această propunere Stalin a răspuns în stil stalinist: a-ţi vinde resursele înseamnă a-ţi vinde Patria.

Capitolul 4

1

Vara anului 1952, înăbuşitoare, murdară. Deasupra graniţei cerul era posomorât, noros. Deasupra Moscovei niciun nor. Praf, zăpuşeală. Noaptea, toate ferestrele moscoviţilor erau larg deschise. Ah, de-ar tuna odată! Dar ploaia torenţială, purificatoare, după care tânjea capitala se lăsa îndelung aşteptată.

Tovarăşul Stalin s-a încuiat în vila sa din Volînskoe.

Tovarăşul Stalin nu primeşte pe nimeni.

Tovarăşul Stalin plănuieşte ceva, pregăteşte ceva.

Oricărui om capabil să raţioneze îi era foarte clar ce anume pune la cale tovarăşul Stalin.

Între timp la Kremlin se coace un complot împotriva tovarăşului Stalin.

Cei mai mari conducători ai ţării, discipoli credincioşi şi camarazi de arme ai lui Stalin – Beria, Malenkov, Hruşciov, Bulganin, Mikoian, Molotov, Voroşilov, Andreev – s-au unit împotriva Conducătorului Popoarelor.

De peste 30 de ani, ţara numită URSS se afla într-o mare criză economică.

Capitaliştii aveau şi ei din când în când crize de superproducţie.

Fermierii lor vărsau laptele pe jos, tăiau vacile şi le acopereau cadavrele cu clorură de var, incendiau recolta de cereale pentru că nu aveau unde să o depoziteze. Cineaşti progresişti filmau toată această barbarie şi proiectau imaginile în toate cinematografele din lume înainte de începerea filmului.

La noi nu se întâmpla aşa ceva. Nici nu era posibil. Noi aveam o economie socialistă. La noi bântuia criza cronică a insuficienţei producţiei. Noi nu aveam cu ce să ne hrănim poporul.

În tot acest timp, conducătorii noştri căutau cauzele acestei situaţii. În primii ani totul era cât se poate de clar: dezastrul de după războiul civil.

Apoi s-a descoperit că cei care ascund grânele sunt chiaburii, pentru că nu vor să le vândă. (De ce nu vor? Ei nu au nevoie de bani?) Chiaburii au fost stârpiţi. Cu milioanele. Dar situaţia nu s-a îmbunătăţit.

Atunci s-a ajuns la concluzia limpede precum cristalul că de vină sunt sabotorii. Sabotorii erau căutaţi pretutindeni, prinşi, judecaţi, încarceraţi, împuşcaţi. La fel, cu milioanele. Nicio ameliorare.

A urmat războiul. Foametea de după război este justificată: ruina, distrugerile.

A sosit anul 1952, au trecut şapte ani de la încheierea războiului, iar ţara tot nu-şi poate hrăni oamenii. Trebuiau făcute schimbări radicale.

De aceea tovarăşul Stalin a hotărât să înlocuiască toată conducerea superioară de stat.

De aceea toată conducerea superioară de stat a hotărât să-l înlocuiască pe tovarăşul Stalin.

Îndepărtarea lui Stalin de pe culmile puterii nu era deloc o treabă uşoară. Stalin era secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist. De peste 30 de ani deja, aceasta era principala lui funcţie. Acest post constituia vârful stabil şi solid al verticalei puterii.

Adversarii lui Stalin aveau o variantă extrem de simplă, aproape stupidă: într-o manieră absolut legală, la următorul congres puteau să nu-l mai realeagă în această importantă funcţie a Uniunii Sovietice.

Stalin ştia că pericolul îl pândeşte din mai multe direcţii, inclusiv din aceasta; următorul congres al partidului putea să-l expedieze la pensie, în ropot de aplauze şi discursuri de adio. De aceea, încălcând statutul, Stalin nu mai convocase congresul de aproape 13 ani, sărind peste patru termene.

Conform statutului partidului, plenarele Comitetului Central trebuiau să se ţină o dată la trei luni. Stalin ignora constant şi această prevedere, sărind peste zeci de termene.

Pe 5 august 1952, vădit împotriva voinţei lui Stalin, membrii Biroului Politic au convocat Plenara Comitetului Central, care a adoptat hotărârea convocării urgente, peste două luni, a Congresului al XIX-lea al Partidului Comunist Unional (al bolşevicilor).

Motivul invocat era destul de convingător: statutul partidului este depăşit, trebuie adoptat un nou statut, care să prevadă, printre altele, convocarea congreselor nu numai la decizia organelor superioare de partid, ci şi la cererea organizaţiilor de bază.

Cu alte cuvinte, nu contează dacă tovarăşul Stalin binevoieşte sau nu să convoace congresele, acestea se pot întruni şi fără permisiunea şi

aprobarea Conducătorului, în ciuda planurilor şi ideilor sale. Cum s-ar zice, în urma insistentelor rugăminţi ale oamenilor muncii.

Această prevedere a noului statut era antistalinistă.

Personal antistalinistă!

Şi până atunci, şi după aceea era absolut nerecomandabil ca organizaţiile de bază să manifeste vreo iniţiativă. Decenii de-a rândul, nicio organizaţie de bază nu a uzat de dreptul pe care îl garanta statutul, de a cere întrunirea congresului partidului. Niciunui secretar de partid de rang mare sau mic nu i-ar fi trecut vreodată prin cap ideea să întreprindă ceva din proprie iniţiativă, fără ordin de sus, sau să solicite ceva de la organele superioare.

La Congresul al XIX-lea, a cărui deschidere a fost fixată pentru data de 5 octombrie 1952, se preconiza ca numele Partidului Comunist Unional (al bolşevicilor) să fie înlocuit cu PCUS – Partidul Comunist al Uniunii Sovietice.

Biroul Politic trebuia şi el să-şi schimbe numele, devenind Prezidiul Comitetului Central. Se preconizau încă multe alte schimbări.

Tot şiretlicul consta în faptul că, în numeroasele dezbateri oficiale lipsite de conţinut provocate de apariţia statutului, se pierdea din vedere un mic şi neînsemnat detaliu. Întocmit de viclenii discipoli şi camarazi ai lui Stalin, noul statut pur şi simplu nu menţiona funcţia de secretar general al Comitetului Central.

Trebuie subliniat în mod special: funcţia nu fusese desfiinţată sau anulată. Pur şi simplu nu se menţiona.

Congresul s-a întrunit. În timpul lucrărilor sale au fost anunţate solemn planurile de înaintare cu paşi uriaşi spre luminosul mâine şi spre îmbunătăţirea condiţiilor de trai ale tuturor oamenilor muncii. Congresul

a votat în unanimitate pentru noul statut şi astfel, fără să ştie, delegaţii l-au privat pe Stalin de principala sa funcţie. Nici măcar nu şi-au dat seama că iau parte la o lovitură de stat.

Putea Stalin să se resemneze?

Oricine altcineva.

Numai el, nu.

3

Faptul că acest congres a fost unul neobişnuit este dovedit de mai multe împrejurări.

Prima. Stenograma Congresului al XIX-lea al PCUS nu a fost desecretizată nici după 60 de ani.

Există fotografii, jurnale de actualităţi: sala de şedinţe, tribuna, chiar în faţa acesteia şi ceva mai jos sunt patru stenodactilografe. Numai că ceea ce au scris cele patru stenodactilografe nu poate fi dat publicităţii, nu se ştie de ce.

A doua. Se obişnuia ca în ultima zi a lucrărilor congresului să fie ales noul Comitet Central. Noii aleşi se întruneau imediat în prima Plenară pentru a alege forul conducător superior – Biroul Politic al Comitetului Central. După aceea avea loc şedinţa de încheiere a congresului, la care era anunţată lista membrilor Biroului Politic al Comitetului Central: iată-i pe cei care vă vor conduce de azi înainte!

La Congresul al XIX-lea lucrurile au decurs cu totul altfel. În ultima zi a fost ales noul Comitet Central. Însă acesta nu şi-a mai ales conducerea superioară, rebotezată Prezidiul Comitetului Central.

Congresul şi-a încheiat lucrările pe 14 octombrie 1952, delegaţii s-au împrăştiat pe la casele lor, neştiind cine va conduce partidul şi ţara în continuare. Abia după două zile, pe 16 octombrie, a avut loc Plenara.

A treia. La această Plenară tovarăşul Stalin a ţinut o cuvântare lungă (o oră şi jumătate). Aceasta a fost ultima cuvântare din viaţa sa. O oră şi jumătate era neobişnuit de mult pentru el. Stalin ştia să tacă. Însă acum îl scoseseră din sărite. Numai că, din păcate, nu ştim despre ce a vorbit, pentru că stenograma acelei cuvântări este încă secretă, după 60 de ani.

Se ştie doar că Stalin i-a numit în mod public pe tovarăşii Molotov şi Voroşilov spioni britanici (soţiile celor doi stăteau deja în beciurile din Lubianka şi dădeau de bunăvoie informaţiile pe care cu multă blândeţe le solicitau anchetatorii stalinişti).

Odinioară, în urma unor acuzaţii de spionaj venite din partea lui Stalin, tovarăşii Voroşilov şi Molotov ar fi fost imediat târâţi afară din sală. În continuare – un proces cu uşile închise, o sentinţă hotărâtă dinainte şi împuşcarea.

Sau chiar fără proces.

E straniu că de data aceasta cei mai mari granguri ai partidului nu au reacţionat în niciun fel la acuzaţiile Geniului Tuturor Timpurilor şi Popoarelor.

În timpul alegerii noilor membri ai Prezidiului CC, Stalin i-a respins pe tovarăşii Andreev, Voroşilov, Kaganov, Kosîghin, Mikoian şi Molotov.

La fel de straniu este şi faptul că membrii CC au ignorat votul lui Stalin, toţi tovarăşii sus-menţionaţi au fost realeşi în forul conducător suprem al partidului. Inclusiv celor doi „spioni britanici” le-a fost acordată încredere deplină. S-a considerat că „spionii” sunt demni să

conducă şi în continuare Uniunea Sovietică şi numeroşii ei fraţi mai mici.

Stalin a contraatacat imediat.

Biroul Politic, care a condus ţara până în octombrie 1952, era compus din 11 membri (Stalin, Malenkov, Beria, Bulganin, Voroşilov, Kaganovici, Kosîghin, Mikoian, Molotov, Hruşciov şi Andreev) şi un membru supleant (Şvernic). Enumerarea nu se făcea în ordine alfabetică, ci ierarhică. Stalin a propus: dacă acum nu mai avem Birou Politic, ci Prezidiu al CC, haideţi să facem acest organ şi mai reprezentativ: nu 11 membri, ci 25!

În afară de Stalin, din Biroul Politic mai făceau parte 10 membri nemulţumiţi. E drept că doi dintre ei, Kosîghin şi Andreev, manifestau o oarecare nehotărâre şi reţinere.

Stalin a decis să facă o transfuzie de sânge proaspăt în componenţa noului organ suprem de conducere. În felul acesta, majoritatea antistalinistă ar fi fost diluată şi ar fi devenit minoritate.

Stalin a propus şi creşterea numărului de membri supleanţi de la 1 la 11! În concluzie, până atunci fuseseră în total 12 membri şi membri supleanţi, urmau să fie 36!

Numărul acestora se tripla!

Pentru fiecare membru şi membru supleant vechi, câte doi nou-veniţi.

Şiretlicul este verificat. Toţi marii tirani au folosit acest truc: Genghis-Han, Ludovic al XI-lea, Ivan cel Groaznic, Petru I, preşedintele Mao.

Esenţa scamatoriei era următoarea: să şi-i apropie pe cei fără origine nobilă, pentru a le scurta nasul celor de viţă veche. Dacă era necesar, să-i sugrume pe cei din vechea gardă cu mâinile celor din garda tinerilor.

Tovarăşul Stalin a utilizat şi el cu multă măiestrie acest procedeu.

În anul 1922, când Stalin a ajuns secretar general, Comitetul Central era compus din 27 de membri şi 19 membri supleanţi. În anul 1925, CC era compus din 63 de membri şi 43 de membri supleanţi: Stalin a diluat organele superioare de partid cu protejaţi de-ai săi, transformând vechea gardă într-o minoritate.

4

Stalin a utilizat această tactică nu numai împotriva conducerii superioare, ci şi în relaţia cu întregul Partid Comunist.

La începutul anilor 1920, obţinând funcţia de secretar general al Comitetului Central, Stalin a realizat concomitent trei lucruri importante.

În primul rând, l-a îndepărtat pe Lenin de la putere, izolându-l de contactele cu lumea exterioară.

În al doilea rând, l-a proclamat pe Lenin măreţ, excepţional, genial.

În al treilea rând, declarându-l pe Lenin infailibil, dezvoltând cultul lui Lenin, Stalin îşi însuşea prevăzător, dar insistent şi constant postul de mare preot al noului cult, de principal analist al leninismului, de apărător al purităţii învăţăturii leniniste.

Lenin vorbea şi scria mult, chiar foarte mult. Cu citatele lui Lenin puteai susţine tot ceea ce voiai. Stalin construia cultul personalităţii lui Lenin cu scopul de a obţine cea mai puternică armă în lupta pentru putere.

În momentul acaparării puterii de către comunişti, Troţki era mai presus de Lenin în privinţa funcţiei. În anii războiului civil, Troţki era

egalul lui Lenin. După ce Lenin a fost îndepărtat de cauză şi blocat, Troţki s-a considerat conducătorul Uniunii Sovietice şi al Revoluţiei Mondiale. Ţara cânta la unison:

Împreună cu detaşamentele flotei
Tovarăşul Troţki
Ne va conduce în bătălia pe viaţă şi pe moarte!

Troţki era un bun orator. Îşi expunea ideile la persoana întâi: eu aşa consider; eu aprob acest lucru; eu resping această idee.

Pe atunci nu cânta nimeni cântece despre Stalin. În afara Partidului Comunist, nimeni nu auzise de el. Chiar şi în cercul restrâns al conducătorilor, Stalin nu vorbea în numele său. Era mult mai viclean.

El acţiona altfel: iată cum ne învaţă marele Lenin!

5

Tovarăşul Stalin l-a ajutat pe tovarăşul Lenin să găsească drumul cel mai scurt şi mai drept către lumea cealaltă. Răposatul conducător, se înţelege, era imposibil de înlocuit, dar tovarăşul Stalin a găsit şi în această situaţie dificilă o posibilitate de a atenua cât de cât ireparabila pierdere. Imediat după moartea lui Lenin, Stalin a lansat în cadrul Partidului Comunist aşa-numita *Chemare leninistă*: în locul lui Lenin cel unic, vom primi în partid 200.000 dintre cei mai buni „muncitori de la strung”!

La chemarea lui Lenin (de fapt a lui Stalin) au năvălit în partid

carieriştii. Au dat năvală cei care în perioada revoluţiei şi a războiului civil nu s-au grăbit să adere la vreuna dintre tabere, nu s-au grăbit să facă o alegere. Acum, când devenise limpede că bolşevicii preluaseră puterea, cei mai descurcăreţi dintre ei, pe care poporul îi numea „muncitori de sub strung”, s-au repezit, fără a risca nimic, în rândurile comuniştilor pentru a gusta din fructele dulci ale victoriilor lor.

Toţi erau de partea lui Stalin, pentru că el le deschisese calea spre putere şi numai pe el îl susţineau.

Diluând rândurile luptătorilor cu recruţi ai frontului carierist, ignoranţi şi lipsiţi de orice principii, bazându-se pe sprijinul lor necondiţionat, în anul imediat următor Stalin l-a învins definitiv pe Troţki, principalul său adversar în lupta pentru putere.

6

De atunci au trecut aproape 30 de ani, iar în octombrie 1952 tovarăşul Stalin a mai făcut o dată uz de procedeul său preferat: a propus diluarea rândurilor vechilor luptători, primind în structurile puterii o herghelie tânără.

Propunerea lui Stalin de a tripla numărul membrilor şi al membrilor supleanţi din conducerea superioară de partid a fost aprobată.

Şi cum să nu fie?

Pe de o parte, însuşi tovarăşul Stalin a fost cel care i-a adus pe tineri în conducerea superioară.

Pe de altă parte, presiunile de jos erau foarte puternice. Tinerii conducători erau nerăbdători să ajungă în vârf, iar fiecare nou-promovat

avea în spate propria echipă. Dacă se ridica liderul grupului, trăgea după sine toată gloata. De aceea gloata avea tot interesul să-şi împingă şeful în sus, cățărându-se pe urmele lui.

Şi iată că alături de Voroşilov, Molotov, Kaganovici, care s-au stabilit la Kremlin încă din primii ani ai puterii comuniştilor, pe înălţimile aceluiaşi Kremlin s-au cuibărit necunoscuţi precum Andrianov şi Cesnokov, Ignatov şi Ignatiev, Puzanov şi Korotcenko, Pegov şi Iudin, Kabanov şi Zveriov, Melnikov şi Mihailov. Printre aceştia erau şi cei care se vor face remarcaţi peste vreo 10 ani: Brejnev, Kuusinen, Suslov.

Lista membrilor noii conduceri a partidului a fost publicată de această dată în ordine alfabetică. Tovarăşul Stalin a nimerit pe locul 20 din 25 în lista membrilor Prezidiului CC! În ultimii ani ai guvernării lui Stalin, conducătorii partidului erau enumeraţi în ordine ierarhică, şi nu în ordine alfabetică. De ce această bruscă ignorare a ordinii stabilite?

Pentru că în zilele acelea bătălia cu succes schimbător se ducea nu numai pentru fiecare frază şi fiecare cuvânt, ci şi pentru fiecare literă. O dată a câştigat Stalin şi a fost aprobată propunerea sa privind mărirea semnificativă a efectivului organelor superioare de partid. Altă dată a învins gruparea antistalinistă, iar lista conducătorilor a fost publicată în ordine alfabetică, amestecându-l pe tovarăşul Stalin cu tot felul de Puzanovi, Pegovi şi Cesnokovi.

Şiretlicul lui Stalin cu promovarea tinerilor în structurile superioare ale puterii i-a reuşit doar parţial.

Vechea gardă constituia un grup compact, conştientă fiind că, în cazul unei înfrângeri, îi aşteaptă pe toţi soarta lui Zinoviev şi Kamenev, a lui Troţki şi Buharin, a lui Iagoda, Ejov şi Tuhacevski: un glonţ în ceafă sau o rangă în cap.

În schimb, noii luptători acţionau tot mai haotic, preocupaţi doar de supravieţuirea în bătălia care s-a încins, să nu cumva să atingă din greşeală pe cineva cu cotul.

7

Scamatoria cu lărgirea efectivului cadrelor nu i-a adus lui Stalin un avantaj decisiv şi atunci el a recurs la o lovitură de o forţă aproape nimicitoare: pe 5 noiembrie 1952, adică la numai trei săptămâni de la alegerea noului Comitet Central, dându-şi seama că prima variantă nu a funcţionat, a dat ordin conducerii MVD să-i aresteze pe medicii tuturor celor răsculaţi din vârful puterii.

Evoluţia evenimentelor putea fi prezisă cu uşurinţă: în temniţele staliniste medicii arestaţi vor recunoaşte că lucrează pentru serviciile de informaţii britanice, după care adversarii lui Stalin, toţi aceşti Hruşciovi şi Mikoiani, Voroşilovi şi Molotovi care erau îngrijiţi de medicii-spioni vor fi încarceraţi şi vor fi acuzaţi de lipsă de vigilenţă. Pe unii dintre ei Stalin îi învinuise deja de spionaj. Aşa că aceştia nu se puteau aştepta decât la dezvăluiri zgomotoase şi sentinţe aspre.

Dosarul medicilor de la Kremlin a fost rezolvat rapid şi hotărât. Se apropia inevitabil momentul începerii procesului, în cadrul căruia medicii-răufăcători trebuiau să-şi recunoască sincer activitatea subversivă, sabotoare, de spionaj.

În paralel şi aparent fără legătură cu dosarul medicilor, la ordinul lui Stalin, organele cu vigilenţa mereu trează au trecut începând cu 5 ianuarie 1953 la vânarea masivă a rudelor, prietenilor şi subalternilor lui

Hruşciov, Malenkov, Voroşilov şi Kaganovici. Cel mai mult a avut de suferit anturajul lui Beria. Protejaţii săi din Caucaz au fost ridicaţi la grămadă, ca ridichile.

Cercul se strângea cu repeziciune. Vechea gardă de la Kremlin mai avea foarte puţin timp să se bucure de libertate.

Nu mai era nimic de făcut. Membrii marcanţi ai conducerii superioare – Beria, Malenkov, Bulganin şi Hruşciov – s-au dus la vila lui Stalin, fluturând ramura de măslin: noi ne-am înfierbântat, te-ai înfierbântat şi tu, hai să ne împăcăm!

Să nu uităm că şi din anturajul lui Stalin fuseseră deja înlăturaţi cei mai apropiaţi colaboratori şi apărători. Viclenii camarazi ai lui Stalin din Biroul Politic îi furnizaseră demult Conducătorului informaţiile corespunzătoare, slăbind rândurile paznicilor stalinişti cu mâinile lui Stalin însuşi.

Încă din aprilie 1952, Stalin l-a eliberat din funcţie pe directorul general al Departamentului de pază din cadrul MGB, şi pe generalul-locotenent Vlasik, şeful gărzilor sale de corp în ultimii 20 de ani.

În noiembrie 1952, Stalin l-a dat afară pe generalul-locotenent Poskrebîşev – secretarul său personal în ultimii 30 de ani. Pe lângă multe altele, Poskrebîşev era al doilea după însuşi Stalin în sistemul serviciului său personal de informaţii.

Tocmai această împrejurare le-a permis celor patru oaspeţi ai lui Stalin, care veniseră să se împace, să-şi îndeplinească misiunea.

Ei au discutat cu Stalin şi au plecat.

Stalin a rămas singur.

După aceea nimeni nu l-a mai văzut pe Stalin în stare de conştienţă. Paza s-a îngrijorat abia a doua zi pe la amiază: Stalin nu ieşise nici la

micul dejun, nici la prânz. Au dat alarma. Aceiaşi Beria, Malenkov, Bulganin şi Hruşciov au sosit la vilă şi l-au găsit pe tovarăşul Stalin în stare de inconştienţă.

Au dat ordin ca tovarăşul Stalin să nu fie trezit din somn şi să nu fie chemaţi medicii.

A doua zi, în ţară şi în lumea întreagă s-a anunţat că tovarăşul Stalin este bolnav. Abia atunci au fost chemaţi medicii.

Se înţelege, nu orice medici, ci exact cei care erau necesari în situaţia dată.

Momentul-cheie

Dacă aruncăm o privire fugară măcar asupra ultimelor două secole din istoria ţării noastre, vom remarca uimiţi abundenţa conspiraţiilor politice.

Pavel I a fost strangulat în propriul dormitor cu o eşarfă argintie de ofiţer. După alte informaţii, el ar fi fost ucis cu o puternică lovitură în creştetul capului, aplicată cu o tabacheră grea înfăşurată într-un prosop. Aceste detalii nu se exclud unul pe altul, dar în cazul de faţă important nu este felul în care a fost asasinat Pavel I, ci faptul că el a fost victima unui complot.

Dacă nu ar fi fost ucis, istoria ţării noastre, a Europei şi a întregii lumi ar fi fost complet diferită. Eu nu spun că ar fi fost mai bună sau mai rea. Eu spun diferită. De exemplu, dacă Pavel I ar mai fi trăit, Bonaparte nu ar mai fi invadat Rusia. Acest lucru, la rândul său, ar fi atras după sine o multitudine de consecinţe, atât pentru Franţa, cât şi pentru Marea

Britanie, iar în final – pentru întreaga lume.

Există o versiune conform căreia fiul cel mare al lui Pavel ar fi fost la curent cu planurile complotiştilor, pe care nu le-a împiedicat. După moartea tatălui său, el a urcat pe tron cu numele Aleksandr I.

Moartea lui Aleksandr I este învăluită în legendă şi mister. În legătură cu această moarte există destul de multe momente neclarificate. Ea a devenit semnalul de început al revoltei. Conspiraţia se pregătea în cercurile unor ticăloşi incorigibili, numiţi ulterior decembrişti. Ei pronunţau fraze bombastice despre libertate, egalitate şi fraternitate. Exact la fel a început şi dictatura iacobină: fraze preţioase cărora le-au luat imediat locul ghilotina din Place de la Concorde şi retezarea în public a mii de capete.

Ceea ce intenţionau şi plănuiau aşa-numiţii decembrişti i-a condus pe acelaşi drum alunecos. Primul punct din programul lor era instaurarea dictaturii. Desigur, cu scopul nobil de a face ordine. Stabiliseră chiar cine să fie dictatorul.

Toţi ar fi sfârşit ca şi căpetenia iacobinilor, Robespierre. Mai întâi acesta şi-a căsăpit toţi camarazii, apoi a nimerit el însuşi în braţele maicii Ghilotina.

Dacă planul decembriştilor ar fi reuşit, şi au avut toate condiţiile, istoria noastră ar fi fost complet diferită. Însă revolta din Piaţa Senatului a fost înăbuşită cu salve de tun. Această decizie a luat-o fiul lui Aleksandr, Nikolai I.

Nikolai I a avut o domnie îndelungată, dar s-a stins cumva dureros de repede. I-a urmat Aleksandr al II-lea, împotriva căruia complotiştii au organizat o adevărată vânătoare. Ei au pus la cale o explozie chiar în Palatul de Iarnă. După câteva atentate eşuate, Aleksandr al II-lea a fost

ucis de o bombă pe strada Petersburg.

Pe tron a urcat Aleksandr al III-lea, care a murit în floarea vârstei, victimă a unui act medical criminal.

Împotriva fiului său, Nikolai al II-lea s-a dezlănţuit un adevărat război terorist. Conspiratorii ucideau miniştrii şi rudele ţarului. Tot ei l-au calomniat şi l-au ucis pe Rasputin. Însuşi Nikolai a fost răsturnat în urma unei conspiraţii a înaltei aristocraţii şi a corpului generalilor.

Eu nu afirm că noi am fi deosebiţi. E suficient să scuturăm praful de pe filele istoriei ca să vedem complotul mareşalilor împotriva lui Bonaparte, asasinarea preşedinţilor americani la teatru sau pe străzile oraşului, bomba din servieta de sub biroul lui Hitler.

Ca să nu mai vorbim de faptul că Primul Război Mondial, care a avut ca rezultat prăbuşirea a trei imperii europene puternice, a început cu asasinarea arhiducelui Ferdinand de către un grup de conspiratori.

Toată istoria omenirii este ţesută din asasinate politice şi conspiraţii. Şi nu trebuie să începeţi de la Iuliu Cezar. Săpaţi mai adânc.

Cu toate acestea, unii încearcă insistent să ne vâre în cap ideea că nu există comploturi. Împotriva tuturor celor care încearcă să descâlcească iţele istoriei a fost concepută o formulă: aceasta este teoria conspiraţiei!

Formula respectivă este pronunţată cu dezgust şi dispreţ: ah, iar teoria conspiraţiei. Ni se sugerează că teoria conspiraţiei este ceva neserios, că numai rataţii şi şarlatanii caută conspiraţii peste tot, că agitaţia lor nu are nicio legătură cu studiul istoriei.

Mi se aruncă dispreţuitor în faţă: ceea ce scrii este o teorie a conspiraţiei!

Eu nu sunt orgolios. Răspund: da, şi în cazul de faţă la fel! E conspiraţie!

Dacă din istoria omenirii s-ar înlătura conspiraţiile, nu s-ar studia şi nu s-ar elucida, n-ar mai rămâne nici istoria.

Capitolul 5

1

În seara zilei de 5 martie 1953 s-a întrunit şedinţa comună a Plenarei CC al PCUS, a Consiliului de Miniştri al URSS şi a Prezidiului Sovietului Suprem al URSS.

Începerea şedinţei era preconizată pentru ora 20.00, dar a fost amânată pentru 20.40: circulau intens şoapte de culise că cineva hotăra ceva în ultimele clipe.

În sfârşit, şedinţa a început. A durat exact 10 minute.

Scriitorul Konstantin Simonov era membru al Comitetului Central al PCUS. Aceasta este relatarea sa:

> Aveam senzaţia că persoanele apărute în prezidiu de acolo, din încăperea din spate, membrii vechi ai Biroului Politic, au ieşit cu un fel de sentiment ascuns de uşurare, neexprimat la exterior, totuşi sesizabil, ca şi cum răzbătea prin toţi porii feţelor lor… Aveam sentimentul că acolo, în prezidiu, oamenii s-au eliberat de ceva care îi sufoca… („Prin ochii unui om din generaţia mea”, *Znamia*, nr. 3, 1988, p. 107)

Cei mai apropiaţi discipoli şi camarazi ai lui Stalin se eliberaseră într-adevăr de o grea povară. Totodată l-au eliberat şi pe tovarăşul Stalin de copleşitoarea povară a conducerii. Ei au anunţat că tovarăşul Stalin a fost

degrevat de îndatoririle de preşedinte al Consiliului de Miniştri al URSS. În această funcţie a fost numit tovarăşul Malenkov.

Stalin a fost degrevat şi de obligaţiile de secretar al Comitetului Central. După cum aţi reţinut, secretar general nu mai era din octombrie 1952.

A fost validată noua componenţă a Prezidiului Comitetului Central al PCUS – 11 membri (Stalin, Malenkov, Beria, Molotov, Voroşilov, Bulganin, Hruşciov, Kaganovici, Mikoian, Saburov, Pervuhin) şi 4 membri supleanţi (Baghirov, Melnikov, Ponamarenko, Şvernic).

2

Sensul celor petrecute: ideea lui Stalin privind lărgirea efectivului conducerii superioare a Partidului Comunist a fost respinsă. Conducerea superioară nu va avea 25 de membri în Prezidiul CC, aşa cum a propus Stalin în octombrie 1952, ci numai 11. Cum a fost şi înainte.

Personalul era aproape acelaşi, incluzându-i şi pe cei doi „spioni britanici”, dar excluzându-i pe tovarăşii Kosîghin şi Andreev, care în cursul luptei împotriva lui Stalin au dat dovadă de şovăială şi de reţinere. Aceşti tovarăşi nu s-au regăsit nici în rândul membrilor supleanţi. În locul lor au fost numiţi Pervuhin şi Saburov, care nu au fost şovăitori.

Toată herghelia de cadre tinere, cu ajutorul căreia tovarăşul Stalin voia să mai dilueze vechea gardă, a fost azvârlită de pe culmile puterii. Toţi cei fără „origine nobilă” pe care Stalin i-a adus în conducerea superioară au fost daţi afară rapid şi hotărât.

De data aceasta, lista conducătorilor nu a fost întocmită în ordine

alfabetică, ci în ordinea importanţei reale în ierarhia puterii.

Iar Stalin era primul pe listă!

Prin urmare, era recunoscut ca cel mai important dintre ei toţi?

Da, l-au recunoscut drept cel mai important. Stalin zăcea fără cunoştinţă. Era limpede că nu-şi va mai reveni vreodată. De ce să nu-l declare măreţ, puternic, excepţional, unic, genial, infailibil?

Şi aşa era pentru scurt timp.

Exact pentru o oră.

Pe 5 martie 1953, la ora 21.50, tovarăşul Stalin şi-a dat obştescul sfârşit.

Ce pierdere! Ce făclie a raţiunii s-a stins! Ce inimă a încetat să bată!

Lista în ordine ierarhică, şi nu alfabetică a fost dată publicităţii, ca să ştie toată lumea cine urmează după tovarăşul Stalin şi în ce ordine.

3

Nu este exclus ca moartea lui Stalin, anunţată la 21.50, să se fi produs ceva mai devreme.

Este foarte posibil ca înainte cu o oră, la 20.50, credincioşii săi camarazi să fi ales în postul din vârful verticalei pe conducătorul deja răposat, demonstrându-şi dragostea şi devotamentul.

Acestea nu sunt supoziţiile mele.

> Stalin era încă în viaţă sau se considera că mai este în viaţă. (K. Simonov, „Prin ochii unui om din generaţia mea”, *Znamia*, nr. 3, 1988, p. 107)

Când Hruşciov anunţa plenului propunerea Prezidiului CC privind măsurile de simplificare a conducerii de stat şi candidaţii la funcţiile de conducere din stat, s-a creat strania impresie că Stalin nu se mai află printre cei vii, că nu va mai fi niciodată în fruntea partidului şi a statului… Malenkov, Hruşciov, Beria şi Bulganin erau binedispuşi şi se vedea că ştiau mai multe decât ceilalţi despre apropiatul deces al lui Stalin. (Gheorghi Jukov, Stenograma Plenarei din octombrie 1957 a CC al PCUS şi alte documente, Fondul internaţional „Democraţia", Moscova, 2001, p. 621)

După patru ani, ministrul Afacerilor Interne al URSS, Nikolai Pavlovici Dudorov, a raportat plenului CC al PCUS că „manuscrisul constituirii guvernului sovietic este datat pe 4 martie 1953" (Stenograma Plenarei din iunie a CC al PCUS, Centrul de Păstrare a Documentelor Istoriei Contemporane, fond 2, opis 1, dosar 257, şedinţa întâi, 22 iunie 1957).

Aşadar, se consideră oficial că Stalin a murit pe 5 martie 1953, la ora 21.50. Totuşi, pe 4 martie fusese deja întocmită lista în care şef al guvernului era numit Malenkov, nu Stalin.

4

Ţara îl plângea pe Marele Geniu.

Vuiau sirenele uzinelor, vapoarelor şi locomotivelor.

În momentul în care sicriul lui Stalin era introdus în Mausoleul lui Lenin, în întreaga ţară s-a oprit totul în loc: trenurile şi spărgătoarele de gheaţă, trenurile electrice şi remorcherele de artilerie, buldozerele şi basculantele, tancurile şi transportoarele blindate, crucişătoarele şi excavatoarele, benzile rulante şi strungurile din uzine, coloanele de

deţinuţi şi caravanele de cămile. Copleşiţi de durere, camarazii tovarăşului Stalin ţineau discursuri, jurând să rămână credincioşi învăţăturilor sale.

La Congresul următor al PCUS, al XX-lea, aceiaşi conducători credincioşi lui Stalin, discipoli şi urmaşi, complici la toate crimele acestuia, executanţi ai celor mai întunecate şi infame intrigi şi uneltiri, l-au declarat pe Stalin cel mai mare criminal al tuturor timpurilor şi popoarelor.

În schimb, celor care îl demascau pe Stalin, adică elevilor, protejaţilor şi tovarăşilor săi de pahar, nu le convenea deloc să se recunoască vinovaţi de moartea sa. Ar fi reieşit că demascatorii sunt şi ei nişte criminali recidivişti şi delincvenţi, ca şi căpetenia lor.

De aceea a fost pusă în circulaţie legenda despre moartea din cauze naturale a lui Stalin.

Să presupunem că aşa s-a şi întâmplat. Să presupunem că Stalin a murit de moarte bună. Unora li se întâmplă câteodată şi aşa ceva.

Şi totuşi!

Moartea lui Stalin a fost pusă la cale de anturajul său cel mai apropiat încă de pe 5 august 1952. În ziua aceea, membrii Biroului Politic, vădit împotriva voinţei lui Stalin, după ce au sărit peste zeci de termene, au convocat în sfârşit Plenara CC.

La această Plenară a fost adoptată decizia de organizare peste două luni a Congresului al XIX-lea al Partidului Comunist, după ce, aşa cum aţi reţinut, au trecut patru termene din vina lui Stalin.

Congresul a fost organizat pentru adoptarea noului statut al partidului.

Adoptarea noului statut era necesară pentru a-l da jos pe Stalin din

principala sa funcţie, pentru a-l înlătura de la putere.

Prin urmare, convocarea Plenarei în august 1952 nu a reprezentat altceva decât fixarea unei întruniri în cadrul căreia băieţii buni au hotărât să-şi acuze căpetenia.

Înlăturarea lui Stalin nu era suficientă. Stalin trebuia neutralizat. Altfel i-ar fi căsăpit pe toţi.

De aceea înlăturarea de la putere presupunea şi izolarea ulterioară.

La timpul potrivit, însuşi tovarăşul Stalin l-a îndepărtat de la putere pe tovarăşul Lenin. Apoi l-a izolat, declarându-l bolnav. Şi nu i-a mai permis tovarăşului Lenin să scrie mai mult de 15 minute pe zi. Avea grijă de sănătatea sa. Şi nu-i dădea ziare tovarăşului Lenin. Ca să nu-l supere.

Lenin primea doar ziarul *Pravda*, întocmit şi tipărit într-un singur exemplar, special pentru el. Ca să nu se tulbure.

Aceste măsuri s-au dovedit insuficiente. Tovarăşul Lenin a prins un moment prielnic, a scris şi a înmânat cui trebuia aşa-numita „Scrisoare către congres” în care propunea ca tovarăşul Stalin să fie destituit din funcţia de secretar general:

> Tov. Stalin, ajungând secretar general, a concentrat în propriile mâini o putere nemăsurată, iar eu nu sunt convins că va reuşi să utilizeze această putere cu destulă prudenţă… De aceea le propun tovarăşilor să se gândească la o modalitate de a-l destitui pe Stalin din această funcţie şi de a numi pe altcineva în locul său.

Izolarea nu a avut efectul scontat. Lenin continua să vorbească împotriva lui Stalin. Până la urmă, tovarăşul Stalin a fost nevoit să utilizeze procedeul radical de izolare, ferecându-l pe tovarăşul Lenin într-un sicriu aurit.

Camarazii lui Stalin se conduceau după aceeaşi logică a luptei. În

această luptă nu se luau prizonieri. Dacă-l înlăturăm pe secretarul general, înseamnă că după aceea urmează izolarea. Completă.

Dar să admitem că tovarăşul Stalin a murit în martie 1953 de moarte naturală.

În acest caz, el a murit la momentul potrivit.

Altfel ar fi fost asasinat.

5

În martie 1953, în ordinea influenţei şi importanţei politice, posturile în cadrul puterii erau repartizate astfel: Beria, Malenkov, Bulganin şi Hruşciov.

Se considera că, începând cu această dată, puterea nu va fi concentrată în Comitetul Central al Partidului Comunist, ci în guvernul Uniunii Sovietice.

De aceea, pe 4 martie 1953, când Stalin era încă în viaţă sau cel puţin aceasta era varianta oficială, Beria a propus numirea lui Malenkov în fruntea guvernului sovietic, în funcţia de preşedinte al Consiliului de Miniştri.

Propunerea a fost aprobată în unanimitate.

Imediat, Malenkov a făcut, la rândul său, propunerea ca Beria să fie numit prim-locţiitor al său. În plus, Mareşalul Uniunii Sovietice Beria a devenit şeful noului Minister al Afacerilor Interne, constituit în urma contopirii a două ministere: al Afacerilor Interne şi al Securităţii Statului. Toate organele de represiune ale ţării aveau acum o conducere unică.

Oficial, omul cel mai important în Uniunea Sovietică era Malenkov.

Cu toate acestea, doar oficial. Beria prefera să stea puţin mai în spate, să fie, chipurile, al doilea, dar de fapt să fie primul.

În acea perioadă, funcţia de secretar de partid nu era considerată importantă. De aceea i-au lăsat-o lui Hruşciov. Păcat. Comitetul Central soluţiona în continuare problema cea mai importantă: problema cadrelor. Cine şi pe ce post să fie numit.

Cadrele decid totul – afirma cândva tovarăşul Stalin.

Chiar aşa: cadrele decid totul!

Problema repartizării cadrelor au lăsat-o pe mâna lui Hruşciov. Odată cu ea – şi cheile puterii.

6

La hotarul dintre anii 1952 şi 1953, lupta pentru putere se ducea nu numai între Stalin şi grupul membrilor Biroului Politic, ci şi în interiorul acestui grup. Fiecare încerca să-şi întărească poziţiile înghiontindu-şi tovarăşii. Fiecare trăgea după sine clanuri întregi de adepţi.

Toate acestea semănau foarte mult cu o îmbulzeală, deocamdată în linişte, fără încăierări, pe treptele unei scări. În această îmbulzeală, cel mai mult a reuşit să urce Nikita Hruşciov.

În februarie 1941, Hruşciov a reuşit să-i strecoare pe amicii săi Jukov şi Serov în rândul membrilor supleanţi ai Comitetului Central. După război, Stalin l-a izgonit pe Jukov din vârful ierarhiei militare şi din rândul membrilor supleanţi ai CC.

În octombrie 1952, Hruşciov l-a adus pentru a doua oară pe mareşalul căzut în dizgraţie Jukov în rândul membrilor supleanţi ai CC.

În momentul în care Stalin „s-a îmbolnăvit” pe neaşteptate, între membrii conducerii superioare de partid se încheiau intens şi rapid târguri de tipul: dacă postul acesta va fi ocupat de omul tău, atunci celălalt este al meu; susţine-mă în această numire, iar eu te voi susţine în cealaltă.

Pe 4 martie 1953, când Stalin era încă în viaţă sau aşa se credea, Hruşciov a reuşit să negocieze pentru clanul său postul de locţiitor al ministrului Apărării. Rămânea doar să decidă cine anume dintre vechii săi prieteni va fi numit pe acest post.

7

În afară de aceasta, bătălia nu se dădea pur şi simplu pentru putere, ci şi pentru modul cum urma să fie utilizată această putere. Fiecare şef de la Kremlin avea o imagine clară despre direcţia în care va roti cârma ţării dacă va reuşi să răzbată până în vârf şi să ocupe locul conducătorului înlăturat.

Cârma trebuia manevrată rapid şi energic, aşa cum făceau timonierii de pe „Titanic” pentru a nu se ciocni cu aisbergul. Trebuia rotită urgent şi până la refuz fie într-o parte, fie în cealaltă.

Uniunea Sovietică trebuia:

– fie să-şi modifice sistemul economic şi să devină o ţară normală, la fel ca toate celelalte;
– fie să modifice sistemul economic al celorlalte ţări.

Fie devenim la fel cu toţi ceilalţi, fie îi facem pe toţi ceilalţi la fel cu noi.

Majoritatea conducătorilor, ai căror lideri erau Malenkov şi Beria, înclinau să cârmească spre dreapta. Să ne abatem de pe drumul socialismului. În acest caz nu avem de ce să transformăm întreaga lume.

Malenkov şi Beria aveau un argument solid. Cândva puteam conta pe faptul că în urma unui nou război, în ţările capitaliste vor învinge revoluţiile proletare. Dar a apărut arma nucleară, care a transformat marile războaie în sinucideri. Într-un război nuclear nu există învingători. De aceea nu vom reuşi să aşezăm întreaga lume pe făgaşul nostru. De aceea ţara noastră trebuie să părăsească drumul pe care a pornit în 1917.

Numai tovarăşul Hruşciov era de altă părere. Nu ne vom abate de la drumul deschis de Troţki, Lenin şi Stalin! Vom distruge din temelii lumea exploatatorilor, apoi vom construi o lume nouă, o lume a noastră! Comunismul este viitorul luminos al întregii omeniri! Dacă vom fi constrânşi de capitalişti să luptăm într-un nou război, acesta va duce la victoria proletariatului în multe ţări capitaliste!

Problema lui Hruşciov era că se afla într-o jalnică minoritate. El era susţinut de Mareşalul Uniunii Sovietice Nikolai Aleksandrovici Bulganin. Însă înclinaţia spre consumul excesiv al băuturii naţionale ruseşti, făcea din Bulganin un politician slab şi un aliat nesigur.

Şi atunci lui Hruşciov i s-a adresat vechiul său camarad de arme încă din perioada premergătoare războiului, comandantul trupelor Regiunii Militare Ural, Mareşalul Uniunii Sovietice Gheorghi Konstantinovici Jukov: într-un război nuclear se poate obţine victoria! Dă-mi mie puterea! Dă-mi-o pentru un an – un an şi jumătate! Voi demonstra practic că victoria într-un al treilea război mondial este posibilă!

În ziua de 5 martie 1953, comandantul trupelor Regiunii Militare Ural, Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov a fost numit în funcţia de prim-locţiitor al ministrului Apărării URSS. Pe 16 martie 1953, acest lucru a fost anunţat oficial.

Momentul-cheie

După moartea lui Stalin, la ordinul lui Hruşciov a fost pus în circulaţie zvonul că în octombrie 1952 nimeni nu l-a destituit pe Stalin din funcţia de secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist. Pasămite această funcţie s-a topit fără urmă, de la sine, încă din anul 1934.

Interesul lui Hruşciov era clar. Dacă ar fi recunoscut că în octombrie 1952 Stalin a fost destituit din funcţie, atunci devenea limpede şi întreaga logică a bătăliei declanşate de titanii de la Kremlin:

– convocarea Congresului partidului în pofida voinţei lui Stalin;
– adoptarea la Congres a statutului antistalinist;
– lărgirea, la propunerea lui Stalin, a efectivului Prezidiului CC cu scopul de a transforma în minoritate majoritatea alcătuită din conducătorii răsculaţi;
– arestarea, la ordinul lui Stalin, a medicilor care-i îngrijeau pe Hruşciov şi Beria, pe Bulganin şi Malenkov;
– arestările pe capete, operate în anturajul membrilor conducerii superioare a ţării, tot la ordinul lui Stalin;
– „boala” neaşteptată a Conducătorului;

– interdicţia de către membrii conducerii superioare a ţării de a chema medicii la căpătâiul muribundului Stalin;
– buna-dispoziţie a lui Beria, Malenkov, Bulganin şi Hruşciov în momentele în care ar fi trebuit să mimeze mâhnirea şi durerea.

Şi imediat după moartea lui Stalin:

– închiderea dosarelor medicilor arestaţi la ordinul lui Stalin;
– desfiinţarea Prezidiului CC mărit la propunerea lui Stalin;
– revenirea la putere a celor pe care Stalin i-a destituit din funcţii;
– în sfârşit, detronarea Geniului Tuturor Timpurilor şi Popoarelor de către cei mai fideli discipoli şi camarazi ai săi, la Congresul imediat următor, al XX-lea.

Dacă se răspândea zvonul că funcţia de secretar general a dispărut fără urmă în anul 1934, atunci asta ar fi însemnat că la Kremlin nu a avut loc nicio bătălie începând cu luna august 1952, că nimeni nu l-a destituit pe Stalin din funcţie, că Stalin nu s-a împotrivit cu înverşunare, încercând să-i înlăture de la putere şi să-i sugrume pe boierii săi răsculaţi. Ar fi însemnat că nimeni nu avea niciun motiv să-l omoare pe Stalin.

În ţara noastră şi dincolo de hotarele ei s-au găsit destui falsificatori voluntari sau plătiţi şi din aceia pe care Lenin îi numea idioţi utili. Toţi aceştia, unii din prostie, alţii pentru bani, au repetat şi continuă să repete zvonul lansat de Hruşciov.

Să-i punem pe falsificatori în încurcătură cu următoarea întrebare: dar unde este documentul?

Nimeni, niciodată nu a prezentat vreun document din care să reiasă clar că în anul 1934 Stalin a încetat să mai fie secretar general. Zvonul se răspândeşte, dar confirmare nu există.

Să ne gândim: a fost oare posibil ca funcţia de secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist, cea mai importantă funcţie dintr-o ţară mare, să fie desfiinţată, în aşa fel încât nicio urmă, niciun document, nicio decizie, nicio rezoluţie, niciun fel de mărturii, relatări despre acest lucru să nu se fi păstrat?

Ar fi putut trece neobservat un asemenea eveniment?

Răspuns: nu ar fi putut.

Capitolul 6

1

Dar documente care să ateste că Stalin a rămas secretar general şi după anul 1934 există?

Astfel de documente există. O mulţime.

Atunci, cum au reuşit tot felul de mistificatori şi falsificatori ai istoriei noastre să prostească un popor întreg timp de 50 de ani?

Explicaţia este că Stalin era un bun psiholog, înţelegea importanţa modestiei, de aceea deseori semna documentele ca simplu secretar al Comitetului Central. În scrisorile către fiica sa îşi spunea chiar „secretăraş”.

Totuşi, în momente istorice cruciale, Stalin utiliza titlul complet – secretar general al CC al PCU(b).

Cercetătorii se pot convinge singuri. Le recomand insistent Arhiva Preşedintelui Federaţiei Ruse, fondul 93. Dacă nu au posibilitatea de a pătrunde personal dincolo de acele uşi blindate, trebuie să se folosească de posibilităţile celor care au acces la secrete.

Istoricul este un explorator al trecutului.

Acesta este crezul meu.

Îl mărturisesc şi îl apăr de foarte mulţi ani. Îi îndemn pe istorici să-şi

perfecţioneze deprinderile de a explora. Analiza situaţiilor este importantă, dar la fel de importantă este şi infiltrarea pentru obţinerea de informaţii. Nu este necesar să spargeţi seiful care conţine secrete ale istoriei, este suficient să oferiţi o cutie cu bomboane simpaticei domnişoare care are cheia de la seiful respectiv.

În serviciile militare de informaţii aceasta se numeşte recrutare.

Oferiţi bomboanele; veţi ajunge în cele mai inaccesibile arhive.

Dar ce găsiţi acolo!

2

Pentru mine, data de 22 iunie 1941 prezintă cel mai mare interes. Mi-am dedicat întreaga existenţă studiului acestei zile, cu tot ceea ce a precedat-o şi tot ce i-a urmat.

Iată câteva documente din zona acestei date, semnate de Stalin.

Sub textul hotărârii strict secrete a Consiliului Comisarilor Poporului şi a CC al PCU(b) nr. 1724-733ss privitoare la „Cartierul General al Înaltului Comandament al Forţelor Armate ale Uniunii RSS” din 23 iunie 1941, există o singură semnătură:

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului URSS, secretarul general al CC al PCU(b) I. Stalin.

Să admitem pentru o clipă că funcţia de secretar general a fost desfiinţată în anul 1934 şi din acel moment Stalin a devenit simplu secretar al CC.

După anii 1937-1938, adică după Marea Epurare, puterea personală a lui Stalin, comparativ cu anul 1934, a crescut extraordinar de mult.

Dacă presupunerea noastră este corectă, înseamnă că înainte de Marea Epurare titlul pompos de secretar general al CC corespundea unei puteri uriaşe, totuşi limitate a lui Stalin.

În schimb, titlul modest de secretar al CC pe care-l avea Stalin când pregătea Marea Epurare, în timpul acesteia şi după aceea corespundea unei puteri nelimitate, fără precedent în istorie.

Acum să ne gândim: de ce pe 23 iunie, în momentele cele mai groaznice ale existenţei sale şi ale existenţei imperiului creat de el, Stalin a semnat cu titlul pompos care i-a fost de mult retras şi care corespundea unei puteri relativ mici, în loc să semneze cu titlul modest care corespundea unei puteri nelimitate?

Hotărârea strict secretă a CCP şi a CC al PCU(b) cu privire la „Cartierul General al Înaltului Comandament al Forţelor Armate ale Uniunii RSS” este un document de importanţă excepţională. El reprezintă decizia lui Stalin cu privire la cine urma să conducă războiul. Oare pe 23 iunie 1941 el s-a hotărât să semneze cu un titlu care i-a fost retras cu şapte ani în urmă? Nu cumva a vrut să facă o glumă? Dacă nu mă înşel, în momentele acelea nu prea îi ardea de glume.

Prin urmare, presupunerea noastră este incorectă. În anul 1934, nimeni nu i-a retras lui Stalin titlul de secretar general.

Pur şi simplu Stalin îşi folosea puterea prevăzător şi cu prudenţă, fără a irosi loviturile de tun pe stolurile de vrăbii. Titlul complet era pentru situaţiile de importanţă deosebită, numai pentru cazurile excepţionale.

În aceeaşi zi de 23 iunie 1941, sub textul hotărârii strict secrete a CCP URSS şi a CC al PCU(b) nr. 1734-743ss cu privire la „Intrarea în acţiune a planului mobilizării referitor la muniţii” este din nou o singură semnătură:

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului URSS, secretarul general al CC al PCU(b) I. Stalin.

Cred că cititorul a remarcat deja că numerele hotărârilor sunt duble.

Să luăm, de exemplu, raionul. În piaţa din centrul unei comune sau al unui orăşel se află o clădire solidă. Este Comitetul Executiv. Reprezintă puterea de stat, de care ascultă toată populaţia raionului.

În aceeaşi piaţă a centrului raional se ridică încă o clădire. Este ceva mai mare şi mai frumoasă. Este Comitetul Raional al Partidului Comunist. Acesta controlează şi îndrumă activitatea Comitetului Executiv, adică a puterii de stat în raionul respectiv.

Urcăm ceva mai sus. Centrul regional. Tabloul este acelaşi. Comitetul Executiv regional, iar lângă el – Comitetul Regional de Partid. Comitetul Executiv reprezintă puterea de stat în regiunea respectivă, dar mai presus se află Comitetul Regional de Partid. Prim-secretarul Comitetului Regional este superiorul preşedintelui Comitetului Executiv, adică îndrumă şi controlează puterea de stat în acea regiune.

La fel stau lucrurile şi în ţinuturi: Comitetul Executiv al ţinutului, iar deasupra acestuia, Comitetul de Partid al ţinutului.

Şi mai sus se află republicile. Să luăm, de pildă, Ucraina. Aceasta era condusă de un guvern. La rândul său, guvernul era condus de Comitetul

Central al Partidului Comunist din Ucraina.

La fel stăteau lucrurile şi la cel mai înalt nivel. În fruntea statului era guvernul – Consiliul Comisarilor Poporului, transformat după război în Consiliu de Miniştri.

Până în mai 1941 şeful guvernului a fost tovarăşul Molotov.

Tovarăşul Molotov era al doilea om în stat. Ţara şi întregul ei popor se subordonau Consiliului Comisarilor Poporului, însă guvernul se afla sub controlul şi autoritatea absolută ale Partidului Comunist. Mai presus de tovarăşul Molotov era secretarul general al Comitetului Central, tovarăşul Stalin.

Începând cu data de 5 mai 1941, tovarăşul Stalin s-a aflat atât în fruntea partidului, cât şi a statului, prin preluarea postului de şef al guvernului.

Puterea de stat de la cel mai înalt nivel trasează sarcini, indicând ce trebuie făcut. Concomitent, conducerea superioară a partidului trasează aceleaşi sarcini tuturor celorlalte structuri de partid: trebuie acţionat exact în acest mod.

De aici şi cele două numere.

Primul este numărul documentului guvernului, al doilea este numărul documentului partidului. Literele „ss” nu au nevoie de multe explicaţii, înseamnă strict secret.

Remarcaţi diferenţa dintre numerele celor două hotărâri semnate de Stalin în aceeaşi zi de 23 iunie 1941: 1724-733ss şi 1734-743ss.

Diferenţa dintre numerele documentelor este de 10 unităţi, atât la documentele statului, cât şi la cele ale partidului. Aceasta înseamnă că pe 23 iunie 1941 au fost semnate minimum 10 hotărâri comune ale Consiliului Comisarilor Poporului URSS şi ale Comitetului Central al

PCU(b).

Tuturor celor care afirmă că Stalin nu mai era secretar general după 1934 le recomand să nu se zgârcească, să cumpere o cutie cu bomboane pentru fata care are cheile, să intre în Arhiva Preşedintelui Federaţiei Ruse şi să citească documentele ale căror numere se încadrează între cele două menţionate de mine. Pot răsfoi şi documentele semnate de Stalin înainte de 23 iunie şi după aceea. Atunci controversa privind deţinerea de către Stalin a funcţiei de secretar general după anul 1934 se va stinge de la sine.

Dacă nu vor să pătrundă în Arhiva Preşedintelui, pot în cel mai rău caz să utilizeze izvoarele deschise. Sunt mai mult decât suficiente. Au fost publicate de mult şi sunt accesibile tuturor.

Este posibil ca Stalin să-şi fi amintit brusc de titlul care i-a fost retras în 1934 abia după ce Hitler a atacat?

Nu, n-a fost aşa. Stalin a utilizat titlul de secretar general şi înainte de invazia germană. Nu e nevoie să ne îndepărtăm prea mult de fatidica dată de 22 iunie 1941.

Sub textul Hotărârii CCP URSS şi CC al PCU(b) nr. 1711-724ss, referitoare la „Vopsirea cu vopsea de camuflaj a avioanelor, a pistelor de decolare-aterizare, a corturilor şi construcţiilor aerodromurilor” din 19 iunie 1941 este semnătura:

> *Preşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului URSS şi secretar general al CC al PCU(b) I. Stalin.*

Acest document este suficient pentru a considera demonstrată teoria mea expusă în paginile *Spărgătorului de gheaţă*. Mai mult decât atât, numai titlul acestui document strict secret şi semnătura sunt pe deplin

suficiente pentru ca toate dezbaterile pe tema spărgătorului de gheaţă să înceteze.

Timp de 20 de ani, până pe 11 iunie 1941, nimănui nu i-a trecut prin cap să vopsească avioanele, corturile şi pistele de decolare-aterizare cu vopsele de camuflaj. Şi deodată… Comitetul Central dă dispoziţie… să se vopsească toate corturile. Semnează tovarăşul Stalin.

De unde până unde?

Dacă tovarăşului Stalin nu-i plăcea culoarea corturilor, putea să-l cheme la ordin pe comisarul poporului pentru Apărare, Mareşalul Uniunii Sovietice Timoşenko, şi să-şi exprime nemulţumirea. N-are decât să ticluiască el ordinul cu privire la cine, când şi cum să vopsească corturile, avioanele, construcţiile aerodromurilor, pistele de decolare-aterizare.

Sau putea să nu-l deranjeze cu un asemenea fleac pe comisarul poporului pentru Apărare. Mai era şeful Marelui Stat-Major, generalul de armată Jukov; putea să-i spună lui că barăcile nu au culoarea potrivită.

De ce însuşi tovarăşul Stalin se preocupa brusc de culoarea corturilor?

De ce hotărârea era strict secretă, şi nu pur şi simplu secretă?

Poate că tovarăşul Stalin şi-a dat seama că vom fi atacaţi? Nici vorbă. Nu sunt eu cel mai în măsură să demonstrez că Stalin nu credea în posibilitatea unei invazii germane. Nu credea nici pe 19, nici pe 20, nici pe 21. Nu i-a venit să creadă nici pe 22 iunie, când bombele nemţilor cădeau pe aerodromurile sovietice, când tancurile germane depănau pe şenile primii kilometri de pământ sovietic. Toate acestea au fost deja dovedite şi fără contribuţia mea.

Ordinul strict secret din 19 iunie 1941 semnat de Stalin, referitor la

camuflajul aerodromurilor şi avioanelor însemna război. Apropiat şi inevitabil.

Dar Stalin nu credea că războiul va fi declanşat de Hitler.

Dacă, în conformitate cu opinia lui Stalin, războiul inevitabil dintre Germania şi Uniunea Sovietică ce trebuia să izbucnească în câteva zile nu va fi provocat de Hitler şi de generalii săi, atunci de cine?

Dacă-l excludem pe Hitler, cine rămâne?

4

Este posibil ca unora să li se pară puţine documentele pe care le-am citat. Le recomand să caute hotărârea CCP şi a CC al PCU(b) nr. 1509-620 ss/id din 6 iunie 1941 şi să vadă a cui semnătură figurează pe acest document.

Este vorba de un document mult mai serios. Parafa „ss/id” înseamnă „strict secret de importanţă deosebită”. Acesta este „Planul mobilizării privitor la muniţii şi cartuşe” semnat de Preşedintele CCP al Uniunii RSS, secretarul general al CC al PCU(b), tovarăşul Stalin.

De ce hotărârea referitoare la muniţii din 6 iunie 1941 poartă parafa „ss/id”, iar hotărârea din 23 iunie 1941, referitoare tot la muniţii, semnată de aceeaşi persoană, care ocupa aceleaşi funcţii şi poseda aceleaşi titluri, are doar menţiunea „ss”?

Pentru că, stimaţi cetăţeni, hotărârea din 6 iunie 1941 stabilea cine, când, ce muniţii şi în ce cantitate să producă. În timp ce hotărârea din 23 iunie 1941 este un simplu ordin de a trece la îndeplinirea planului comunicat anterior. Fără precizări inutile de genul cine, când, unde şi cât.

Avem din nou motive să cădem pe gânduri. Pe 5 mai 1941, tovarăşul Stalin, nu se ştie de ce, a ocupat şi postul de şef al guvernului Uniunii Sovietice. Stalin nu credea în invazia germană, şi totuşi prima sa grijă pe 6 mai 1941 era producţia de muniţii pe timp de război.

Eu m-am referit la documente din anul 1941 pentru simplul motiv că sunt practic îngropat până peste cap în materiale despre această perioadă. Oricine va săpa mai adânc în alţi ani va ajunge la acelaşi rezultat.

Faptul că Stalin era secretar general al Partidului Comunist şi în timpul războiului, şi după aceea este dovedit de un fapt indirect, dar foarte convingător.

În ţările supuse de Uniunea Sovietică în timpul războiului, structurile de stat erau organizate după chipul şi asemănarea noastră. Plecând de la această idee, acolo unde după război au venit la putere comuniştii, comunistul principal avea titlul de secretar general.

Dacă noi n-am fi avut acest titlu, nu l-ar fi avut nici ei.

După moartea lui Stalin, comunistul principal al Uniunii Sovietice a început să se numească prim-secretar. Cu o oarecare întârziere, au început să-i numească la fel şi pe comuniştii principali din ţările subordonate nouă.

Exemplu. Până la mijlocul anilor 1960, România a fost aliatul nostru fidel. Fraţii români copiau cu râvnă tot ceea ce vedeau la noi. Până în anul 1954, la conducerea Partidului Comunist (în diferite perioade partidul a avut nume diferite) s-au perindat şapte secretari generali.

Din 13 septembrie 1953, comunistul principal al Uniunii Sovietice a început să se numească prim-secretar. În mod corespunzător, în România, cu oarecare întârziere, aşa cum era de aşteptat, începând cu 20 aprilie 1954, comunistul principal a devenit prim-secretar. Acesta era

Gheorghe Apostol.

5

Cea mai importantă dovadă că Stalin a fost secretar general până în octombrie 1952 este, bineînţeles, biografia oficială a lui Stalin, editată în timpul vieţii acestuia.

Prima ediţie a apărut în anul 1939. Stalin era în culmea măreţiei sale. Abia se încheiase Marea Epurare din anii 1937-1938. În septembrie 1939, Stalin a anexat Uniunii Sovietice teritoriile din vestul Ucrainei şi din vestul Bielorusiei. Pe 21 decembrie 1939, Stalin a împlinit 60 de ani.

Cu ocazia acestei aniversări a şi apărut *Scurta biografie* de 243 de pagini.

Stalin a redactat personal această carte. Verifica fiecare cuvânt. Ştergea elogiile supărătoare. Insera altele. În această carte Stalin este numit secretar general.

În anul 1947 a apărut cea de-a doua ediţie, revăzută şi adăugită, care s-a retipărit de mai multe ori. Eu am găsit una dintre cele mai recente versiuni. A primit bun de tipar la ziua de naştere a lui Stalin – pe 21 decembrie 1951. Tirajul: 8.375.000.

Stalin a redactat el însuşi şi cea de-a doua ediţie, convocând noaptea în cabinetul său tot colectivul de autori. Ciornele biografiei corectate personal de Stalin au fost date de mult publicităţii, fiind accesibile oricărui cercetător. Au fost făcute multe corecturi şi adăugiri. Însă nimeni nu s-a atins, nici în prima, nici în a doua ediţie de următorul paragraf:

Pe 3 aprilie 1922, la propunerea lui Lenin, Plenara Comitetului Central al Partidului l-a ales secretar general al CC pe Stalin, cel mai bun şi mai credincios discipol şi camarad al lui Lenin. De atunci, Stalin activează neîntrerupt pe acest post. (p. 88)

Aceste două propoziţii figurează şi în prima ediţie a *Marii Enciclopedii Sovietice.*

Stalin semna deseori documentele utilizând titlul secretar al CC. Pe această bază unii au concluzionat că el a încetat să mai fie secretar general.

Când era prim-secretar al CC al PCUS, şi Hruşciov utiliza destul de frecvent acelaşi titlu – secretar CC –, nu numai când semna acte de rutină, ci şi documente de importanţă excepţională.

Asta nu înseamnă că Hruşciov a încetat să mai fie prim-secretar al CC.

6

Scurta biografie a lui Stalin a fost pregătită de Institutul Marx-Engels-Lenin al CC al PCU(b) şi s-a tipărit în tipografia Jdanov, prima tipografie model.

Să aruncăm o privire asupra colectivului de autori.

Aleksandrov, Gheorghi Fiodorovici – membru supleant al CC al PCU(b), membru al Biroului Organizatoric al CC, şeful Direcţiei de agitaţie şi propagandă a CC al PCU(b), doctor în ştiinţe filosofice, profesor, academician al Academiei de Ştiinţe a URSS, laureat al

premiilor Stalin, gradele I şi II, după moartea lui Stalin – ministru al Culturii URSS.

Galaktionov, Mihail Romanovici – înainte de război a fost comisar de divizie, în timpul războiului, general-maior, redactor-şef la *Krasnaia zvezda*, după război a fost şeful redacţiei militare a ziarului *Pravda.*

Krujkov, Vladimir Semionovici – profesor, doctor în ştiinţe filosofice, membru corespondent al AS a URSS, între anii 1944 şi 1949 a fost director al Institutului Marx-Engels-Lenin al CC al PCU(b).

Mitin, Mark Borisovici – membru al CC al PCU(b), doctor în ştiinţe filosofice, profesor, academician al AS a URSS, membru al Prezidiului AS a URSS, laureat al Premiului Stalin, gradul I, între anii 1939 şi 1944 a fost director al Institutului Marx-Engels-Lenin al CC al PCU(b).

Mocealov, Vasili Dmitrievici – director adjunct al Institutului Marx-Engels-Lenin al CC al PCU(b), şeful secţiei I.V. Stalin a acestui institut.

Pospelov, Piotr Nikolaevici – membru al comitetului Central al PCU(b)-PCUS între 1939 şi 1971, redactor-şef al ziarului *Pravda* în perioada 1940-1949, secretar al CC al PCUS între 1953 şi 1960, membru supleant în Prezidiul CC al PCUS (1957-1961), academician al AS a URSS, Erou al Muncii Socialiste, laureat al Premiului Stalin, gradul I.

Ar fi îndrăznit vreunul dintre aceşti tovarăşi responsabili să denatureze Marea Biografie?

Presupunând că ar fi decis să facă aşa ceva, l-ar fi strangulat chiar colegii săi, punându-şi vieţile proprii la adăpost de mâna răzbunătoare a proletariatului indignat.

Şi de ce să-şi rişte capetele şi alte părţi ale corpului, născocind lucruri care nu s-au întâmplat în realitate?

Şi chiar dacă ar fi inventat ceva, Redactorul-Şef i-ar fi corectat

imediat.

Pe toţi odată.

Se pricepea la aşa ceva.

7

Chiar şi după moartea lui Stalin, unele surse oficiale comunicau data când i-ar fi fost retras titlul de secretar general.

> Pe 3 aprilie 1922, plenul CC, la propunerea lui I.V. Lenin, l-a ales pe Stalin secretar general al CC al partidului; a ocupat această funcţie până în octombrie 1952, apoi a fost secretar CC până la sfârşitul vieţii. (*Dicţionarul enciclopedic*, vol. 3, BSE, Moscova, 1955, p. 310)

Marea Enciclopedie Sovietică (ediţia a II-a, vol. 40, 1956) afirmă despre Stalin:

> În aprilie 1922, la Plenara CC, S. a fost ales secretar general al CC şi a deţinut această funcţie mai mult de 30 de ani.

Există în această propoziţie două momente de o deosebită importanţă.

Primul: *mai mult de* 30 de ani.

Treizeci de ani de la numirea în funcţia de secretar general înseamnă 3 aprilie 1952. Înseamnă că şi după această dată Stalin a rămas în funcţia respectivă.

Al doilea moment: *mai mult de 30 de ani*, dar nu se menţionează dacă până la moartea sa.

Atunci de ce până în anul 1956 sursele oficiale afirmau că Stalin a fost destituit în octombrie 1952, iar după aceea pur şi simplu au trecut sub tăcere această chestiune?

Totul este cât se poate de simplu. După moarte, Stalin a rămas conducătorul şi învăţătorul măreţ, genial, infailibil, veşnic viu. Umilul dumneavoastră servitor, copil fiind, urla şi el împreună cu toţi ceilalţi cântece cu un conţinut ca acesta:

Noi suntem credincioşi faptelor lui Lenin şi Stalin
Partidul Comunist al ţării cheamă
Popoarele sovietice spre victorii.

Acest lucru a continuat şi în 1954, şi în 1955.

Cât timp Stalin rămânea măreţ şi sfânt, în rândul majorităţii cetăţenilor nu puteau apărea bănuieli privitoare la o moarte violentă. De aceea nu era necesar să se ascundă faptul că Stalin a fost destituit din funcţie în octombrie 1952. Iată de ce *Marea Enciclopedie Sovietică*, editată de organe cum nu se poate mai oficiale, comunica liber când anume a încetat Stalin să fie secretar general.

În schimb, în anul 1956, la Congresul al XX-lea al PCUS, Hruşciov l-a caracterizat pe Stalin ca pe un rezident al iadului, prezentându-se pe sine ca principal luptător împotriva stalinismului. Atunci a apărut veriga lipsă a lanţului: tovarăşul Hruşciov şi alţi tovarăşi îl urau pe Stalin încă din timpul vieţii acestuia, i se opuneau, luptau împotriva lui, acţionau în pofida voinţei lui şi, în cele din urmă, l-au destituit din funcţie în octombrie 1952.

Curând Stalin s-a apucat să dea ortul popii…

Atunci cetăţenii fără conştiinţă au început să pună întrebări incomode: dacă şefii de la Kremlin înţelegeau atunci esenţa criminală a stalinismului, dacă ştiau de crimele monstruoase, dacă îl urau, dacă i se opuneau, dacă se luptau, dacă l-au destituit din înalta funcţie, el probabil că se împotrivea, aşa că…

De ce nu?

Brusc, a apărut necesitatea de a şterge urmele crimei.

Brusc, a apărut necesitatea de a înceta discuţiile despre destituirea lui Stalin înainte de moartea sa.

Brusc, redacţia *Marii Enciclopedii Sovietice* a dat uitării sincerităţile de ieri.

După un sfert de secol, când problema succesiunii la tronul imperiului stalinist a pierdut din intensitate şi actualitate, a devenit posibilă rostirea adevărului:

> După terminarea războiului, I.V. Stalin, fiind secretar gen. al partidului şi preşed. al Cons. de Min. al URSS, a avut o mare contribuţie la elaborarea programului postbelic de instaurare a păcii. (*Enciclopedia Militară Sovietică*, vol. 7, Voenizdat, Moscova, 1979, p. 516)

Aceasta este ediţia oficială a Ministerului Apărării URSS, semnată de Mareşalul Uniunii Sovietice N.V. Ogarkov, amiralul Flotei Uniunii Sovietice S.G. Gorşkov, mareşalul principal de aviaţie P.S. Kutahov, opt generali de armată, trei generali-colonei, trei generali-locotenenţi.

Pentru a risipi definitiv îndoielile, scriitorul Felix Ciuev i-a pus o întrebare lui Viaceslav Mihailovici Molotov: când anume a fost destituit Stalin din principala sa funcţie?

Molotov a răspuns: Stalin a fost destituit din funcţia de secretar general al Comitetului Central în octombrie 1952 (F. Ciuev, *Molotov.*

Poluderjavnîi vlastelin, Olma-Press, 2002, Moscova, p. 393).

Momentul-cheie

Este cât se poate de clar de ce în anul 1956, după Congresul al XX-lea al PCUS, Hruşciov a pus în circulaţie legenda despre funcţia de secretar general al CC, care ar fi dispărut de la sine în anul 1934.

Interesul lui Hruşciov era de a dovedi că Stalin nu a fost destituit în 1952, prin urmare nu existau nici motive ca să fie ucis.

Însă e de neînţeles de ce şi astăzi se găsesc unii care repetă scornelile lui Hruşciov, în pofida documentelor perfect oficiale publicate, accesibile tuturor, în care şi după anul 1934 se menţionează cea mai importantă funcţie a lui Stalin – secretar general al CC al PCU(b).

Întrebare: dacă Stalin a fost secretar general al Comitetului Central al partidului în ajunul războiului şi în timpul războiului, putea el pierde această funcţie după anul 1941?

Răspuns: nu putea.

Pentru că nici în 1941, nici în anii următori, până în octombrie 1952, dacă aţi uitat cumva, nu s-a ţinut niciun congres al partidului. În afara congresului partidului, nu putea nimeni să-l destituie pe Stalin din principala sa funcţie.

Numai congresul putea rezolva această problemă.

Iată de ce Stalin se împotrivea convocării congreselor.

Iată de ce discipolii săi credincioşi, protejaţii şi camarazii se străduiau atât de mult să convoace congresul, punându-şi astfel vieţile în pericol.

Capitolul 7

1

Aşadar, în octombrie 1952, tovarăşul Stalin a fost destituit din principala sa funcţie, discret, fără prea mult tărăboi. Deşi nu a fost chiar atât de simplu să fie privat de puterile sale depline. Stalin a răspuns cu o serie de atacuri violente. Următorul atac, cel mai ameninţător, urma să răstoarne şi să măture din peisajul politic toată conducerea superioară a Uniunii Sovietice.

Numai că tovarăşul Stalin s-a îmbolnăvit pe neaşteptate şi a decedat, plâns de văduve, de orfani şi de camarazii din conducerea superioară de partid.

Problemele lăsate de Stalin drept moştenire s-au dovedit extrem de dificile. Aş spune chiar insurmontabile.

Unele dintre acestea a reuşit să le rezolve Stalin în timpul vieţii.

În timpul războiului şi imediat după aceea, în Uniunea Sovietică infracţionalitatea a luat o amploare deosebită, în special tâlhăriile. În ţară nu se găsea absolut nimic, începând cu pâinea şi cartofii, însă arme prin păduri se găseau din belşug. Numai bine să-ţi aduni o bandă şi să ieşi la drumul mare.

În Rostov, Odessa, Lvov, Harkov şi în alte oraşe s-a reuşit lichidarea

banditismului, prin aplicarea unor măsuri extreme. Noaptea, ofiţeri din armată îmbrăcaţi în haine civile se dădeau drept trecători chercheliţi întârziaţi prin cârciumi. La întâlnirea cu tâlharii îi împuşcau în frunte fără somaţie. Metoda se practica nu numai în Odessa, la ordinul lui Jukov, ci şi în toate marile oraşe, la ordinul lui Stalin.

Însă erau şi probleme cu mult mai grave.

În timpul războiului, în teritoriile ocupate de Uniunea Sovietică a izbucnit războiul civil. Acesta a cuprins Bielorusia, Ucraina, Crimeea, Caucazul de Nord, Stepa Calmucă, regiunile Smolensk, Pskov, Briansk. Popoare întregi au fost izgonite de pe pământurile natale în Kazahstan şi Siberia.

Germania a fost învinsă, dar războiul de partizani împotriva eliberatorilor continua în Lituania, Estonia, Letonia, Ucraina, Polonia. Stalin a trebuit să desfăşoare ample operaţiuni de represiune pentru a rezolva şi această problemă.

În război au murit milioane. Fiecărui milion de morţi îi corespundea un număr mare de invalizi – surzi şi orbi, cu mâinile sau picioarele amputate, cu arsuri şi cu răni îngrozitoare. În primii ani de după război, trenurile electrice, gările, pieţele, târgurile, cimitirele, parcurile oraşelor erau pline de cerşetori invalizi. Ţara nu le putea asigura nici locuinţe, nici alimente, nici haine, nici bani, nici asistenţă medicală. Toţi erau murdari, plini de păduchi, cu rănile supurând, declasaţi, mereu în stare de ebrietate. Erau îmbrăcaţi în uniforme militare ponosite, pe cap purtau bonete militare, chipiuri ofiţereşti cu cozorocul rupt, căşti de tanchişti şi aviatori, berete marinăreşti de pe care se şterseseră de mult numele navelor de război. Pe piept – decoraţii zgâriate, cu emailul crăpat, medalii îndoite, cu panglicile murdare. Ei cântau cântece despre lupte şi

bătălii:

Mergea înainte cu automatul în mână
Marinarul din Flota Mării Negre…

Povesteau întâmplări înspăimântătoare din război. Cerşeau bani pentru băutură. Beau spirt, lac de lustruit şi alte asemenea produse ale industriei chimice.

Cu aspectul lor respingător stricau sărbătoarea poporului victorios.

Ce era de făcut cu ei?

Tovarăşul Stalin avea soluţii radicale pentru orice probleme. El a reuşit să scape şi de acest necaz. A curăţat ţara de invalizi chiar foarte repede.

Chestiunea a fost soluţionată. Însă nu peste tot mergea atât de uşor ca în problema invalizilor lipsiţi de apărare. Unele probleme au fost rezolvate doar parţial.

În timpul războiului, milioane de soldaţi şi ofiţeri sovietici au fost duşi prizonieri în Germania. Mulţi dintre ei au murit. Însă cei care au supravieţuit nu se grăbeau deloc să se întoarcă în Patria lor dragă.

În afară de aceştia, nemţii au trimis în Germania aproape cinci milioane de cetăţeni ai Uniunii Sovietice la muncă în întreprinderile germane. După război, nici aceşti cetăţeni nu ardeau de dorinţa de a pleca acasă. Au fost nevoiţi să-i aducă prin înşelătorie şi cu forţa. Nu i-au adus pe toţi. Cei mai descurcăreţi s-au eschivat de la întâlnirea cu Patria care a eliberat Europa de ciuma brună. Nici celor readuşi cu forţa nu le-a crescut patriotismul.

Circula chiar şi o anecdotă, că în război Stalin a comis doar două

greşeli.

Prima: i-a arătat lui Ivan Europa.

A doua: l-a arătat pe Ivan Europei.

Milioane de soldaţi sovietici au fost în Germania şi Austria, în Polonia şi Cehoslovacia, în Bulgaria şi Iugoslavia, Ungaria şi România, chiar şi în Norvegia şi Danemarca. Pretutindeni oamenii trăiau altfel decât la noi. În satele cele mai sărace ale Europei distruse de război tot era mai bine decât în colhozurile noastre.

Întorcându-se din război, soldaţii şi ofiţerii sovietici nutreau speranţa că se va schimba ceva în bine. Credinţa tuturor era că se vor desfiinţa colhozurile. Dar nu s-au desfiinţat. De aceea nu s-a schimbat nimic în mai bine.

Principala problemă rămăsese aceeaşi: ţara nu avea mâncare.

2

Într-un timp, în presa noastră apărea ici şi colo o afirmaţie a lui Churchill: pasămite în timpul întâlnirilor la nivel înalt, atât Churchill însuşi, cât şi toţi ceilalţi, când intra Stalin se ridicau în picioare şi luau poziţia de drepţi.

Umilul dumneavoastră servitor a fost şi el victima propagandei noastre naţionale. Am repetat şi eu această prostie în cărţile mele. Apoi am verificat izvoarele şi m-am convins că Churchill nu a spus şi nu a scris aşa ceva. Îmi retrag cuvintele. Îmi cer iertare pentru prostiile care mi-au scăpat.

În acelaşi text fals, ticluit de propaganda noastră, răsuna încă o laudă

adusă lui Stalin: el a preluat Rusia de la plugul de lemn şi a lăsat-o cu bombă atomică.

Gogoaşa aceasta n-am mai înghiţit-o, n-am mai repetat această prostie.

Pentru că am cercetat îndeaproape viaţa colhozurilor sovietice. Pentru că bunicul meu, Vasili Andreevici Rezunov, a trudit toată viaţa ca fierar în colhozul Şevcenko din raionul Soloniansk, regiunea Dnepropetrovsk. Cătunul Sadovîi, unde veneam uneori la bunicul şi bunica, îşi amintea şi canibalismul de după colectivizare, şi canibalismul de după război.

Poveştile mujicilor semănau izbitor. Bătrânele nu povesteau nimic. Doar plângeau atunci când venea vorba despre perioada „marii cotituri”, adică despre colectivizare şi despre vremea „măreţei victorii asupra fascismului”.

Poveştile pline de amărăciune ale mujicilor despre colectivizare şi rezultatele acesteia nu pot fi cusute la dosar, de aceea ne vom adresa unor surse oficiale.

În 1947, după foametea din 1946, stăteam foarte rău cu grâul.

Aceasta este afirmaţia prim-secretarului Comitetului Central al Partidului Comunist al Moldovei, tovarăşul Z.T. Serdiuk (Stenograma Plenarei din iunie a CC al PCUS, Centrul de Depozitare a Documentelor Istoriei Contemporane, fond 2, opis 1, dosar 257, şedinţa de seară din 26 iunie 1957).

Dacă Uniunea Sovietică nu s-ar fi destrămat, stenograma ar fi rămas pentru totdeauna secretă. În perioada aceea ea putea fi citită numai de conducătorii de partid, cu funcţii nu mai mici de cea a secretarului

Comitetului Regional, adică a guvernatorului regiunii, dacă este să utilizăm termenii moderni. Însă nici acestor activişti nu li se permitea să citească ceea ce s-a spus la Plenară. Pentru aceştia era creată o altă variantă a istoriei, atenuată şi cosmetizată. Pentru activiştii de rang inferior, aceeaşi frază suna astfel:

În 1947, după *recolta slabă* din 1946, *stăteam puţin mai greu* cu grâul (sublinierile îmi aparţin – V.S.).

Întrucât nu poate fi rescrisă toată istoria noastră, uneori, din neatenţie, mai apar şi crâmpeie de adevăr:

În anul 1946, în Ucraina a fost foamete cumplită, s-au înregistrat cazuri de canibalism.

Sunt cuvintele prim-secretarului Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, tovarăşul Nikita Sergheevici Hruşciov (Stenograma Plenarei din iunie a CC al PCUS, Centrul de Depozitare a Documentelor Istoriei Contemporane, fond 2, opis 1, dosar 257, şedinţa de seară din 28 iunie 1957).

În anul 1946, Hruşciov era stăpânul Ucrainei. El ştia cel mai bine, dar dacă este cineva curios, mărturii documentare despre această chestiune pot fi găsite din abundenţă şi fără eforturi deosebite.

Poporul exprima aceeaşi idee mult mai simplu şi concis:

Secera şi ciocanul – moartea şi foametea.

Dar de ce era foamete?

Pentru că de dragul aşa-numitei „industrializări”, la începutul anilor 1930 au fost jefuite satele, cei mai harnici şi mai energici ţărani au fost declaraţi chiaburi şi lichidaţi ca clasă. Pe ceilalţi i-au mânat în colhozuri prin teroare şi foamete, pentru ca pâinea, cartofii şi slănina să fie luate nu de la fiecare în parte, ci de la colectivele lipsite de personalitate şi voinţă. De la mulţime.

Munca ţăranului înseamnă creaţie, dar în colhozuri oamenii nu erau stimulaţi să muncească creativ.

Dacă statul goleşte hambarele colhozului, de ce să te omori muncind?

În colhozuri, munca nu era plătită cu bani. La ce bun? Doar erau gospodării comune, colective. În familie, soţul nu-i dă bani soţiei că spală podelele. Soţia nu-i dă bani soţului că taie lemne. La fel era şi în colhoz – fără bani. În colhoz se ţinea evidenţa zilelor lucrate. Acestea se numeau *zile-muncă.* Când se încheia ziua de lucru, brigadierul trecea în registru în dreptul numelui tău un bastonaş.

Celui care îşi depăşea norma brigadierul putea să-i treacă în registru două bastonaşe pentru o zi-muncă; amicului său de pahar – trei, drăguţei sale – chiar şi cinci. Apoi, la sfârşitul sezonului se făceau calculele. După predarea la stat a cotelor obligatorii, în colhoz rămâneau atâţia cartofi, atâta varză, atâţia morcovi. Se punea câte ceva deoparte pentru seminţe, restul se împărţea. În colhoz sunt atâţia oameni. S-au efectuat în total atâtea zile-muncă. Împărţim produsele la numărul total de bastonaşe. Rezultatul obţinut reprezintă echivalentul în cartofi, varză, sfeclă al unei zile-muncă. După aceea îi dăm fiecăruia cât i se cuvine.

Cu toate acestea, colhozurile au fost create tocmai pentru ca statul să ia din hambarele acestora cât i se cuvenea lui. Şi statul lua în

conformitate cu necesităţile şi planurile sale. De aceea era foarte posibil ca la sfârşitul sezonului bastonaşele din registrul brigadierului să nu însemne mai nimic.

Poporul nostru nu-i prost. El ştie de mult că tot calul care trage este încărcat mai mult. Atunci de ce să-şi facă griji mujicii pentru roadele muncii lor? De ce să se omoare muncind, dacă din cauza asta le vor mări cotele obligatorii pentru stat?

Nu avea niciun rost să muncească. Niciunul. Cu atât mai puţin să muncească bine. Lipsea motivaţia. De aceea satul fierbea basamac şi îşi îneca amarul în băutură. Morala seculară a muncii se destrăma şi se ştergea cu repeziciune.

Poporul a caracterizat imediat şi cu precizie sistemul colhozurilor:

Iată şi secera, iată şi ciocanul,
Asta-i stema noastră sovietică.
Seceră, de vrei sau bate fierul,
Tot nu te alegi cu nimic.

Însuşi Hruşciov a fost nevoit să admită că exact aceasta era situaţia. În anul 1945 el a efectuat o vizită în Kalinovka sa natală. Iată relatarea sa. Desigur, nu pentru presă, ci pentru anturajul său, la Plenara din iunie 1957 a Comitetului Central.

Tovarăşi, e puţin spus că trăiau greu. Nu aveau cai, nu aveau căruţe, nu aveau pâine. L-am rugat atunci pe tovarăşul Greciko să-i ajute în privinţa cailor (armata avea mulţi cai capturaţi în război). El le-a făcut rost de cai, căruţe, hamuri. Au adus caii, dar colhozul nu-i primeşte, pentru că va trebui să-i îngrijească! Iar colhoznicii nu vor să muncească în colhoz. Pentru munca depusă n-au primit decât bastonaşe în registru. Ei ar fi vrut ca soldaţii să se îngrijească de aceşti cai… Colhoznicii nu voiau să hrănească animalele, nu-i interesa acest lucru. Această

indolenţă nu am întâlnit-o numai la Kalinovka, ci în general în agricultura noastră.
Am văzut că ei seamănă culturi care nu dau recolte mari. Dar ce puteam să le spun? Trebuie să semene, este prevăzut în plan. Şi ce plan! Stau geniile la Moscova şi stabilesc pe hârtie cât grâu de primăvară trebuie semănat, cât grâu de toamnă, cât orz, cât borceag, câtă sfeclă. Şi tot aşa, de sus până jos. Cine poate să se dea în lături de la acest aşa-zis plan? Nimeni. Cel care modifică structura suprafeţelor cultivate încalcă directiva. (Stenograma Plenarei din iunie a CC al PCUS. Centrul de Depozitare a Documentelor Istoriei Contemporane, fond 2, opis 1, dosar 257, şedinţa de seară din 28 iunie 1957).

În aceeaşi cuvântare la Plenara CC din iunie 1957 Hruşciov a recunoscut:

Din colhozuri s-a luat cu forţa totul, până la ultimul bob, distrugându-se astfel agricultura… În anul 1951, colhoznicii au fugit care încotro.

Membrul Prezidiului CC al PCUS, tovarăşul Mikoian:

Carne vindem doar la Moscova, Leningrad, cu chiu, cu vai în Donbass şi în Ural, în alte locuri – cu întreruperi. (Arhiva de Stat a Rusiei pentru Istorie Recentă, fond 2, opis 1, dosar 45, Stenograma Plenarei din iulie, şedinţa de seară din 3 iulie 1953, publicată în *Buletinul CC al PCUS*, nr. 1-2, 1991)

Aşadar, Churchill nu a spus şi nu a scris că Stalin a preluat Rusia de la plugul de lemn şi a lăsat-o cu bombă atomică. Chiar dacă ar fi debitat o asemenea prostie, formula ar fi trebuit corectată: a lăsat-o tot la plugul de lemn.

Rusia pe care am pierdut-o, de bine, de rău, exporta cereale, dar Uniunea Sovietică nu reuşea nici măcar să-şi asigure hrana proprie. Aceasta a fost una dintre realizările modului de producţie socialist şi personal a tovarăşilor Troţki, Sverdlov, Lenin, Stalin, Hruşciov şi a altora de aceeaşi teapă.

Pe consecinţele catastrofale ale politicii criminale antiţărăneşti, adică antipopulare a colectivizării s-au suprapus consecinţele catastrofale ale războiului. Milioane de lucrători nu s-au mai întors din război. Dar şi cei care au scăpat cu viaţă nu se grăbeau deloc în colhozurile natale. Pretutindeni era nevoie de mână de lucru, soldaţii demobilizaţi plecau să muncească la reabilitarea minelor din bazinul Donbass şi în combinatele metalurgice din Dnepropetrovsk, la curăţarea ruinelor Stalingradului şi Kievului, Voronejului şi Novorossiiskului. Oamenii mergeau să lucreze la defrişări şi la construcţia unor noi uzine în Ural şi Siberia, la construcţia metroului din Moscova şi Leningrad.

Oriunde, numai în colhoz nu.

Iată de ce, după al Doilea Război Mondial şi după încetarea livrărilor de alimente din SUA, asupra Uniunii Sovietice s-a abătut, firesc şi inevitabil, foametea.

Conducătorii erau nevoiţi să pomenească uneori în treacăt despre acest lucru în timpul întrunirilor lor.

Are cuvântul vicepreşedintele Consiliului de Miniştri al URSS, viitorul şef al guvernului URSS, fostul şi viitorul membru al Biroului Politic, A.N. Kosîghin, vorbind despre primii ani de după război:

> În acea perioadă am avut ocazia să merg în mai multe zone ale ţării: în Başkiria, în Kuibîşev, în Moldova, în legătură cu epidemiile izbucnite şi cu foametea. Din cauza foametei, într-o serie de regiuni mureau mulţi oameni. (Stenograma Plenarei din iunie a CC al PCUS, Centrul

de Depozitare a Documentelor Istoriei Contemporane, fond 2, opis 1, dosar 257, şedinţa de seară din 28 iunie 1957)

În cadrul aceleiaşi Plenare a luat cuvântul şi ambasadorul Uniunii Sovietice în Republica Populară Democrată Coreeană, tovarăşul A.M. Puzanov şi a afirmat că în octombrie 1952 la Congresul al XIX-lea al PCUS s-a raportat că „problema cerealelor a fost soluţionată cu succes, definitiv şi ireversibil”. Tovarăşul Puzanov a continuat:

Aceasta nu a fost pur şi simplu o denaturare a realităţii. Aceasta a reprezentat înşelarea partidului şi a poporului!

Fostul prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist al RSS Karelo-Finlandeze, ulterior (după ce toată populaţia republicii a fugit în Finlanda) prim-secretar al Comitetului Regional de Partid din Karelia, tovarăşul L.I. Lubennikov adaugă:

În Karelia nu puteai face rost de un litru de lapte pentru un copil bolnav… În curând atât cartofii, cât şi celelalte legume vor fi în cantităţi suficiente.

Adică: sub conducerea dragului nostru Nikita Sergheevici vom ridica agricultura! În curând vom avea din abundenţă chiar şi cartofi, varză şi castraveţi! E adevărat că în momentul de faţă, cu patru luni înainte de ce de-a 40-a aniversare a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, ţara nu are destui cartofi.

Prim-secretarul comitetului PCUS al ţinutului Stavropol, tovarăşul I.K. Lebedev:

În regiunea Penza, unde am lucrat, în anumite sate până la 40% din case aveau uşile şi

ferestrele bătute în cuie. Populaţia plecase, nu avea cine să muncească.

În cercul lor, conducătorii recunoşteau deschis că sub conducerea lor înţeleaptă satul rusesc îşi dădea ultima suflare.

Şi odată cu el – întreaga Rusie.

Momentul-cheie

Mi se reproşează: scrii cărţi de istorie, dar stilul tău este nepotrivit, neştiinţific.

Sunt de acord. Nu caut să mă justific.

Nu sunt istoric, nu pretind că aş fi. Pur şi simplu încerc să înţeleg unele momente neclare ale trecutului nostru recent. Dacă reuşesc să descopăr ceva care poate prezenta interes pentru masele populare, public.

Istoria noastră este fantastic de interesantă.

Din păcate, se găsesc oameni care scriu intenţionat această cutremurător de interesantă istorie într-un stil cât se poate de anost. Şi se mai şi mândresc cu asta. Şi-mi scot ochii cu asta.

Eu sunt de părere că poporul trebuie să-şi cunoască istoria. Sau cel puţin să-l intereseze. Să-mi explice şi mie cineva de ce trebuie să transformăm această istorie înspăimântătoare, sălbatică, monstruoasă, uimitoare, orbitoare, scânteietoare în ceva anost, cenuşiu şi plictisitor?

Trebuie să scriem în aşa fel încât să nu se stingă interesul poporului pentru istoria proprie. Încerc să scriu astfel încât totul să fie limpede şi pe înţelesul tuturor. Nu reuşesc întotdeauna. Dar mă străduiesc. Aş scrie şi altcumva, dar, îmi pare rău, mai bine de atât nu pot.

Capitolul 8

1

După încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, nu numai politica internă, ci şi politica externă a lui Stalin s-a dovedit un dezastru.

La conferinţa de la Potsdam din vara anului 1945, Stalin a pretins ca Libia să treacă sub controlul Uniunii Sovietice, adică tovarăşul Stalin încerca să obţină posesiuni coloniale în Africa. Libia însemna baze în Mediterana şi petrol. Occidentul a răspuns printr-un refuz.

În timpul războiului, în Iran au fost introduse trupe ale Armatei Roşii. O jumătate a Iranului era a lui Churchill, cealaltă jumătate, a lui Stalin. Războiul s-a încheiat, trupele britanice se pregăteau să se întoarcă acasă, dar Stalin a decis să-şi lase trupele acolo pentru totdeauna. Nu i-au permis acest lucru, amenințându-l cu războiul.

În timp ce se retrăgea, Stalin a încercat să taie o bucăţică din teritoriul petrolifer al Iranului, declarându-l „Azerbaidjan iranian”. Nici de aici nu a ieşit nimic.

Stalin a decis să ia sub aripa sa protectoare Grecia şi Turcia. Occidentul a răspuns prin înființarea NATO: ia-ţi gândul de la Grecia şi Turcia.

În pofida acordului de la Potsdam pe care şi-a pus semnătura, Stalin

plănuia să pună mâna pe Berlinul de Vest. În acest scop, începând cu 24 iunie 1948, a instituit blocada transporturilor Berlinului de Vest. Replica Occidentului a fost organizarea unui pod aerian fără precedent în istorie. Berlinul era aprovizionat cu alimente pe calea aerului. Combustibilul era la îndemână: pe toate bulevardele erau tei seculari. Locuitorii Berlinului de Vest au tăiat pentru lemne de foc toţi copacii de pe bulevarde şi din parcuri, dar nu s-au predat.

Stalin a lovit Coreea de Sud. Occidentul a răspuns printr-un ajutor militar multilateral, apoi şi prin debarcarea în Peninsula Coreea a unor puternice contingente de trupe ale SUA, ale Marii Britanii şi ale aliaţilor acestora. Coreea de Sud a rezistat.

Stalin a încercat să-i împingă pe comunişti în guvernele Italiei şi Franţei. Ceva-ceva i-a reuşit, dar numai parţial. Rezultatul final – un alt eşec.

Stalin plănuia să ajungă la Marea Mediterană. Cu Libia nu i-a mers. Varianta a doua: construirea unor baze ale marinei militare sovietice în Iugoslavia. Alt eşec. Iugoslavia a ieşit de sub controlul Uniunii Sovietice.

În plus, a început şi „Războiul Rece”.

2

Iată cum explică tovarăşii savanţi cauzele Războiului Rece: pe 5 martie 1946, Churchill a ţinut un discurs la Fulton.

Unde se află acest Fulton? Căutaţi pe hartă cât vreţi, nu-l găsiţi.

Şi cine este Churchill? Este un fost prim-ministru britanic, înlăturat definitiv de la putere.

Minunea minunilor: un fost ministru ţine un discurs şi izbucneşte Războiul Rece. Rezultă că dacă nu l-ar fi ţinut, n-ar mai fi existat niciun Război Rece. Germanii din est n-ar mai fi fugit în Germania de Vest, nici coreenii din nord în Coreea de Sud. Iar grănicerii nu i-ar mai fi împuşcat în spate. Uniunea Sovietică nu i-ar mai fi susţinut pe prinţişorii africani porniţi pe drumul socialismului. Iar noi n-am mai fi construit submarine atomice în număr atât de mare. (Până în 1994, în Rusia s-au construit 243 de submarine atomice, în timp ce în toate celelalte ţări ale lumii s-au construit în total 221 – *Krasnaia zvezda*, 5 decembrie 2001.)

În opinia mea, cauzele Războiului Rece nu constau în faptul că cineva a ţinut un discurs. Acestea erau mult mai profunde.

Armata Roşie a eliberat câteva ţări din Europa Centrală de „ciuma brună”, dar după aceea nu a mai vrut să se întoarcă acasă. Curând, în toate ţările eliberate, sprijiniţi de tancurile sovietice, au venit la putere băieţii care îi conveneau cel mai mult tovarăşului Stalin şi au purces la transformări socialiste.

Pentru ca oamenii să nu dea bir cu fugiţii din calea norocului care dăduse peste ei, graniţele au fost închise cu lacăte şi încuietori solide, iar vitejii grăniceri au primit ordin să-i împuşte pe toţi cei care încercau să fugă de fericire.

Înlăturat de la putere, Churchill a reuşit să atragă într-un singur orăşel de provincie american atenţia respectabilului auditoriu asupra situaţiei regretabile că „de la Stettin pe ţărmul Balticii, până la Triest, pe ţărmul Adriaticii, peste tot continentul s-a lăsat «cortina de fier»”.

Churchill nu a făcut decât să atragă atenţia că, în ţările în care a venit Armata Roşie, partidele comuniste au acaparat puterea şi tind „să deţină controlul total în toate domeniile”.

Ceea ce corespunde pe deplin realităţii.

Prin urmare, nu are nicio importanţă dacă Churchill a ţinut sau nu la Fulton discursul cu pricina. Important este un singur lucru, şi anume că Uniunea Sovietică le-a impus ţărilor ocupate în timpul celui de-al Doilea Război Mondial orânduirea socialistă, adică un sistem economic extrem de ineficient, condus fie de criminali, fie de idioţi care aveau în spate nişte criminali.

Au reuşit să impună socialismul în Polonia şi Germania de Est, Cehoslovacia şi Ungaria, România şi Bulgaria. Cu toate acestea, fraţii noştri erau gata să se smulgă din frăţeasca noastră îmbrăţişare cu prima ocazie.

Ocazia era aproape şi cât se poate de reală. Pe 21 decembrie 1949, toată omenirea progresistă a marcat solemn cea de-a 70-a aniversare a tovarăşului Stalin, Marele Geniu al Tuturor Timpurilor şi Popoarelor.

A licărit o rază de speranţă: tovarăşul Stalin nu este nemuritor. Încă vreo trei ani, ei, hai, cinci…

Trebuie să-şi înceteze şi el odată activitatea în slujba Omenirii.

3

Şi într-o bună zi a trecut în nefiinţă.

Cei care au urzit complotul împotriva lui Stalin nu erau nici prieteni între ei, nici nu împărtăşeau aceleaşi idealuri. Se duşmăneau de moarte. Principalii conspiratori împotriva lui Stalin erau Beria, Malenkov, Bulganin şi Hruşciov.

Încă din timpul vieţii lui Stalin, în interiorul acestui grup a mai apărut

un complot: Hruşciov şi Bulganin împotriva lui Beria.

Ni se spune că Beria se pregătea şi el să pună mâna pe putere. Nu putem exclude nici această posibilitate. Dar deocamdată nimeni nu a prezentat încă dovezi în acest sens.

E limpede un singur lucru: îmbrâncind din calea sa şi înlăturându-şi aliaţii de ieri, fiecare şef de la Kremlin îşi consolida în paralel poziţia. Cele mai bune rezultate în această privinţă le-a obţinut tovarăşul Hruşciov.

În ziua în care s-a anunţat decesul lui Stalin, Hruşciov l-a numit în funcţia de prim-locţiitor al ministrului Apărării pe Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov, rechemat din exilul în Ural.

Hruşciov deţinea conducerea Partidului Comunist, iar doi dintre vechii săi prieteni încă din perioada premergătoare războiului, Jukov şi Serov, ocupau funcţii de prim-locţiitori: unul – la Ministerul Apărării, celălalt – la Ministerul Afacerilor Interne.

Scopul lui Hruşciov era să-i ridice pe amândoi cu o treaptă mai sus. Pentru asta trebuia să se grăbească. Moartea lui Stalin i-a dat poporului motive să spere într-o viaţă mai bună. Prin lagărele din nord, din Siberia, Ural, Orientul Îndepărtat, s-a dezlănţuit un val de revolte cumplite. Colaboratorii anchetatorilor şi gardienii erau prinşi şi fierţi în butoaie de metal. Turnau apă în butoaie, făceau un foc mare dedesubt şi-i puneau la fiert cum ar pune ciorba de nisetru. A apărut ameninţarea că mai multe revolte se vor contopi într-o uriaşă răscoală care nu va putea fi înăbuşită şi atunci sute de mii sau chiar milioane de deţinuţi vor năvăli de după gardurile din sârmă ghimpată.

Conducătorii de la Kremlin se confruntau cu întrebarea: ce-i de făcut?

Apropo, în ultimii ani s-au făcut afirmaţii că efectivul populaţiei GULAG-ului în momentul decesului tovarăşului Stalin reprezenta cifra neînsemnată de un milion şi jumătate de deţinuţi. Au fost publicate şi documente doveditoare.

Nu contest documentele. Voi aminti doar că în momentul morţii tovarăşului Stalin, în iubita noastră Patrie, în care omul respiră atât de liber, nu era un singur GULAG, ci 11. Chiar 11 şi ceva. Deloc neglijabil acest ceva.

Iată situaţia la 5 martie 1953 a direcţiilor principale ale lagărelor, independente una de cealaltă:

Direcţia Principală a Lagărelor (GULAG) – tovarăşul I.I. Dolghih.

Direcţia Principală a Lagărelor din Construcţii Feroviare (GULJDS) – tovarăşul A.A. Smolianinov.

Direcţia Principală a Lagărelor din Industria Minieră şi Metalurgică (GULGMP) – tovarăşul N.A. Dobrovolski.

Direcţia Principală a Lagărelor din Construcţii Industriale (GULPS) – tovarăşul A.N. Komarovski.

Direcţia Principală a Construcţiilor din Nordul Extrem (Dal’stroi) – tovarăşul I.L. Mitrakov.

Direcţia Principală a Lagărelor din Industria Forestieră (GULLP) – tovarăşul M.M. Timofeev.

Direcţia Principală a Lagărelor construcţiilor de hidrocentrale (Glavgidrostroi) – tovarăşul I.D. Rapoport.

Direcţia Principală a Lagărelor din construcţiile de uzine pentru prelucrarea petrolului (Glavspeţneftestroi) – tovarăşul V.A. Barabanov.

Direcţia Principală a Lagărelor din industria mică (Glavsliuda) – tovarăşul I.A. Karasev.

Direcţia Principală a Lagărelor din industria azbestului (Glavasbest) – tovarăşul A.P. Mitiukov.

Direcţia Principală Specială (SGU) – tovarăşul F.P. Haritonov.

La aceste direcţii principale se adăuga şi Direcţia Principală a construcţiilor de drumuri (GUŞOSDOR), care avea propriile sale lagăre. Forţa de muncă din cadrul GUŞOSDOR nu provenea în totalitate, ci parţial din lagăre, mai exact, preponderent.

Pe lângă Direcţiile Principale existau şi direcţii separate, care nu erau subordonate GULAG-ului. Printre acestea:

Direcţia Închisorilor – tovarăşul M.V. Kuzneţov.

Direcţia Institutelor Speciale – tovarăşul A.P. Zaveniaghin.

Dacă toate acestea s-ar fi dezlănţuit, dacă masele de milioane de deţinuţi ar fi năvălit în libertate, ţara n-ar fi putut evita un nou război civil.

4

Cei patru complotişti au scăpat de Stalin, însă problema pasului următor a rupt coaliţia în două.

Mareşalul Uniunii Sovietice Beria şi generalul-locotenent Malenkov înclinau într-o direcţie.

Mareşalul Uniunii Sovietice Bulganin şi generalul-locotenent Hruşciov – în direcţia opusă.

Bulganin şi mai ales Hruşciov erau susţinători fervenţi ai conservării cultului personalităţii lui Stalin.

Beria şi Malenkov se opuneau cu înverşunare. A doua zi după

funeraliile lui Stalin, la şedinţa Prezidiului CC, Malenkov a spus: „Considerăm obligatorie încetarea practicii cultului personalităţii”.

Să nu ne facem iluzii: şi cei patru, şi multe alte mii cu rang inferior erau mânjiţi de sângele poporului până la urechi. Unii dintre ei, precum Beria, au vărsat o cantitate moderată de sânge, în timp ce alţii, precum Hruşciov, au vărsat mult mai mult. Totuşi, nu era vorba de cantitate, toţi conducătorii erau plini de sânge. Problema era cum va supravieţui ţara în situaţia creată.

Imediat după moartea lui Stalin a început să se renunţe rapid şi categoric la practica stalinistă de conducere a ţării. Procesul era condus de Beria. Funeraliile lui Stalin nu avuseseră loc încă. Mase de milioane de oameni se îmbulzeau plângând şi suspinând în Piaţa Roşie să-şi ia rămas-bun de la conducătorul răposat, iar Beria a dat ordin deja pe 6 martie, adică a doua zi după asasinarea lui Stalin, să se pregătească hotărârea de guvern privind transferul direcţiilor principale din construcţii ale MVD în administrarea ministerelor civile, iar lagărele şi coloniile – în administrarea Ministerului de Justiţie.

Beria a desfiinţat sistemul celor 11 GULAG-uri rapid şi hotărât.

Pe 21 martie 1953, el a trimis la guvern un proiect de rezoluţie privind încetarea lucrărilor pe 23 din „marile şantiere ale comunismului”. Printre acestea: Canalul Principal din Turkmenistan, Canalul gravitaţional Volga-Ural, „calea ferată a morţii” Chum-Salehard-Igarka, portul Ust’-Donetk, nodul hidrotehnic de pe cursul inferior al Donului şi altele. Toate aceste grandioase obiective au fost construite de mâinile deţinuţilor şi niciunul nu se justifica din punct de vedere economic. Toate erau nocive pentru mediul înconjurător şi pentru oamenii care le-au construit.

Pe 26 martie 1953, la trei săptămâni după moartea lui Stalin, Beria a trimis Prezidiului CC al PCUS o notă privind amnistierea, care a fost anunţată pe 9 mai. Conform acestei amnistieri, din închisori şi lagăre au fost eliberaţi 1.181.264 de deţinuţi, concomitent fiind închise dosarele de urmărire penală a 400.000 de oameni. Se spune că printre cei ieşiţi din lagăre erau mulţi delincvenţi de drept comun, că a crescut infracţionalitatea în ţară.

Erau şi mulţi deţinuţi de drept comun, dar printre cei eliberaţi din lagăre erau mulţi nevinovaţi, închişi pentru o anecdotă despre Stalin sau pentru trei spice culese de pe jos, din câmp, de care oricum nu avea nimeni nevoie.

Infracţionalitatea a crescut. Dar să ne imaginăm ce s-ar fi întâmplat dacă sute de mii de deţinuţi ar fi năvălit în libertate singuri, înarmaţi, aţâţaţi de victoria asupra gardienilor. Totuşi, nu cifrele sunt importante. Beria distrugea tot sistemul planificării de stat. Până atunci, planul de stat era compus din proiecte grandioase care trebuiau realizate prin muncă silnică, de rob. În conformitate cu aceste proiecte se calcula forţa de muncă necesară. În continuare, organele de represiune primeau dispoziţii scrise care stabileau numărul de infractori pe care trebuiau să-i prindă şi termenele de detenţie în lagăre pe care aceştia urmau să le primească. Dispoziţia scrisă era defalcată pe republici, ţinuturi, regiuni şi raioane. Toţi şefii, de la ministrul Afacerilor Interne şi până la ultimul sectorist, trebuiau să-şi îndeplinească planul. De aceea, oamenii erau închişi nu numai pentru „trei spice”, ci şi pentru „furtul a 200 de metri de material de cusut”, adică pentru un mosorel de aţă.

În schimb, era ordine, spun socialiştii. Nu, tovarăşi, nu era ordine. Era o lipsă totală de orice, erau cozi kilometrice la săpun şi petrol

lampant, la chibrituri, la ace şi aţă, la galoşi şi lumânări. Munca silnică a robilor nu este productivă. De aceea ţara nu producea nimic în afară de arme. De aceea adunau oamenii spicele de pe câmpul care chipurile le aparţinea, ca să-şi scape copiii de foame. Organele competente nu dormeau nopţile ca să-i prindă pe cei care adună spicele de pe ogorul colhozului, adică de pe ogorul propriu. Dacă nu le adunau ei, le ciuguleau vrăbiile, le ronţăiau şoarecii de câmp sau putrezeau sub zăpadă. Nici femeile nu luau din fabrică „material de cusut” din cauză că o duceau bine.

Şi după moartea lui Stalin munca silnică a deţinuţilor a fost utilizată pe scară largă, numai că s-a modificat principiul de completare a lagărelor. Înainte, statul pretindea să aibă o anumită cantitate, stabilită în prealabil, de forţă de muncă neplătită. Cu cât mai mare, cu atât mai bine.

Beria a stricat acest mecanism.

5

Pe 4 aprilie 1953, Beria a semnat ordinul strict secret nr. 0068, care prevedea în mod categoric desfiinţarea camerelor de tortură din închisori şi lagăre, interzicerea aplicării pedepselor corporale, distrugerea tuturor instrumentelor de tortură. Ordinul avertiza că vor fi trimişi în judecată nu numai lucrătorii operativi ai Ministerului Afacerilor Interne (MVD) care vor utiliza în continuare pedepsele corporale, ci şi şefii acestora.

Pe 13 aprilie 1953, Beria a trimis Prezidiului CC al PCUS o notă cu propunerea încetării practicii cultului personalităţii conducătorilor, în special în zilele de sărbătoare, la demonstraţii să nu se mai scoată

portretele celor din conducerea superioară de partid şi de stat, mai ales ale celor care în momentul respectiv se află la cârma ţării.

În timpul vieţii lui Stalin au fost editate 13 volume ale operelor sale. În mai 1953, Beria a propus încetarea editării operelor lui Stalin. Şi a încetat. Următorul volum, aflat în tipografie, nu a mai fost cules.

Pe 10 iunie, în *Pravda* a apărut un articol nesemnat, în care s-a folosit pentru prima dată un termen nou pentru propaganda noastră – *cultul personalităţii*. Numele lui Stalin nu a fost încă pronunţat. Oricum era clar. Al cui cult a domnit şi a înflorit în ultimele decenii?

Pravda condamna cultul personalităţii şi-i numea pe cei care de aici încolo vor conduce ţara pe drumul drept: „Esenţa politicii partidului nostru este expusă în cuvântările lui G.M. Malenkov, L.P. Beria şi V.M. Molotov”.

Prin urmare, nu Hruşciov a început demascarea cultului personalităţii la Congresul al XX-lea al PCUS, ci ziarul *Pravda*, cu trei ani înainte de acest congres, la trei luni după moartea lui Stalin.

Nu există nicio îndoială că autorul demascării a fost însuşi Beria, pentru că în acel moment el era stăpânul Uniunii Sovietice. În primul său articol antistalinist, ziarul *Pravda* indică numele lui Beria între alte două nume. Malenkov era sub controlul total al lui Beria, iar Molotov fusese deja privat de câteva ori de rolul principal.

În schimb, acelaşi articol din organul central al Partidului Comunist nu-l pomeneşte deloc pe Hruşciov, deşi acesta era în fruntea Partidului Comunist.

Principala problemă a ţării consta în faptul că oamenii fugeau de socialism. Dacă nu aveau această posibilitate pe timp de pace, aveau să fugă în timpul războiului.

Beria îşi amintea vara anului 1941, când ostaşii Armatei Roşii se predau fără luptă cu sutele de mii şi milioanele, părăsind mii de tancuri şi avioane în stare de funcţionare, tunuri şi aruncătoare de mine, cu zecile de mii, mitraliere, cu sutele de mii, muniţii, alimente, materiale tehnice, carburanţi şi lubrifianţi, cu milioanele de tone. Într-o ţară atât de mare nu s-au găsit nătărăi dispuşi să moară pentru sclavia din colhozuri, pentru comitetele de partid şi execuţiile în masă, pentru GULAG şi cozile foamei. În vara anului 1941, soldaţii şi comandanţii Armatei Roşii nu considerau războiul nici mare, nici patriotic. Armata Roşie activă s-a predat nemţilor aproape fără nicio împotrivire. Practic cu efectivul aproape complet. Au rămas numai rezerviştii. Şi dacă n-ar fi fost prostia crasă a lui Hitler şi a marilor săi comandanţi, s-ar fi predat şi rezerviştii.

Lavrenti Pavlovici Beria era de părere că, în cazul unui nou război, dezastrul din anul 1941 se va repeta inevitabil. Din acelaşi motiv: nu se vor găsi proşti care să lupte pentru socialism. Şi dacă noul inamic nu va fi atât de prost ca Hitler, statul va pieri.

Chiar şi fără război, Uniunea Sovietică şi ţările ocupate de ea se rostogoleau cu repeziciune în prăpastie. Numai din ianuarie 1951 până în aprilie 1953 au fugit 447 de mii de persoane din Germania de Est în Germania de Vest.

Pe 1 iunie 1953, greve masive ale muncitorilor au cuprins Cehoslovacia. Protestau muncitorii din Praga, Ostrava, Bratislava. Aceste acţiuni s-au propagat ca un incendiu forestier dincolo de graniţele „ţărilor socialiste frăţeşti”. Venea rândul Poloniei. Acolo nu s-ar fi

terminat cu un incendiu. Acolo ar fi sărit totul în aer.

Beria considera că Uniunea Sovietică nu are de ce să se amestece în treburile altor popoare şi că trebuie să-şi facă mai întâi ordine în ograda proprie. Pentru aceasta erau necesare schimbări radicale, atât în politica externă, cât şi în cea internă. Beria considera că principalul obiectiv al guvernului trebuie să fie crearea unor condiţii care să-i determine pe oameni să muncească de bunăvoie, conştiincios şi cu tragere de inimă. Astfel, ţara va fi bogată şi înfloritoare. În acest caz va creşte populaţia. Viaţa în ţara noastră va fi atractivă pentru toată lumea, exemplul nostru va fi copiat, vom fi respectaţi. Dacă va izbucni un război, poporul nostru va lupta cu îndârjire, pentru că va avea ce apăra.

Malenkov susţinea şi el aceeaşi linie a renunţării cât mai curând la moştenirea stalinistă. Încă din timpul războiului, la indicaţia lui Stalin, el a stabilit relaţii personale confidenţiale cu premierul britanic Churchill. Imediat după moartea lui Stalin, Malenkov şi-a amintit de vechiul său prieten şi i-a adresat propunerea de a media între URSS şi SUA în problema încetării războiului din Coreea. Churchill a acceptat. Convorbirile neoficiale au început şi curând au dat rezultatul aşteptat: războiul din Coreea a luat sfârşit.

Malenkov a făcut un pas decisiv în problema aprovizionării ţării cu produse alimentare. Pe vremea lui Stalin, mujicul trebuia să plătească dacă avea o vacă sau un porc în gospodărie, meri sau vişini în livada sa, dacă avea mărar şi castraveţi în grădină. Malenkov a anulat impozitele împovărătoare pe avutul ţăranilor. A permis mărirea de cinci ori a loturilor de pământ de pe lângă case!

Iar poporul a început să cânte:

Tovarăşul Malenkov
Ne-a dat pâine şi clătite.

Malenkov milita pentru retragerea trupelor sovietice din teritoriile străine, pentru limitarea uriaşelor cheltuieli militare, pentru încetarea acordării ajutorului militar gratuit prinţişorilor asiatici şi africani.

Acţiunile propuse de Malenkov nu erau în niciun caz dezarmare unilaterală. El propunea retragerea trupelor sovietice din Germania în condiţiile în care trupele SUA, ale Angliei şi ale Franţei vor fi de asemenea retrase din Germania, iar Germania va fi declarată stat neutru şi dezarmată pentru totdeauna.

Timp de stat la taclale nu era.

7

După trei luni de la moartea lui Stalin, pe 17 iunie 1953, Berlinul de Est s-a răsculat. Conducerea aşa-numitei „Republici Democrate Germane” a fugit să ceară protecţie trupelor sovietice. Revolta s-a răspândit în toată Germania de Est, grevele au cuprins 13 dintre cele mai mari oraşe ale Germaniei de Est, inclusiv Berlin, Leipzig, Magdeburg, Rostock. Istoricul oficial N. Zenkovici afirmă:

> Nemulţumirea est-germanilor era întreţinută din exterior. Cinci dintre cele mai puternice posturi de radio vest-germane instigau populaţia RDG la nesupunere civică. (*Mareşalii şi secretarii generali*, Rusici, Smolensk, 1998, p. 289)

Nu înţeleg deloc afirmaţiile de acest gen. Dacă cinci posturi de radio vest-germane îi îndemnau pe locuitorii Germaniei de Est la nesupunere civică, atunci noi trebuia să punem în funcţiune 10 staţii radio şi să îndemnăm cu toate forţele locuitorii Germaniei de Vest la nesupunere civică. Iar aceştia s-ar fi răsculat! Nu-i aşa?

Dar dacă 10 astfel de staţii ar fi chemat la arme proletariatul francez? N-ar fi stricat să ridicăm la revoluţie proletară şi clasa muncitoare americană!

Nu se ştie din ce motive, agitatorii noştri nu explică de ce poporul Germaniei de Est s-a ridicat împotriva guvernului la îndemnul posturilor de radio vest-germane, iar la chemarea staţiilor noastre de radio popoarele Finlandei şi Germaniei, Angliei şi Canadei nu protestau împotriva guvernelor lor.

Poate din cauză că puterea staţiilor nu era suficient de mare?

Momentul-cheie

Pe 5 martie 1946, Churchill a rostit un discurs la Fulton. A trecut mult timp de atunci, dar tot se mai găsesc persoane care repetă cu obstinaţie: dacă Churchill nu ar fi ţinut acel discurs, nu ar fi existat nici Războiul Rece.

Vă propun să ne amintim că exact cu o jumătate de an înainte de discursul lui Churchill, pe 5 septembrie 1945, funcţionarul care se ocupa cu descifrarea mesajelor codate al ambasadei sovietice în Canada, Igor Sergheevici Guzenko a cerut azil politic în Canada. El a luat cu sine 109 documente, din care niciunul nu era secret. 88 aveau parafa „ss” – strict

secret –, 21 aveau parafa „ss/id – strict secret, de importanţă deosebită.

Autorităţile canadiene au refuzat să dea crezare documentelor.

După ce au verificat şi au crezut, s-au cutremurat – şi nu numai ei.

A ieşit la iveală că Departamentul Principal de Informaţii – GRU a pătruns adânc în secretele guvernului Canadei, diplomaţiei şi informaţiilor britanice, industriei atomice americane. Liderii Uniunii Sovietice rosteau cuvinte atât de frumoase despre pace şi prietenie, dar în cursul celui de-al Doilea Război Mondial au desfăşurat un adevărat război secret împotriva aliaţilor lor – SUA, Marea Britanie, Franţa şi Canada.

Fiindcă a venit vorba, pe 24 iulie 1945, în timpul Conferinţei de la Potsdam, cu două săptămâni înaintea lansării bombei atomice asupra Hiroshimei, cu o lună şi jumătate înainte de fuga lui Igor Guzenko, preşedintele SUA, Harry Truman, i-a comunicat lui Stalin că SUA deţin o armă de o forţă absolut incredibilă. Stalin nu a acordat atenţie acestei afirmaţii, schimbând tema discuţiei.

Până în ziua de astăzi se găsesc unii să râdă de nătărăul Stalin. După părerea lor, Stalin nu înţelegea importanţa saltului tehnologic din domeniul creării armei atomice. De fapt, în acele momente, „prostuţul” de Stalin, cu labele hrăpăreţe ale GRU, furase deja toate informaţiile tehnice necesare, care i-au permis să creeze şi să experimenteze în 1949 primele bombe atomice sovietice RDS-1 „Elena”, RDS-2 „Ludmila” şi să treacă la construirea bombelor RDS-3 „Maria” şi „RDS-4 „Tatiana”.

Războiul secret al Uniunii Sovietice împotriva aliaţilor săi în timpul războiului comun împotriva Germaniei naziste reprezintă de fapt Războiul Rece.

Dacă este să susţinem totuşi că discursul cuiva a stat la baza

declanşării Războiului Rece, n-ar strica să ne amintim că nu numai pensionarul Churchill a rostit discursuri într-un orăşel provincial. A ţinut discursuri şi un alt politician, cu puteri depline în stat. Acesta a ţinut discursul în capitală, nu într-un fund de provincie.

Numele politicianului – Iosif Stalin.

Locul – oraşul Moscova, Teatrul Bolşoi.

Data – 9 februarie 1946. Aproape cu o lună înainte de apariţia lui Churchill la Fulton.

Până şi organul central al Ministerului Apărării din Federaţia Rusă a fost nevoit să admită că „discursul lui Stalin din 9 februarie a fost perceput în Occident ca o instigare la o nouă încleştare cu capitalismul” (*Krasnaia zvezda*, 11 martie 2006).

Stalin nu a fost primul care a instigat la conflict.

În opinia mea, Războiul Rece a început imediat după acapararea puterii de către bolşevici la Petrograd. A început cu discursul lui Troţki la Congresul al II-lea al Sovietelor, pe 26 octombrie 1917:

> Toată speranţa ne-o punem în faptul că revoluţia noastră va declanşa revoluţia europeană. Dacă popoarele revoltate ale Europei nu vor strivi imperialismul, cei striviţi vom fi noi, cu siguranţă. Fie revoluţia rusă va dezlănţui furtuna luptei în Occident, fie capitaliştii din toate ţările vor sugruma revoluţia noastră. (L. Troţki, *Opere*, vol. 3, partea a 2-a, Moscova-Leningrad, 1925, p. 66)

Troţki s-a înşelat. Nu ne-a sugrumat niciun capitalist. Noi înşine ne-am luat pe umeri răspunderea pentru destinul întregii lumi. În condiţiile unei lipse totale de responsabilitate pentru destinul propriei ţări şi al propriului popor.

Luptând pentru fericirea popoarelor Ungariei şi Cehoslovaciei, Bulgariei şi Germaniei, Angolei şi Etiopiei, Indoneziei şi Egiptului,

Chile şi Vietnamului, Coreei şi României, Algeriei şi Poloniei, Angliei şi Libiei, Estoniei şi Finlandei, Letoniei şi Iugoslaviei, Albaniei şi Lituaniei, Iranului şi Turciei, Afganistanului şi Argentinei, am epuizat forţele vitale ale propriei ţări. Câteva generaţii au muncit în detrimentul propriului popor.

Iar acum, poporului nostru muribund nu-i rămâne altceva de făcut decât să fie mândru de trecutul său eroic şi să-şi sărbătorească marile victorii.

Capitolul 9

1

Pe 18 iunie 1953, în Berlinul de Est a sosit de urgenţă Mareşalul Uniunii Sovietice Beria. Acesta i-a ordonat comandantului-şef al Grupului de trupe sovietice din Germania, generalului-colonel Andrei Antonovici Greciko să scoată tancurile pe străzi.

Revolta a fost reprimată. Generalul-colonel Greciko, cel care le-a dat cai din captura de război colhoznicilor hruşciovişti, a fost imediat avansat la gradul de general de armată. Curând va deveni Mareşal al Uniunii Sovietice şi de două ori Erou al Uniunii Sovietice. Greciko a făcut tot războiul, dar nu s-a remarcat niciodată prin eroism. În schimb, pe timp de pace – de două ori!

La ordinul lui Beria, Greciko a înăbuşit protestul poporului, dar Beria s-a întors la Moscova şi a declarat că data viitoare nu va mai repeta acest număr de atracţie, va trebui găsită o altă soluţie. Trebuie să se renunţe la construirea socialismului în Germania.

Beria propunea reunificarea Germaniei în condiţiile enunţate de Malenkov. Adică să o facă neutră.

Avea dreptate!

Oricum nu a ieşit nimic din încercările de a construi socialismul în

Germania de Est. L-au construit timp de 40 de ani. S-a prăbuşit într-o singură zi.

Propunerea lui Beria de a renunţa la construirea socialismului în Germania de Est nu le-a plăcut deloc lui Hruşciov, Bulganin şi Jukov. E drept că l-au trimis pe Stalin pe lumea cealaltă, dar asta nu însemna că au decis să se abată de pe drumul stalinismului.

În privinţa politicii externe, Bulganin, Hruşciov şi Jukov stăteau ferm pe poziţiile stalinismului. Nu aveau deloc intenţia să renunţe la Germania de Est.

Beria s-a întors din Germania şi a raportat că acolo socialismul nu este posibil. Populaţia Germaniei de Est votează cu picioarele, fugind în Germania de Vest. Inclusiv cei care rămân sunt conştienţi că viaţa în Germania de Vest este mai bună decât în cea de Est. Mai devreme sau mai târziu, trupele sovietice vor trebui să se retragă. Mai bine să ne retragem acum, în condiţiile în care se retrag şi americanii, decât să aşteptăm momentul când vom fi constrânşi să ne retragem, iar ei vor rămâne. Mai bine să ne retragem acum, negociind neutralitatea definitivă a Germaniei.

Tovarăşului Beria nu i s-a permis să propovăduiască prea mult timp aceste idei.

Viclean, Nikita Hruşciov a reuşit să-l convingă pe Malenkov să se întoarcă împotriva lui Beria. Cum a reuşit nu ştiu. Malenkov şi Beria erau prieteni şi aveau aproximativ aceleaşi opinii cu privire la dezvoltarea viitoare a ţării.

Hruşciov i-a propus ceva lui Malenkov.

Malenkov a acceptat.

Revolta Berlinului a izbucnit pe 17 iunie 1953. Beria a înăbuşit-o rapid şi hotărât. Pe 25 iunie s-a întors la Moscova. Pe 26 iunie Mareşalul Uniunii Sovietice Beria a fost arestat la Kremlin.

Beria, Beria
Nu mai este de încredere.
Iar tovarăşul Malenkov
I-a dat şi el destule ghionturi.

Nu putem scoate cuvintele din cântec. Malenkov s-a numărat printre participanţii la complotul împotriva lui Beria. Va regreta acest lucru.

Curând au fost arestaţi şi cei mai apropiaţi colaboratori ai lui Beria: Merkulov, Vlodzimirski, Kobulov, Meşik, Goglidze, Dekanozov.

În fruntea grupului care l-a arestat pe Mareşalul Uniunii Sovietice Beria s-a aflat însuşi Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov. Arestatul Beria nu putea fi dus la închisoare. În toate închisorile lucrau subalternii săi. Însă armata are propriul sistem de ţinere în arest – corpurile de gardă şi batalioanele disciplinare (în timpul războiului erau numite batalioane de pedeapsă).

Beria a petrecut prima noapte în camera de arest a corpului de gardă. Şeful corpului de gardă nu are voie să preia arestaţii fără documentele corespunzătoare. Persoana care efectuează arestarea este obligată să completeze un formular numit „Notă privind arestarea”. În acest document se trece data, funcţia arestatului, gradul militar, numele de familie, prenumele şi patronimul, cine şi când l-a arestat, motivul

arestării, pentru ce perioadă a fost arestat, în care celulă va fi repartizat, când i-a fost făcută baia, concluziile medicului şi semnătura arestatului.

Jukov nu a încălcat prevederile regulamentului. A completat „Nota privind arestarea”. I-a stabilit mareşalului Beria termenul de 15 zile de arest. Mai mult nu avea dreptul. Beria nu a stat atât în arest. A doua zi a fost transferat în buncărul subteran al statului-major al Regiunii Militare Moscova, de pe strada Osipenko. Se afla în Horoşevka, nu departe de locul unde curând va fi ridicat „Acvariul”.

Nu ştiu ce a completat Jukov referitor la baie şi la concluziile medicului. Este posibil să fi bifat pur şi simplu cu nişte liniuţe. Se ştie doar ce a trecut în rubrica referitoare la motivul arestării. După mulţi ani, un participant direct la evenimente, generalul-maior Zub, a dezvăluit că Jukov, completând formularul, s-a gândit o clipă, apoi a scris fără ezitare: *Pentru pierderea vigilenţei.*

3

În perioada 2-7 iulie s-a desfăşurat la Moscova Plenara Comitetului Central. Beria a fost învinuit de „acţiuni criminale împotriva partidului şi statului”.

În prima zi a lucrărilor Plenarei, Hruşciov a făcut propunerea ca Gheorghi Konstantinovici Jukov să fie trecut, de la membru supleant, în rândul membrilor CC. Propunerea a fost aprobată în unanimitate.

Plenara a supus unei critici virulente activitatea lui Beria şi a colaboratorilor săi. Din motive de economie de spaţiu şi timp, reproduc o singură acuzaţie. Sunt cuvintele unui membru al Prezidiului CC al

PCUS, tovarăşul Mikoian Anastas Ivanovici:

> Din primele zile după moartea tovarăşului Stalin, el a fost împotriva cultului personalităţii… Beria voia încetarea cultului personalităţii tovarăşului Stalin. (Arhiva de Stat a Rusiei pentru Istorie Recentă, fond 2, opis 1, dosar 45, Stenograma Plenarei din iulie, şedinţa de seară din 3 iulie 1953, publicată în *Buletinul CC al PCUS*, nr. 1-2, 1991)

Ce nemernic! Voia încetarea cultului personalităţii tovarăşului Stalin! Păi, pentru asta şi pedeapsa cu moartea era prea blândă!

În ultima zi a lucrărilor, Plenara a adoptat o rezoluţie a CC al PCUS:

> …În ultima vreme, Beria a întrecut atât de mult măsura, încât, sub pretextul luptei cu neajunsurile şi cu excesele din domeniul colectivizării în ţările cu democraţie populară şi în RDG, el a început să manifeste în mod deschis opinii anticolhoznice, mergând până la propunerea desfiinţării colhozurilor în aceste ţări. În virtutea acestor dezvăluiri ale crimelor lui Beria, devine clar că el alunecă pe nişte poziţii ostile faţă de sistemul colhozurilor din URSS. (p. 370)

Să analizăm măcar două dintre propoziţiile acestui fragment. Beria nu a propus desfiinţarea colhozurilor în Uniunea Sovietică. În schimb, el avea o atitudine foarte critică în privinţa impunerii cu forţa a nefericitei noastre experienţe în agricultura Poloniei şi Germaniei de Est, Cehoslovaciei şi Albaniei, Bulgariei, Ungariei şi României. Tovarăşii vigilenţi şi-au dat seama la timp: el nu prea are la inimă nici colhozurile noastre! Şi atunci Jukov l-a arestat pe Beria.

Contribuţia personală a lui Jukov la menţinerea sclaviei în ţara noastră încă nu a fost evaluată aşa cum se cuvine. Pe atunci, cea mai mare parte a populaţiei Uniunii Sovietice trăia în mediul rural. Încă de la începutul anilor 1930, toată populaţia rurală a fost mânată cu de-a sila în colhozuri. Cei care se împotriveau erau împuşcaţi. Cu milioanele. În

colhoz, munca nu era plătită în bani. În loc de bani se adunau liniuţe în registrele de evidenţă. Colhoznicii nu aveau voie să deţină acte de identitate. Ca să nu fugă. În acea perioadă, cea mai mare parte a populaţiei ţării nu avea niciun fel de acte personale. Cu alte cuvinte, cei mai mulţi locuitori ai ţării nu erau în mod oficial cetăţenii ei.

Hruşciov şi Jukov voiau să menţină în robie nu doar ţăranii ruşi şi ucraineni, bieloruşi şi lituanieni, estonieni şi letoni, uzbeci şi tadjici, ci visau să extindă acest sistem în toate ţările europene pe care Armata Roşie le-a eliberat de „ciuma brună”.

În vara anului 1953, Beria încă nu luase atitudine împotriva sclaviei din ţara noastră, dar a fost suspectat de astfel de intenţii. Şi a fost anihilat la timp.

4

Ţăranul iobag era înrobit. Cu alte cuvinte, nu era slobod să plece încotro voia. Ni se spune că ţăranul colhoznic sovietic se deosebea de ţăranul iobag prin faptul că nu putea fi vândut. Corect. Totuşi, până în anul 1861 au existat patru categorii de iobagi: ai moşierilor, ai uzinelor, ai mănăstirilor şi ai statului. Iobagii moşierilor puteau fi vânduţi şi cumpăraţi. Nu exista o interdicţie privitoare la vânzarea iobagilor uzinelor, mănăstirilor şi ai statului. Însă, din diverse motive, aceştia nu erau vânduţi.

Prin urmare, colhoznicul nostru corespundea definiţiei de iobag al statului.

Manifestul lui Pavel I din 5 aprilie 1797 prevedea un boieresc de trei

zile: mujicul iobag lucra pentru boier numai trei zile pe săptămână. În plus, nu lucra în zilele de sărbătoare, iar sărbători erau destule în calendarul ortodox. În schimb, în colhozurile noastre dragi, mujicii trudeau toată săptămâna. Cine ar fi îndrăznit să le permită colhoznicilor să robotească pentru Hruşciov şi Jukov numai trei zile pe săptămână?

Iobagul aparţinând unui moşier putea să se răscumpere singur din robie. Sau putea să-l răscumpere altcineva şi să-i dăruiască libertatea. Aşa au procedat admiratorii talentului lui Taras Şevcenko, răscumpărându-l. Dar cine ar fi putut să-l răscumpere din colhoz pe mujicul iobag stalinist-hruşciovist-jukovist?

Moşierul putea să le redea libertatea mujicilor săi. Să ne amintim poemul lui Nikolai Alekseevici Nekrasov „Cine trăieşte bine în Rusia”: *Amiralul văduv călătorea pe mări*, *pe mări călătorea*, *corăbii conducea…* Pe patul de moarte a scris un testament prin care le dăruia libertatea tuturor iobagilor săi.

Moşierul putea înlocui corvoada cu o dijmă. Să ne amintim *Evgheni Oneghin*. Ţăranii nu mai lucrau pe ogoarele boierului, îi plăteau dijmă în bani sau în natură.

După moartea lui Hruşciov şi a lui Jukov, pe 28 august 1974, Consiliul de Miniştri al URSS a aprobat noul regim al paşapoartelor. S-a decis atunci ca şi colhoznicii ruşi, ucraineni, bieloruşi etc. să fie recunoscuţi într-o oarecare măsură ca cetăţeni ai ţării lor şi să li se elibereze paşapoarte interne.

Jukov a murit cu două luni înainte de introducerea paşapoartelor interne pentru colhoznici, altfel ar fi fost foarte mâhnit. Doar îl arestase pe Beria, printre altele, şi pentru a nu permite desfiinţarea sclaviei în Uniunea Sovietică.

Şi acum, puţină statistică.

În comparaţie cu Imperiul Rus în anul 1913, producţia de cereale a Uniunii Sovietice în anul 1953 s-a micşorat cu 3,5 milioane de tone, iar efectivul de vaci – cu 4,5 milioane de capete. Acestea nu sunt născocirile răuvoitoare ale unui ticălos antisovietic, ci cuvintele rostite de tovarăşul V.V. Maţkevici la Plenara din iunie 1957 a Comitetului Central al PCUS. Tovarăşul V.V. Maţkevici era locţiitor al preşedintelui Consiliului de Miniştri al URSS, ministru al Agriculturii, membru al CC al PCUS (Molotov, Malenkov, Kaganovici, 1957, Stenograma Plenarei din iunie a CC al PCUS, Moscova, 1998, p. 633).

La întrunirile lor secrete, conducătorii recunoşteau că în problemele producţiei agricole mai există unele lipsuri. Propaganda repeta întruna că „Stalin a preluat Rusia de la plugul de lemn”, în schimb, în cerc restrâns, conducătorii nu negau că din cauza cârmuirii lor înţelepte au adus ţara mult mai prejos de plugul de lemn.

Trebuie să avem în vedere că după 40 de ani, nu numai că s-a împuţinat numărul vacilor. Vaca de lapte din anul 1913 beneficia de îngrijire individuală. Vaca sovietică jigărită, costelivă din cireada colhozului nu avea parte de aşa ceva.

Ţarul Nikolai I nu avea colhozuri, tractoare sau combine; pe vremea sa agricultura nu era mecanizată. Nu avea milioane de tone de îngrăşăminte. Nu investea banii statului în agricultură, nu organiza consfătuiri la Kremlin pe problemele creşterii animalelor, nu acorda distincţii lucrătorilor fruntaşi din agricultură.

La începutul anilor 1930, tovarăşul Stalin împreună cu alţi tovarăşi

au nimicit clasa chiaburimii. În sensul cel mai propriu al cuvântului. De ce? Pentru că ei, chiaburii, ascundeau cerealele, împiedicau construirea unei vieţi noi.

Curios lucru, oare de ce în timpul suveranului Nikolai Aleksandrovici aceiaşi chiaburi nu ascundeau cerealele şi nu împiedicau pe nimeni să construiască ceva?

6

După asasinarea lui Stalin, Beria a devenit cel mai influent om politic din Uniunea Sovietică. Arestarea şi înlăturarea de la putere a mareşalului a fost o lovitură de stat, înfăptuită de un grup restrâns de militari. Din grup făceau parte:

– Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov;
– generalul-colonel de artilerie Nedelin;
– generalul-colonel Moskalenko;
– generalii-locotenenţi Batiţki şi Biriuzov;
– generalii-maiori Baksov şi Brejnev;
– colonelul Zub;
– locotenentul-colonel Iuferov.

Primul avansat a fost Jukov. La o săptămână după arestarea lui Beria, din membru supleant a ajuns membru al CC al PCUS.

Trecuse deja ceva mai mult de o lună de la lovitura de stat. Pe 3 august 1953, Moskalenko a fost avansat la gradul de general de armată,

Batiţki şi Biriuzov – la gradul de general-colonel. După câţiva ani, toţi trei vor deveni mareşali ai Uniunii Sovietice.

A doua zi, pe 4 august 1953, ceilalţi participanţi la complot au fost şi ei avansaţi în grad. Generalul-colonel Nedelin a ajuns mareşal de artilerie, generalul-maior Brejnev – general-locotenent, colonelul Zub – general-maior, locotenentul-colonel Iuferov a ajuns colonel.

Şase ani mai târziu, Nedelin va fi avansat la gradul de mareşal principal de artilerie, iar după un an va fi ucis pe cosmodrom de explozia rachetei 8K64.

După două decenii, generalul-locotenent Leonid Ilici Brejnev, ajungând în vârf, sărind peste gradul de general-colonel, îşi va însuşi gradul de general de armată, iar după alţi doi ani – pe cel de Mareşal al Uniunii Sovietice.

Apropo de Brejnev. Unii dintre conducătorii noştri aveau simţul umorului. Lider incontestabil în această privinţă era, se înţelege, tovarăşul Stalin. Până când a fost atins de senilitate, tovarăşul Brejnev însuşi aprecia gluma şi chiar se pricepea şi el să glumească. În anul 1964, îndepărtându-l pe Hruşciov de la putere, Brejnev a pus mâna pe cea mai importantă funcţie din Uniunea Sovietică. În conducerea superioară a început înlăturarea din funcţii şi izgonirea tuturor celor care au fost vreodată împotriva lui Brejnev. E drept că nu mai erau împuşcaţi. Pur şi simplu erau alungaţi de la etajele superioare. Tovarăşul Suslov a cerut să i se precizeze: sub ce pretext să-i gonim?

Brejnev, fără a sta mult pe gânduri, a răspuns: *Pentru neglijenţă.*

În decembrie 1953 a avut loc un proces. Cu uşile închise, evident. Preşedintele completului de judecată era Mareşalul Uniunii Sovietice Ivan Stepanovici Konev. El însuşi a dat citire sentinţei de condamnare la moarte a Mareşalului Uniunii Sovietice Beria, a generalului de armată Merculov, a generalilor-colonei Goglidze şi Kobulov, a generalilor-locotenenţi Vlodzimirski şi Meşik, a ambasadorului extraordinar şi plenipotenţiar Dekanozov.

Generalul-colonel Batiţki personal l-a împuşcat pe Mareşalul Uniunii Sovietice Beria.

În iunie 1953, Bulganin şi Hruşciov, cu mâinile lui Jukov, Konev, Nedelin, Biriuzov, Moskalenko, Batiţki, Brejnev şi ale altor tovarăşi au comis o lovitură de stat. Mareşalul Uniunii Sovietice Beria a fost înlăturat din postul de prim-locţiitor al preşedintelui Consiliului de Miniştri al URSS şi de ministru al Afacerilor Interne. A fost acuzat, i-a fost dovedită vinovăţia, a fost calomniat, strivit şi anihilat.

Complotul împotriva lui Beria îl voi analiza într-o lucrare specială. Dacă voi avea timp, voi reveni la acest captivant subiect. Acum mă limitez la observaţia că ţara noastră, în decursul istoriei sale, a avut o multitudine de şanse de a-şi schimba orientarea dezvoltării spre direcţia corectă.

Toate şansele au fost ratate.

Una dintre acestea a întruchipat-o persoana Mareşalului Uniunii Sovietice Lavrenti Pavlovici Beria.

Însă şi în acest caz am avut un ghinion crunt.

Momentul-cheie

Încă din timpul guvernării lui Lenin, Sverdlov şi Troţki a fost introdus sistemul care le permitea conducătorilor să-şi mituiască lacheii de partid. Mituirea avea loc pe mai multe căi.

Conducătorii de rang superior locuiau la Kremlin, tovarăşul Djerjinski – într-un palat care aparţinuse înainte celui mai bogat milionar al Rusiei. Conducătorilor de rang mai mic li se permitea să locuiască în apartamentele miniştrilor şi generalilor ţarişti. În centrele republicane şi guberniale, problema spaţiului locativ era rezolvată după acelaşi principiu, adică fiecare trebuia să-şi cunoască lungul nasului: unii locuiau în palatul guvernatorului, alţii în casele negustorilor, alţii – în conacele moşierilor.

Liderilor de partid li se garanta asistenţă medicală cea mai calificată, inclusiv în străinătate.

Pentru conducătorii de partid s-au înfiinţat sanatorii speciale, policlinici speciale, magazine speciale, restaurante speciale. Şefii ştiau să se distreze. Viitorul acuzator al lui Stalin, Fiodor Raskolnikov organiza petreceri la bordul iahtului „Standart”, care aparţinuse ţarului, de o amploare adecvată unui asemenea loc.

Printre multe alte mijloace de mituire exista şi unul de-a dreptul vulgar. Se numea „plicul albastru”.

Pentru conducătorii de toate rangurile a fost stabilit aşa-numitul maximum de partid, adică un nivel al câştigurilor băneşti care nu putea fi depăşit. Ai câştigat peste acest nivel, predă surplusul în contul obştesc al partidului! Să ştie tot poporul că în fruntea ţării se află proletarii! Poporul şi partidul sunt una!

Cum să trăiască un conducător proletar cu jalnica sumă rămasă?

Partidul a găsit răspuns şi la această întrebare. O dată pe lună, fiecare

conducător primea un plic albastru. De ce neapărat albastru? Pentru că aşa fusese stabilit cândva. Ulterior, plicurile şi-au schimbat culoarea de mai multe ori, au fost şi albe, şi cenuşii, şi cafenii, dar tot albastre se numeau.

În plicuri erau bani.

În conformitate cu funcţia.

Principiul maximumului de partid nu afecta aceşti bani. Ei nu figurau în nicio declaraţie, în niciun fel de evidenţe. Aceasta era mită autentică. Numai că nu subalternul era cel care dădea mită superiorului, ci invers. În felul acesta se atingea unitatea de monolit în rândurile partidului.

După moartea lui Stalin, Beria şi Malenkov au luat decizia de a desfiinţa sistemul plicurilor albastre.

În felul acesta Beria şi-a semnat singur condamnarea la moarte şi şi-a asigurat post-mortem reputaţia de ticălos, sadic şi desfrânat.

În felul acesta Malenkov şi-a tăiat singur craca de sub picioare.

În felul acesta Beria şi Malenkov i-au netezit lui Hruşciov calea spre putere.

Capitolul 10

1

În septembrie 1953 a avut loc Plenara CC al PCUS. Ordinea de zi: dezvoltarea agriculturii.

Plenara a dezbătut într-adevăr probleme legate de dezvoltarea agriculturii. Acesta a fost conţinutul principal al lucrărilor sale.

A existat şi un subiect secundar.

Persoane de bună-credinţă au răspândit în rândul membrilor CC adunaţi la Kremlin o ştire scurtă: maniacul sexual Beria şi aiuritul de Malenkov au atentat la cel mai important lucru, la bunăstarea slujitorilor poporului. Cum s-a putut întâmpla aşa ceva? Din cauză că după moartea lui Stalin la noi s-a instaurat conducerea colectivă. Se simte lipsa unei mâini de fier. Dacă Nikita Sergheevici Hruşciov ar avea toată puterea în mâinile sale, nu ar permite desfiinţarea plicurilor albastre. Dar încă nu e totul pierdut. Să-i dăm puterea dragului nostru Nikita Sergheevici, el va îndrepta această greşeală.

Şi membrii CC au decis: conducerea colectivă e bună, dar o mână de fier (generoasă) e mai bună.

Astfel a luat sfârşit conducerea colectivă instaurată după moartea lui Stalin. Totuşi, ar fi fost nepotrivit ca în anul 1953 Hruşciov să fie numit

secretar general al CC al PCUS după ce această funcţie fusese desfiinţată în octombrie 1952. Ce era de făcut dacă noul conducător nu putea fi numit secretar general?

Pe 13 septembrie 1953, în locul desfiinţatei funcţii de secretar general, printr-o hotărâre a Plenarei CC al PCUS, eludând statutul PCUS, a fost înfiinţată funcţia de prim-secretar al Comitetului Central.

Această funcţie a fost ocupată de Nikita Sergheevici Hruşciov şi primul lucru pe care l-a făcut a fost să restabilească sistemul plicurilor albastre.

2

Hruşciov avea de rezolvat o mulţime de probleme. Una dintre cele mai grave: ţara nu reuşea să-şi asigure hrana.

Hruşciov avea propria soluţie pentru problema alimentelor: să înfiinţeze colhozuri noi în Kazahstan, să trimită armata, studenţii, voluntarii (voluntarii obligaţi) la desţelenirea pământurilor, să trimită utilaje, îngrăşăminte, fonduri, piese de schimb, carburanţi. Şi să are nesfârşitele stepe de cernoziom, pe care nu le arase nimeni până atunci.

Hruşciov a decis să înfiinţeze acelaşi tip de colhozuri în care oamenii nu erau stimulaţi în niciun fel să muncească în mod creativ.

Hruşciov a decis să înfiinţeze colhozuri noi acolo unde nu existau drumuri, curent electric, apă, locuinţe, şcoli, poştă şi telegraf, instituţii sanitare şi toate celelalte. În regiune nu existau secţii de miliţie, acolo nimeni nu controla mulţimile de oameni aduşi să desţelenească pământurile.

S-au făcut investiţii colosale.

Proiectul lui Hruşciov a avut drept consecinţă sărăcia raioanelor centrale ale Rusiei, de unde erau luaţi oamenii pentru lucrările de desţelenire, utilajele, materialele de construcţii, îngrăşămintele şi carburanţii.

Acelaşi proiect s-a transformat într-o catastrofă ecologică pentru Kazahstan. Au fost arate cernoziomuri milenare, s-au obţinut recolte nemaivăzute.

Care erau imposibil de strâns.

Ceea ce s-a strâns era imposibil de transportat din cauza lipsei drumurilor.

Ceea ce au reuşit să transporte nu putea fi depozitat. Nu existau silozuri pentru asemenea cantităţi de cereale. Au început să construiască silozuri, dar erau necesari câţiva ani de muncă. În timp ce le construiau, furtunile din stepă au spulberat stratul de cernoziom. Întreaga Europă, până în Spania şi Marea Britanie, spăla praful negru de pe străzi şi din pieţe, de pe ferestre, ziduri şi acoperişuri.

Cu aceasta experimentul a luat sfârşit.

3

Funcţia de secretar general al CC al PCUS va fi reînfiinţată peste aproape 13 ani. Dar acest lucru se va întâmpla după răsturnarea lui Hruşciov. Concomitent, Prezidiul CC îşi va relua numele iniţial – Biroul Politic al CC. Toate acestea se vor întâmpla mai târziu. Deocamdată ne ocupăm de perioada când Mareşalul Uniunii Sovietice Beria a fost

lichidat, declarat duşman şi spion.

După arestarea lui Beria, Malenkov a sărit cu acuzaţii: era un om rău. Când spunea aşa ceva foarte probabil că deja îşi muşca degetele. Beria a fost înlăturat, dar imediat după aceea şi Malenkov a început puţin câte puţin să fie dat la o parte de la putere.

E drept că înlăturarea lui Malenkov nu era chiar atât de simplă. Nu toţi trecuseră de partea lui Hruşciov. Lui Malenkov îi mai rămăseseră adepţi. Nu toţi puteau fi cumpăraţi cu plicul albastru. Erau destui conducători de rang înalt care îşi dădeau seama că, deşi plicul albastru e bun, sub conducerea lui Hruşciov vor juca numai aşa cum le va cânta el.

Cândva îşi puseseră speranţa în Revoluţia Mondială. Apariţia armelor nucleare a pus capăt acestor visuri. Uniunea Sovietică nu va putea ataca ţări dezvoltate fără a risca o lovitură nucleară distrugătoare.

Dacă aşa stau lucrurile, trebuie căutate alte variante de extindere.

Malenkov încerca să găsească o nouă cale.

4

Pe data de 12 martie 1954, preşedintele Consiliului de Miniştri al URSS, tovarăşul Malenkov, a făcut o declaraţie îngrozitoare în discursul către alegători. El a spus că în cazul izbucnirii unui al treilea război mondial nu vor exista învingători. Utilizarea masivă a armelor nucleare va duce la dispariţia civilizaţiei mondiale.

Era declaraţia infamă a unui încurcă-lume care denatura măreţele şi luminoasele idei ale comunismului. Era tentativa de a câştiga prestigiu ieftin în faţa celor care nu voiau să lupte împotriva exploatatorilor clasei

muncitoare, care nu ardeau de dorinţa de a muri cu zâmbetul pe buze în războiul sfânt pentru viitorul măreţ al Umanităţii.

Cum aşa? Nu vor exista învingători? Nu-i adevărat! Nouă nu ne este teamă! Vom învinge în orice război! Să ştie toţi instigatorii: nu vom precupeţi nimic!

A doua zi, pe 13 martie 1954, s-a împlinit exact jumătate de an de când Hruşciov a devenit prim-secretar al Comitetului Central al PCUS. După cum se ştie, Hruşciov era un stalinist fanatic. În ziua aceea, el le-a aplicat lui Malenkov şi grupului acestuia două contralovituri dintr-odată. E drept că cele două lovituri nu erau vizibile pentru alţii şi nu păreau să-i fie adresate lui Malenkov. Cum s-ar spune, Hruşciov a folosit strategia loviturilor indirecte.

Prima lovitură: în ziua aceea, Hruşciov l-a chemat în cabinetul său pe Fiodor Vasilievici Konstantinov, membru corespondent al Academiei de Ştiinţe a URSS, şi i-a dat ordin să înceapă imediat reeditarea manualului stalinist *Materialismul istoric*, să-l scurteze puţin, renunţând la ceea ce este secundar, pentru ca ideea victoriei Revoluţiei Mondiale să iasă şi mai mult în evidenţă.

Comanda a fost rapid onorată. Stalin scosese 200.000 de exemplare. Credinciosului său Hruşciov i s-a părut prea mic tirajul. Să scoatem un milion!

Colectivul de autori ai manualului nu este menţionat nici de această dată. Cartea este semnată la fel: *autorii*.

Ideea centrală este aceeaşi, pur stalinistă, fără modificări:

> Dacă imperialiştii vor decide să comită nebunia de a dezlănţui un nou război mondial, aventura lor va duce la prăbuşirea întregului sistem al capitalismului mondial. Această afirmaţie decurge din experienţa istorică a celor două războaie mondiale. Primul Război

Mondial s-a încheiat cu victoria revoluţiei socialiste în Rusia. Al Doilea Război Mondial a dus la desprinderea de capitalism a unei serii întregi de ţări din Europa şi din Asia.

Numai odată cu dispariţia statelor imperialiste vor dispărea şi tentativele de intervenţii militare şi încercările de reinstaurare a capitalismului. Orânduirea capitalistă va dispărea numai ca urmare a Revoluţiei Socialiste în toate statele capitaliste principale.

Revoluţia Socialistă din Octombrie nu este numai o revoluţie de nivel naţional, prin caracterul ei, ea este o revoluţie internaţională, parte componentă a revoluţiei proletare mondiale. Odată cu victoria revoluţiei sovietice a început epoca revoluţiei proletare mondiale. Revoluţia Socialistă din Octombrie a deschis epoca revoluţiilor proletare în ţările capitaliste, a deschis epoca revoluţiilor coloniale antiimperialiste, părţi componente ale revoluţiei proletare mondiale.

Revoluţia din Octombrie a reprezentat începutul revoluţiei proletare mondiale şi baza dezvoltării acesteia.

Şi continuă în acelaşi spirit. În carte sunt reproduse 58 de citate ample din operele lui Stalin. În prefaţă se afirmă că „materialismul istoric dă singurul răspuns adevărat, ştiinţific, la problemele teoretice şi metodologice fundamentale”.

Acesta a fost răspunsul pentru aiuritul de Malenkov. Singurul răspuns cu adevărat ştiinţific.

Studiul cărţii a fost recomandat în toate institutele şi universităţile, în şcolile şi academiile militare, devenind baza de granit a ideologiei noastre.

A doua lovitură: ideologia are sens numai dacă semnifică ceva, dacă este capabilă să se susţină. După lichidarea Mareşalului Uniunii Sovietice Beria, istoria organelor de represiune ale Uniunii Sovietice s-a încheiat rapid şi hotărât.

Apoi a luat-o de la zero. Nu există cale de întoarcere în trecut! Nu mai există odioasele NKVD, OGPU, NKGB, Smerş şi altele asemenea. Acum ideologia noastră va fi apărată de o organizaţie de tip nou. Cu nume democratic: comitet.

Komitet Gosudarstvennoi Bezopasnosti (Comitetul Securităţii Statului).

KGB.

Pe 13 martie 1954, Hruşciov a semnat Decretul CC al PCUS privind crearea KGB.

Hruşciov l-a promovat pe Eroul Uniunii Sovietice, generalul-colonel Ivan Aleksandrovici Serov în funcţia de şef al KGB. Un om din echipa sa. Un vechi prieten, încă din septembrie 1939, pe vremea când lucra la Kiev.

Cel care nu crede în posibilitatea unei Revoluţii Mondiale, cel care manifestă tendinţe pacifiste sau defetiste, care nu este de acord cu ideologia noastră, acela va avea de-a face cu organizaţia numită KGB.

Momentul-cheie

Toate aceste măsuri pentru înlăturarea lui Malenkov şi a tuturor celor care-i împărtăşeau ideile erau vădit insuficiente.

Atunci, în încăierarea titanilor s-a amestecat Mareşalul Uniunii Sovietice Gheorghi Konstantinovici Jukov.

Pe 12 martie 1954, în ziua discursului lui Malenkov în faţa alegătorilor, Jukov l-a sunat pe Hruşciov: vă rog să mă primiţi şi să mă ascultaţi.

Întâlnirea a avut loc a doua zi, pe 13 martie 1954, imediat după ce Hruşciov a semnat decretul privitor la înfiinţarea KGB şi decizia de reeditare a manualului stalinist *Materialismul istoric*, care vorbeşte despre victoria iminentă a Revoluţiei Mondiale ca rezultat al celui de-al

treilea război mondial.

Jukov i-a raportat lui Hruşciov că el nu a pierdut timpul în funcţia de prim-locţiitor al ministrului Apărării, că a realizat multe, că este gata să demonstreze practic posibilitatea obţinerii victoriei într-un război nuclear. Pentru încheierea pregătirilor, mai are nevoie de exact o jumătate de an.

Jukov a obţinut termenul solicitat.

Capitolul 11

1

În zorii zilei de 13 iulie 1954, Corpul 128 Puşcaşi Gumbinnen din Armata a XXVIII-a a Regiunii Militare Bielorusia a fost trezit de alarma de luptă la ora 5 şi 41 de minute.

În citadela cetăţii Brest au fost convocaţi comandanţii şi şefii statelor-majore din două divizii, o brigadă şi toate cele 16 regimente, atât cele direct subordonate comandantului corpului, cât şi cele din structura diviziilor.

În perioada aceea, cetatea era folosită pentru încartiruirea punctului de comandă şi statului-major al corpului de puşcaşi, nodului de comunicaţii, unităţilor şi subunităţilor de luptă şi de asigurare, depozitelor corpului şi diviziilor, spitalului, bazei de reparaţii şi magaziilor cu tehnică de luptă.

În timpul războiului, apărarea cetăţii Brest ar fi putut deveni un exemplu, un model şi un simbol al eroismului neclintit şi al bărbăţiei. În loc de toate acestea, cetatea a devenit locul unde consecinţele tragice ale crimelor puterii au ieşit la lumină cu o intensitate deosebit de pătrunzătoare.

Abia dacă trecuseră 10 ani de la terminarea războiului, iar ruşinea

aşa-numitei „apărări a cetăţii Brest” încă nu se ştersese. De aceea nu se prea obişnuia să se vorbească despre ceea ce s-a întâmplat aici în vara anului 1941. Încă nu venise timpul măsluirii cărţilor. Nu se gândise încă nimeni să numească faptă eroică acea cruntă dezonoare. Nimănui nu-i trecuse prin cap să ridice aici monumente, să aprindă un foc veşnic, să deschidă un muzeu, să aducă aici mulţimi de tineri patrioţi extaziaţi.

În anul 1954, cetatea era pur şi simplu o tabără militară staţionară uriaşă, în genul castrului roman, plină până la refuz cu trupe, tehnică de luptă, muniţii şi alte provizii indispensabile desfăşurării unor operaţiuni ofensive de mare amploare.

Sute de cazemate ale citadelei erau pline cu trupe şi armament, plus două inele de forturi care înconjurau zona centrală a acestui ansamblu superfortificat. Statul-major al corpului se afla în cazarma circulară de pe insula centrală. Cabinetul comandantului dădea într-un coridor sinuos, cu o mulţime de coturi şi bolţi de cărămidă, ca în castelele cruciaţilor prusaci.

Uşa cabinetului comandantului s-a deschis larg. Prim-locţiitorul a răcnit: „Tovarăşi ofiţeri!”.

Generalii, coloneii, locotenenţii-colonei au sărit imediat de la locurile lor.

Comandantul corpului, generalul-locotenent Vladimir Filippovici Cij[1] a trântit uşa. Asta nu prevestea nimic bun.

Comandantul corpului şi-a scos cascheta. Era, nu ştiu de ce, tuns chilug, ras, mirosind a apă de colonie. Alţii s-ar fi mirat, dar în Corpul 128 Puşcaşi de mult nu se mai mira nimeni de nimic. Comandantul corpului i-a învăluit cu o privire severă pe cei pe care în cazul unui război trebuia să-i conducă în lupte şi bătălii, apoi a urlat ca plutonierul

companiei:

— În coloană câte trei… ADUNAREA!

Cam de multişor nu mai avuseseră ocazia generalii, coloneii şi locotenenţii-colonei să execute asemenea comenzi. S-au aliniat repede totuşi. Executarea rapidă şi cu precizie a acestor comenzi se imprimase pentru totdeauna în conştiinţa fiecăruia dintre ei încă din tinereţe. 49 de persoane s-au aliniat într-o formaţie similară companiei de tancuri: locţiitorii comandantului corpului, şefii artileriei, şeful statului-major al corpului, şefii serviciilor din spatele frontului, iar după ei, comandanţii celor două divizii şi comandantul de brigadă cu şefii statelor-majore, în continuare, comandanţii regimentelor, apoi şefii statelor-majore ale regimentelor.

— La stân… GA!

Compania s-a întors, pocnind din călcâie, transformându-se din coloană câte trei în formaţie desfăşurată pe trei rânduri.

— Primul rând! Cinci paşi înainte… Înainte… ARŞ!!! La stânga-mpre… JUR! Pe taburete AŞEZAREA!!!

S-a deschis cealaltă uşă şi, bătând pasul, a intrat cu zgomot plutonul de comandă. Toţi erau în halate albe. Probabil le-au împrumutat de la spital. Se ştie ce fel de soldaţi sunt aleşi pentru plutonul de comandă. Toţi sunt tineri şi frumoşi, voinici semeţi, aleşi pe sprânceană, toţi au aceeaşi înălţime. Fiecare are în mâna stângă un prosop curat. În mâna dreaptă – un cilindru de culoare neagră, cam de mărimea unei sticle de „Stolichnaia”, abia îl pot cuprinde cu palma. Cilindrele au la capete nişte şnururi lungi.

— Să fie tunşi zero. Tunsoarea lui Kotovski.

Cilindrele negre erau de fapt maşini electrice de tuns, despre care

circulau zvonuri mai de mult, dar nu le văzuse deocamdată nimeni.

Comandantul corpului avea totul pregătit din timp: taburete suficiente pentru un rând, cablurile erau astfel aşezate încât toate maşinile primeau simultan curent. Cum au început să bâzâie maşinile de tuns, au început să cadă şi buclele pe podeaua de cărămidă. Un soldăţel special numit pentru asta aduna cu o măturică de pe podea smocurile de păr negru, blond, roşcat, iar altul, cu un flacon de „Chypre” în mână alerga printre rânduri apăsând para de cauciuc, pulverizând apa de colonie şi împrospătându-i pe comandanţii tunşi.

Ca să aranjezi o pieptănătură ai nevoie de timp. Trebuie să-i aduci clientului o oglindă: vă rog să vă uitaţi, la tâmple tundem drept sau în colţ?

Dar dacă-l tunzi zero, ca pe o oaie, n-ai nevoie de prea mult timp.

Întrebarea este: de ce?

Nu se auzise să se fi umplut de păduchi Corpul 128 Puşcaşi. Dar aici nu se obişnuieşte să se pună prea multe întrebări. Dacă-i ordin înseamnă că aşa trebuie.

I-au tuns pe toţi. Chiar foarte repede. Generalul-locotenent Vladimir Filippovici Cij şi-a privit trupele aparent satisfăcut. În orice caz nu a înjurat de mamă şi nu a sfărâmat taburete. El avea o vorbă: scatiul este o pasăre mică, dar calcă bine.

— Vasăzică aşa, tovarăşi comandanţi, în toate subunităţile şi unităţile au fost repartizate suficiente maşini de tuns, unora electrice, altora obişnuite, cu acţionare manuală. Întoarceţi-vă la unităţi, tundeţi-i pe toţi. Începeţi cu locţiitorii şi cu statele-majore. Tundeţi-i pe capete. Mustăţile şi bărbile să fie rase. Fiecare dintre dumneavoastră răspunde personal pentru fiecare subordonat. Pe măsură ce terminaţi, raportaţi-mi mie

personal. Aveţi întrebări? Nu. Rupeţi rândurile!

2

Pentru a înţelege esenţa celor întâmplate ar fi nevoie să clarificăm ce anume însemna un corp sovietic de puşcaşi în prima jumătate a anilor 1950. Dacă intrăm însă prea mult în amănunte despre structura şi armamentul corpurilor de puşcaşi din perioada postbelică, ne îndepărtăm de subiectul naraţiunii noastre captivante. Acum sunt obligat să spun doar că, la fel ca alte corpuri, Corpul 128 Puşcaşi Gumbinnen era de puşcaşi doar cu numele. Este la fel ca în cazul briceagului de ascuţit pene. Cândva, oamenii scriau cu pene de gâscă. Penele, asemenea creioanelor, trebuiau din când în când ascuţite. În acest scop au fost inventate bricegele de ascuţit pene. Apoi s-a trecut la peniţe de oţel, pe urmă la pixuri. Oamenii au încetat să mai scrie cu pene de gâscă, dar bricegele au rămas pentru alte necesităţi.

La fel şi aici: corpul se numea de puşcaşi, adică de infanterie, deşi nu mai avea niciun fel de infanterie, nici măcar o companie.

Creat în etapa finală a războiului (pe 21 aprilie 1944), Corpul 128 Puşcaşi a parcurs un drum glorios de luptă prin Polonia, Prusia Occidentală, spre Berlin şi mai departe, spre Praga. În timpul războiului, comandantul Corpului 128 Puşcaşi era generalul-maior P.F. Batiţki, cel care în 1953 i-a dăruit personal odihnă veşnică Mareşalului Uniunii Sovietice Beria.

După război, Batiţki a fost avansat, iar Corpul 128 Puşcaşi a fost transferat la Brest.

Structura Corpului 128, la fel ca şi a celorlalte corpuri ale Armatei Sovietice, se perfecţiona încontinuu, capacitatea sa de luptă creştea vertiginos.

În vara anului 1954, în structura Corpului 128 Puşcaşi existau numai două divizii, în loc de trei, cum era normal:

– Divizia 12 Mecanizată de Gardă Mozîrskaia, distinsă cu ordinele Steagul Roşu şi Suvorov;

– Divizia 50 Infanterie de Gardă Stalinskaia, distinsă de două ori cu Steagul Roşu, ordinele Suvorov şi Kutuzov.

În anul 1957, toate diviziile mecanizate ale Armatei Sovietice vor fi transformate în divizii de tancuri, iar diviziile de puşcaşi – în divizii de infanterie motorizată. În esenţă, acestea aşa şi erau încă din anul 1954, numai că pur şi simplu nu apucaseră să le schimbe denumirea.

Aşadar, dacă vom acorda atenţie esenţialului, şi nu denumirilor care adesea induc în eroare, în structura Corpului 128 „Puşcaşi”, în primăvara anului 1954 existau două divizii de gardă: una de tancuri şi una motorizată, la fel de bine dotată cu tancuri. În plus, corpul mai era compus din:

– Brigada 47 Tunuri de artilerie (54 de tunuri M-46 de 130 mm şi 36 de tunuri-obuziere ML-20 de 152 mm);
– un regiment de tancuri grele şi autotunuri (53 de IS-3, 24 de ISU-152);
– un regiment de artilerie reactivă de gardă, aruncătoare de mine (54 de BM-24).

Batalioane şi divizioane separate:

– de recunoaştere (PT-76 şi BTR-40);
– antitanc (tunuri BS-3 de 100 mm);
– antiaerian (tunuri antiaeriene S-60 de 57 mm);
– de comunicaţii;
– de geniu;
– de pontoane şi poduri;
– de autotransport;
– de reparaţii;
– medico-sanitar;
– de protecţie împotriva armelor chimice.

În total, corpul avea o brigadă şi 16 regimente, atât în componenţa diviziilor, cât şi subordonate direct comandantului corpului, inclusiv:

– două de tancuri şi autotunuri grele;
– două de tancuri;
– trei mecanizate (infanterie motorizată pe transportoare blindate, având în dotare tancuri şi autotunuri);
– şase de infanterie motorizată (infanterie pe autocamioane, dotată cu autotunuri);
– şase de artilerie, artilerie antiaeriană şi aruncătoare de mine.

Armamentul corpului (compus din două divizii) consta în:

– tancuri grele IS-3 – 106;
– autotunuri grele ISU-152 – 48;
– cele mai noi tancuri medii T-54 – 187;
– tancuri medii T-38-85 – 94;
– autotunuri SU-100 – 21;

– autotunuri SU-76 – 21;
– tancuri amfibii PT-76 – 48.

În plus, 406 transportoare blindate, 115 remorchere de artilerie blindate AT-P, sute de tunuri şi aruncătoare de mine, mii de autocamioane şi remorchere neblindate AT-S şi AT-T, zeci de mii de soldaţi şi ofiţeri.

Corpurile de puşcaşi din prima jumătate a anilor 1950 erau unităţi puternice de arme întrunite, de mare mobilitate, al căror nucleu era constituit din unităţi de tancuri şi de artilerie.

În total, în Corpul 128 „Puşcaşi” erau 88 de batalioane şi divizioane: de tancuri, de artilerie, de recunoaştere, de geniu, de comunicaţii, de autotransport şi altele. Numai 18 dintre aceste batalioane erau de infanterie motorizată, iar de puşcaşi nu era niciunul.

Ca forţă de şoc şi în privinţa puterii de foc, corpul „de puşcaşi”, chiar şi cel care avea doar două divizii în loc de trei, era net superior oricărei armate de tancuri din timpul războiului.

Corpul 128 Puşcaşi era la fel cu toate celelalte. Nici mai bun, nici mai rău.

Miracolele au început la sfârşitul anului 1953.

3

Corpul 128 Puşcaşi avusese şi el cândva trei divizii, cum aveau toate corpurile.

În decembrie 1953, prin ordinul ministrului Apărării, Mareşalului

Uniunii Sovietice Jukov, a fost luată din Corpul 128 Puşcaşi Divizia 55 de Gardă Irkutsko-Pinskaia, numită Sovietul Suprem al RSFSR, distinsă cu Ordinul Lenin, de trei ori cu Steagul Roşu şi cu Ordinul Suvorov.

Cele două divizii rămase, brigada de artilerie, regimentele şi batalioanele direct subordonate comandantului corpului au fost completate în totalitate. Până la ultimul om.

Ulterior, persoanele provenite din Caucaz şi din Asia Centrală, care nu cunoşteau limba de comunicare între naţionalităţi, au fost înlocuite cu persoane cunoscătoare ale acestei limbi.

În ianuarie 1954 a venit un ordin al lui Jukov ca toţi ofiţerii să-şi efectueze neîntârziat concediile.

La noi sistemul era simplu şi clar:

A sosit ianuarie cel rece,
În concediu pleacă Vanka, comandantul de pluton.
În februarie, ca un făcut,
Pleacă locţiitorii tehnici ai comandantului.
Când soarele e mai arzător,
Pleacă locţiitorul politic.
Comandantul de regiment râde în hohote:
El pleacă în concediu când vrea.

Acum însă trebuiau să plece toţi în două schimburi: primul – în ianuarie, al doilea – în februarie. Extrem de puţini au fost repartizaţi să plece în concediu în luna martie. Ofiţerii bombăneau: ce mai e şi asta? Unde să ne ducem în concediu, în Antarctida? În compania pinguinilor? Dar nu asta este important. Se duce de râpă pregătirea de luptă! Unde s-a

mai văzut aşa ceva? Comandantul de regiment, jumătate din ofiţerii statului-major, jumătate din comandanţii de batalioane, companii, baterii şi plutoane să lipsească în acelaşi timp? În al doilea schimb pleacă în concediu prim-locţiitorul comandantului, şeful statului-major al regimentului şi cealaltă jumătate a comandanţilor de plutoane, companii şi batalioane. Dar dacă izbucneşte un război? Pentru că nu numai la noi este harababura asta, ci în toate celelalte regimente ale corpului. Comandanţii ambelor divizii sunt în concediu. Şi locţiitorii lor la fel. Şi şefii statelor-majore. L-au trimis în concediu până şi pe comandantul corpului, generalul-locotenent Cij. Pe gerurile astea. Cum să înţelegem chestia asta? Nu cumva e sabotaj?

Acestor persoane atât de vigilente le-a fost astupată gura imediat: şşt! Nu-i treaba voastră. Cei de sus ştiu ce fac.

4

Capacitatea de luptă, diminuată sau chiar complet pierdută pentru scurt timp – două luni –, a fost imediat restabilită. Toţi ofiţerii s-au întors din concediu şi iată, acum sunt toţi la posturile lor. Niciun absent. Şi a început pregătirea de luptă aşa cum scrie în regulament: fără indulgenţă şi fără simplificări.

La Corpul 128 au început să vină tot felul de comisii, una după alta: de la statul-major al Armatei a XXVIII-a, de la statul-major al Regiunii Militare Bielorusia, de la Direcţia principală pentru pregătirea de luptă, de la Departamentul Operativ Principal al Marelui Stat-Major, de la direcţia Principală a Artileriei, de la Direcţia Principală a Tancurilor şi

Blindatelor, din nou de la statul-major al Armatei a XXVIII-a.

Comandantul corpului nu rămânea nici el mai prejos.

După cum aţi reţinut, scatiul este o pasăre mică, dar calcă bine.

Alarmele se ţineau lanţ, una după alta. Deasupra tancodromurilor corpului praful nu reuşea să se împrăştie în timpul nopţii. În timpul zilei se ridica atâta praf, încât în zorii zilei următoare tancurile erau manevrate prin pâclă, ridicând alţi nori de praf. De pe poligoane tuburile proiectilelor trase erau evacuate cu basculantele. Bubuitul era neîntrerupt. Imediat ce 10 baterii terminau tragerea, alte 10 ocupau rapid poziţia de tragere şi: Foc!!! Foc!!! Foc!!!

Toţi ofiţerii corpului aveau încă din luna mai bronzul ofiţeresc. Ce este şi ce are atât de deosebit bronzul acesta ofiţeresc? Este atunci când ofiţerul are mâinile maronii, aproape negre, o jumătate de frunte, faţa, gâtul şi urechile – de culoarea stejarului băiţuit, cu reflexe arămii, iar în rest este alb complet. Dacă-şi scoate cascheta, pe linia cozorocului se vede clar hotarul. Ca o frontieră de stat : tot ce este sub cozoroc este ars de soare, iar pe frunte are o dungă albă ca un bandaj.

Tanchiştii au un bronz deosebit. Casca le acoperă urechile şi gâtul. De aceea ei au masca de negru doar pe faţă. În rest, aparţin încă rasei albe.

5

Între timp, Corpul 128 a fost întărit cu noi unităţi. În componenţa corpului a fost introdus un regiment de infanterie motorizată cu o structură experimentală deosebită, având cea mai modernă tehnică de

luptă: tancuri grele T-10, autotunuri SU-122-54, autotunuri antiaeriene ZSU-57-2, transportoare blindate amfibii şenilate BTR-50P. O forţă nemaiîntâlnită.

A mai apărut încă o structură bizară, numită „unitatea tovarăşului Bobrov” sau, mai simplu, „proprietatea lui Bobrov”. Ce fel de unitate era aceasta? Ce proprietate?

Unitatea a fost împrejmuită cu un gard înalt. Efectivele erau duse la instrucţie în pădure. Pentru asta le-a fost repartizat un pluton de autotransport – 18 autocamioane ZiS-151 cu prelate. Pe băieţii aceştia nu-i văzuse nimeni niciodată. Erau înfăşuraţi în foi de cort. Nu se ştia nici măcar ce grad avea „tovarăşul Bobrov”. Dacă era locotenent, se putea presupune câţi subordonaţi avea. Dar dacă era căpitan? Deşi cele 18 camioane pentru transportul efectivelor indicau cu totul alte dimensiuni ale „proprietăţii”.

Ulterior s-a aflat că această unitate era compusă din mecanici de reparaţii, cei veşnic plini de pete.

Dar de ce îi ascundeau în dosul gardurilor pe mecanicii aceia? De ce nu lăsau pe nimeni să-i vadă? Şi de ce nu ieşea nimic de la reparat de la ei şi nici nu intra nimic în atelierele de reparaţii?

Din cauză că, dragi tovarăşi, aceşti mecanici nu erau dintre cei obişnuiţi. În structura Corpului 128 Puşcaşi a fost introdus Divizionul 3 al Brigăzii 233 Geniu Svirskaia din Rezerva Înaltului Comandament, distinsă cu Ordinul Bogdan Hmelniţki.

Brigada aceea era de geniu doar cu numele. Ea avea în dotare purtătoare 8A11.

Având la dispoziţie „reparatorii”, comandantul corpului putea iniţia el însuşi atacuri nucleare, deschizând drum tancurilor sale cu mândrul

nume „Iosif Stalin”.

Între timp, pregătirea de luptă se desfăşura la limita suportabilităţii umane. De fapt, nu există o astfel de limită. Nu vă temeţi să forţaţi lucrurile. Omul suportă orice. Pregătirea se desfăşura la limita rezistenţei tehnicii de luptă. Tancul nu este o fiinţă umană. Este făcut din oţel. El, spre deosebire de om, are nevoie de îngrijire şi de tandreţe. Necesită asistenţă tehnică. Altfel, tancurile, transportoarele blindate, remorcherele de artilerie blindate ar fi fost exploatate fără încetare.

În acest ritm a trecut aprilie. Şi mai. Şi iunie.

Iulie a venit pe nesimţite, parcă pe furiş. Pregătirea de luptă se desfăşura în acelaşi ritm nebunesc. Pe 13 iulie, corpului i s-a dat alarma. Atunci au simţit toţi diferenţa. Alarma se dădea în fiecare săptămână, uneori chiar şi de două ori, dar acelea erau alarme obişnuite. De data aceasta s-a dat alarma de luptă!

Au fost convocaţi comandanţii şi şefii statelor-majore, inclusiv cei ai regimentelor, în citadela cetăţii Brest şi au fost tunşi zero. La rândul lor, aceştia au luat măsuri să fie tunşi toţi subordonaţii. Dacă luăm în calcul regimentul experimental şi „proprietatea lui Bobrov”, precum şi celelalte unităţi mai mici incluse temporar în structura corpului, obţinem 36.000 de militari. Toţi au fost tunşi à la Kotovski.

Apoi – îmbarcarea.

6

Să reflectăm puţin.

Numai regimentul experimental de infanterie motorizată al Corpului

128 Puşcaşi avea 30 de tancuri grele T-10, ceea ce înseamnă o greutate de luptă de o tonă şi jumătate. Cât o garnitură feroviară.

În plus, corpul avea 106 tancuri grele IS-3. Încă trei garnituri feroviare.

Mai erau 48 de autotunuri grele ISU-152. Încă două.

Apoi, sute de tancuri şi artilerie autopropulsată: T-54, SU-122-54, T-34-85, SU-100, SU-76, PT-76.

Plus autotunurile antiaeriene ZSU-37 şi ZSU-57-2.

Plus o mulţime de transportoare blindate. La fel – cu sutele.

Remorchere de artilerie – câtă frunză şi iarbă. Numai o singură brigadă de artilerie avea 120 de remorchere grele.

Vă imaginaţi cum arată un remorcher AT-T? Cântăreşte 20 de tone. A fost creat pe ansamblurile şi agregatele tancului T-54. Are acelaşi motor diesel de o forţă fantastică. AT-T poate remorca un tun de 130 mm sau un tun-obuzier de 152 mm. Şi unul, şi celălalt au câte 8 tone. În poziţie de marş, gabaritul tunului-obuzier este de 8 metri, iar gabaritul tunului de 130 mm este de 12 metri. Calculaţi acum câte vagoane sunt necesare pentru transferul unui corp de puşcaşi.

Acest corp, ca de altfel toate celelalte, are 54 de piese de artilerie reactivă BM-24, iar fiecare divizie are în plus 18 BM-14.

Şi sute de ţevi de tun, obuziere, tunuri-obuziere, aruncătoare de mine.

Şi 4.509 autocamioane.

Şi vreo 30 şi ceva de mii de militari tunşi şi bronzaţi de la sprâncene până la gulerul înalt.

Garniturile de tren veneau una după alta, zornăindu-şi tampoanele. Zece garnituri, 20, 30… Iar şi iar.

Aveau undă verde pretutindeni, goneau fără oprire. Treceau cu

viteză, şuierând prin dreptul staţiilor şi haltelor, speriind femeile şi fetele: oare nu cumva e război?

Pe atunci, în staţiile mici şi în halte înflorea o mică afacere. Femeile de treabă fierbeau cartofi, îi amestecau cu untură şi cu ceapă, puneau castraveţi la murat şi vindeau călătorilor produsele muncii lor. Uneori, tot de la ele, foarte discret, se putea cumpăra o sticlă de băutură tulbure făcută în casă. Păcat că trenurile militare treceau fără să oprească. Din vagoane răsunau cântece:

Trenul s-a pus în mişcare,
De pe taluz mi-ai făcut semn cu mâna:
N-am să te uit niciodată,
Nicioda-a-a-tă!

De la Brest prin Pinsk, Gomel, Briansk, Oriol, Lipeţk, Penza, Kuibîşev, spre Regiunea Militară Uralul de Sud.

Spre poligonul Toţk.

1. Scatiu – n.tr.

Capitolul 12

1

În anul 1736, pe râul Samara, pe care cazacii din Ural îl numeau Sakmara, a fost construită fortăreaţa Toţk.

În 1773, în timpul răscoalei lui Pugaciov, garnizoana cazacilor din fortăreaţa Toţk a trecut de bunăvoie în slujba impostorului.

Pe 9 martie 1774, fortăreaţa a fost cucerită de brigada generalului-maior Pavel Dmitrievici Mansurov.

Şase decenii mai târziu, marele istoric rus Aleksandr Sergheevici Puşkin a scris *Istoria lui Pugaciov* şi *Fata căpitanului*. Documentându-se pentru studiul său, Puşkin a străbătut în lung şi-n lat locurile unde s-au dat luptele şi bătăliile, de la Samara până la Orenburg. În peregrinările sale, pe 18 septembrie 1833 el a poposit în satul de cazaci Toţk.

La începutul secolului XX, pe locul fostei fortăreţe Toţk a fost amenajat un poligon uriaş chiar şi pentru dimensiunile ţării noastre.

Gazele toxice constituiau cea mai înfricoşătoare armă de nimicire în masă în Primul Război Mondial. În poligonul Toţk armata rusă a efectuat experimente cu gaze toxice.

Germania a pierdut Primul Război Mondial şi, conform Tratatului de la Versailles, i s-a interzis să proiecteze, să producă, să deţină nu numai

gaze toxice, ci şi tancuri, artilerie grea, submarine, bombardiere şi multe altele. Dar dacă Germania era dezarmată, cine urma să declanşeze cel de-al Doilea Război Mondial, fără care Revoluţia Mondială devenea imposibilă?

De aceea, încă înainte de a veni Hitler la putere, tovarăşul Stalin a făcut totul pentru a pregăti Germania de război. Pe teritoriul Uniunii Sovietice, feriţi de privirile lumii întregi, constructorii germani proiectau, construiau şi testau tancuri, artilerie, bombardiere în picaj şi submarine. În poligonul Toţk, ca şi în raionul Volsk, dacă aţi uitat cumva, nemţii făceau experimente cu substanţe toxice.

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, fiecare dintre marile puteri beligerante deţinea arme chimice şi mijloace pentru transportul acestora. Însă datorită faptului că potenţialul inamicului dintr-o anumită regiune era incert, datorită faptului că exista ameninţarea unei riposte mult mai puternice, nicio ţară nu s-a decis să utilizeze prima arma chimică.

Chiar dacă s-ar fi decis cineva, Germania, mulţumită tovarăşului Stalin, era pregătită pentru o atare evoluţie a evenimentelor.

2

Multă apă a curs pe Samara din vremea lui Pugaciov şi a lui Puşkin. Râul a rămas, dar oraşul Samara a dispărut. La fel şi Orenburg. În locul lor sunt acum oraşele Kuibîşev şi Cikalov. Poligonul Toţk se afla chiar între Kuibîşev şi Cikalov.

Spre poligonul Toţk, unde cândva specialiştii germani se pregăteau

să otrăvească Europa cu gaze toxice, se îndreptau trenurile care transportau Corpul 128 Puşcaşi. Debarcarea – la staţia Buzuluk.

Corpul 128 Puşcaşi urma să participe la aplicaţia tactică „Bulgărele de zăpadă”.

Corpul 7 Puşcaşi al Regiunii Militare Uralul de Sud, compus din Divizia 73 Mecanizată Vitebskaia, distinsă cu Steagul Roşu, şi din Divizia 270 Puşcaşi Demidovskaia, distinsă cu Steagul Roşu, au pregătit apărarea.

Corpul 128 Puşcaşi transferat din Bielorusia urma să străpungă apărarea pregătită, utilizând cele mai moderne mijloace de luptă.

3

Orăşelul militar de corturi se construieşte de obicei în linie. Linia este formată din trei, patru, cinci sau chiar 10 rânduri de corturi. În spatele acestor rânduri sunt locuri de parcare pentru maşinile de luptă şi de transport, depozite, bucătării, ateliere de reparaţii şi tot ceea ce este necesar asigurării traiului a mii de oameni.

Aşezarea în linie a taberelor militare are raţiunea sa. Fiecare batalion şi regiment are un front deschis, comun tuturor. În acelaşi timp, fiecare batalion şi regiment are spatele frontului deschis.

Să presupunem că pentru îndeplinirea unei misiuni trebuie chemat de urgenţă un anumit batalion dintr-un anumit regiment. Acest batalion nu va trebui să-şi croiască drum prin dispozitivele altor batalioane şi regimente, pentru că în faţa fiecărui batalion şi fiecărui regiment este câmp deschis.

Iar dacă acestui batalion sau regiment trebuie să i se livreze ceva, de exemplu, cartofi pentru bucătăriile de campanie sau proiectile pentru tancuri, nu apar niciun fel de probleme: în spatele fiecărei subunităţi, fiecărei unităţi şi mari unităţi este de asemenea câmp deschis.

În anul 1954, în poligonul Toţk al Regiunii Militare Uralul de Sud, linia din faţă a orăşelului de corturi al Corpului 128 Puşcaşi sosit din Bielorusia şi al Corpului 7 Puşcaşi care avea rolul inamicului, se întindea pe 43 de kilometri.

La oarecare distanţă de această tabără liniară, într-un crâng de mesteceni, a fost construit orăşelul generalilor. Acolo nu erau corturi, ci căsuţe prefabricate din lemn. Erau multe asemenea căsuţe. Comandanţii tuturor corpurilor de armată au fost chemaţi să asiste la aplicaţie. Şi toţi comandanţii de armate. Şi toţi comandanţii regiunilor militare şi grupurilor de armate. Şi şefii statelor-majore ale acestora. Plus comandanţii şefi ai tuturor tipurilor de arme ale Forţelor Armate cu şefii statelor-majore. Şi şefii direcţiilor principale şi centrale din Ministerul Apărării şi din Marele Stat-Major.

Au fost invitaţi de asemenea şi fraţii noştri mai mici să admire spectacolul: comandanţii supremi ai armatelor Poloniei, Cehoslovaciei, Ungariei, României, Bulgariei, Germaniei de Est, Mongoliei, Albaniei, Coreei de Nord, Vietnamului de Nord şi Chinei.

Da! Chiar aşa.

Pe atunci China se număra printre fraţii mai mici ai Uniunii Sovietice.

Alături de generali, în căsuţe identice cu ale acestora, au fost cazaţi nişte tovarăşi civili necunoscuţi, extrem de autoritari. Purtau sacouri cenuşii cu dunguliţe, cravate şi ochelari. Civilii aceştia erau cei care

creaseră cea mai puternică armă şi supravegheau procesul de producţie. Printre aceştia – ministrul Construcţiilor de Maşini, tovarăşul Viaceslav Aleksandrovici Malîşev cu locţiitorii săi şi constructorii principali.

La distanţă mult mai mare de tabăra militară şi de orăşelul generalilor a mai fost construit un orăşel: orăşelul guvernamental.

4

Pe 12 septembrie 1954, în poligonul Toţk au sosit mareşalii Uniunii Sovietice Konev, Malinovski, Vasilievski, Timoşenko, Budionnîi, Sokolovski, mareşalul Poloniei Rokossovski, mareşalul principal de artilerie Voronov, mareşalul de artilerie Nedelin, mareşalul trupelor de tancuri şi blindate Bogdanov, mareşalul de aviaţie Jigoriov, amiralul flotei Kuzneţov, generalii de armată Ciuikov, Biriuzov, Greciko, Krîlov, Moskalenko şi Bagramian, generalii-colonei Batiţki, Biriuzov, Batov şi Golikov.

În aceeaşi zi au apărut şi oaspeţii dragi de peste hotare, conducătorii statelor socialiste frăţeşti. Nu au fost uitaţi nici reprezentanţii statelor neutre: ataşaţii militari ai Finlandei, Suediei şi Afganistanului. În total au fost prezenţi invitaţi din 16 state.

Pe 13 septembrie, în orăşelul guvernamental a fost marcată prezenţa generalului-locotenent Nikita Sergheevici Hruşciov. Exact cu un an în urmă, pe 13 septembrie 1953, el a preluat postul de prim-secretar al Comitetului Central al PCUS. Aplicaţia tactică „Bulgărele de zăpadă” a fost într-un fel un cadou oferit cu ocazia aniversării unui an de la ocuparea celei mai înalte funcţii în stat.

Împreună cu Hruşciov au sosit cu avionul de la Moscova preşedintele Consiliului de Miniştri al URSS, generalul-locotenent Gheorghi Maksimilianovici Malenkov, şi prim-locţiitorul preşedintelui Consiliului de Miniştri al URSS, ministrul Apărării URSS, Mareşalul Uniunii Sovietice Nikolai Aleksandrovici Bulganin.

Conducătorul aplicaţiei, prim-locţiitorul ministrului Apărării URSS, Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov, a raportat că trupele şi statele-majore sunt gata pentru desfăşurarea operaţiunii „Bulgărele de zăpadă”.

Tema aplicaţiei: „Străpungerea apărării inamicului de către un corp de puşcaşi, în condiţiile utilizării armei atomice”.

5

În dimineaţa zilei de 13 septembrie 1954, Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov a raportat conducerii de stat că trupele şi statele-majore sunt pregătite să desfăşoare operaţiunea „Bulgărele de zăpadă”. În seara aceleiaşi zile, Jukov l-a convocat la reşedinţa sa de campanie pe fostul şef al Marelui Stat-Major al Forţelor Armate ale URSS, fost general de armată, în perioada respectivă – şef al statului-major al Regiunii Militare Siberia, generalul-locotenent Ştemenko.

În urmă cu un an, în vara anului 1953, Jukov şi Ştemenko nu erau de aceeaşi parte a baricadei. Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov, în fruntea grupului constituit la ordinul lui Hruşciov, l-a arestat personal pe Mareşalul Uniunii Sovietice Beria. Generalul de armată Ştemenko era suspectat că ar fi fost omul de încredere al lui Beria în cadrul Forţelor Armate. Din acest motiv, Ştemenko a fost imediat dat afară din funcţie,

retrogradat cu două trepte şi izgonit în Siberia.

Iată-i acum împreună. Mareşalul şi generalul-locotenent.

Între ei este o prăpastie.

Între ei mai este o masă şi o hartă cu planul unei aplicaţii tactice fără precedent, cu nume inofensiv: „Bulgărele de zăpadă”.

Harta este dată deoparte. Pe locul ei se află o sticlă şi două pahare. O gustare simplă. Ca pe front.

Destinul i-a despărţit în urmă cu un an. Dar câte aveau în comun, câte lucruri bune şi frumoase i-au apropiat în toţi acei ani care au trecut!

Înainte de război şi în primele lui săptămâni, generalul de armată Jukov a fost şef al Marelui Stat-Major.

După război, generalul de armată Ştemenko a fost şef al Marelui Stat-Major.

Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov este prim-locţiitor al ministrului Apărării, iar generalul-locotenent Ştemenko a fost şi el, cu foarte puţin timp în urmă, prim-locţiitor al ministrului Apărării.

În timpul războiului, Ştemenko s-a aflat la conducerea instituţiei considerate creierul Armatei Roşii – Departamentul Operativ al Marelui Stat-Major. Ştemenko pregătea planurile, Stalin le aproba, după care îl trimitea pe Jukov pe front să înjure de mamă, să pălmuiască, să smulgă epoleţi, să împuşte, pentru ca planurile respective să se transforme în victorii.

Soarta i-a adus nu o dată faţă în faţă pe Ştemenko şi pe Jukov la vila lui Stalin din Kunţevo. Cu câteva zile înainte de fiecare mare ofensivă, de obicei noaptea târziu, Ştemenko şi Jukov intrau în cabinetul Comandantului Suprem şi, împreună cu Stalin, puneau la punct ultimele detalii.

Deseori cei trei decideau împreună soarta războiului.

Dar au venit alte vremuri. După război, Jukov a fost azvârlit de pe culmile puterii, Ştemenko a fost avansat, iar cu un an înaintea morţii lui Stalin a fost şi el dat afară. După moartea lui Stalin, Ştemenko a urcat din nou, până aproape de poziţia deţinută anterior, însă imediat a fost azvârlit şi mai jos decât prima dată, pierzând şi două stele de pe epoleţi. Apoi a fost trimis în îndepărtata Siberie.

Nici Jukov nu era de invidiat. El însuşi revenise la Moscova din Ural abia cu un an şi jumătate în urmă. E drept că lui nu i-a smuls nimeni stelele de pe epoleţi.

Jukov a revenit la Moscova, dar pe ce post?

În timpul războiului, el fusese locţiitorul lui Stalin.

Acum, Jukov este locţiitorul ministrului Apărării, tovarăşul Bulganin. Dar cine mai este şi acest tovarăş Bulganin?

În anul 1941, tovarăşul Bulganin era preşedintele consiliului de conducere al Băncii de Stat. În timpul războiului a fost supraveghetor politic al comandanţilor de fronturi. Nu a participat la nicio bătălie, la nicio luptă, la nicio operaţiune. În schimb, fiind supraveghetor politic, avea grade militare. Primul său grad militar a fost cel de general-locotenent. Deşi el nu a comandat niciodată nici grupă, nici pluton, nici companie, nici batalion, nici regiment, nici brigadă, nici corp de armată, nici armată. Iar până atunci nu avusese niciun grad militar. Nici după aceea el nu a comandat nimic, doar a supravegheat. În schimb, pe epoleţii săi ploua cu grade militare: general-colonel, general de armată.

După război, Stalin i-a agăţat lui Bulganin epoleţi de mareşal şi i-a oferit funcţia de ministru al Forţelor Armate. (În anii aceia tulburi, ministerul şi-a schimbat de câteva ori denumirea: al Apărării, al Forţelor

Armate, de Război, din nou – al Apărării.) După doi ani, Stalin l-a înălţat şi mai sus pe Bulganin: l-a eliberat de îndatoririle de ministru şi l-a numit preşedinte al Consiliului de Miniştri, adică locţiitorul său în guvern.

După moartea lui Stalin, Bulganin şi-a păstrat postul de locţiitor al şefului guvernului, dar şi-a luat înapoi şi postul de ministru al Apărării.

Cu toate acestea, în ochii militarilor, Bulganin a rămas pentru totdeauna acelaşi contabil demn de dispreţ de la Banca de Stat.

Nu ştiu despre ce au vorbit cei doi comandanţi militari stalinişti, Ştemenko şi Jukov în seara zilei de 13 septembrie 1954. V-aş povesti bucuros, dar nu am ce.

Ştiu doar că, începând cu seara aceea, relaţiile au fost restabilite. De fapt, nu fuseseră întrerupte niciodată. Nu a existat niciun conflict între Jukov şi Ştemenko. Şefii acestora, Hruşciov şi Beria, erau cei care nu aveau loc sub soare amândoi. Ştemenko şi Jukov nu aveau nimic de împărţit. Ei aveau interese comune.

Interesul lui Ştemenko era să revină pe funcţia de şef al Marelui Stat-Major şi să fie avansat la gradul de mareşal, corespunzător acestei funcţii.

Interesul lui Jukov era de a ajunge mai sus decât contabilul de la Banca de Stat, căruia era nevoit să i se subordoneze.

Interesul amândurora era să dezvolte Forţele Armate aşa cum era necesar din punctul de vedere al strategiei superioare, şi nu cum considerau nişte politicieni flecari precum Hruşciov, Malenkov şi Bulganin, care şi-au atârnat epoleţi de aur, dar nu pricepeau nici pe dracu’ din chestiunile militare.

Interesul amândurora era să scoată armata de sub controlul palavragiilor de civili.

Jukov mai avea un motiv să restabilească contactele profesionale cu generalul-locotenent Ştemenko. În timpul războiului, Jukov s-a înconjurat de lachei slugarnici şi de linge-blide. El îi proteja şi îi avansa, le agăţa distincţii şi stele de generali. După război, când Stalin l-a îmbrâncit pe Jukov de pe culmile puterii, toţi lingăii şi lacheii şi-au părăsit binefăcătorul cu viteza unor cartuşe trasoare care îşi iau zborul ţiuind prin întuneric, lovindu-se de peretele de beton al cazematei.

Jukov a rămas Mareşal al Uniunii Sovietice, şi-a păstrat apartamentul din Moscova din clădirea guvernului şi vila ca un palat din afara oraşului.

Din păcate, la noi poziţia socială a omului este determinată de funcţia pe care o deţine, şi nu de gradele militare sau de palatele pe care acesta le posedă. Funcţia lui Jukov, începând cu 3 iunie 1946, era de comandant al trupelor Regiunii Militare Odessa, iar din 4 februarie 1948 – comandant al trupelor Regiunii Militare Ural. În comparaţie cu ceea ce fusese înainte, aceasta era o cădere considerabilă. Când începe căderea, se ştie cu ce se termină.

De aceea, când comandantul trupelor Regiunii Militare Odessa, Mareşalul Uniunii Sovietice G.K. Jukov, a sosit la Moscova pentru câteva zile să întâmpine noul an 1947, la invitaţia lui nu a răspuns nici măcar unul dintre cei pe care în timpul războiului i-a ridicat şi i-a avansat. Toţi aceştia ştiau că Jukov nu va mai reveni pe culmile puterii, de aceea nu avea niciun rost să-şi păteze reputaţia prin prietenia cu strategul căzut în dizgraţie.

După moartea lui Stalin, Hruşciov l-a readus pe Jukov în vârf. Jukov

a urcat din nou. Funcţia de prim-locţiitor al ministrului Apărării îi dădea posibilitatea să le amintească foştilor săi favoriţi comportamentul lor atât de imprudent. Jukov nu a uitat pe nimeni. I-a aruncat pe fiecare dintre ei în nişte colţuri atât de îndepărtate ale uriaşei noastre Patrii, unde niciodată, nimănui slujba nu i s-a părut miere.

Iar acum Jukov avea nevoie de o nouă echipă.

Ştemenko nu fusese nici protejat, nici promovat de Jukov. Ştemenko, la fel ca şi Jukov, fusese promovat de Stalin. Ştemenko nu se număra printre cei care i-au întors spatele lui Jukov în momentul prăbuşirii acestuia. De aceea Jukov avea toate motivele să-l ia pe Ştemenko în noua sa echipă.

Ştemenko fusese eliberat din funcţie şi retrogradat general-locotenent la ordinul lui Hruşciov. Prin urmare, Ştemenko nu putea fi adeptul şi aliatul lui Hruşciov. Acest general putea fi util. În plus, Ştemenko, în pofida căderii sale, a reuşit să păstreze bunele relaţii cu mulţi dintre vechii săi camarazi de arme.

La momentul respectiv, Jukov nu avea o echipă de nădejde, nu avea oameni pe care să se poată bizui într-o chestiune serioasă. Ştemenko avea.

Aceasta a fost tema discuţiei lor. Păcat că nimeni, niciodată nu va reuşi să reconstituie detaliile.

Ştiu doar că, la sfârşitul întrevederii, conducându-l pe generalul-locotenent Ştemenko, Jukov l-a întrebat dacă nu cunoaşte un general inteligent, capabil să meargă la un mare risc într-o chestiune foarte serioasă.

Ştemenko i-a răspuns că are în vedere o asemenea persoană: comandantul Corpului 13 Puşcaşi din Regiunea Militară Subcarpatică,

generalul-locotenent Mamsurov. De mult ar fi trebuit să fie avansat comandant de armată sau chiar mai sus.

Strângându-i mâna, Jukov a zâmbit şi i-a făcut cu ochiul: totul e în mâinile noastre.

Personajul

Serghei Matveevici Ştemenko s-a născut în anul 1907.

A intrat voluntar în rândurile Armatei Roşii. A fost soldat şi comandant de rang inferior. În anul 1930 a absolvit Şcoala de Artilerie Antiaeriană din Sevastopol. În mai puţin de trei ani a trecut prin funcţiile de comandant de pluton, de baterie, de şef al statului-major al unui divizion de artilerie şi prim-adjunct al şefului statului-major al unui regiment de artilerie.

În anul 1933 s-a înscris la Academia Militară de Motorizare şi Mecanizare „I.V. Stalin” a RKKA (din anul 1943 şi-a luat numele de Academia Militară de Trupe Mecanizate, de Tancuri şi Blindate „I.V. Stalin”, distinsă cu Ordinul Lenin), pe care a absolvit-o în anul 1937. A comandat un batalion special de instrucţie de tancuri grele. Poseda o memorie de excepţie, fenomenală, supranaturală. Acest dar se îmbina cu o extraordinară capacitate de analiză, datorită căreia a fost admis, un an mai târziu, în 1938, la Academia Militară a Marelui Stat-Major, pe care locotenentul-colonel Ştemenko a absolvit-o la sfârşitul anului 1940.

La repartiţie a solicitat să fie numit pe orice post de comandă din orice regiune militară, dar a fost trimis la Departamentul Operativ al Marelui Stat-Major al Armatei Roşii. Aici l-a prins începutul războiului.

În toamna anului 1941 a fost avansat la gradul de colonel.

Din iunie 1942 este şef al Direcţiei a 4-a a Departamentului Operativ al Marelui Stat-Major.

Pe 23 noiembrie 1942, în ziua când unităţile mobile ale Frontului de Sud-Vest şi ale Frontului Stalingrad au încercuit trupele germane în apropiere de Stalingrad, colonelul Ştemenko a fost avansat general-maior.

Pe 4 aprilie 1943, Ştemenko a preluat funcţia de şef al Departamentului Operativ al Marelui Stat-Major, fiind avansat la gradul de general-locotenent. Din acest moment, el personal, sub controlul lui Stalin şi Vasilievski, a coordonat elaborarea tuturor planurilor strategice ale Armatei Roşii.

În timpul războiului, Stalin a instituit o disciplină strictă şi severă în activitatea Marelui Stat-Major. Conform orarului impus de Stalin, comandanţii superiori din cadrul Marelui Stat-Major aveau dreptul să doarmă cel mult patru-cinci ore pe zi, şeful Departamentului Operativ, generalul-locotenent Ştemenko, avea voie să doarmă numai în timpul zilei, între orele 14 şi 18, iar dacă era linişte pe fronturi – până la ora 19.

În cea de-a doua jumătate a războiului, în structura Forţelor Armate ale Uniunii Sovietice existau 72 de armate de arme întrunite, şase armate de tancuri de gardă, 174 de armate de puşcaşi, 26 de tancuri, 14 mecanizate, 10 de artilerie, nouă de desant aerian, opt corpuri de cavalerie, 516 corpuri de puşcaşi (fără a le lua în calcul pe cele de infanterie motorizată, de desant aerian şi de vânători de munte), 105 de artilerie şi aruncătoare de mine, 26 de divizii de cavalerie, 44 de zone fortificate. În plus – 18 armate aeriene, şapte armate de tunuri antitanc, flote şi flotile, regiuni militare, 10 departamente de construcţii defensive

transformate din 10 armate de geniu, sute de corpuri şi divizii de aviaţie.

Ştemenko ţinea minte numele tuturor comandanţilor, inclusiv ale celor de divizii, ştia starea şi poziţia fiecărui front şi fiecărei flote, fiecărei armate şi flotile, fiecărui corp, fiecărei divizii.

Situaţia se modifica zilnic, cu fiecare oră, cu fiecare minut. Ştemenko reuşea să afle şi să memoreze totul.

Asta nu e tot. În fiecare batalion, în fiecare divizion de artilerie, în fiecare regiment, în fiecare brigadă şi divizie, în fiecare corp de armată, armată, flotilă, flotă, front, îşi desfăşurau activitatea cercetaşii; acţionau de asemenea cercetaşii detaşamentelor de partizani, acţionau serviciile militare de informaţii prin agenţi în porturile şi capitalele inamice. Toate datele ajungeau la Departamentul de Informaţii al Marelui Stat-Major, care, la fiecare şase ore, emitea un comunicat: această divizie germană a plecat, aceasta a venit, aceasta a fost transferată de pe acest sector pe acela, această divizie are forţe proaspete, aceasta este slăbită.

Asupra analiştilor serviciilor militare de cercetare plana veşnicul blestem: ei erau vinovaţi întotdeauna. Dacă raportau imediat însemna că informaţiile erau inexacte, neplauzibile, neverificate. Şi răspundeau pentru asta.

Dacă raportau după ce verificau însemna că au întârziat cu raportul, însemna că informaţiile nu erau de ultimă oră, însemna că situaţia deja se modificase. Întrebarea îi lovea în frunte, exact între ochi: de ce nu aţi raportat mai devreme?

În război, informaţiile despre inamic sunt întotdeauna fragmentare, aproximative, îndoielnice. Totul se modifica încontinuu, într-un ritm vertiginos. Ştemenko reuşea să asimileze şi toate aceste modificări.

El îi raporta personal lui Stalin situaţia de câte două-trei ori pe zi.

Pentru acest lucru nu se folosea de niciun fel de însemnări.

Odată, într-un cerc de camarazi, Stalin, fiind binedispus, a hotărât să se întreacă cu Ştemenko în cunoaşterea situaţiei de pe front. Duelul s-a terminat cu un scor egal.

Este posibil ca Ştemenko să fi decis cu diplomaţie să nu-şi etaleze faţă de cei prezenţi superioritatea. Dar este la fel de posibil ca în această competiţie să nu fi ieşit nimeni învingător: dacă memoria lui Ştemenko era supraomenească, memoria lui Stalin era diavolească.

Pe 17 noiembrie 1943, Stalin l-a avansat pe favoritul său la gradul de general-colonel. De la prima stea de general până la cea de-a treia a trecut mai puţin de un an.

În noiembrie 1943, Mareşalul Uniunii Sovietice Stalin s-a întâlnit la Teheran cu preşedintele SUA şi cu premierul britanic. Bineînţeles că generalul-colonel Ştemenko s-a aflat tot timpul alături de Stalin, pentru a-l ţine în permanenţă la curent pe Comandantul Suprem cu situaţia de pe fronturi.

În august 1945, comandamentul Frontului 1 din Orientul Îndepărtat şi al flotei din Oceanul Pacific a comis o greşeală care era cât pe ce să ducă la prăbuşirea completă a carierei generalului-colonel Ştemenko, creatorul tuturor planurilor strategice ale Armatei Roşii.

Se pregătea un desant maritim pe Sahalinul de Sud şi pe Insulele Kurile. Planul prevedea debarcarea unor unităţi de infanterie marină de pe şalupe şi vase de război mici – vase de pază, dragoare, vase mici de vânătoare. După aceea urmau să se apropie de danele ocupate nişte şlepuri uriaşe, din acelea care înainte de război şi în timpul acestuia transportau forţă de muncă, sârmă ghimpată şi gardieni din Nahodka şi Vanino în Kolîma şi Ciukotka.

Şefii cei mari din Vladivostok şi Habarovsk s-au gândit care ar fi obiectele de primă necesitate pentru trupele debarcate pe insule. Fără discuţie: cartuşe şi grenade.

Dar în al doilea rând? În al doilea rând, armament greu, care nu poate fi transportat cu vedetele torpiloare sau cu şalupele de pază: aruncătoare de mine, tunuri de 45 mm, mine şi proiectile pentru acestea, aruncătoare de flăcări pentru a-i scoate afară pe japonezi din cazematele de beton. Apoi, mijloace de deminare, materiale genistice, eventual mijloace de transport pe fiecare insulă: motociclete şi jeepuri americane, carburanţi, mijloace de comunicaţie pentru organizarea colaborării. Şi toate celelalte.

Zis şi făcut.

Pregătirea operaţiunii de desant se desfăşura în cel mai mare secret. Oamenii care încărcau nu cunoşteau planurile conducerii superioare. Li s-a ordonat, ei executau ordinul. Respectând cu stricteţe ordinele şefilor, au încărcat în primul rând ceea ce era cel mai important.

Din acest motiv, infanteria marină a nimerit sub tirul garnizoanelor japonezilor, având cu ei doar acea mică rezervă de cartuşe şi grenade, pe care soldaţii le aveau la ei. Brava infanterie marină a luptat cu rezerva minimă de cartuşe, fără armament greu, fără mijloace de transport, comunicaţii şi alte lucruri necesare cuceririi, menţinerii şi extinderii unei baze de operaţiuni.

Tot ceea ce era necesar pentru luptă, tot ceea ce fusese încărcat în primul rând a nimerit chiar pe fundul calelor, având îngrămădite deasupra corturi sanitare, paturi pliante, saci cu făină, orez şi cartofi, butoaie cu varză şi castraveţi, lăzi cu conserve de carne şi lapte condensat.

Japonezii s-au luptat cu disperare. De aceea acolo s-a vărsat sânge rusesc peste normele noastre generoase.

Au păţit-o mulţi. Inclusiv generalul-colonel Ştemenko. El se afla la Moscova. Nu el pregătise toată această strălucită operaţiune. Dar el răspundea pentru toate planurile. Soarta lui atârna de un fir de aţă.

Abia peste câteva luni Stalin a înlocuit furia cu mila.

Pe 27 aprilie 1946, Departamentul Operativ al Marelui Stat-Major a fost transformat în Departamentul Operativ Principal, al cărui şef a rămas generalul-colonel Ştemenko.

Pe 12 noiembrie 1948, Ştemenko a fost numit şef al Marelui Stat-Major, prim-locţiitor al ministrului Forţelor Armate. A fost avansat general de armată, dar ocupa funcţia de Mareşal al Uniunii Sovietice.

Generalul de armată Ştemenko a fost cel mai tânăr şef al Marelui Stat-Major al Forţelor Armate ale URSS din toată istoria acestuia. Stalin ar fi putut oricând să-l avanseze mareşal pe generalul de armată Ştemenko. Funcţia pe care o ocupa permitea acest lucru.

Dar la fel de bine putea să nu-l avanseze, după exemplul a doi predecesori ai lui Ştemenko pe acest post.

Pe 18 ianuarie 1943, Stalin l-a avansat la gradul de general de armată pe generalul-colonel Vasilievski, şeful Marelui Stat-Major. Nu trecuseră decât 29 de zile când Stalin i-a prins la gât lui Vasilievski steaua de Mareşal al Uniunii Sovietice, presărată cu briliante.

După Vasilievski, pe acest post a fost numit generalul de armată Antonov. El a fost şeful Marelui Stat-Major în etapa finală a războiului, într-o perioadă privilegiată, când distincţiile şi gradele erau distribuite cu mare generozitate.

Totuşi, Antonov nu a ajuns mareşal.

Generalul de armată Ştemenko se putea aştepta atât la prima variantă, cât şi la cea de-a doua.

A trecut un an, au trecut doi, trei, patru… Era al cincilea an de când generalul de armată Ştemenko îndeplinea sarcinile unui mareşal, le dădea ordine şi dispoziţii mareşalilor.

El însuşi nu era mareşal.

Ulterior i s-a întâmplat ceva foarte neplăcut. Generalul de armată Ştemenko avea un foarte bun prieten, pe Mareşalul Uniunii Sovietice Lavrenti Pavlovici Beria. În 1952, presimţind ceva rău, Stalin a început să slăbească poziţiile celor mai apropiaţi colaboratori ai săi. Lovitura principală i-a aplicat-o lui Beria şi clanului acestuia. Printre cei afectaţi de atacul lui Stalin s-a aflat şi generalul de armată Ştemenko. Pe 17 iunie 1952, el a fost eliberat din funcţia de şef al Marelui Stat-Major şi numit şef al statului-major al Grupului de Armate Sovietice din Germania.

De pe o funcţie de mareşal pe o funcţie de general-colonel. În afară de aceasta, Ştemenko fusese izgonit din Moscova în îndepărtate teritorii ocupate de peste hotare.

În octombrie 1952, la Congresul al XIX-lea al partidului, Stalin a mărit considerabil efectivul Prezidiului Comitetului Central, dar adversarii lui Stalin şi-au adus grupurile lor de adepţi în Comitetul Central.

Cu alte cuvinte, dacă Stalin reuşeşte să-şi subordoneze Prezidiul CC, cu un etaj mai jos, în CC propriu-zis se vor afla politicieni de cu totul altă factură.

Hruşciov, printre alţii, l-a promovat pe mareşalul căzut în dizgraţie Jukov în rândul membrilor supleanţi ai CC. Beria i-a acordat aceeaşi cinste generalului de armată căzut în dizgraţie Ştemenko.

Imediat după moartea lui Stalin, Hruşciov l-a readus pe Jukov din Ural şi l-a numit prim-locţiitor al ministrului Apărării; Beria l-a readus pe Ştemenko din Germania şi l-a numit prim-locţiitor al şefului Marelui Stat-Major.

În iunie 1953, Hruşciov l-a înlăturat pe Beria cu mâinile lui Jukov.

Tot clanul lui Beria a fost distrus, izgonit, călcat în picioare.

Serghei Matveevici Ştemenko a avut noroc. El nu a fost împuşcat odată cu cei mai apropiaţi camarazi ai lui Beria. Nici măcar nu a fost arestat. Pur şi simplu a fost retrogradat general-locotenent şi transferat cu serviciul în Siberia.

Capitolul 13

1

Dacă avem în faţă un castel fortificat, un fort sau o cetate, cucerirea acestui bastion este posibilă prin două procedee: prin asalt, adică *sturm*, dacă este să ne exprimăm în germană, sau prin epuizare.

Epuizarea se plăteşte cu timp. De multe ori asediul unui castel sau al unei cetăţi dura şi câţiva ani, fără a se reuşi cucerirea lor.

Asaltul se plăteşte cu sânge.

Comandanţii noştri au preferat dintotdeauna asaltul. Pentru că timpul este scump, în schimb sângele soldaţilor nu reprezintă cine ştie ce valoare.

Dacă am optat pentru asalt, acesta va consta din două elemente.

În primul rând, trebuie să pătrundem cumva în interiorul cetăţii. Să trecem peste zid sau să-l spargem.

În al doilea rând, trebuie să-i nimicim pe apărători.

La începutul secolului XX, în practica războaielor a apărut un nou fenomen: frontul continuu, care se putea întinde pe sute şi chiar mii de kilometri, ajungând cu flancurile până la un ţărm de mare, un lanţ muntos, la frontiera unui stat neutru sau alt obstacol de netrecut pentru trupele terestre. Întregul teritoriu apărat de inamic devenea o cetate. De

aceea, în secolul XX orice operaţiune ofensivă, asemenea asaltului unei cetăţi, se compunea din două elemente principale.

În primul rând, trebuia străpunsă apărarea inamicului.

În al doilea rând, era necesară pătrunderea printr-una sau mai multe breşe pe teritoriul inamicului. Pentru aceasta, imediat ce s-a creat o breşă în apărare, trebuiau introduse în luptă unităţile mobile. Misiunea acestora: înaintând cu repeziciune, să înconjoare forţele principale ale inamicului, ameninţându-i flancurile şi spatele, să închidă cercul prin spatele trupelor duşmane sau să le împingă spre mare, să le taie căile de aprovizionare, să le lipsească de posibilitatea de a continua lupta, să ajungă la cele mai vulnerabile centre ale ţării duşmanului.

2

Aşadar, primul pas: ruperea apărării.

În timpul Primului Război Mondial, toate armatele încercau să rupă frontul inamicului, dar numai unele dintre ele au reuşit acest lucru, în câteva situaţii excepţionale. În rest, toate fronturile, cum au înţepenit la începutul războiului la hotarele marilor imperii europene, aşa au şi rămas până la sfârşitul războiului, până când uneia dintre părţi i-au secat resursele vitale sau dorinţa de a lupta până la victorie.

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, armata germană a ocupat teritorii imense, atacând înainte ca inamicul să aibă timp să-şi ocupe poziţiile de apărare sau ocolind apărarea inamicului.

Armata germană a obţinut succese uimitoare şi în războiul împotriva Uniunii Sovietice. Dar numai din cauză că Armata Roşie nu voia deloc

să se apere. Tot timpul, chiar din prima zi, aceasta a încercat să atace.

Însă imediat ce Armata Roşie, care a tras nişte învăţăminte din această amară experienţă, trecea în apărare, maşina de război germană începea să patineze. Exemple: Kiev, Leningrad, Moscova, Voronej, Novorossiisk, Stalingrad, Kursk şi, ulterior, pretutindeni. Armata germană era catastrofal de nepregătită pentru război. Armata germană nu cunoştea nici măcar teoretic în ce consta străpungerea apărării şi nici nu poseda instrumentul potrivit pentru această acţiune.

3

În prima perioadă a războiului, nici Armata Roşie nu reuşea de fiecare dată să rupă apărarea duşmanului. După război, planurile operaţiunilor de acest tip, pe care erau trasate săgeţi ce spintecau cu hotărâre spatele frontului inamic, erau ascunse cu grijă de strategii noştri în subsolurile unor depozite secrete inaccesibile. Erau ascunse nu numai de privirile contemporanilor, ci şi de ale generaţiilor viitoare, pentru ca planurile îndrăzneţe pe care nu au reuşit să le realizeze să fie luate drept lupte de importanţă locală.

Iar când apărea vreo neclaritate la întocmirea versiunii oficiale a războiului, strategii declarau: da, aici am băgat în pământ sute de mii de soldaţi de-ai noştri, am lansat milioane de proiectile, am pierdut mii de tancuri şi avioane. Dar făceam aceste lucruri nu pentru a rupe apărarea duşmanului, nu pentru a-l încercui şi nimici; pur şi simplu, cu forţele noastre gigantice deviam atenţia slabelor forţe ale inamicului, care stăteau aici şi nu deranjau pe nimeni.

În felul acesta au acţionat marii noştri conducători militari în multe bătălii sângeroase din anii 1942 şi 1943. După război, în memoriile lor operaţiunile ofensive ratate în mod ruşinos erau numite blând „nefinalizate” sau erau declarate acţiuni de distragere a atenţiei inamicului.

În perioada finală a războiului, Armata Roşie a căpătat toate deprinderile necesare străpungerii oricărei apărări. Reţeta: concentrarea unui număr de 7-8 mii de tunuri în locul ales. Densitatea în sectoarele pătrunderii – 300-350 de tunuri pe un kilometru de front. Recordul a fost de 468 de tunuri pe kilometru. Înainte de concentrarea artileriei era necesară aprovizionarea poziţiilor de tragere cu zeci de mii de tone de proiectile.

Toată această putere de foc se prăbuşea pe neaşteptate peste inamic.

Spre sfârşitul războiului, pregătirea de artilerie era de obicei de scurtă durată, de o oră şi jumătate – două ore sau chiar mai puţin, dar de o intensitate extraordinară.

Fără nicio pauză, pregătirea de artilerie se transforma în sprijin de artilerie. Adică: la început se trăgea vreo două ore asupra liniei întâi. Momentul încheierii pregătirii de artilerie era momentul începerii atacului. Înainte mergeau tancurile grele pentru pătrundere, în urma lor veneau şirurile compacte ale infanteriei, iar după aceea autotunurile grele. Misiunea artileriei era de a aşterne un val de explozii neîntrerupte în faţa trupelor aflate în atac. Valul de foc putea fi dublu. De la prima tranşee a inamicului, în adâncimea apărării acestuia se rostogolea un val de foc; duşmanul, aşteptând încetarea pregătirii de artilerie şi apoi trecerea valului de foc, ocupa poziţii de tragere pentru respingerea atacului. Însă în urma primului val venea cel de-al doilea. Abia pe urmă

tancurile, infanteria şi autotunurile.

Când infanteria cu tancurile şi autotunurile pentru sprijin direct înaintau câţiva kilometri prin apărarea inamicului, în breşa creată erau introduse în luptă corpuri de tancuri şi mecanizate sau chiar armate de tancuri.

Ideală era „pătrunderea curată”, adică ruperea apărării inamicului pe toată adâncimea acesteia, pentru ca unităţile de tancuri şi mecanizate să nu-şi mai irosească forţele pentru a continua şi încheia pătrunderea, ci să ajungă fără obstacole la spaţiul liber din adâncimea operativă.

4

Metoda era infailibilă. Însă avea nişte neajunsuri serioase.

În primul rând – risipa monstruoasă a mijloacelor materiale.

În timpul războiului, pentru ruperea apărării inamicului, Armata Roşie a folosit mai ales:

– tunuri ZiS de 76 mm, masa proiectilului exploziv brizant – 6,2 kg;
– aruncătoare de mine de 120 mm, masa minei – 15,9 kg;
– obuziere M-30 de 122 mm, masa proiectilului – 21,7 kg;
– tunuri A-19 de 122 mm, masa proiectilelor – 25 kg;
– obuziere M-10 şi D-1 de 152 mm, masa proiectilelor – între 40 şi 51 kg;
– tun-obuzier ML-20 de 152 mm, masa proiectilului – între 43,6 şi 56 kg;
– aruncătoare de mine de 160 mm, masa minei – 41 kg;

– obuziere B-4 de 203 mm, masa proiectilului exploziv – 100 kg, iar a proiectilului de ruptură beton – 146 kg;
– mortiere Br-5, masa proiectilului – 246 kg;
– obuziere Br-18 de 305 mm, masa proiectilului – 330 kg.

Fiecare proiectil necesită încărcătură şi tub. Proiectilele, tuburile, focoasele şi încărcăturile erau transportate în lăzi de lemn solide, adică grele.

Un singur milion de proiectile, tuburi, focoase, încărcături şi ambalaje înseamnă zeci de mii de tone. Toate acestea trebuiau fabricate utilizând mii de tone de metale feroase şi neferoase, sute de tone de substanţe explozibile, munca titanică a unor mase uriaşe de oameni.

Apoi totul trebuia încărcat în vagoane şi transportat în staţiile de cale ferată. Se descărca din vagoane, se încărca în maşini, se trimiteau la depozitele fronturilor, se descărcau din nou. Apoi se încărcau şi se trimiteau la depozitele armatelor, se descărcau. Urmau apoi depozitele corpurilor de armată, ale diviziilor, ale regimentelor. Abia după aceea poziţiile de tragere.

Încărcatul şi descărcatul se făceau de regulă manual. Prin urmare, pentru efectuarea unei singure pregătiri de artilerie, într-o singură operaţiune ofensivă, pe un singur front era necesară livrarea a zeci de mii de tone de muniţii.

5

Cel de-al doilea dezavantaj serios al acestei metode de rupere a

apărării consta în faptul că necesita prea mult timp pentru concentrarea forţelor şi o planificare extrem de minuţioasă a acţiunilor de luptă. Aprovizionarea serviciilor, adică livrarea a zeci sau chiar sute de mii de tone de muniţii, carburanţi, materiale genistice, piese de schimb, era o operaţiune foarte complicată în sine.

De pildă, în timpul pregătirii operaţiunii Vistula-Oder, transporturile din interiorul frontului şi armatelor, numai pe Frontul 1 Bielorus, au totalizat 923,3 mii de tone (*Enciclopedia Militară Sovietică*, vol. 2, Voenizdat, Moscova, 1976, p. 148).

Pentru pregătirea unei operaţiuni ofensive de mari proporţii era nevoie de cel puţin o lună şi jumătate pentru transportul mijloacelor materiale şi pregătirea trupelor.

Nici inamicul nu dormea. Nemţii atacau trupele noastre în timpul concentrării acestora. Mai ales că se adunaseră atâtea, încât era imposibil să rateze, întotdeauna nimereau pe cineva.

Inamicul încerca, după mai multe indicii, să estimeze data şi ora începerii ofensivei Armatei Roşii şi dacă i-ar fi reuşit acest lucru, şi-ar fi retras în ultimul moment, în linişte şi ordonat, trupele pe poziţiile secundare. În linia întâi ar fi rămas doar mici detaşamente de pază întărite cu tancuri şi artilerie. În acest caz, forţa atacului artileriei Armatei Roşii s-ar fi abătut asupra tranşeelor aproape goale. Trupele noastre, după ce ar fi consumat zeci de mii de tone de proiectile, ar fi trecut la atac, dar, parcurgând câţiva kilometri, ar fi nimerit brusc sub focul necruţător al forţelor principale ale inamicului.

Pentru a evita acest scenariu, comandanţii sovietici efectuau cercetarea prin luptă înainte de fiecare atac. Adică luau pulsul apărării duşmanului cu proiectilul şi baioneta.

Cercetarea prin luptă se efectua de obicei pe un front larg, pentru ca inamicul să nu-şi dea seama înainte de începerea atacului care vor fi sectoarele pătrunderii.

6

La conferinţa ştiinţifică militară secretă a Corpului superior de comandă al Grupului de trupe sovietice din Germania din decembrie 1945, Jukov a povestit despre modul în care se efectua cercetarea prin luptă în perioada de final a războiului. Materialele conferinţei au fost desecretizate după 40 de ani şi publicate în ediţia specială *Voennaia mîsl'* în anul 1985.

Iată povestea lui Jukov despre un mic episod din cursul acţiunilor de luptă ale Frontului 1 Bielorus, în cadrul operaţiunii Varşovia-Poznan:

> Executând un ciocan de foc de 30 de minute pentru asigurarea acţiunilor eşalonului special, am utilizat foarte multe mijloace de artilerie cu scopul de a nu-i da inamicului posibilitatea să ghicească metoda noastră de atac. Pentru acţiunile acestui eşalon, puteam renunţa la 400.000 de proiectile din rezervele alocate ruperii frontului, fără a pierde nimic totuşi.

Aceasta nu era încă pregătirea de artilerie. Era doar uvertura. Era doar un scurt bombardament preliminar pentru asigurarea acţiunilor eşalonului special al trupelor. Era un fel de gimnastică de încălzire, pentru care s-au utilizat multe mijloace de artilerie, dar cantitatea de muniţii consumate este nesemnificativă: numai 400.000 de proiectile.

Artileria a acţionat numai o jumătate de oră, lansând câte 13.300 de proiectile pe minut. Este cantitatea la care s-a putut renunţa pentru

susţinerea acţiunilor eşalonului special, fără a pierde totuşi nimic.

Bombardament intens al liniei întâi timp de 30 de minute, după care urmează transferul focului artileriei în adâncime şi în acest moment este introdus în luptă eşalonul special al trupelor, întărit generos cu tancuri de pătrundere şi autotunuri grele. Aceasta este ceea ce se numeşte cercetare prin luptă.

Misiunea eşalonului special este de a afla dacă inamicul îşi ţine forţele principale în linia întâi sau şi le-a retras în spatele frontului apărării, menţinând linia întâi numai cu forţele unor mici detaşamente mobile.

Acţiunile eşalonului special permiteau schiţarea conturului liniei întâi, descoperirea sistemului de foc al inamicului şi câmpurile sale de mine.

Pregătirea de artilerie pentru ruperea apărării era proiectată în mai multe variante. Cercetarea prin luptă îi furniza comandantului frontului răspunsul la întrebarea: care variantă a pregătirii de artilerie este mai eficientă în situaţia dată?

Cercetarea prin luptă se efectua cu o zi – două înainte de atac. Sau cu câteva ore înaintea acestuia. Uneori, atacul începea imediat după cercetarea prin luptă, fără niciun fel de pauză.

7

Patru sute de mii de proiectile de diferite calibre înseamnă aproximativ 12.000-18.000 de tone de proiectile explodate, împrăştiind împrejur bucăţi de pământ cu vuiete şi bubuituri asurzitoare. Înseamnă

milioane de aşchii de oţel incandescent zburând în toate direcţiile. Scurt, dar intens.

În timp ce artileria interpreta uvertura, eşalonul special îşi primea cele „o sută şi ceva de grame”.

În momentul transferului tirului artileriei în adâncime, peste prima tranşee treceau zăngănind regimentele de gardă de tancuri grele pentru pătrundere şi regimentele de gardă de artilerie grea autopropulsată. În urma lor se ridica din tranşee eşalonul special. Acest eşalon nu striga „Ura!”. El înjura birjăreşte, cu glasuri răguşite.

Regimentele de gardă de tancuri grele pentru pătrundere erau formate din tancuri IS-2.

Regimentele de gardă de artilerie grea autopropulsată erau formate din autotunuri ISU-152.

În anul 1943, la proiectarea tancului IS-2, cel mai puternic tanc din al Doilea Război Mondial, a fost ales ca armament tunul de 122 mm A-19. Cel mai puternic tanc din lume trebuia să aibă cel mai puternic tun de tanc. A-19 a fost perfecţionat în conformitate cu cerinţele instalării pe tanc şi a fost numit D-25T. Proiectilele pentru acest tun – vezi mai sus – cântăreau 25 kg fiecare.

Pentru susţinerea cu foc a acestor tancuri a fost creat un tun autopropulsat. Baza era aceeaşi ca a tancului IS-2, dar turela rotativă a fost înlocuită cu o cabină blindată, adică o cutie sudată din plăci groase de blindaj. Renunţând la turela rotativă, constructorii au redus considerabil unghiurile de orientare în plan ale tunului. În caz de necesitate, întreaga maşină de luptă trebuia întoarsă în direcţia ţintei.

Cu toate acestea, renunţarea la turelă în favoarea cabinei blindate a dus la creşterea considerabilă a rezistenţei întregului ansamblu şi la

micşorarea dimensiunilor. În condiţiile păstrării tuturor caracteristicilor de greutate şi mobilitate, a apărut posibilitatea instalării unui tun şi mai puternic în cabina blindată. A fost ales tunul-obuzier ML-20 de 152 mm, o creaţie tehnică de excepţie a secolului XX. Hibridul obţinut din tancul IS-2 şi tunul-obuzier ML-20 a primit numele ISU-152.

Fără turelă rotativă, ISU-152 nu erau în niciun caz nişte maşini vulnerabile. Ele acţionau în strânsă colaborare cu tancurile. Şirul de tancuri mergea înainte. Autotunurile veneau în valul al doilea.

Tancurile sunt ca nişte degete răsfirate care tatonează pe întuneric zona vulnerabilă a inamicului. Autotunurile sunt pumnul care distruge.

După tatonarea terenului, tancurile cedau locul autotunurilor. Prin ochire directă, acestea bombardau poziţiile de tragere ale inamicului cu proiectile de câte 43 de kilograme.

În timpul războiului, soldaţii germani porecliseră autotunul ISU-152 deschizătorul de conserve – *Dosenöffner*. Ei considerau tancurile germane cutii de conserve în situaţiile când soarta crudă îi aducea faţă în faţă cu ISU-152.

În toate marile operaţiuni ofensive, după valul de foc al tirului de artilerie, după tancurile grele şi autotunuri venea, invariabil, eşalonul special.

Momentul-cheie

Acum ne dăm seama cu cât entuziasm au primit în anul 1949 mareşalii şi generalii sovietici vestea că în Uniunea Sovietică a fost creată bomba atomică!

Trăsneşti o singură dată şi gata – ai străpuns apărarea!

Nu mai trebuie să concentrezi luni de zile trupele în bazele de operaţiuni!

Nu mai trebuie să ai zece mii de guri de tun pe sectoarele ruperii frontului!

Nu mai trebuie să consumi zeci de mii de tone de proiectile pentru ruperea apărării!

Nu mai trebuie să risipeşti sute de mii de proiectile pentru sprijinul acţiunilor eşalonului special!

Nici eşalonul special nu mai este necesar!

Capitolul 14

1

Acum toată lumea este informată. Toţi ştiu ce este un eşalon special. Va mai trece un secol şi viitorul istoric, scărpinându-se în ceafă, se va întreba: ce mai este şi asta?

Va deschide *Enciclopedia Militară Sovietică* editată de Voenizdat între anii 1976 şi 1980, adică în plin avânt al cultului personalităţii lui Jukov, dar nu va descoperi răspunsul. Va găsi explicaţi termeni precum „secţii speciale”, „primul eşalon”, „al doilea eşalon”, dar despre eşalonul special nu va afla nimic.

Atunci istoricul va deschide *Micul dicţionar de termeni militari şi tactic-operativi*. Acest dicţionar a primit bun de tipar pe 12 august 1957, adică în perioada când Mareşalul Uniunii Sovietice G.K. Jukov era ministru al Apărării URSS şi membru al Prezidiului Comitetului Central al PCUS. În plus, în acel moment el ieşise învingător din toate încăierările pentru putere şi era stăpân pe situaţie.

Însă nici în acest dicţionar nu este menţionat eşalonul special.

Viitorului istoric nu-i rămâne altceva de făcut decât să recurgă la lectura memoriilor lui Jukov. Nici acolo nu va găsi explicaţii, pentru că Jukov a vorbit despre eşalonul special în anul 1945, în cadrul unei

consfătuiri secrete. Memoriile sale au apărut abia peste 24 de ani, fiind destinate maselor largi populare, cărora Jukov nu era obligat să le povestească despre eşalonul special.

2

Eşalonul special era compus din companiile şi batalioanele de pedeapsă sau disciplinare. Acestea au fost înfiinţate la ordinul tovarăşului Stalin nr. 227 din 28 iulie 1942. Ordinul prevedea:

> Înfiinţarea în cadrul unei armate a 3-5 detaşamente de baraj bine înarmate, cu până la două sute de oameni fiecare, plasarea acestora imediat în spatele diviziilor instabile, având ordinul ca în caz de panică şi retragere în dezordine a unităţilor diviziilor să împuşte pe loc toţi panicarzii şi laşii…

Detaşamente de baraj existau şi acţionau încă din primele zile ale războiului. Pur şi simplu, în vara anului 1942, Stalin a vorbit deschis despre ele şi le-a mărit considerabil numărul.

În acel moment, Forţele Armate aveau deja peste 70 de armate de arme întrunite şi de şoc. Din acest motiv, numărul detaşamentelor de baraj era de ordinul sutelor.

Acelaşi ordin prevedea înfiinţarea companiilor de pedeapsă în cadrul armatelor de arme întrunite şi de şoc, iar în cadrul fronturilor – înfiinţarea batalioanelor de pedeapsă.

Companiile de pedeapsă erau subordonate direct comandanţilor de armate. Fiecare armată putea avea până la 10 şi chiar mai multe astfel de companii.

În continuare vă ofer câteva exemple.

În anul 1942, Armata a LIV-a avea 10 companii de pedeapsă.

În acelaşi an, Armata a LXIII-a (transformată la 1 noiembrie 1942 în Armata I de Gardă) avea 11 companii de pedeapsă.

Iniţial, batalioanele de pedeapsă erau înfiinţate numai în cadrul fronturilor, fiind subordonate comandanţilor fronturilor. Ulterior, şi armatele au început să aibă în structura lor batalioane de pedeapsă. De pildă, în anul 1943 Armata a LVI-a, în afară de companiile de pedeapsă, avea şi şapte batalioane de pedeapsă.

Unităţile de pedeapsă erau compuse din efectiv permanent şi efectiv temporar.

Efectivul permanent era constituit din comandanţii de plutoane, companii, batalioane şi locţiitorii acestora, ofiţerii statelor-majore, plutonierii de companii şi personalul medical. În funcţiile de comandă erau numiţi ofiţeri curajoşi, inteligenţi, cu voinţă. Postul era dificil şi riscant, dar bine cotat şi remunerat generos. Serviciul în cadrul unităţilor de pedeapsă era o trambulină spre înalte funcţii de comandă.

Comandanţii subunităţilor şi unităţilor de pedeapsă aveau o putere nelimitată. În relaţiile cu subordonaţii, ei aveau dreptul să facă uz de toate măsurile disciplinare, inclusiv împuşcarea pe loc pentru neexecutarea unui ordin, automutilare, fuga de pe câmpul de luptă, încercarea de a trece de partea duşmanului.

> Comandantul şi comisarul militar al unei companii de pedeapsă aveau faţă de subordonaţi puterea comandantului şi comisarului militar de divizie. (*Krasnaia zvezda*, 11-17 aprilie 2007)

În unităţile de pedeapsă, gradele militare corespunzătoare funcţiilor

personalului permanent erau mai mari cu o treaptă decât în unităţile obişnuite. De exemplu, comandantul de pluton era căpitan, comandantul de companie – maior, comandantul de batalion – colonel.

În plus, fiecare pluton avea doi ofiţeri în loc de unul. Comandantul de pluton avea şi un locţiitor. Gradul acestuia – locotenent-major.

Pentru întregul personal permanent al unităţilor de pedeapsă, fiecare zi de muncă se înmulţea cu şase. Stăteai un an pe post şi ţi se înregistrau şase. Dacă supravieţuiai.

Pentru ofiţeri, vechimea obligatorie în grad se reducea la jumătate, în schimb retribuţia se dubla (*Krasnaia zvezda*, 11-17 aprilie 2007).

După ce îşi încheiau serviciul în companiile şi batalioanele de pedeapsă, ofiţerii din personalul permanent beneficiau de avansări spectaculoase. Pentru comandanţii companiilor de pedeapsă, funcţia următoare era cea de comandant de regiment, iar pentru comandanţii batalioanelor de pedeapsă – comandant de divizie.

Exemplu: predând comanda Batalionului 8 Special de pedeapsă al Frontului 1 Bielorus, colonelul A. Osipov a fost numit la comanda unei divizii (*Krasnaia zvezda*, 2 aprilie 2005). Acest lucru se practica în mod curent.

Era şi normal. Experienţa acestor ofiţeri în privinţa luptelor sângeroase era uriaşă. Ei acţionau întotdeauna pe direcţiile cele mai importante, aveau acces la planurile celor mai mari comandamente. Comandanţii de companii şi batalioane de pedeapsă primeau ordine direct de la comandanţii de armate sau chiar de fronturi.

Dacă fiecare dintre ei a reuşit să comande o companie sau un batalion de pedeapsă, bineînţeles că putea să se descurce foarte bine cu un regiment obişnuit sau cu o divizie.

Efectivul temporar al batalioanelor de pedeapsă direct subordonate comandanţilor de fronturi era compus din ofiţeri ai Armatei Roşii care, pentru greşeli, abateri şi infracţiuni, erau trimişi în batalioanele de pedeapsă să-şi răscumpere vina cu sânge. Li se retrăgeau gradele şi distincţiile, erau îmbrăcaţi în uniformă soldăţească p/a, adică purtată anterior de alţii. Toţi erau soldaţi de rând. Drept recompensă puteau fi avansaţi caporali sau sergenţi.

Ofiţerii erau trimişi în batalioanele de pedeapsă în urma sentinţelor pronunţate de tribunalele militare. La sfârşitul perioadei îşi primeau înapoi gradele, distincţiile şi nu aveau decât să lupte în continuare, până la victorie. Durata serviciului în cadrul batalionului de pedeapsă varia între o lună şi trei luni. Sau până la prima rănire.

Dacă cineva se rănea singur sau ruga un camarad să-i facă o rană uşoară prin împuşcare, erau amândoi împuşcaţi pe loc. Fără proces.

Dacă cineva era rănit în luptă, fie chiar şi în prima zi, însemna că şi-a răscumpărat vina, era reabilitat, evacuat într-un spital pentru ofiţeri, îşi primea înapoi epoleţii, decoraţiile, iar după ce se punea pe picioare se întorcea de unde a venit, străduindu-se din răsputeri să nu mai nimerească în batalionul de pedeapsă.

Cu toate acestea, rănirea era un vis. De cele mai multe ori erau ucişi.

Vă amintiţi, cred, versurile lui Aleksandr Galici:

Şi nimic nu ne este mai scump decât
Câmpul de luptă sub clarul de lună.
Ei ne-au spus – până la prima rănire,

Dar a fost – până la moarte.

4

În subordinea comandanţilor de armate se aflau companiile şi batalioanele de pedeapsă, completate cu soldaţi şi sergenţi condamnaţi pentru diferite delicte, precum şi cu deţinuţi ai GULAG-urilor NKVD. Termenul era acelaşi: de la o lună la trei luni. Sau până la prima rănire.

Procedura trimiterii în unităţile de pedeapsă era diferită – nu numai ca urmare a sentinţelor tribunalelor.

Orice comandant de divizie aflată în spatele frontului avea dreptul să dispună trimiterea pe front a oricărui soldat sau sergent, pentru a-şi ispăşi vina în unităţile de pedeapsă.

Orice comandant de regiment care lupta pe front avea acelaşi drept. Fără a se consulta cu cineva, fără a cere permisiunea cuiva, îi trântea câte unui soldăţel mai neglijent un termen de trei luni într-o unitate de pedeapsă, să le fie învăţătură de minte celorlalţi.

Companiile şi batalioanele de pedeapsă erau folosite în cele mai mai periculoase şi mai dificile sectoare ale frontului. În toate operaţiunile ofensive, acestea acţionau în cadrul eşalonului special, adică în faţa primului eşalon al trupelor de atac, fiind expuşi celui mai înverşunat tir al inamicului, deschizând drumul pentru primul eşalon, bătătorind cărări prin câmpurile de mine.

Ofiţerilor din efectivul permanent al unităţilor disciplinare li se acordau grade militare înalte nu numai pentru condiţiile deosebite în care îşi desfăşurau activitatea. Mai exista un motiv: companiile şi batalioanele

de pedeapsă erau nişte unităţi de luptă foarte puternice.

Din efectivul permanent al unei companii de pedeapsă făceau parte 16 ofiţeri, inclusiv un delegat operativ din serviciile de contrainformaţii „Smerş” (*Krasnaia zvezda*, 11-17 aprilie 2007).

Căpitanul A.I. Timofeev a activat în cadrul personalului permanent al unei companii de pedeapsă de pe 3 februarie până pe 10 octombrie 1943. Acest interval i-a fost echivalat cu 4 ani şi 8 luni de serviciu. El îşi descrie compania astfel (*Voenno-istoriceskij jurnal*, nr. 3, 1996 , pp. 50-54): cu cinci plutoane a câte o sută de oameni fiecare, în companie erau peste cinci sute de soldaţi. Compania lupta în permanenţă. I se dădea o nouă misiune. După îndeplinirea misiunii, răniţii erau duşi la spital, morţii erau îngropaţi şi imediat venea ordinul: preluaţi efectivul pentru completare – 224 de oameni. Toţi delincvenţi.

5

Un colaborator al Muzeului Central al Trupelor Ministerului Afacerilor Interne al Federaţiei Ruse, maiorul I.V. Kuzmicev, a cules şi a publicat în revista *Sergentul* (nr. 1, 2000) informaţii despre batalioanele şi companiile de pedeapsă ale Armatei Roşii în perioada 1942-1945. (Domnule maior, primiţi, vă rog, plecăciunea mea până la pământ.)

Aşadar, în timpul războiului, Armata Roşie avea 65 de batalioane şi 1.092 companii de pedeapsă.

Eu nu sunt convins deloc că lista este completă. Nici maiorul Kuzmicev însuşi nu insistă asupra acestui lucru.

Cândva, cineva a lansat zvonul că în perioada războiului au trecut

prin companiile şi batalioanele de pedeapsă ale Armatei Roşii 427.910 de condamnaţi. Fie s-a comis o greşeală, fie a fost rea-intenţie. Cu mult timp în urmă, într-o şcoală-internat am avut ocazia să studiez istoria militară, alta decât cea destinată maselor largi populare. Niciodată nu m-am plâns de memoria mea. Îmi amintesc perfect cifra care ni s-a comunicat cândva. Era aproape aceeaşi. Numai că în capăt mai avea un zero. Asta era singura diferenţă.

Cifra respectivă ni se dădea ca exemplu pentru ilustrarea efectului psihologic al ordinelor tovarăşului Stalin asupra capacităţii de luptă a trupelor.

Pe de o parte, Stalin a semnat Ordinul nr. 227 şi fiecare mare comandant a preluat în mâinile sale forţă de muncă gratuită pentru a duce la îndeplinire orice misiuni imposibil de îndeplinit.

Pe de altă parte, Stalin a semnat ordinul prin care cei indolenţi erau trimişi în unităţile de pedeapsă, dar ce efect educativ avea acest lucru asupra tuturor celorlalte efective ale Armatei Roşii! Toţi primeau imediat un mesaj simplu şi clar: de acum înainte, băieţi, executaţi fără a crâcni ordinele comandanţilor voştri. Cei care nu au arătat destulă râvnă sunt acolo, în eşalonul special, şi vă netezesc vouă drumul spre victorie. Mai ştii ce se poate întâmpla? Oricine poate ajunge acolo. Aşa că mai bine să…

Din păcate, nu pot proba în niciun fel afirmaţia că cifra reală este cu un zero mai mare decât cea anunţată oficial. Însă fiecare poate reflecta singur.

Unu: sute de mii de soldaţi şi ofiţeri sovietici au nimerit în încercuiri şi au reuşit ulterior să iasă. Ei erau trecuţi prin lagărele de filtrare. Apoi încotro? Corect. Într-acolo.

Doi: milioane de soldaţi sovietici au fost luaţi prizonieri. Pe unii dintre ei au reuşit să-i elibereze spre sfârşitul războiului. Unde să-i trimită? Corect. Tot acolo.

Trei: la începutul războiului, când Armata Roşie se retrăgea, sute de mii de soldaţi sovietici şi-au aruncat armele, s-au împrăştiat prin diferite sate şi s-au stabilit acolo. Apoi Armata Roşie a trecut la ofensivă. I-a adunat şi i-a adus înapoi în rândurile armatei pe toţi cei ascunşi. În care trupe? Bineînţeles că în acelea.

Patru: în perioada războiului în Armata Roşie au fost înrolaţi 34 de milioane de oameni. Aceştia comiteau greşeli, abateri, infracţiuni. Erau mânaţi fără cruţare în unităţile de pedeapsă. Pur şi simplu la decizia comandantului de regiment. În Armata Roşie erau regimente câtă frunză şi iarbă. Fiecărui comandant i se cerea să facă ordine şi să menţină disciplina în unităţile şi subunităţile încredinţate. În vara anului 1942, tovarăşul Stalin a acordat fiecărui comandant de regiment combatant dreptul de a expedia, fără a cere aprobarea nimănui, orice soldat sau sergent pentru două-trei luni într-o companie de pedeapsă, care acţiona în faţa dispozitivelor de luptă ale regimentelor şi diviziilor.

Poate credeţi cumva că tovarăşul Stalin nu prea era iubit de comandanţii de regimente? Că aceştia nu făceau uz de respectivul drept?

Cinci: în GULAG-ul NKVD (precum şi în GULJDS, GULPS etc.) erau bărbaţi sănătoşi, arătoşi. Câţi anume, poate calcula fiecare. O anumită parte din numărul total a trecut prin unităţi de pedeapsă. Credeţi că tovarăşul Stalin nu a utilizat în război acest potenţial?

Toate aceste mase de oameni nu se încadrează în cifra de 427.910. Cel care a lansat-o în circuitul ştiinţific a greşit un pic. Cu un singur zero.

Numărul 427.910 nu se potriveşte cu numărul de batalioane şi

companii de pedeapsă care au luptat pe front. Nu corespunde nici cu efectivele acestora, nici cu fluctuaţiile de personal temporar.

Încă o mică mostră de statistică. În patru ani de război, tribunalele militare au condamnat 2.530.663 militari ai Armatei Roşii. Dintre aceştia:

– pentru infracţiuni contrarevoluţionare: 471.988;
– pentru infracţiuni militare: 792.192;
– pentru infracţiuni de drept comun: 1.266.483.

Aceste date strict secrete au fost publicate pentru prima dată de A.I. Muranov şi V.E. Zviaghinţev (*Dosarul mareşalului*, Andreevski flag, Moscova, 1996, p. 137).

Anatoli Ivanovici Muranov – locţiitor al ministrului de Justiţie, şef al Departamentului navelor de război din MJ al FR, general-colonel de justiţie, consilier de stat pentru justiţie, clasa 1, jurist emerit al FR.

Viaceslav Egorovici Zviaghinţev – şeful secţiei de practică judiciară şi statistică din cadrul Departamentului navelor de război din MJ al FR, colonel de justiţie, consilier de stat pentru justiţie, clasa a 3-a.

Prin urmare, informaţiile sunt din surse de încredere.

Acesta este chipul armatei eliberatoare, dintr-o perspectivă uşor diferită: Armata Roşie a avut în război două milioane şi jumătate de delincvenţi proprii, fără a-i socoti pe cei mânaţi în război din GULDJS, GUAS, Glavhidrostroi, GULAG şi alte structuri similare.

În patru ani de război, în Armata Roşie au fost descoperiţi şi condamnaţi aproape cinci sute de mii de contrarevoluţionari, fără a-i lua în calcul pe cei care au fugit la nemţi şi au luptat ulterior sub steagurile lui Hitler.

Să admitem că cei cinci sute de mii de „contra” descoperiţi în Armata

Roşie în timpul războiului au fost împuşcaţi până la ultimul. Dar cu celelalte două milioane de condamnaţi ce s-a întâmplat?

În unităţile de pedeapsă, aşa cum am arătat mai sus, erau trimişi nu numai cei condamnaţi pe front, ci şi cei internaţi în lagăre. În plus, erau trimişi în unităţile de pedeapsă nu numai şi nu atât la decizia tribunalelor, cât mai ales la decizia comandanţilor de regimente, brigăzi şi divizii.

În război este necesară descoperirea în permanenţă a sistemului de foc al inamicului. Un procedeu mai bun (dacă nu socotim pierderile) pentru descoperirea sistemului de foc decât cercetarea prin luptă nu a inventat încă nimeni.

Armata Roşie a atacat pe toată perioada războiului. Chiar din prima zi. Atunci când trebuia să-l întâmpine pe inamic cu o apărare indestructibilă, ea ataca oricum! Începând din vara anului 1942, adică din momentul înfiinţării lor, unităţile de pedeapsă au devenit uneltele cu care comandanţii de toate rangurile, de la Jukov în jos, pe toate fronturile, tatonau în permanenţă apărarea inamicului cu baioneta, iar câmpurile de mine – cu cizmele soldaţilor.

6

Generalii şi mareşalii noştri nu povesteau prea multe despre unităţile de pedeapsă. Mai exact, nu povesteau nimic. Au găsit căi pentru a ocoli acest subiect alunecos.

Batalioanele şi companiile de pedeapsă erau în permanenţă utilizate pentru efectuarea cercetării prin luptă. De aceea, în scrierile lor sincere, memorialiştii noştri cu multe stele le numeau batalioane şi companii de

cercetare. O scurtă relatare despre operaţiunea Berlin constituie un exemplu:

> Atacul trupelor Frontului 1 Bielorus era precedat de cercetarea prin luptă, care s-a efectuat pe 14 şi 15 aprilie de către 32 de detaşamente de cercetare, fiecare având forţele unui batalion întărit. (*Voenno-istoriceskij jurnal*, nr. 5, 1980)

Cel care acţiona era Jukov. Mai la stânga efectua exact la fel cercetarea prin luptă Konev. Iar mai spre dreapta – Rokossovski.

Unităţile de pedeapsă participau la toate asalturile, în cadrul eşalonului special. Adică în faţa primului eşalon. De aceea, în memorii ele erau numite nu numai unităţi de cercetare, ci şi unităţi de asalt. Noţiunile sunt apropiate. Nimic mai simplu: în loc de Compania specială 361 *de Pedeapsă* din Armata a V-a de Şoc, spui Compania specială 361 *de Asalt*. Urmaşii n-au decât să se descurce. Le va fi cu atât mai greu, cu cât în documente unităţile de pedeapsă erau numite prescurtat: bsp 39, csp 612.

Redactând memorii, poţi să nici nu menţionezi numere. Generalul de armată Aleksandr Vasilievici Gorbatov, după 20 de ani de la înfrângerea Germaniei, a publicat nişte amintiri foarte sincere, în care, printre altele, a povestit entuziasmat despre acţiunile temerare ale unui detaşament de schiori. Peste alţi 40 de ani, *Krasnaia zvezda* a făcut cu delicateţe următoarea precizare: detaşamentul de schiori era de fapt Batalionul special 8 de Pedeapsă.

Ţinând cont de toate acestea, să mai evaluăm o dată memoriile lui Jukov.

Cartea *Amintiri şi reflecţii* a mareşalului Jukov, memoriile altor comandanţi de seamă ai Armatei Roşii reprezintă de fapt istoria autentică a Marelui Război pentru Apărarea Patriei, istorie ce trebuie studiată pentru educarea noii generaţii de cetăţeni ai Rusiei. (*Krasnaia zvezda*, 15 decembrie 2009)

Ei, na!

Ordinul de înfiinţare a companiilor şi batalioanelor de pedeapsă a fost semnat personal de Stalin, dar legea privitoare la aceste batalioane şi companii a fost publicată în Dispoziţia nr. 298 a comisarului poporului pentru Apărare din 28 septembrie 1942. Această dispoziţie a fost semnată personal de Jukov.

Cu alte cuvinte, comisarul poporului pentru Apărare, tovarăşul Stalin (pe atunci încă nu avea niciun grad militar), a dat ordin să fie înfiinţate.

Atât.

Prim-locţiitorul comisarului poporului pentru Apărare, generalul de armată Jukov, a dezvoltat indicaţia lui Stalin în instrucţiuni detaliate pentru comandanţii de toate rangurile: cine pe cine să trimită în unităţile disciplinare, din ce cauze şi pentru cât timp, ce drepturi şi privilegii să aibă personalul permanent al unităţilor disciplinare, cum să fie folosiţi soldaţii din aceste unităţi etc. etc.

Jukov nu a fost numai autorul Dispoziţiei nr. 298, ci şi principalul utilizator al energiei unităţilor disciplinare. În tot războiul, nimeni în afară de el nu a mutilat şi nu a trimis la moarte atâţia soldaţi din unităţile de pedeapsă.

După mulţi ani de la terminarea războiului au apărut memoriile lui

Jukov. Cu fiecare nouă ediţie deveneau tot mai realiste. Întrebare: în care ediţie a povestit Jukov despre detaşamentele de baraj? În care ediţie a menţionat companiile şi batalioanele de pedeapsă? Măcar într-o singură frază?

Şi doar acestea, începând din septembrie 1942, deschideau drumul primelor eşaloane de trupe, în TOATE operaţiunile ofensive, fără excepţie. Jukov personal făcea planificarea utilizării eşaloanelor speciale, dar a uitat să povestească despre aceste lucruri.

Şi aceasta este „istoria autentică a Marelui Război pentru Apărarea Patriei” care trebuie studiată pentru educarea noii generaţii de cetăţeni ai Rusiei?

Momentul-cheie

Am amintit în treacăt despre companiile şi batalioanele de pedeapsă pentru a explica sensul expresiei „eşalon special”. În cadrul uneia dintre numeroasele operaţiuni ofensive, pe un singur front, iar fronturi active în perioada finală a războiului erau 10, Jukov a folosit 400.000 de proiectile pentru sprijinul eşalonului special. Jukov a declarat că 400.000 de proiectile cu greutatea între 6 şi 330 kg fiecare reprezentau o cantitate la care se putea renunţa lejer, „fără a avea nimic de pierdut”.

Patru sute de mii de proiectile numai pentru asigurarea acţiunilor eşalonului special. Poate să-şi imagineze cineva cantitatea de muniţii necesare nu numai pentru acţiunile unităţilor disciplinare de distragere a atenţiei, ci pentru străpungerea completă a apărării?

După război, strategii sovietici au obţinut arma nucleară. Problema

ruperii apărării duşmane s-a simplificat considerabil. Două-trei explozii nucleare pe linia întâi a inamicului şi „pătrunderea curată” este gata. Importantă este utilizarea rapidă a acestor breşe. Important este să nu i se permită inamicului să închidă breşele.

Dacă mulţimile de tancuri, infanterie motorizată şi artilerie autopropulsată pătrund în adâncimea operativă, nu le va mai putea opri nimeni. Şi atunci – înainte, spre victorie!

În septembrie 1954 aplicaţia tactică „Bulgărele de zăpadă” a avut drept obiectiv verificarea în practică a calculelor teoretice.

Capitolul 15

1

Corpul 7 Puşcaşi al Regiunii Militare Uralul de Sud şi-a construit în teren apărarea de câmp. Corpul s-a deplasat la cinci kilometri distanţă de zona apărării, lăsând pe poziţii sute de tancuri, transportoare blindate, tunuri şi aruncătoare de mine, înlocuind soldaţii din tranşee şi adăposturi cu vaci, cai şi oi. Asupra apărării pregătite se planificase lansarea consecutivă a trei bombe nucleare, deschizând astfel un culoar pentru atacatori. A doua şi a treia explozie urmau să fie imitate prin aruncarea în aer a sute de butoaie cu benzină, aşezate în gropi special săpate în acest scop. Însă prima explozie nucleară era adevărată.

Bomba nucleară are acelaşi rol pe care-l avea odinioară berbecele în spargerea zidului cetăţii. Spărtura permite trupelor noastre să pătrundă prin breşa creată, respectiv prin epicentrul exploziei nucleare în spatele frontului inamicului, desfiinţând punctele de rezistenţă ale acestuia.

Durata aplicaţiei – o singură zi, 14 septembrie 1954.

Regiunea a fost aleasă astfel încât să corespundă într-o măsură cât mai mare unei regiuni rurale tipice din Europa Centrală: dealuri, vâlcele, păduri, crânguri, câmpii, o densitate destul de mare a populaţiei.

Satul Mahovka (173 de gospodării) era situat la 4,5 km de centrul

ţintei.

Orlovka (87 de gospodării), Ivanovka (62 de gospodării) şi Elşanka (143 de gospodării) – la 5 km de centrul ţintei.

Fântânile din sate erau deschise, de tip puţ. Şcoala din satul Elşanka era situată la 6,6 km de centrul ţintei.

Purtătorul bombei era un Tu-4A. Numele ei era RDS-4 „Tatiana”. Puterea – 38 kilotone, adică ceva mai mult decât puterea totală a bombelor lansate la Hiroshima şi Nagasaki. Lansarea – de la altitudinea de 8.000 de metri. Explozia – la înălţimea de 350 de metri.

Realismul aplicaţiei a fost pe deplin asigurat.

2

Conform planului aplicaţiei, „vesticii” au construit o linie de apărare puternică. „Esticii” pregăteau ruperea acestei apărări.

Din trupele „esticilor” făceau parte:

– Comandamentul şi statul-major ale frontului, împreună cu un regiment de transmisiuni. Statul-major al frontului era compus din generali şi ofiţeri ai comandamentului şi statului-major ale Regiunii Militare Subcarpatice. La conducerea frontului „esticilor” se afla comandantul trupelor Regiunii Militare Subcarpatice, Mareşalul Uniunii Sovietice I.S. Konev. Şeful statului-major al frontului era generalul-colonel V.I. Kostîliov. Şeful cercetaşilor frontului era generalul-locotenent Mamsurov.
– Comandamentul şi statul-major al Armatei a XXV-a împreună cu un

batalion separat de transmisiuni. Comandantul armatei era generalul-colonel P.A. Belov.

– În primul eşalon operativ al dispozitivului Armatei a XXV-a erau Corpurile 128 (real) şi 15 (convenţional) Puşcaşi.

În cadrul operaţiunii ofensive a frontului, Armata a XXV-a a primit misiunea să rupă frontul „vesticilor” şi să dea atacul principal asupra oraşului Ulianovsk, iar atacul auxiliar – la Kuibîşev.

Ulianovsk şi Kuibîşev aveau rolul unor oraşe ca Düsseldorf şi Köln, iar Volga era Rinul.

Misiunea atacului auxiliar i-a fost încredinţată Corpului 128 Puşcaşi, din care făceau parte diviziile 12 Mecanizată de Gardă şi 5 Puşcaşi de Gardă (real) în primul eşalon, Divizia 51 Puşcaşi (convenţional) în eşalonul al doilea.

Întăririle corpului (real):

– Divizia 10 Artilerie de pătrundere Gumbinnenskaia, din rezerva Comandamentului Suprem, distinsă cu ordinele Suvorov şi Kutuzov (brigăzile 2 Artilerie obuziere de Gardă şi 47 Artilerie obuziere, brigada 154 Artilerie obuziere grele, Brigada 16 Aruncătoare grele);
– Brigada 27 Artilerie tunuri de Gardă, distinsă cu Ordinul Kutuzov (din structura Regiunii Militare Moscova).
– Brigada 5 Pionieri de Gardă, distinsă cu Ordinul Aleksandr Nevski.

Ofensiva era sprijinită (real) de:

– Divizia 140 Bombardiere, distinsă cu Ordinul Kutuzov (avioane Il-28);
– Divizia 10 de Aviaţie de Asalt de Gardă Voronejsko-Kievskaia,

decorată cu Steagul Roşu şi ordinele Suvorov şi Kutuzov (avioane MiG-15);

– Divizia 119 Aviaţie de vânătoare Nevelskaia, decorată cu Steagul Roşu şi Ordinul Suvorov (avioane MiG-17);
– Regimentul separat 511 Aviaţie de recunoaştere din Iaşi (avioane Il-28R).

În total, 320 de avioane de luptă. Marile unităţi şi unităţile de aviaţie au sosit din Regiunile Militare Odessa, Kiev şi Transcaucazia.

Atacul nuclear viza cea de-a doua poziţie a apărării inamicului. Prima poziţie urma să fie atacată cu artileria, care trebuia să deschidă focul imediat după trecerea undei de şoc şi a valului de praf. Densitatea: 133 de tunuri pe kilometrul pătrat, durata ciocanului de foc – 25 de minute.

Densitatea era mai mică decât în perioada finală a războiului trecut, în schimb s-au utilizat tunuri de calibre mult mai mari: tunuri de 100 mm şi de 130 mm, aruncătoare de 160 mm şi de 240 mm, sisteme de foc în salve BM-14 şi BM-24. Regimul de foc s-a mărit considerabil.

În plus, şi acest lucru era cel mai important, explozia nucleară trebuia să afecteze spatele frontului celor care apărau prima poziţie.

În momentul exploziei, aviaţia „esticilor” trebuia să se afle în aer: avioanele de vânătoare, la 30 km de epicentru, bombardierele, la 100 km. Misiunea: să nu-i permită inamicului să închidă rapid breşa din apărare. Pentru aceasta urma să se execute un bombardament concentrat, cu densitatea de 218 tone pe fiecare kilometru pătrat al suprafeţei vizate.

Ruperea apărării urma să se realizeze printr-un atac al flancurilor învecinate ale celor două divizii de gardă în direcţia epicentrului, cu scopul utilizării cât mai eficiente a efectelor exploziei nucleare.

Imediat după ce trupele ofensive ajungeau la poziţia a treia a inamicului urmau să aibă loc consecutiv încă două atacuri nucleare, de putere mai mică. Aceste atacuri urmau să fie simulate.

3

Pe 3 august 1954, pe aerodromul Vladimirovka, în apropiere de oraşul Ahtubinsk, au aterizat două bombardiere Tu-4A. Comandanţii echipajelor erau maiorul V.I. Kutîrcev şi căpitanul K.K. Liasnikov.

Ahtubinsk se află în regiunea Astrahan, deşi de la Ahtubinsk până la Stalingrad distanţa este mult mai mică decât până la Astrahan.

Însă localitatea cea mai apropiată de Ahtubinsk este Kapustin Iar. Militarii obişnuiesc să-i spună Kap-Iar sau Kapustino. Este primul nostru poligon pentru rachete.

Întrucât localitatea Kapustin Iar şi împrejurimile acesteia constituie o zonă interzisă, aici pot fi amplasate fără niciun risc purtătoare, încărcături şi personal.

De pe 12 august echipajele au început zborurile de antrenament. Erau însoţite de avioane de recunoaştere Il-28R, cu misiunea de a înregistra parametrii exploziei.

Pe 7 septembrie, pe aerodromul Vladimirovka, un eşalon special a adus două bombe „Tatiana”.

Pe 13 septembrie, sub fiecare din cele două purtătoare a fost ataşată câte o bombă.

În zorii zilei de 14 septembrie, ambele purtătoare şi-au pornit motoarele. Echipajele nu ştiau care dintre cele două avioane va decola.

Ambele au primit ordin să fie complet pregătite. La ora 5 şi 41 de minute şeful poligonului 71 al Forţelor Armate Aeriene, generalul-maior de aviaţie V.A. Cernorez i-a dat ordin de decolare echipajului lui Kutîrcev.

La ora 6.00, pe canalele guvernamentale de comunicaţie, Cernorez i-a raportat conducătorului aplicaţiei, Mareşalului Uniunii Sovietice Jukov, decolarea purtătorului.

Zborul purtătorului era însoţit de două avioane de recunoaştere Il-28R. Câteva patrule de avioane de vânătoare MiG-17, înlocuindu-se pe traseu, protejau purtătorul şi avioanele de recunoaştere, având ordin să doboare fără avertisment orice aparat de zbor care ar fi îndrăznit să se apropie de purtător.

Cel de-al doilea purtător cu bomba ataşată şi cu motoarele pornite aştepta pe aerodrom ca primul purtător să ia altitudine. După aceea a primit ordin să oprească motoarele. Totuşi, echipajul a trebuit să rămână în avion până în momentul exploziei bombei în poligonul Toţk.

A fost o aşteptare lungă şi chinuitoare.

4

Maiorul Kutîrcev: „Văd ţinta!”.

Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov: „Îndepliniţi misiunea”.

Maiorul Kutîrcev: „Am înţeles. Acţionez”.

La ora 9, 33 de minute şi 10 secunde, malefica „Tatiana” a alunecat uşor prin trapa purtătorului şi s-a îndreptat şuierând încetişor spre pământ. După 48 de secunde a atins altitudinea prevăzută.

Şi a explodat.

Patru ani mai târziu, scriitorul austriac Robert Jungk îşi publică renumita carte despre savanţii americani şi vest-europeni adepţi ai utilizării mijloacelor nucleare în război. El şi-a intitulat cartea *Mai strălucitor decât o mie de sori*. Aceasta este, cu siguranţă, cea mai concisă şi mai exactă descriere a unei explozii nucleare. Este ceea ce au văzut şi au simţit pe propria lor piele zecile de mii de participanţi la aplicaţia militară „Bulgărele de zăpadă”. Pe o rază de zeci de kilometri, o explozie orbitoare, incredibil de strălucitoare, a scăldat regiunea într-o lumină lividă, cadaverică, asemănătoare flăcării aparatului de sudură.

În punctul exploziei a luat naştere o sferă de foc luminoasă, cu diametrul de 713 metri. Şi totul s-a cutremurat îngrozitor de tare. S-a cutremurat de parcă cineva a înfipt dintr-o lovitură un pilon din oţel de o sută de metri într-un sol stâncos. S-a cutremurat scoarţa pământului cu dealurile şi râurile, cu râpele şi câmpiile, cu pădurile şi crângurile, cu satele şi bisericile, cu tancurile şi tunurile. S-au cutremurat zeci de mii de suflete omeneşti. Pământul parcă s-ar fi mişcat, fugind de sub picioare, a început să se deplaseze precum valurile mării.

Primul factor devastator al exploziei nucleare a fost radiaţia luminoasă. Expresia nu este tocmai cea mai potrivită. Explozia nucleară înseamnă o temperatură de milioane de grade. Nu a fost numai un impuls luminos, ci şi termic, care a incendiat instantaneu copacii şi arbuştii, vopseaua de pe blindajul tancurilor şi acoperişurile de paie ale caselor din satele învecinate, impuls care făcut să se înnegrească, să se răsucească şi să cadă frunzele copacilor din păduricile aflate la distanţă mare.

Imediat după impulsul luminos, depăşindu-şi propriul sunet, s-a pus în mişcare unda de şoc, sfărâmând şi sfâşiind totul în calea sa, smulgând

turelele şi răsturnând cu şenilele în sus tancuri de 50 de tone, spulberând ca pe nişte fulgi transportoarele blindate şi remorcherele de artilerie.

Viteza undei de şoc în faza iniţială este supersonică. De aceea bubuitul care sparge timpanele rămâne în urmă, întârzie puţin.

Temperatura îngrozitoare a exploziei face să se evapore instantaneu umezeala pe zeci de kilometri pătraţi, iar solul se dezintegrează în praf radioactiv. De aceea undei de şoc îi urmează un val biciuitor de praf de 200 de metri înălţime.

Explozia incendiază şi împinge în lături miliarde de metri cubi de aer, de aceea în epicentru se creează un vid. Acesta, ca un aspirator, atrage toate acele milioane de metri cubi de praf care abia se împrăştiaseră în toate părţile.

Globul de foc, pulsând, clocotind şi cutremurându-se se transformă într-un nor luminos uriaş, cât o jumătate de cer, împroşcând vârtejuri orbitoare, de un roşu întunecat. Vuind, flacăra purpurie împingea de jos în sus amestecul satanic de foc şi fum. Norul îşi schimba forma şi culoarea. Tonurile zmeurii deveneau bordo, apoi gri-cenuşii şi de un negru intens. Răsucindu-se, norul se înălţa vertiginos, antrenând, aspirând de pe sol o coloană de pământ şi praf.

În acest moment a lovit artileria!

În acest moment aviaţia şi-a demonstrat forţa în toată strălucirea ei! Nu se ataca în patrule sau escadrile, ci cu regimentele! Concomitent – trei atacuri cu regimentele de bombardiere: în stânga exploziei, în dreapta şi în spatele acesteia! La ora 9 şi 55 de minute, în minutul al 21-lea de la explozie, 39 de bombardiere Il-28 şi 6 avioane de vânătoare MiG-17, la o altitudine de 7 km, au trecut prin coloana norului radioactiv, prin coloana de praf a ciupercii atomice!

Bombardierele aşterneau covoare de bombe. Acestea nu mai erau explozii individuale, ci dislocarea simultană a mii de tone de pământ smulse de pe suprafaţa solului. În urma bombardierelor au apărut trei regimente de avioane de asalt cu reacţie şi încă trei regimente de avioane de vânătoare. Acestea veneau în valuri chiar deasupra solului, făcând un zgomot asurzitor şi trăgând din sute de puşti automate asupra tuturor celor care ar fi putut supravieţui acestui iad pământesc.

Exploziile proiectilelor artileriei şi bombelor aviaţiei s-au contopit într-o cutremurătoare simfonie a războiului, într-un imn dedicat forţelor nesecate ale bravei noastre armate!

Imediat ce artileria s-a liniştit puţin, patrulele de măsurare a radioactivităţi s-au repezit cu tancurile spre epicentru, prin pădurea doborâtă şi prin focarele de incendii. La ora 10.13, la 40 de minute după explozie, ei erau în epicentrul acesteia.

Şi şi-au dat acordul!

Atunci au intrat în luptă cele două divizii de gardă ale Corpului 128 Puşcaşi. La ora 12, detaşamentele de avangardă ale „esticilor” au atins epicentrul.

5

În faţa lor nimic nu mai era ca înainte. Niciun fel de repere. Locul era de nerecunoscut. Câmp pustiu, sinistru.

Din masivul forestier de stejar rămăseseră doar un morman negru de cenuşă şi câţiva ţăruşi arşi. Tehnica de luptă – a noastră şi a inamicilor potenţiali – era topită şi deformată. Tranşeele

şi adăposturile dispăruseră, stratul superior al solului părea că se deplasase. Totul fusese ras de pe faţa pământului. Priveliştea era sinistră. (*Krasnaia zvezda*, 9 iulie 1992)

Pământul era afânat de parcă ar fi fost arat cu tractoarele, apoi cernut. Solul fumega. Aproape de epicentru, pământul era topit. Era acoperit cu o pojghiţă ca de sticlă din nisip topit. Pământul pârâia şi se spărgea ca gheaţa.

Pe solul topit zăceau turele de tanc smulse, mototolite ca hârtia aspră de ambalaj, carcase de transportoare blindate, ţevi de tun înnodate cu noduri complicate.

S-a realizat o pătrundere incredibil de curată în apărarea „vesticilor”. Nu avea cine să-i oprească pe atacatori. Cei care mai încercau să opună rezistenţă au avut de înfruntat tirul ca un uragan al artileriei şi al doilea atac al aviaţiei.

La ora 13.00 a avut loc cel de-al doilea atac nuclear al „esticilor”, de data aceasta simulat.

La ora 13.40, utilizând culoarul deschis de cea de-a doua explozie, „esticii” s-au repezit înainte cu forţe noi.

La ora 14.40, „esticii” au provocat cea de-a treia explozie nucleară, de asemenea simulată.

La adăpostul norilor de fum, „vesticii” şi-au început retragerea.

Capitolul 16

1

Instrucţia militară de pe poligonul Toţk din septembrie 1954 a avut şi un revers.

Momentul-cheie a fost lansarea bombei. În linii mari am făcut deja cunoştinţă cu trăsăturile de caracter ale „Tatianei”, dar nu putem trece cu vederea nici purtătorul.

În anul 1954, în dotarea FMA au fost introduse bombardierele cu reacţie Tu-16 sau Tuşa, cum erau numite în limbajul militarilor. Aceste bombardiere erau foarte potrivite pentru distrugerea oraşelor, a unor mari obiective industriale şi de transport, situate adânc în spatele frontului inamicului. Cu toate acestea, toate încercările de a utiliza avioanele Tu-16 pentru atacarea punctelor de rezistenţă ale inamicului convenţional din prima linie a apărării, când în apropiere se aflau trupele proprii, s-au încheiat cu un eşec total.

În martie 1954, pe poligonul Toţk s-au efectuat o serie de teste. Bolovanii aruncaţi din Tu-16 (oficial aceştia se numeau „echivalenţi de gabarit şi greutate”) nu voiau deloc să nimerească ţinta. Devierile erau diferite. Uneori până la doi kilometri.

Atunci Jukov a dat ordin să se folosească avionul Tu-4, cu viteză

mică, uzat moral, inutilizabil în condiţiile unui război real.

2

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, în SUA a fost creat B-29, cel mai puternic bombardier strategic de până atunci. El a fost creat sub conducerea marelui constructor de avioane Assen Jordanoff. (Ce talentaţi suntem noi, fraţi slavi!)

În timpul războiului, americanii au bombardat Japonia, au suferit pierderi. În perioade diferite, cinci avioane B-29 au fost nevoite, din diverse cauze, să aterizeze forţat pe teritoriul Uniunii Sovietice. Tovarăşul Stalin nu i-a înapoiat aceste aparate de zbor aliatului său, Unchiul Sam. Avioanele au fost internate: noi avem un acord de pace cu Japonia, respectăm neutralitatea, nu putem încălca tratatul, de aceea, până la sfârşitul războiului, nu-i vom înapoia Americii avioanele.

Dacă ar fi vrut, le-ar fi putut înapoia, măcar în semn de recunoştinţă pentru cele 400.000 de autovehicule militare primite în dar, cele mai bune din lume, fără de care victoriile Armatei Roşii nu ar fi fost posibile. De unde să ştie japonezii ce s-a întâmplat cu avioanele care, după ce i-au bombardat, s-au făcut nevăzute la orizont? Însă tovarăşul Stalin era un om cu principii.

Între timp, avioanele au fost demontate. La ordinul tovarăşului Stalin, Tupolev a trecut la copierea acestora. Pe tovarăşul Stalin nu l-a deranjat deloc faptul că era interzisă copierea avioanelor internate. Şi nu a dat atenţie nici faptului că după război trebuia să-i înapoieze proprietarului avioanele. Noi respectăm cu sfinţenie legile internaţionale. Numai atunci

când ne convine acest lucru.

B-29 a fost copiat, numit Tu-4, iar industria sovietică a trecut la producţia de serie. Totuşi…

Totuşi, a copia înseamnă a rămâne în urmă. Încercăm să facem ceea ce ei au deja, iar în acest timp ei creează ceva nou, progresând.

Mai mult, B-29 reprezenta culmea dezvoltării avioanelor de luptă cu motoare clasice, cu pistoane. Aviaţia înseamnă o evoluţie continuă şi vertiginoasă. Această evoluţie a cunoscut şi momente de cotitură. Cel mai important dintre acestea a fost trecerea de la motoarele clasice la motoarele cu reacţie, comparabil cu trecerea de la vasele cu pânze la cele cu aburi. Se întâmpla în perioada când Tupolev a trecut la executarea ordinului lui Stalin.

Era avioanelor cu reacţie a început în cursul celui de-al Doilea Război Mondial. Imediat după război, epoca motoarelor cu pistoane pe avioanele de luptă a apus definitiv. Şi-au trăit traiul. Când Tupolev şi-a luat creionul în mână pentru a repeta ceea ce fusese creat sub conducerea genialului bulgar, însăşi ideea de bombardier greu cu motoare cu pistoane era deja total depăşită.

La sfârşitul anilor 1940, şi cu atât mai mult în anul 1954, bombardierul strategic cu motoare clasice era ceva în genul unei fregate cu pânze, cu tunuri din cupru, printre cuirasatele fumegând din coşuri.

Dacă pe la mijlocul anilor 1950 ar fi izbucnit un război, nimeni nu ar fi folosit un avion cu motoare clasice pentru a transporta o bombă nucleară spre o ţintă reală.

Dar dacă din scenariul interpretat pe poligonul Toţk ar fi fost scos avionul Tu-4, într-o clipă tot proiectul şi-ar fi pierdut sensul. Ceea ce li s-a demonstrat pe poligonul Toţk observatorilor străini uluiţi nu se putea

repeta în condiţii reale de luptă: avionul de mare viteză Tu-16 nu putea bombarda cu precizie fără riscul de a nimeri propriile trupe, iar Tu-4 de mică viteză era inutilizabil în război.

Pe scurt, scamatorul Jukov a demonstrat ceea ce în niciun caz n-ar fi făcut într-un război adevărat.

Pentru astfel de acţiuni, în limba noastră cea cuprinzătoare şi plină de forţă, sinceră şi autentică, există un cuvânt foarte sugestiv: mascaradă.

3

Al doilea moment: în afară de procedeele obişnuite de ghidare spre ţintă, în apropierea acesteia, cursul purtătorului era marcat cu fum portocaliu. Ţinta era încadrată într-un cerc alb cu raza de 150 de metri. În centrul cercului era o cruce albă. Dimensiunile crucii: 100 m pe 100 m. Lăţimea dungilor – 10 m. În centrul crucii fuseseră amplasate reflectoare poliedrice.

Întrebarea este: de ce?

Răspunsul pare evident: pentru siguranţa trupelor. N-ar fi fost bine deloc să rateze ţinta în timpul instrucţiei, să lanseze bomba în locul în care erau concentraţi, în vederea atacului, zeci de mii de oameni şi mii de maşini.

Să admitem.

Într-adevăr, la instrucţie n-ar fi fost bine deloc să trântească peste trupele proprii ceva de care până şi Hiroshima s-ar fi îngrozit. Dar în război ar fi fost bine să nimerească în ai lor?

Iar la război nu vor fi reflectoare poliedrice în centrul ţintelor, nici

cercuri albe cu cruci uriaşe în centru, trasate pe poziţiile inamicului.

Un oraş, un centru industrial, un nod de transporturi, un port maritim sau o hidrocentrală sunt ţinte destul de uşor de nimerit. Chiar şi o deviere de un kilometru sau doi a exploziei nu are o influenţă prea mare: oraşul va fi şters oricum de pe faţa pământului, gigantul industrial va fi distrus, toată apa din lacul de acumulare al hidrocentralei va trece peste baraj şi va mătura totul în cale.

Dar cum poate un avion să stabilească precis unde se află linia întâi a duşmanului? Cum să deosebească unde sunt ai lui şi unde sunt inamicii? Acolo sunt şanţuri şi tranşee. Identice. Camuflate. În afară de cele adevărate, sunt şi unele false, atât ale trupelor proprii, cât şi ale inamicului. Acolo totul e cenuşiu şi verde. Nu vor fi niciun fel de cercuri, cruci sau reflectoare.

La instrucţie ochim centrul cercului. La război ce ochim?

Prin urmare, dacă utilizarea avionului Tu-4 a fost o mascaradă, cercul şi crucea au constituit o dublă mascaradă. Mascaradă la pătrat. (Era să spun – la cerc.)

4

Şi asta nu e tot.

Maiorul Kutîrcev nu a observat ţinta de la prima angajare.

„Tatiana” a fost lansată la a doua angajare pe ţintă.

În război, care inamic ar fi permis unui avion de mică viteză, cu motoare clasice, să se învârtească atât deasupra primei linii?

Pentru lansarea bombei au fost selectate două dintre cele mai bune

echipaje ale FMA. De pe 12 august (timp de o lună!) acestea au efectuat zboruri pe aceeaşi rută şi au lansat bolovani în respectivul cerc. După multe încercări în cadrul antrenamentelor, ambele echipaje au reuşit să lanseze bomba inertă de forma şi greutatea „Tatianei” cu o deviere de 40-50 de metri de centrul ţintei.

În război, care echipaj de elită ar fi nimerit ţinta de la o asemenea înălţime, fără zeci de antrenamente prealabile?

Apropo, domnişoara s-a dovedit a fi capricioasă, cu personalitate. Pe 14 septembrie 1954, nărăvaşa „Tatiana” nu s-a aşezat în cercul alb. În ciuda tuturor antrenamentelor.

Bomba a deviat cu 280 de metri spre nord-vest faţă de centrul ţintei.

5

În Uniunea Sovietică, pregătirea pentru o aplicaţie tactică de o asemenea amploare s-a numit dintotdeauna „balet”. Treisprezece ani mai târziu, umilul dumneavoastră servitor a luat parte la instrucţia tactică „Niprul”. E drept că de această dată s-au descurcat şi fără bombe adevărate. Însă nivelul mascaradei a fost aproape acelaşi ca la Jukov pe poligonul Toţk.

În septembrie 1967, în cadrul acelei aplicaţii a fost construit un pod de pontoane peste Nipru. Pe acest pod puteau circula simultan şi autovehicule, şi garnituri feroviare. Li s-a dat drumul pe pod. Priveliştea era extraordinară. Un singur detaliu strica întregul tablou: podul se îndoia sub greutatea locomotivei, dar sub vagoane, nu. De ce? Pentru că vagoanele erau goale. În tot convoiul nu exista nicio platformă

descoperită. Toate vagoanele erau acoperite. Platformele goale şi descoperite ar fi minimalizat efectul. În schimb, dacă sunt acoperite, se creează iluzia unui tren încărcat.

Paralel cu trenul se deplasa o coloană de autovehicule. Nicio maşină nu mergea pe lângă locomotivă, şi aşa sub ea podul se curba ameninţător. Maşinile mergeau numai în dreptul vagoanelor. Interesant că nu erau orice fel de maşini, ci aveau caroserii, pentru a crea impresia că şi ele transportă ceva. Dacă vagoanele şi maşinile ar fi fost încărcate, podul s-ar fi scufundat.

Aplicaţia tactică „Niprul” a fost organizată în cinstea celei de-a 50-a aniversări a Revoluţiei din Octombrie. Ca de obicei, Uniunea Sovietică îşi arăta muşchii. Aluzia: dacă atacăm, niciun Rin nu vă salvează, burghezilor. Vom forţa orice curs de apă cu armate de arme întrunite şi de tancuri, construind poduri în câteva minute, inclusiv poduri feroviare.

Această experienţă am împărtăşit-o în cartea *Eliberatorul*.

Unii dintre cei care nu au luat parte la acel balet şi-au exprimat nedumerirea: este posibil să înşeli cu atâta neruşinare spectatorii neiniţiaţi?

Este posibil, cetăţeni. La noi totul este posibil. Oricine se poate convinge singur. Există destul de multe fotografii ale acelei mascarade. Nu le-a ascuns nimeni.

În schimb, materialele instrucţiei din tabăra de la Toţk sunt secrete şi după şase decenii. Strategii noştri au ce să ascundă.

Problemele au început cu mult timp înainte de aplicaţia tactică. În Povoljie şi Uralul de Sud verile sunt cumplite. În fiecare zi, în stepa aridă temperaturile depăşesc cu mult 30 de grade. Zeci de mii de oameni s-au adunat într-o tabără de proporţii gigantice. Antrenamentele erau istovitoare. Baletul era balet. Asigurarea apei potabile pentru toată lumea era imposibilă. De aceea primul necaz survenit a fost dizenteria. Aceasta chinuia tabăra încă din iulie. Dar nu putea fi anulată o activitate pregătită mai multe luni, după ce s-au cheltuit sume colosale, din cauza unei dizenterii oarecare.

Cineva a afirmat cândva că la instrucţie au participat 45.000 de soldaţi şi ofiţeri. Calculele cele mai simple dau un rezultat diferit.

Tabăra atacatorilor avea 45.000 de oameni. (Să nu uităm puternicele întăriri ale Corpului 128, adunate din diferite regiuni militare, inclusiv divizia de artilerie, brigăzile de artilerie şi de geniu, precum şi multe alte unităţi mai mici.)

În afară de atacatori erau şi cei care trebuiau să-i oprească. La cinci kilometri de epicentru era plasat în apărare Corpul 7 Puşcaşi, compus din două divizii şi întăriri. În şanţuri, tranşee şi adăposturi, apărătorii urmau să fie expuşi exploziei nucleare din imediata lor apropiere. În plus, ei trebuiau să fie „gata de a închide breşa din apărare formată ca urmare a exploziei nucleare” (*Krasnaia zvezda*, 9 iulie 1992).

De ce nu apare în statistici un întreg corp de armată?

În afară de trupele terestre, la aplicaţie au luat parte şi trei divizii de aviaţie şi un regiment separat de aviaţie. Nu se ştie de ce, nici aceste trupe nu au fost înregistrate ca participante.

În schimb, doza de radiaţii şi-au luat-o cu toţii. *Krasnaia zvezda* (19 iulie 1996) este nevoită să recunoască:

După cum s-a dovedit ulterior, soldaţii care au participat la activitatea secretă, şi împreună cu ei şi localnicii, au primit o doză considerabilă de radiaţie radioactivă.

Aceeaşi *Krasnaia zvezda*, pe 9 iulie 1992:

Măsuri elementare de precauţie, precum decontaminarea tehnicii de luptă, a armamentului şi echipamentului, nu au fost întreprinse. La instrucţie au luat parte mulţimi de oameni. Nu s-a efectuat nicio supraveghere medicală specială a stării lor de sănătate. Uitaţi de toţi, ei trăiau cum puteau, fără niciun fel de atenţie din partea statului… fiecare dintre ei a semnat, obligându-se prin jurământ să păstreze tăcerea timp de 25 de ani.

Acestea nu sunt născocirile unui calomniator plin de ură, ci afirmaţiile organului central al Ministerului Apărării din Federaţia Rusă.

Nu toate se făceau fără cap în cadrul aplicaţiei respective.

În ajunul activităţii s-au adus din depozite uniforme şi încălţăminte noi-nouţe pentru toţi participanţii. Se părea că urmau să lupte în uniformele vechi, după care le vor scoate, se vor spăla şi se vor schimba cu cele noi.

Nici vorbă. Cu cele noi i-au îmbrăcat şi i-au încălţat în ajun. Gătiţi astfel, soldaţii şi comandanţii au trecut prin epicentrul exploziei. Apoi, îmbrăcaţi cu aceiaşi pantaloni, aceleaşi tunici noi-nouţe, cu aceleaşi cizme scârţâind, au plecat la garnizoanele lor. La scurt timp au fost demobilizaţi. Pentru marea lor majoritate, demobilizarea s-a făcut înainte de termen.

Participanţii au fost tunşi zero cu două luni înainte de aplicaţie, iar după aceea îi tundeau mereu. Unii medici sunt de părere că ar fi fost mai bine să lupte netunşi şi imediat după încheierea aplicaţiei să fie raşi în cap, spălaţi bine, îmbrăcaţi şi încălţaţi cu lucruri noi şi evacuaţi cât mai

departe de acele locuri blestemate.

Dar a dispersa rapid, imediat după aplicaţie, zeci de mii de oameni şi mii de maşini, utilizând micile staţii de cale ferată din zona poligonului Toţk, era imposibil. Tabăra, golindu-se treptat, a rămas acolo până la sfârşitul lunii octombrie. Imediat după instrucţie, dizenteria a început din nou să bântuie tabăra. Brusc, medicii şi-au dat seama că odată cu dizenteria se propagă rapid o altă boală, necunoscută, asemănătoare dizenteriei.

Din poligonul Toţk, bolnavii erau transportaţi spre nişte spitale de campanie instalate în grabă în apropiere de Cikalov, pentru că aici se afla statul-major al Regiunii Militare Uralul de Sud şi formaţiunile de servicii, inclusiv o bază de spitalizare.

La instalarea spitalelor de campanie nu a fost luat în calcul un mic amănunt. În dimineaţa zilei de 14 septembrie, în momentul în care purtătorul se apropia de ţintă, direcţia vântului s-a schimbat. După explozie, contrar previziunilor, norul radioactiv nu a fost purtat spre stepa pustie, ci în direcţia oraşului Cikalov. Precipitaţiile radioactive nu cădeau uniform, ci în pete, mari şi mici. Totul părea curat, apoi brusc, la câţiva kilometri de epicentru, într-o minunată pădurice, apărea o poieniţă cu fragi radioactivă. Sau un mic izvor. Sau un pârâiaş. Şi din nou totul era curat.

> Praful radioactiv a fost împins la mare înălţime de o masă de aer fierbinte, în condiţiile unui vânt puternic. (*Voenno-istoriceskij jurnal*, nr. 12, 1991, p. 86)

Între poligonul Toţk şi oraşul Cikalov (adică pe axa deplasării norului sau paralel cu această axă) au fost amplasate spitalele respective.

După plecarea ultimelor regimente, corturile din imensa tabără a

poligonului Toţk au fost demontate şi depozitate în rezerva strategică.

7

Generalul-colonel B.P. Ivanov, participant la aplicaţie:

> Grupa specială a fost în epicentru după 40 de minute. (*Voenno-istoriceskij jurnal*, nr. 12, 1991, p. 85)

Aşa e obiceiul la noi: când trebuie să ascundem ceva, folosim termeni care pot însemna orice: eşalonul special, produsul 602, încărcătura 505, grupa specială. Ce grupă specială a ajuns în epicentru după 40 de minute? Generalul-colonel nu s-a deranjat să ne explice.

Ne-a povestit, după 45 de ani, comandantul acelei grupe speciale, fostul căpitan în Armata Sovietică, Mladlen Marcovici, de naţionalitate sârbă. După al Doilea Război Mondial, în Uniunea Sovietică au fost instruiţi ofiţeri din Polonia, Bulgaria, Iugoslavia şi din alte ţări care au nimerit sub controlul URSS. În relaţiile cu Iugoslavia s-a produs o ruptură. În Iugoslavia, ofiţerii care se întorceau acasă erau închişi ca spioni stalinişti. De aceea mulţi dintre ei au rămas în Uniunea Sovietică, au primit cetăţenie sovietică şi au fost înrolaţi în Forţele Armate ale URSS.

În experimentul de la Toţk, căpitanul Markovici a avut un rol aparte. A fost selectat pentru că, în cazul în care ar fi murit, nimeni nu s-ar fi interesat de soarta lui.

Căpitanului Marcovici i-a fost încredinţată o grupă de deţinuţi ţinuţi

sub pază întărită. El trebuia să-i iniţieze în măsurarea nivelului radiaţiei. Căpitanului i s-au acordat drepturi nelimitate: putea să-i împuşte pe loc pentru cea mai mică manifestare de nesupunere.

Această grupă de deţinuţi condusă de căpitanul Markovici a fost cea care a ajuns prima în epicentru, la 40 de minute după explozie. Ei au fost cei care au măsurat nivelul radiaţiei, au raportat şi s-au întors în tabără.

> Când i-au luat pe deţinuţi, despre soarta cărora nu am mai aflat nimic, deja nu mă mai puteam ţine pe picioare. M-au aşezat pe o laviţă de lemn, unde am zăcut câteva zile fără niciun ajutor medical. Nu mi s-a verificat gradul de contaminare. Abia după 40 de ani am aflat precis că tratamentul meu nu intra în planurile scenariului de la Toţk. Atunci, la cererea mea, am primit o copie de arhivă a statului de serviciu, în care scria negru pe alb că din 7 august, adică înainte cu 37 de zile de explozia atomică, eu mă aflam „la dispoziţia comandantului Regiunii Militare Caucazul de Nord". Adică foarte departe de locul acelor evenimente…
> Nu e de mirare că în următorii 50 de ani soarta mea, ca şi soarta a mii de alţi „cobai", s-a clădit pe dezinformarea şi minciuna oficiale, întărite de semnătura de pe angajamentul privind „nedivulgarea". Deschizi gura şi eşti imediat declarat vinovat de crimă împotriva statului. Şi tot „secretul de stat" constă în faptul că nici până astăzi eu nu am locuinţă, că armata în care mi-am lăsat tinereţea şi sănătatea nu mi-a recunoscut dreptul la tratament în spitalele ei. (*Literaturnaia gazeta*, 15 septembrie 1999)

Nu numai oamenii au avut de suferit, ci şi tehnica de luptă. De dragul spectacolului, regimurile de foc ale artileriei au fost exagerate. Presiunea pe fiecare ţeavă de tun depăşea limitele admise, tuburile proiectilelor trase se sudau de culată, extractoarele nu mai funcţionau. Spre sfârşitul instrucţiei era necesară desprinderea tuburilor proiectilelor cu ranga de fier şi montarea din nou a închizătoarelor, împrăştiate efectiv după fiecare salvă. Evident, după asemenea „exploatare", tunurile trebuiau date la scădere.

Exploatarea barbară din perioada pregătirilor de mai multe luni şi-a pus amprenta asupra tancurilor, transportoarelor blindate şi

autocamioanelor.

Nu numai zeci de mii de oameni trebuiau demobilizaţi, ci şi mii de vehicule de luptă şi de transport dintre cele mai moderne.

Exegeţii operei lui Jukov afirmă cu dezinvoltură că localnicii au fost evacuaţi din zona exploziei. Nu contestăm acest lucru. Însă animalele domestice şi păsările de curte au rămas pe loc. Toate au fost ucise, carbonizate, rănite, infestate.

După explozie, pe marginea drumurilor, femeile din sate azvârleau cu pietre şi bulgări de pământ în coloanele de militari care treceau, socotindu-i pe soldaţi vinovaţi de toate nenorocirile lor.

După trecerea atâtor ani, apărătorii lui Jukov încă mai susţin că localnicii au fost despăgubiţi, că le-au fost reconstruite casele. Aşa stă scris în dările de seamă oficiale stocate în arhive.

Îmi permit să fac observaţia că la întocmit dări de seamă ne pricepem foarte bine. În schimb, cum se luptă cei de la putere cu urmările dezastrelor naturale şi ale celor provocate de mâna omului mai bine să-i întrebăm pe cei care au suferit de pe urma acestor dezastre.

Momentul-cheie

Apărătorii înţelepciunii lui Jukov au născocit justificări pentru toate faptele sale. La fel şi aici: americanii au efectuat şi ei instrucţii utilizând arma nucleară cu participarea trupelor.

Corect. Numai că nu erau zeci de mii de soldaţi. Acolo nu erau sate la cinci kilometri distanţă. Nu erau fântâni deschise de tip puţ şi şcoli la 6.600 de metri de epicentru.

Încă ceva: ce v-a apucat, dragi tovarăşi, să luaţi exemplu de la americani? Ei sunt nişte răufăcători, instigatori, canalii, vampiri! Ei au născocit planul Dulles ca să ne distrugă, după ce în prealabil ne vor fi pervertit, ca să introducă şi la noi tot ce este mai josnic, mai respingător, mai vulgar şi mai mârşav.

Dacă n-ar fi fost planul Dulles, n-am fi avut nici birocraţie, nici desfrâu, nici prostituţie, nici narcomanie, nici corupţie, nici mitocănie, nici hoţie, nici beţie! Blestematul de Dulles ne-a stricat cu planul lui. Fără afurisitele lui de planuri, noi toţi am fi fost inteligenţi, cinstiţi, buni şi iubitori!

Duşmanii n-au decât să facă ce vor la ei în ţară. N-au decât să-şi ciopârţească soldaţii cu topoarele. De ce să-i imităm pe criminali? Noi nu avem propriul creier pentru a ne ocupa de lucruri inteligente?

Dar dacă ar fi să-i imităm, atunci să-i imităm în toate. Haideţi, după exemplul lor, să le asigurăm ofiţerilor locuinţe.

Jukov nu avea destulă minte pentru asemenea fapte. În schimb, el avea spaţiu locativ mai mult decât îi era necesar.

Capitolul 17

1

Propaganda noastră dragă descrie aplicaţia tactică de pe poligonul Toţk din două puncte de vedere situate la extreme.

Ori a fost o realizare excepţională şi numai marele Jukov putea fi capabil de un asemenea act de eroism!

Ori a fost o crimă monstruoasă şi numai nemernicul de Beria era în stare să comită o asemenea nelegiuire!

Pe scurt: dacă este o realizare, mulţumim lui Jukov, dacă este o crimă, vinovat este oricine, în afară de Jukov.

Iată nişte mostre.

Eroul Uniunii Sovietice, mareşalul de trupe de tancuri şi blindate Losik, este extaziat de realizările lui Jukov:

> În esenţă, el a înfăptuit o revoluţie în pregătirea tactică şi de luptă. Sub conducerea sa, în septembrie 1954, pe poligonul Toţk s-a desfăşurat pentru prima dată o activitate militară de cercetare ştiinţifică în condiţiile utilizării practice a armei nucleare. (*Krasnaia zvezda*, 28 decembrie 1996)

Iată şi abordarea contrară:

Alegerea locului experimentului nu a fost o greşeală, a fost o crimă. Cu greu putea fi găsită pe un spaţiu cât o şesime din întreaga suprafaţă de uscat a planetei o regiune mai populată decât regiunea cuprinsă între Volga şi Ural. Tot la fel de dificil este să găseşti un pământ mai fertil sau un râu mai frumos decât Samara, cu o lungime de 600 de kilometri şi care în oraşul Samara, cu o populaţie de peste un milion de locuitori, se varsă în cel mai frumos fluviu navigabil din Europa – Volga, un râu în care s-au scăldat cu plăcere „conducătorii" ţării sosiţi pentru a asista la instrucţii. După explozie, nimănui nu i-a mai trecut prin cap să se răcorească în apa lui.

Iată oamenii de stat care au jucat un rol decisiv în stabilirea locului exploziei: L.P. Beria, N.A. Bulganin, L.M. Kaganovici, V.M. Molotov, G.M. Malenkov. („Atac nuclear împotriva Rusiei organizat de Armata Sovietică în urmă cu 45 de ani", *Literaturnaia Gazeta*, 15 septembrie 1999)

Prin urmare, explozia nucleară de pe poligonul Toţk a fost o mare realizare. Jukov a fost cel mai mare geniu militar. El a ales locurile cele mai pitoreşti din Rusia, cele mai roditoare pământuri. Lui i-a venit în cap ideea să experimenteze pe oameni efectele radiaţiilor! Şi n-a avut nici adjuncţi, nici locţiitori, nici şefi. A făcut totul singur! Glorie lui! Iar în poligonul Toţk se află o placă memorială: „Sub conducerea personală a lui Jukov…".

Sau: explozia nucleară de pe poligonul Toţk a fost o crimă oribilă. De vină a fost o bandă de nemernici: Beria, Bulganin, Malenkov, Kaganovici, Molotov. Ei sunt cei care au comis crima.

Nu se ştie de ce, în lista ticăloşilor nu figurează numele lui Jukov.

Deşi Jukov a fost în mod oficial conducătorul aplicaţiei.

Deşi Beria a fost arestat pe 26 iunie 1953, cu mai mult de un an înaintea exploziei şi împuşcat pe 23 decembrie 1953 la ora 19 şi 50 de minute, cu aproximativ nouă luni înainte de explozie.

Să deschidem memoriile lui Jukov şi să citim cum a evaluat Marele Strateg însuşi activităţile distractive din septembrie 1954.

Nu le-a evaluat în niciun fel. Nu şi-a amintit şi nu a reflectat. În memorii nu există nimic referitor la această aplicaţie.

Apărătorii lui Jukov au umplut Internetul cu tot felul de calcule ale nivelului radiaţiilor şi cu grafice din care reiese scăderea vertiginoasă a acestui nivel.

Acestor cetăţeni le dăm peste nas cu întrebarea: de ce sunt secrete materialele instrucţiei? Există cineva la Kremlin care după 60 de ani încă mai speră să folosească experienţa acumulată? Mai plănuieşte cineva să lanseze o „Tatiană” dintr-un Tu-4 pentru a rupe frontul „vesticilor”?

Şi de ce li s-au cerut participanţilor declaraţii în scris că vor păstra secretul timp de 25 de ani? De ce să-l păstreze? Să ne gândim: ce putea povesti un participant la acele instrucţii? Că au avut loc? Dar nimeni n-a ascuns vreodată acest lucru. În poligon erau prezenţi reprezentanţi din 16 ţări străine. Din buncărele de beton, prin lentilele fumurii ale periscoapelor, urmăreau tot ce se întâmpla. Înainte de aplicaţie, toţi au fost puşi în temă: acolo sunt „vesticii”, aici – „esticii”, străpungem apărarea în direcţia epicentrului, tancuri avem atâtea, tunuri uite-atâtea.

Trei zile mai târziu, printr-un comunicat oficial, TASS a informat întreaga lume în legătură cu aplicaţia desfăşurată. Deci despre care secret mai poate fi vorba?

Ce altceva mai putea povesti participantul la instrucţii? Că bomba a avut o monstruoasă forţă distructivă? Dar cine nu ştie acest lucru? Să presupunem că unul dintre participanţi nu şi-a ţinut gura şi a povestit

cuiva că în timpul exploziei ia naştere un glob imens de foc, că radiaţia luminoasă arde casele şi copacii, topeşte blindajul tancurilor, că unda de şoc preface în aşchii orice construcţii, turteşte corpurile tancurilor şi le smulge turelele. Să presupunem că ascultătorul a povestit, la rândul lui, aceste lucruri şi altcuiva şi, în cele din urmă, informaţiile respective au ajuns la urechile spionilor duşmani. Întrebare: aceste informaţii chiar constituiau o noutate pentru duşman?

Probabil Jukov nu voia să le dezvăluie americanilor marele secret privind factorii distructivi al exploziei nucleare? Dar ei au fost cei care au descoperit primii aceşti factori, fără ajutorul lui Jukov.

Atunci ce ascundem? Şi de ce?

Vă explic pe baza unui exemplu. Arhivele spitalului raional Toţk din perioada cuprinsă între 1954 şi 1980 au fost distruse. Nu mai aveau loc de depozitare. Au fost nevoiţi să le ardă.

Explozia a avut loc în septembrie 1954.

După aceea, din 1955 până în 1980 sunt exact 25 de ani.

3

Ce valoare are experienţa acumulată?

Toţi participanţii la aplicaţii au dat declaraţii scrise că vor păstra tăcerea timp de 25 de ani. În actele tuturor s-au făcut menţiuni false, cum că în septembrie 1954 ei s-ar fi aflat în Orientul Îndepărtat, în regiunea de dincolo de Cercul Polar sau în Asia Centrală.

Participanţii la aplicaţie au fost alungaţi din armată cu miile. Jukov nu mai avea nevoie de ei. Erau reziduuri de producţie. Deşeuri.

De ce le-a fost necesară zecilor de mii de soldaţi experienţa pătrunderii prin epicentru dacă nu vor mai activa niciodată în cadrul armatei? Dacă nu pot şi nu au dreptul de a împărtăşi nimănui cunoştinţele dobândite?

La ce bun această experienţă?

Fantastică lipsă de logică: au instruit mulţimi de oameni să acţioneze în condiţiile utilizării reale a armei nucleare, dar toţi s-au îmbolnăvit sau chiar au murit. Atunci de ce i-au mai instruit?

Dacă Jukov ar fi îmbolnăvit de leucemie şi de alte afecţiuni zeci de mii de oameni, expunându-i radiaţiilor, apoi ar fi dat ordin să fie trataţi, atunci medicii ar fi acumulat experienţă. Dar nu s-a ocupat nimeni de asta. Dacă după explozie oamenii ar fi trecut printr-un control medical, dacă ar fi efectuat teste chimice şi pentru nivelul de iradiere, atunci ar fi acumulat experienţă medicii militari şi specialiştii în protecţia împotriva radiaţiilor şi armelor chimice. Dar nici acest lucru nu a fost făcut. Dacă după explozie s-ar fi efectuat decontaminarea tehnicii de luptă şi a armamentului, atunci toţi ceilalţi specialişti ar fi căpătat experienţă. Dar decontaminarea nu a fost făcută. Prin urmare, cine şi ce experienţă a acumulat în cadrul acelor instrucţii?

Dacă s-ar fi efectuat un control al stării de sănătate a localnicilor, ar fi fost o experienţă deosebită pentru cine ştie ce somităţi medicale. Ar fi fost interesant de aflat ce se putea întâmpla peste 10-15 ani. Fetiţele ajunse la maturitate vor da naştere unor prunci normali sau unor monştri? Bărbaţii generaţiei viitoare vor fi oameni întregi sau nişte impotenţi? Dar nici cu această problemă nu şi-a bătut nimeni capul. În schimb, arhivele medicale erau distruse fără cruţare.

Întrebarea cea mai importantă este: DE CE???

Cine şi de ce a trebuit să organizeze o aplicaţie tactică folosind armament nuclear pe poligonul Toţk în septembrie 1954?

Ce sens au avut toate acestea?

Este uimitor că, deşi au trecut deja şase decenii de când Jukov a comis o crimă deosebit de gravă împotriva propriului popor, împotriva Patriei, încă nu ne-a surprins nimeni cu aceste întrebări.

Versiunea oficială: aplicaţia tactică a fost organizată pentru a ne convinge practic de posibilitatea ruperii apărării inamicului prin utilizarea armei nucleare şi pentru a ne însuşi experienţa acestei rupturi.

De acord. Dar nu ne dă pace următoarea întrebare: despre cine este vorba? În cazul unui război, apărarea cărui inamic intenţiona să o străpungă Jukov printr-o explozie nucleară?

Vă propun să urmăm traseul Astrului Zilei de la est spre vest, în căutarea potenţialului „beneficiar” al acestei explozii. Să rupem, aşa cum facem cu petalele unei margarete, variantele improbabile. Să le aruncăm pe cele nepotrivite. Să le descoperim pe cele posibile.

Japonia este un stat insular, deci acolo nu poate exista front compact. Dacă ne vine ideea să debarcăm un desant acolo, nu trebuie să uităm lecţia învăţată în Insulele Kurile în anul 1954: ceea ce ne este necesar în primul rând trebuie încărcat la urmă.

Şi de ce să debarcăm un desant? La sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial, americanii au lansat din bombardierele construite sub conducerea unui bulgar genial două surprize asupra a două mari oraşe japoneze. Rezultatul a întrecut aşteptările.

Americanii nu s-au atins de capitală. Au lovit ţinte secundare. Erau pregătite patru atacuri. Dar au fost suficiente două. Imediat după aceea, Japonia a capitulat. Prin urmare, dacă Uniunea Sovietică se pregătea să atace Japonia, experienţa acumulată în cadrul aplicaţiei de pe poligonul Toţk era inutilă. Nu putea fi repetată. Nici nu avea sens. Trebuiau selectate două oraşe, lansate două bombe nucleare şi japonezii capitulau.

Coreea?

În momentul în care pe poligonul Toţk se desfăşura aplicaţia tactică, abia trecuse un an de la încheierea războiului din Coreea. Uniunea Sovietică a pierdut acest război. Ideea lui Stalin a fost de a transforma Coreea de Sud într-o ţară comunistă. Trei ani de pălmuiri şi înjurături nu au dat niciun rezultat. Unde a început războiul în iunie 1950, acolo s-a şi terminat în iulie 1953.

Uniunea Sovietică intenţiona să „elibereze” Coreea de Sud. Nu i-a mers. Eşecul era evident.

Americanii se străduiau să nu permită „eliberarea”. Şi n-au permis-o. Adică au câştigat.

După aceea, mareşalii şi generalii sovietici nu s-au mai simţit atraşi de Coreea.

China?

În perioada aceea, China era pentru noi un bun prieten şi aliat.

Mii de specialişti chinezi învăţau în universităţile şi institutele sovietice. În şcolile şi academiile militare, ofiţerii chinezi studiau ştiinţa de a învinge în război. Consilierii militari sovietici îi împărtăşeau armatei chineze experienţa lor din războiul recent încheiat.

Inginerii sovietici îi ajutau pe chinezi să asimileze cele mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, mergând până la construirea unui reactor

atomic în China, în scopuri paşnice, evident.

Tehnologia sovietică se scurgea spre China într-un adevărat fluviu.

După documentaţia şi schiţele sovietice, în China au fost puse bazele producţiei de automobile ZiS-150 şi GAZ-51, de automate Sudaev şi Kalaşnikov (un Kalaşnikov chinezesc cu ideograme am şi eu în cabinet, agăţat pe un perete), carabine Simonov, mitraliere Goriunov, mitraliere Diagterev şi Şpaghin, aruncătoare Şavîrin, tunuri şi obuziere Petrov şi Grabin, tancuri T-54 şi PT-76, remorchere de artilerie şi transportoare amfibii şenilate K-61, avioane de vânătoare Mikoian şi Gurevici, bombardiere Il-28 şi Tu-16, mine şi torpile, avioane de transport şi paraşute, submarine şi mijloace de comunicaţii, rachete antiaeriene Raspletin şi Gruşin. S-a ajuns până la oferirea setului complet al documentaţiei tehnice pentru construirea rachetei strategico-tactice Korolev 8K11.

Tehnologia era oferită ca ajutor frăţesc. Gratis. Adeptul principal şi cel mai înfocat al înarmării Chinei cu armament sovietic şi rachete nucleare era Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov.

Pe 20 august 1957, la ordinul lui Jukov, a fost transmisă tehnologia de producere a rachetelor strategice sovietice cu rază medie de acţiune 8K51, cele mai moderne în acea perioadă.

Pe 15 octombrie 1957 a fost semnat un acord prin care Uniunea Sovietică se obliga să furnizeze Chinei tehnologia de producere a muniţiilor nucleare. Şi numai destituirea la timp a lui Jukov a permis eschivarea de la îndeplinirea acestei promisiuni sinucigaşe.

Jukov este un geniu al strategiei. Acest lucru nu poate fi contestat. Dar de ce nu şi-a pus geniul întrebarea: la ce-i trebuiau Chinei rachetele noastre cu raza de acţiune de 1.200 de kilometri?

Oricum America nu intră în raza lor de acţiune.

Să lovească Japonia? În perioada respectivă, Japonia era complet dezarmată. În cazul unui război nuclear general, şi Uniunea Sovietică putea lovi Japonia. Avea cu ce. Şi parcă mult îi trebuia Japoniei? Am senzaţia că Japonia nu ardea deloc de nerăbdare să suporte încă o dată ceva de genul Hiroshimei.

Sau poate că rachetele i-au fost furnizate Chinei pentru ca aceasta să-şi soluţioneze disputele teritoriale cu India? În acest caz, care era interesul Uniunii Sovietice? Ce folos avem noi dacă India va fi bombardată de China cu rachetele noastre? Dacă aşa le place, chinezii n-au decât să-i ciomăgească pe hinduşi cu beţe din bambus. Şi chinezii, şi indienii au popor destul. La fel şi beţe.

Atunci de ce le-a furnizat Jukov chinezilor tehnologia de producere a rachetelor strategice şi operativ-tactice? În afară de Vladivostok şi Habarovsk, Novosibirsk şi Krasnoiarsk, Semipalatinsk şi Blagoveşcensk, ce ţinte mai puteau fi găsite pentru acele rachete?

Înarmând China cu cel mai modern armament, este clar că Jukov nu se pregătea să străpungă apărarea chinezilor.

A cui apărare voia el să o rupă?

Pentru campaniile eliberatoare din Iran şi Afganistan nu avea nevoie de o explozie nucleară ca să rupă apărarea.

Putea să-i sperie puţin pe turci cu ameninţarea unui atac nuclear, dar putea să-i elibereze de capitalism şi fără un astfel de atac. Dar dacă se intenţiona străpungerea apărării turce, instrucţia trebuia efectuată într-o regiune muntoasă.

Însă Jukov a organizat-o în Uralul de Sud, acolo unde ţinutul aminteşte foarte mult de Europa Centrală: păduri, câmpii, dealuri,

izvoare, pâraie, râuri, crânguri, destul de multe localităţi.

Un corp de puşcaşi nu poate fi transportat în America. Flota SUA era mult superioară flotei sovietice. Şi chiar dacă ar putea fi transportat, cum să-l aprovizionezi cu zeci de mii de tone de muniţii, carburanţi, lubrifianţi, alimente, piese de schimb şi toate celelalte? Şi ce să facă în America un singur corp de armată? În cadrul aplicaţiei de pe poligonul Toţk nu a fost vorba de un singur corp. Ataca un front întreg, compus din câteva armate, iar fiecare armată era compusă din câteva corpuri. De fapt, acolo a atacat în mod real un singur corp, şi acela pe o direcţie secundară, dar se subînţelegea o operaţiune ofensivă grandioasă, cu întregul front compus din câteva armate şi din 10, sau chiar 20 de corpuri. Pe teritoriul Americii nu poate fi transferat un front, nici măcar teoretic.

Aşa că, pe planeta Pământ, Armata Sovietică nu avea unde să desfăşoare o operaţiune ofensivă a unui front, cu ruperea apărării prin explozii nucleare. Numai teritoriul Germaniei Occidentale constituia o excepţie. Dacă după campania de eliberare din Germania Occidentală Franţa ar fi început să dea semne de încăpăţânare, ceea ce nu cred, ar fi trebuit să rupă şi apărarea franceză cu explozii nucleare.

Nicăieri altundeva. Nicăieri, în afară de teritoriul Germaniei Occidentale, nu putea exista o apărare de câmp atât de puternică, ce trebuia zdrobită de un corp de puşcaşi extraordinar întărit şi prin utilizarea exploziilor nucleare.

În acest caz, apare întrebarea: de ce trebuia să rupem apărarea pe teritoriul Germaniei Occidentale?

Să presupunem că blestemaţii de revanşarzi vest-germani au invadat paşnica Germanie de Est, au învins armata acesteia şi gruparea de trupe de o jumătate de milion de militari sovietici de pe teritoriul german, au trecut prin Polonia, nimicind în cale atât armata poloneză, cât şi trupele sovietice din Polonia, au năvălit pe teritoriul Uniunii Sovietice, au învins şi au pus pe fugă trupele regiunilor militare din vestul ţării, dar, epuizându-şi elanul ofensiv, au trecut în apărare. Şi iată că Armata Sovietică, pentru a-i alunga pe ocupanţi de pe pământul natal, lansează bombe nucleare, rupe frontul inamicului, iar prin breşa creată, adică prin epicentrele exploziilor nucleare, aruncă în luptă corpuri de puşcaşi…

Aşa e?

Nu, nu-i aşa. Această variantă nu stă în picioare.

Conducerea Uniunii Sovietice nu avea niciun motiv să-i lase pe revanşarzii vest-germani nici pe pământul nostru, nici pe teritoriile aliaţilor noştri.

Generalii vest-germani nu aveau arme nucleare, în timp ce sovieticii aveau. De îndată ce duşmanii perfizi ar fi atacat Germania de Est, de îndată ce ar fi trecut frontiera Cehoslovaciei sau a Germaniei de Est, oraşele vest-germane ar fi fost ţinta unor atacuri nucleare.

În felul acesta, duşmanii s-ar fi liniştit. În felul acesta ar fi luat sfârşit şi războiul. Iar pătrunderea în apărarea inamicului ar fi devenit inutilă.

Japoniei, repet pentru a nu ştiu câta oară, i-au fost de ajuns două oraşe distruse pentru a accepta o capitulare în orice condiţii. Oare revanşarzii vest-germani nu ar fi cerut pacea după ce Hamburg şi Köln, Düsseldorf şi München ar fi fost transformate în deşerturi radioactive?

Atunci Armata Roşie de ce mai trebuie să rupă apărarea, dacă duşmanul cere pace? Ar mai fi atacat acesta, ştiind că oraşele sale se află în vizorul sovieticilor? Europa nu este America. În Europa, Armata Sovietică avea cu ce să acţioneze. Şi dacă blestemaţilor de agresori li se pare puţin să piardă două, trei, cinci oraşe cu milioane de locuitori, vom face praf şi pulbere 10 oraşe! 20!

În concluzie, dacă revanşarzii vest-germani ne-ar fi atacat, ruperea apărării lor cu explozii nucleare n-ar fi avut sens.

6

Varianta a doua.

Pe teritoriul Europei Occidentale se aflau trupe terestre ale blestemaţilor de americani. Patru divizii şi trei brigăzi! Toate în Germania Occidentală. Să presupunem că acestea au atacat cu intenţia de a ajunge până la Moscova şi Stalingrad.

În acest caz, Armata Sovietică trebuia să acţioneze după prima variantă: să distrugă oraşele Germaniei Occidentale, iar vest-germanilor să le trimită în prealabil o epistolă cu salutări: dacă va îndrăzni cineva să folosească teritoriul vostru pentru a ne ataca pe noi sau pe aliaţii noştri, voi o veţi păţi primii. Până nu alungaţi de pe teritoriul vostru sau nu ucideţi şi ultimul soldat american de pe pământul vostru, noi vă vom distruge oraşele. Cu milioanele lor de locuitori.

În acest caz, războiul nu se putea prelungi prea mult.

Generalii sovietici nu mai trebuiau să rupă apărarea americanilor pe teritoriul Germaniei Occidentale, Poloniei, Cehoslovaciei şi cu atât mai

puţin al Uniunii Sovietice.

Americanilor trebuia să li se aducă la cunoştinţă în modul cel mai politicos că în jungla Amazonului, în Anzi şi în Cordilieri au fost amplasate focoase nucleare montate sau nemontate. Cordilierii reprezintă cel mai lung lanţ muntos de pe glob. Ai unde să te ascunzi. Americanii trebuiau anunţaţi că în minunatele oraşe ale Argentinei sau Paraguayului s-au stabilit deja nişte băieţi buni de-ai noştri. Atacaţi, domnilor, Uniunea Sovietică şi băieţii noştri vor căra cu braţele elementele focoaselor pe teritoriul SUA, le vor monta şi vă vor trăsni.

Posibilităţi sunt multe: un şlep pentru mărfuri uscate sub pavilion liberian, având cala încărcată, intră într-un mare port maritim. Şi loveşte. Parcă mult îi trebuie acelui Manhattan?

De aceea e mai bine să nu ne atacaţi.

Asta-i tot.

De ce să străpungem apărarea americanilor?

Pe scurt: în cazul unei agresiuni de pe teritoriul Germaniei Occidentale, diviziile şi corpurile de armată sovietice nu aveau motive să rupă apărarea americanilor, a vest-germanilor sau a altor trupe. Exista un mijloc mult mai simplu şi radical nu numai de a pune imediat capăt agresiunii, ci şi de a o preveni.

7

Cel care se pregăteşte pentru un război de apărare nu are motive să pătrundă în apărarea inamicului cu ajutorul exploziilor nucleare. În niciuna dintre perioadele războiului. Dacă pe Jukov şi Hruşciov îi

neliniştea ameninţarea unei invazii duşmane, trebuiau să anunţe: suntem atât de slabi, atât de fricoşi, încât lovim o singură dată. Dar cu toporul. Între ochi.

Nici Parisului, nici Londrei, nici Bonnului, nici Frankfurtului, cel de pe Main, nu li se va părea puţin lucru.

În a doua jumătate a secolului XX a apărut posibilitatea înfrângerii inamicului fără ruperea apărării acestuia. N-are decât să se apere! Între timp, noi, cu câteva explozii nucleare îi distrugem capitala, industria şi transporturile.

Totuşi, Jukov nu voia să distrugă oraşele duşmanului, nodurile de cale ferată, porturile şi uzinele.

El voia să le cucerească.

Misiunea noastră nu era apărarea Uniunii Sovietice, a Germaniei de Est, a Poloniei şi Cehoslovaciei de duşmanii blestemaţi prin constrângerea agresorilor să încheie pace.

Era cucerirea Europei Centrale şi de Vest.

Numai în acest caz s-ar fi justificat necesitatea ruperii apărării trupelor americane, vest-germane, franceze, britanice şi altor trupe din Europa Centrală.

Ruperea frontului inamicului cu ajutorul exploziei nucleare ar fi fost necesară în situaţia în care am fi atacat Germania Occidentală. Nu cu scopul de a o neutraliza, ci cu scopul de a o ocupa.

Pentru orice altă variantă a războiului, în afară de campaniile eliberatoare din Europa Occidentală, experienţa acumulată în poligonul Toţk era inacceptabilă şi inutilă.

Jukov avea în vedere ocuparea Germaniei Occidentale. Ulterior – a Franţei. Nu ascundea nimeni acest lucru, nici atunci şi nici acum. Aşa au

şi scris tot felul de deştepţi plini de extaz în tratatele lor ştiinţifice: a fost aleasă o regiune care să semene cu Europa Occidentală.

Momentul-cheie

Istoricii oficiali mă îndeamnă să scriu istoria bazându-mă numai pe documente.

Din acest îndemn răzbate credinţa sfântă în faptul că cei care au întocmit documentele nu au minţit niciodată. Iată însă un exemplu. În timpul lui Stalin, în perioada execuţiilor în masă, a fost introdusă formula: „Zece ani fără drept de corespondenţă". Omul era ucis, iar rudelor li se spunea că este la închisoare. Dacă după 10 ani se interesa cineva de el, răspunsul la întrebări era următorul: a murit de guturai în timpul detenţiei. Şi treceau o dată fictivă a decesului. Există o mulţime de astfel de documente. Toate oficiale. Acestea erau emise de instituţii guvernamentale cum nu se poate mai serioase, a căror existenţă avea un singur scop, acela de a consolida legalitatea sovietică.

Aplicaţia de pe poligonul Toţk este încă un exemplu, nici pe departe ultimul, de falsificare masivă şi cu bună ştiinţă a documentelor. Puterea s-a pus la adăpost de consecinţele crimei pe care a comis-o printr-un zid dublu: angajamentele participanţilor de a păstra tăcerea şi documentele false.

Victimele amuzamentului lui Jukov au primit ordin să tacă sub ameninţarea răspunderii penale. Când li s-a permis să vorbească, acestor nefericiţi li s-au cerut documente care să le ateste participarea la acele evenimente. Însă documentele nu menţionează participarea.

Documentele precizează că în perioada respectivă toţi participanţii se aflau în Siberia, Altai, Orientul Îndepărtat.

Nu pot să nu fiu de acord cu îndemnul criticilor mei: trebuie să scriu numai pe baza documentelor. Însă toate materialele instrucţiei de pe poligonul Toţk sunt secrete de mai bine de şase decenii, în pofida legilor Rusiei.

„Unele documente vor rămâne inaccesibile timp de secole, dacă se referă la secrete de stat sau personale.” Sunt cuvintele rostite de şeful secţiei de istorie a războaielor şi de geopolitică a Institutului de Istorie Universală din cadrul Academiei de Ştiinţe a Rusiei, doctor în ştiinţe istorice, profesorul Rjeşevski, pe 22 aprilie 2008, la Centrul Cultural al Serviciului Federal de Securitate

Are sens păstrarea documentelor aplicaţiei de la Toţk ca un mare secret de stat?

Bineînţeles că are! Statul a comis o crimă împotriva propriei armate şi a propriului popor. Interesul statului este de a-i îndemna pe istorici să scrie numai adevărul şi numai bazat pe documentele care în următorii 200, 300 sau chiar 700 de ani vor fi inaccesibile.

Are sens păstrarea documentelor aplicaţiei de la Toţk ca secret personal al cuiva?

Cum să nu! Jukov este un mare strateg, noi nu trebuie să ştim despre contribuţia sa personală la crima împotriva propriului popor. De aceea este mai bine să nu i se permită nimănui să se apropie de documente timp de câteva secole.

Capitolul 18

1

Ce interes avea Jukov să elibereze Europa Occidentală?

Pentru autoapărare.

Pentru salvarea Uniunii Sovietice, care nu mai putea exista multă vreme alături de ţările normale.

Economia planificată a ţării noastre, condusă de birocraţi, nu putea să concureze cu activitatea economică liberă a sute de milioane de cetăţeni liberi.

Asemenea birjarilor care nu mai puteau rezista multă vreme pe străzile oraşelor sovietice, după ce în 1946 uzina de automobile Gorki a început producţia de serie a maşinilor „Pobeda” cu pătrăţele de o parte şi de alta a capotei. Birjarii erau nevoiţi fie să distrugă toate taxiurile, ceea ce şi făceau cu deosebită plăcere la adăpostul întunericului nopţii, fie să le cedeze taximetriştilor locul.

Condusă de birocraţi, economia sovietică se afla în situaţia birjarului care încerca să întreacă „Pobeda”.

Să-i ajungem din urmă şi să-i întrecem! – îndemna tovarăşul Lenin.

Să-i ajungem din urmă şi să-i întrecem! – ordona tovarăşul Stalin.

Să-i ajungem din urmă şi să-i întrecem! – repeta isteric tovarăşul

Hruşciov.

Însă economia socialistă nu este capabilă în niciun caz să depăşească economia lumii libere.

Pentru simplul motiv că birocratul nu este interesat să promoveze noul.

Pentru simplul motiv că birocratul nu administrează banii săi, ci pe ai altora.

Pentru simplul motiv că el nu dă socoteală nimănui de felul în care cheltuieşte banii publici.

De aceea birocratul este în stare de orice iniţiative absurde, de pildă, să oprească Volga cu baraje stupide în raioanele Gorki şi Kuibîşev, Saratov şi Stalingrad, inundând luncile roditoare, barând drumul nisetrilor care trăiau aici de milioane de ani.

Birocratul este capabil să degradeze cu baraje Niprul, transformând un râu maiestuos într-o mlaştină stătută, plină de gunoaie, inclusiv radioactive.

Birocratul este în stare să înfiinţeze Ministerul Îmbunătăţirilor Funciare, care va deseca mlaştinile din amonte, iar din această cauză vor seca pâraiele şi râurile ce alimentează Donul şi Kubanul, aceeaşi Volgă şi acelaşi Nipru.

Birocratul este în stare să scoată apă din râurile Asiei Centrale în asemenea cantităţi, încât echilibrul dintre apa care intra în Marea Aral şi evaporarea acesteia a fost perturbat. În consecinţă, Marea Aral a secat, iar fundul mării s-a transformat într-un deşert de sare. Vânturile împrăştie sarea la sute şi mii de kilometri, ucigând toate vieţuitoarele din împrejurimi.

Birocratul este capabil să organizeze Jocurile Olimpice de Iarnă într-

o regiune cu climat subtropical, cheltuind sume astronomice.

Şi mereu iese basma curată. Nu-l controlează nimeni, poate doar vreun alt birocrat. De aceea un stat socialist nu va putea niciodată să ajungă din urmă, şi cu atât mai puţin să întreacă o ţară cu economie normală.

Sistemul economic în care oamenii investesc în afaceri banii proprii, nu pe ai altora, va fi întotdeauna superior economiei socialiste. Socialismul care coabitează cu o economie normală ar trebui fie să impună tuturor vecinilor săi aceeaşi cale stupidă şi criminală de dezvoltare, fie să dispară, neputând suporta concurenţa economică. După cum nici neanderthalienii nu puteau convieţui multă vreme alături de alte rase antropomorfe mai evaluate.

Puterea noastră dragă ar fi trebuit să-i saboteze pe capitalişti, şi în secret, şi la vedere, pentru ca în perspectivă să-i distrugă pe toţi. Altfel…

2

Luptele feroce de la Kremlin nu aveau ca scop numai acapararea puterii, ci şi felul în care urma să fie folosită aceasta.

Dacă la cârma ţării s-ar fi aflat Lev Davîdovici Troţki, ne-ar fi condus pe un anumit drum. Iar Nikolai Ivanovici Buharin – spre aceeaşi prăpastie, dar pe alt drum. Zinoviev avea propriile păreri cu privire la alegerea modalităţii de sinucidere, Rîkov le avea pe ale sale.

Şi tovarăşul Stalin avea opinii în legătură cu drumul care trebuia ales pentru ţara noastră şi pentru toată omenirea progresistă.

Din păcate, în anul 1953 Stalin a decedat. Cei care au preluat ştafeta

se confruntau cu eterna întrebare: ce-i de făcut?

În anul 1917, ţara noastră a ales să meargă pe un drum separat. Diferit de al celorlalte ţări. Ne mândream cu acest lucru: suntem deschizători de drumuri! Păşim pe un drum nebătătorit! Aşternem calea pentru întreaga omenire!

Numai că, nu se ştie de ce, nimeni nu a vrut să meargă de bunăvoie pe drumul nostru. Milioanele de proletari din lumea întreagă nu se grăbeau să ne urmeze exemplul, nu sfărâmau lanţurile capitalismului, nu-i răsturnau pe burghezi şi nici nu alergau cu mulţimile spre noi, la viaţa noastră fericită.

Şi în timpul lui Lenin, şi în timpul lui Stalin, şi în perioada următoare i-am târât pe mulţi după noi, spetindu-ne: pe estonieni şi letoni, lituanieni şi polonezi, cehi, bulgari şi unguri, est-germani şi români, pe locuitorii Somaliei şi ai Etiopiei. Îi târam când cu forţa, când cu ameninţări, când cu pomeni generoase, ademenindu-i. Construim în detrimentul nostru un baraj pe Nil şi Egiptul va merge pe acelaşi drum cu noi! Oferim o întreagă flotă dictatorilor Indoneziei şi aceştia ni se vor alătura. Strivim cu tancurile Budapesta şi Praga, îi împuşcăm pe rebeli, iar cei rămaşi vor merge fericiţi pe drumul bătătorit de noi.

De dragul adevărului, trebuie să recunoaştem că nici ruşii, nici ucrainenii, nici bieloruşii nu ardeau de dorinţa de a bătători drumuri neumblate. Se împotriveau şi ei. Şi încă cum! Popoarele ţării noastre au fost târâte pe acest drum numai în urma unui sângeros război civil, în care Rusia a pierdut mai mulţi oameni şi valori materiale decât au pierdut toate celelalte ţări luate laolaltă, inclusiv Rusia, în Primul Război Mondial.

Drumul neumblat ascundea în beznă multe primejdii. Ceva mai la

dreapta – un povârniş: dacă ne prăbuşim, suntem pierduţi! Mai la stânga, alt povârniş: oricum nu avem scăpare!

Nu degeaba tovarăşul Stalin lupta cu atâta îndârjire împotriva devierilor de tot felul. Inclusiv dreapta-stânga.

În cele şapte decenii de existenţă, Uniunea Sovietică s-a aflat permanent într-un echilibru instabil.

Exemplu: după al Doilea Război Mondial, Uniunea Sovietică era compusă din 16 republici unionale. Republica Sovietică Socialistă Karelo-Finică se învecina cu Finlanda. Frontiera avea o lungime foarte mare. Toată regiunea era acoperită de taiga deasă, lacuri, râuri repezi cu albii pietroase şi multe praguri, mlaştini. Era extrem de dificil să controlezi această frontieră. Folosindu-se de acest dar al naturii atât de generos, încetul cu încetul, toată populaţia finlandeză a şters-o în Finlanda. Pe 16 iulie 1956 a fost adoptată decizia de a coborî statutul Republicii Karelo-Finice până la republică autonomă, iar din numele ei să fie înlăturat cuvântul „finică”. Micşorarea numărului republicilor unionale a avut drept consecinţă modificarea Stemei de Stat a URSS.

Dacă şi alte graniţe ar fi fost la fel de propice fugii din ţară, Uniunea Sovietică ar fi rămas fără multe dintre republicile sale. Stema sovietică ar fi trebuit modificată mai des.

3

Acelaşi proces avea loc şi în ţările care după al Doilea Război Mondial au devenit cu de-a sila aliaţii noştri.

După război, Coreea s-a scindat în Coreea de Nord şi Coreea de Sud.

Coreea de Nord a trecut la construirea viitorului luminos. Coreea de Sud şi-a păstrat sistemul economic normal. Evident că oamenii, renunţând la tot, fugeau din nord în sud. Problema trebuia cumva rezolvată. Existau doar două soluţii.

Prima: renunţarea la construirea viitorului luminos în Coreea de Nord. Atunci oamenii n-ar mai fi fugit nicăieri.

A doua: aducerea Coreei de Sud pe calea cea bună, transformarea ei în aşa fel, încât să nu mai constituie un exemplu ademenitor pentru populaţia regiunilor din nord.

Tovarăşul Stalin a ales, evident, cea de-a doua soluţie. Coreea de Nord a început războiul împotriva Coreei de Sud cu scopul de a-i asigura şi ei un trai fericit.

Şi Germania a fost împărţită în două. În Germania de Est se construia viaţa fericită după modelul nostru. De aceea, din septembrie 1950 până în octombrie 1955, au fugit din Germania de Est în Germania de Vest 1.219.000 de persoane. Începând din primăvara anului 1955, numărul celor care fugeau a început să crească vertiginos de la o lună la alta.

Locuitorii Republicii Sovietice Socialiste Karelo-Finice, ai Coreei de Nord, ai Germaniei de Est erau în această situaţie pentru că nu trebuiau să fugă în străinătate: finlandezii fugeau în Finlanda, nemţii în Germania, coreenii în Coreea.

Pe toţi ceilalţi îi reţinea nefericita circumstanţă că trebuiau să plece nu pur şi simplu în necunoscut, renunţând la tot, ci printre străini, într-o ţară străină. Iar dacă oamenii totuşi nu plecau, asta nu însemna deloc că se străduiau cu pasiune să construiască viitorul luminos.

De aceea conducătorii care au preluat puterea la Kremlin după Stalin trebuiau să găsească răspunsul la întrebarea „ce-i de făcut?”. Trebuia

luată urgent o decizie.

Soluţii, la fel, nu erau decât două.

Fie să renunţăm la construirea viitorului luminos, fie să târâm după noi cu forţa toată omenirea, pentru ca exemplul altor ţări şi popoare să nu-i ispitească pe ai noştri, să nu-i determine să-şi compare traiul fericit cu viaţa proletarilor exploataţi din ţările vecine.

Conducerea superioară de la Kremlin era divizată în două tabere diametral opuse.

Beria şi Malenkov: să renunţăm treptat la ideea construirii viitorului luminos, să ne întoarcem în rândul statelor normale, încetând experimentele pe propriul popor.

Bulganin şi Hruşciov: ne continuăm drumul spre comunism.

Unde am fi ajuns dacă am fi mers pe drumul lui Beria şi Malenkov poate vedea oricine din exemplul Chinei. O ţară săracă, rămasă în urmă, fără a renunţa la steagul roşu, a deviat treptat cursul spre libertate economică, transformându-se într-o superputere economică, politică şi militară. Este exact calea pe care Beria şi Malenkov au încercat să întoarcă Uniunea Sovietică după moartea lui Stalin.

Unde am ajuns mergând pe drumul lui Hruşciov şi al lui Bulganin poate vedea oricine uitându-se de jur împrejur. Am ajuns la dezmembrarea Uniunii Sovietice, la dispariţia poporului nostru.

4

Pe tot parcursul istoriei sale, Uniunea Sovietică s-a aflat într-o situaţie comparată deseori cu cea a unui excentric care, fără să se asigure,

traversează cascada Niagara pe un cablu.

Categoric, eu nu sunt de acord cu această comparaţie.

Problema este că frânghia sau cablul are două capete fixate pe două suporturi dure. Poţi să mergi înainte sau să te întorci. Oricum vei ajunge undeva.

Dar! Comunismul este imposibil de atins. Orânduirea în care toţi oamenii de pe planetă vor avea de toate, conform necesităţilor lor, nu se poate realiza. Nu demult am privit de pe ţărm cum era alimentat un iaht al unui compatriot de-al nostru. Un litru de carburant diesel costă o liră sterlină. Şi ceva. Ceva mai mult. O tonă înseamnă o mie de lire. La fel, şi ceva. O sută de tone – peste o sută de mii de lire. Nu ştiu care este capacitatea rezervorului respectivului iaht. Însă deplasamentul acestuia este de 13.000 de tone. Ca două crucişătoare „Aurora” la un loc. Un plin al iahtului costă în jur de un milion de lire sterline.

Dar iahtul mai trebuie şi asigurat, trebuie reparat şi vopsit, trebuie întreţinut echipajul, atât al iahtului, cât şi al elicopterelor şi al micului submarin.

Iar compatriotul acela nu are un singur iaht.

Ce bine că avem o ţară atât de bogată. Poporul nostru pur şi simplu nu mai ştie ce să facă cu banii. Le mulţumeşte reprezentanţilor săi, asigurându-le o viaţă frumoasă. Noi facem totul pentru ca ei să trăiască bine. Cu toate acestea, necesităţile cetăţeanului respectiv nu sunt satisfăcute. Pentru el este prea puţin.

Iertaţi-mă, dar ce se va întâmpla dacă fiecare locuitor al planetei va începe să-şi satisfacă toate necesităţile? Este oare posibilă satisfacerea necesităţilor materiale a miliarde de oameni? Pentru că la noi o ţară întreagă nu reuşeşte să mulţumească un singur cetăţean al său.

De aceea repet: construirea unei societăţi în care necesităţile materiale ale tuturor membrilor ei vor fi satisfăcute după nevoile fiecăruia este imposibilă. Comunismul este imposibil. În principiu.

Pentru că drumul spre comunism nu este ca mersul pe o frânghie întinsă ca un nerv.

Drumul spre comunism este o bară din oţel de o lungime incredibilă. Am mers pe ea 70 de ani, dar capătul drumului tot nu se zărea.

Pentru că nu există. Mai departe era pustiu. Cu cât înaintam mai mult, cu atât bara se curba mai tare şi începea să vibreze. După 70 de ani de victorii şi realizări măreţe, după atâtea victime şi eforturi supraomeneşti, în Uniunea Sovietică au fost introduse cartelele de alimente.

Uniunea Sovietică se îndrepta cu paşi de uriaş spre comunism. Adică spre nicăieri. Beria avusese dreptate. Beria încerca în linişte, fără prea multă zarvă, să devieze marşul victorios al ţării spre calea dezvoltării tuturor ţărilor normale.

De ce să căutăm o cale diferită dacă există deja un prototip? Fără moarte şi suferinţă pentru milioane de oameni. Puteam construi o viaţă decentă fără a recurge la înfometare şi execuţii în masă, fără experimente sângeroase pe propriul popor. Ca în Elveţia, de exemplu. De ce să nu mergem pe drumul lor? Ce este rău în el? Elveţienii nu au petrol. Nu au gaze naturale. Nu au cărbuni, nici nichel, nici mangan. Au numai libertatea economică a cetăţenilor.

Hruşciov l-a anihilat pe Beria. Hruşciov a editat într-un tiraj de milioane de exemplare manualul stalinist despre caracterul inevitabil al revoluţiei mondiale, ca o consecinţă a unui nou război mondial. Dar nici prin aceste măsuri nu a reuşit să-i învingă pe Malenkov şi pe toţi cei care au urmat după el. Ei continuau să repete ca nişte mecanisme că cel de-al treilea război mondial va însemna pieirea omenirii şi că trebuie să renunţăm la revoluţia mondială.

Atunci s-a amestecat Jukov în dispută.

După moartea lui Stalin, situaţia era foarte clară. Forţele armate şi producţia de armament se vor reduce drastic dacă ţara se va abate de la calea revoluţiei proletare mondiale. În schimb, dacă ţara va continua să meargă pe acest drum, forţele armate şi producţia de armament se vor dezvolta.

Jukov a decis să nu ne abatem. De aceea a început imediat să-şi impună ideea: victoria este posibilă şi în al treilea război mondial!

Duşmanul poporului Beria propunea să facem din Germania o ţară neutră. Noi vom merge pe alt drum. Noi vom face din Germania un stat comunist. Vom distruge apărarea Germaniei Occidentale cu explozii nucleare, vom pătrunde pe teritoriul ei, o vom elibera. Totodată şi Franţa, Spania, Belgia şi ce-o mai fi pe acolo.

Americanilor le vom da de înţeles: vă lăsăm în pace, lăsaţi-ne şi voi oraşele în pace, altfel le vom lovi pe ale voastre, că avem cu ce.

După ce şi-a luat în primire funcţia de locţiitor al ministrului Apărării, Jukov a trecut la pregătirea practică a poligonului Toţk şi a trupelor care urmau să ia parte la instrucţia tactică.

Aplicaţia de pe poligonul Toţk a fost organizată pentru a demonstra că, în pofida apariţiei armelor nucleare, victoria socialismului în Europa

Occidentală este posibilă!

În următorul război vom elibera Germania, aşa cum în timpul războiului trecut am eliberat Polonia, România, Cehoslovacia, Bulgaria, Ungaria, Germania de Est şi alte ţări! Vom pătrunde cu tancurile, vom instaura o viaţă fericită, aşa ca a noastră. Cu ajutorul exploziilor nucleare vom croi drum tancurilor prin frontul apărării lor! În primul rând Germania Occidentală, după aceea Franţa, Spania şi toate celelalte ţări ale Europei vor păşi pe drumul nostru.

Pe 14 septembrie 1954, Jukov le-a demonstrat tuturor celor care se mai îndoiau cum se poate rupe apărarea Germaniei Occidentale, cum se pot introduce trupele prin epicentru şi cum se poate înainta. Chiar şi până la ocean.

Malenkov şi adepţii săi au fost ridiculizaţi.

14 septembrie 1954 a însemnat începutul sfârşitului lui Malenkov.

14 septembrie 1954 a însemnat începutul unei noi etape a luptei Uniunii Sovietice pentru eliberarea din lanţurile capitalismului a proletarilor exploataţi din Europa şi din întreaga lume.

14 septembrie 1954 a însemnat începutul sfârşitului Uniunii Sovietice.

Momentul-cheie

Experţii occidentali ştiau totul despre Uniunea Sovietică.

În schimb, nu înţelegeau nimic.

Exemplu: de-a lungul deceniilor, Statele Unite au cheltuit sume de-a dreptul colosale pentru a calcula bugetul militar al Uniunii Sovietice. În

acest scop se lucra intens în institutele de ştiinţe, se organizau conferinţe şi tot felul de simpozioane, tovarăşii savanţi scriau articole şi cărţi, susţineau disertaţii, formulau şi argumentau diverse teorii.

> Pentru a determina valoarea reală a cheltuielilor militare ale URSS, centrele ştiinţifice din SUA au cheltuit, după diferitele estimări ale CIA, între 4 şi 10 miliarde de dolari. Acesta a fost cel mai amplu proiect din lume în domeniul ştiinţelor sociale. (*Krasnaia zvezda*, 20-26 august 2008)

Trebuie avut în vedere faptul că în anii 1970 şi 1980 un miliard de dolari însemna mult mai mult decât înseamnă astăzi.

Nu numai americanilor nu le dădeau pace cheltuielile militare ale Uniunii Sovietice. Şi alte ţări încercau să dezlege această enigmă. Sigur că cercetările lor ştiinţifice nu aveau amploarea celor americane, însă au alocat şi ele destul de multe milioane pentru soluţionarea acestei probleme.

În octombrie 1982 a avut loc la Oxford întrunirea ordinară a cugetătorilor. În acea perioadă îmi apăruse cartea despre Armata Sovietică. Lucrarea s-a bucurat de un anumit succes, de aceea am fost invitat să particip la întrunire. Stau, ascult şi casc. Domnii savanţi propuneau tot felul de metode ştiinţifice, dar niciunul nu reuşea să calculeze cheltuielile militare sovietice. Şi atunci am fost invitat să-mi expun opiniile. Mă ridic: cetăţeni lorzi, poftiţi ziarul *Pravda*. Citiţi, totul e scris aici. Nimeni nu ascunde nimic: pentru cheltuielile sale militare, paşnica Uniune Sovietică alocă anual 17 miliarde de ruble.

Ei: aşa ceva nu se poate!

Eu: şi ce importanţă are?

Ei nu puteau înţelege acest lucru. Şi nu l-au înţeles niciodată.

Aveau impresia că dacă Uniunea Sovietică are un buget militar mare înseamnă că are forţe armate puternice, iar dacă are un buget militar modest, şi forţele armate sunt slabe. De aceea se străduiau atât de mult să determine bugetul militar real.

Le explic că Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste este un stat socialist. Acest fapt rezultă şi din numele său.

E rândul lor: şi ce importanţă are?

Le explic pe baza unui exemplu.

Să presupunem că guvernanţii Uniunii Sovietice au luat decizia de a transfera o divizie de infanterie motorizată de la Brest la graniţa chineză. Pe atunci, o divizie de infanterie motorizată număra 10.815 soldaţi şi ofiţeri, 257 de tancuri, 117 maşini de luptă pentru infanterie, 194 de transportoare blindate, 127 de maşini blindate pentru recunoaştere şi patrulare, 2.413 autovehicule, rachete tactice şi antiaeriene, artilerie clasică şi cu reacţie, aruncătoare etc. etc. Dacă într-un tren militar încap 40 de autovehicule, înseamnă că numai pentru transferul maşinilor sunt necesare circa 60 de trenuri. Iar drumul este foarte lung. Un sfert din lungimea ecuatorului.

Vă întreb, domnilor: care este, după părerea domniilor voastre, interesul economic în această afacere al comandantului militar de excepţie, Mareşalul Uniunii Sovietice, de patru ori Erou al Uniunii Sovietice (de patru ori mai mult decât Stalin!), Erou al Muncii Socialiste – Leonid Ilici Brejnev, care conduce această Uniune Sovietică? Ce credeţi, el vrea să câştige de la Armata Sovietică mai mulţi bani pentru transfer sau mai puţini?

Această întrebare i-a pus pe experţi într-o mare încurcătură.

Căile ferate ale Uniunii Sovietice aparţineau poporului, fiind

administrate de ministrul Căilor de Comunicaţii, Eroul Muncii Socialiste, tovarăşul Pavlovski. Toţi miniştrii erau subordonaţi preşedintelui Consiliului de Miniştri, de două ori Erou al Muncii Socialiste, cavaler a nouă ordine Lenin, tovarăşul Tihonov. (Eram conduşi numai şi numai de eroi.) Deasupra guvernului se afla Partidul Comunist în frunte cu un leninist consecvent, tovarăşul Brejnev.

Să presupunem că referenţii şi consilierii i-au sugerat tovarăşului Brejnev să manifeste o anumită reţinere şi să-i ceară Armatei Sovietice numai o rublă pentru transferul diviziei.

În acest caz, şeful guvernului, tovarăşul Tihonov, la indicaţia tovarăşului Brejnev, trebuia să scoată din bugetul de stat rubla respectivă şi să i-o dea ministrului Apărării, Mareşalului Uniunii Sovietice, Erou al Uniunii Sovietice, de două ori Erou al Muncii Socialiste, cavaler a 11 ordine Lenin, tovarăşul Ustinov. Pentru că Ministerul Apărării nu are banii săi proprii – are numai banii pe care îi primeşte de la guvern.

Primind rubla de la guvern, ministrul Apărării îi va plăti ministrului Comunicaţiilor, tovarăşului Pavlovski, iar tovarăşul Pavlovski va înapoia guvernului rubla respectivă în calitate de venit realizat.

Să ne imaginăm acum că tovarăşul Brejnev a decis să obţină din această afacere un câştig mare dintr-odată. Şi să presupunem că referenţii i-au sugerat tovarăşului Brejnev să pretindă de la Armata Sovietică o sută de milioane de ruble pentru transferul diviziei!

În acest caz, guvernul Uniunii Sovietice trebuie să scoată din buzunar o sută de milioane şi să le dea Ministerului Apărării. Să nu uităm: Ministerul Apărării nu are banii săi proprii, are numai banii pe care îi primeşte de la guvern.

Ministerul Apărării va primi cele o sută de milioane de la guvern, îi

va plăti Ministerului Căilor de Comunicaţii, iar ministrul Căilor de Comunicaţii va raporta voios profitul realizat şi-i va pune guvernului în palmă o sută de milioane dintr-un foc!

Întrebare: în ce constă diferenţa dintre o rublă şi o sută de milioane de ruble?

Răspuns: nu există nicio diferenţă.

Şi n-a avut niciun sens plata unei ruble către Ministerul Apărării pentru ca această rublă să se întoarcă în acelaşi buzunar. De aceea nimeni, niciodată, nu a cheltuit niciun ban.

Aici experţii au sărit de pe locurile lor: deci cât costă totuşi acest transfer?

Le-am repetat: nu costă nimic. Treaba este dusă la bun sfârşit, dar nu se poate determina costul ei în bani. Şi nu sunt rulate niciun fel de sume. Există numai ordinul guvernului către Ministerul Comunicaţiilor: puneţi la dispoziţie atâtea vagoane aici şi transferaţi atâţia oameni şi încărcături uite-acolo.

Aşa se întâmplă cu toate. Armata are nevoie de focoase nucleare.

În acest scop trebuie îmbogăţit uraniul.

În acest scop trebuie să funcţioneze centrifugele.

În acest scop este necesară multă energie electrică. Din cauza acestor încărcături, din cauza acestui uraniu obturăm cu baraje cursul unui maiestuos râu siberian. Turnăm milioane de metri cubi de beton în corpul barajelor. Întrebare: ce interes economic are guvernul, să vândă scump sau să le vândă ieftin constructorilor cimentul?

Dacă guvernul vinde tona de ciment cu o rublă, atunci va trebui să scoată din buzunar suma corespunzătoare şi să i-o dea şefului lucrărilor. Acesta va plăti fabricilor de ciment ale statului, care-i vor înapoia

guvernului banii.

Dacă tona de ciment se va vinde cu o sută de ruble, atunci guvernul va fi nevoit să scoată din buzunar o sumă de o sută de ori mai mare, să i-o dea şefului lucrărilor de construcţii, acesta va plăti fabricile de stat furnizoare, care vor înapoia banii în acelaşi buzunar guvernamental.

Acesta este motivul pentru care nu au niciun sens disputele privitoare la bugetul militar al unui stat socialist. Majoritatea operaţiunilor nu puteau fi exprimate în bani, şi nici nu au fost.

Experţii cei înţelepţi au refuzat să înţeleagă această frază.

Atunci le-am explicat încă o dată, pe baza unui exemplu mai accesibil. Să luăm un batalion american. Acesta consumă combustibil, piese de schimb pentru maşini, muniţii. Soldaţii trebuie înarmaţi, îmbrăcaţi, hrăniţi, trataţi, plătiţi. Atât armamentul, cât şi muniţiile, alimentele, combustibilul sunt furnizate de firme particulare, iar preţul este stabilit de piaţă: această firmă este gata să vândă pantalonii militari cu acest preţ, o altă firmă vinde de două ori mai ieftin.

Iată şi o altă situaţie: acelaşi batalion, în ploaie şi lapoviţă, pe un vânt pătrunzător, prin frig şi noroaie, a pregătit timp de o săptămână încheiată apărarea în munţii Coreei de Sud, a săpat şanţuri şi tranşee, a construit adăposturi, a bătut pari şi a împrejmuit locul cu sârmă ghimpată. Sute de oameni au muncit o săptămână întreagă, realizând un volum uriaş de muncă foarte utilă. Cât costă acest lucru?

Nu costă nimic. Valoarea acestei foarte utile munci nu poate fi exprimată în bani, întrucât rezultatele acesteia nu le cumpără nimeni.

În Uniunea Sovietică totul a fost organizat după această schemă. Munca o efectuau structurile de stat în beneficiul structurilor de stat. Acelaşi stat era în acelaşi timp şi vânzător, şi cumpărător. În aceeaşi

persoană.

Nici cu acest exemplu nu am reuşit să-i fac pe experţi să înţeleagă.

Atunci am recurs la cea mai simplă explicaţie. Imaginaţi-vă, zic, cetăţene-sir, că soţia dumneavoastră nu lucrează. Este casnică. Bugetul familiei este constituit numai din banii pe care dumneavoastră îi aduceţi acasă. Într-o bună zi aţi decis să o învăţaţi pe soţia dumneavoastră să conducă maşina. În ce constă interesul dumneavoastră economic: să-i luaţi pentru fiecare oră de condus câte un dolar sau câte o sută de dolari?

Nici cu acest exemplu nu am reuşit să le vâr ceva în cap.

Nu numai experţii britanici şi americani nu înţelegeau esenţa socialismului. Erau şi pe la noi nişte tovarăşi. Un oarecare Iuri Vladimirovici Andropov, general de armată, Erou al Muncii Socialiste, cavaler a patru ordine Lenin, fost preşedinte al KGB, a ocupat postul de secretar general al CC al PCUS. Situaţia noastră economică pe atunci (ca de altfel, întotdeauna), nu se ştie de ce, nu era prea strălucită. Şi atunci tovarăşul Andropov a hotărât să se pună la punct cu problemele economiei. Le-a pus o întrebare tovarăşilor savanţi foarte deştepţi: cât costă în mod real în Uniunea Sovietică o tonă de oţel?

Întrebare foarte grea, întrebare încuietoare.

Un om cu scaun la cap nu s-ar fi apucat să pună o asemenea întrebare. Dar tovarăşul Andropov nu s-a remarcat niciodată prin calităţi intelectuale excepţionale. De aceea a vrut să clarifice problema.

S-a întrunit conferinţa academicienilor şi doctorilor în ştiinţe economice. S-au contrazis, s-au certat, dar soluţia nu au găsit-o.

Pentru că nu există.

Cetăţeanul sovietic nu are nevoie de tona de oţel. În niciun caz nu se va apuca s-o cumpere. Conform dispoziţiilor de livrare prevăzute în

Planul de Stat, întreprinderile de stat primeau de la alte întreprinderi de stat zeci, sute, mii şi milioane de tone de oţel. Este aceeaşi situaţie ca şi în cazul transferului diviziei de infanterie motorizată din punctul A în punctul B.

Se poate calcula câte vagoane şi locomotive sunt necesare, pentru câte zile, câtă energie electrică şi cât combustibil diesel se consumă, dar costul transferului diviziei nu se poate determina.

Costul a ceea ce nu este de vânzare, a ceea ce se mută dintr-un buzunar al guvernului în altul, nu se poate stabili. Se pot calcula doar *cheltuielile* materiale şi *cheltuielile* de efort omenesc: pentru a obţine o tonă de oţel, trebuie să ai o anumită cantitate de minereu, să consumi un anumit număr de tone de cocs, un anumit număr de metri cubi de apă, o anumită cantitate de energie electrică, trebuie să adaugi în masa topită o anumită cantitate de alte metale, trebuie utilizată munca unui anumit număr de oameni, cu o anumită calificare, pentru un anumit număr de ore.

Economia socialistă se numea în mod oficial economia *cheltuielilor*. Exact aşa scria în manualele de economie politică.

Conducătorii noştri, începând cu Lenin, îi îndemnau pe birocraţii de toate nivelele şi rangurile să fie economi. Tovarăşul Stalin îi declara sabotori pe cei care nu economiseau şi-i împuşca. Tovarăşul Hruşciov îi destituia din funcţiile înalte. Tovarăşul Brejnev, la Congresul al XXVI-lea al PCUS citea pe silabe ceea ce-i scriseseră referenţii: *e-co-no-mi-a tre-bu-ie să fie e-co-no-mi-că!*

Înăbuşindu-şi căscatul, sala aplauda mecanic.

Însă economia cheltuielilor nu putea fi economică prin definiţie. În general, o economie a cheltuielilor nu poate fi numită economie.

Iată de ce în competiţia economică într-o societate umană normală, socialismul pierde întotdeauna, pierde în mod obiectiv şi inevitabil.

Iată de ce Uniunea Sovietică a fost de la bun început condamnată la stagnare şi eşec economic.

Iată de ce a fost incapabilă să convieţuiască cu statele normale.

Iată de ce în faţa Uniunii Sovietice, la fel ca în faţa viteazului din poveste, s-au deschis trei drumuri:

– renunţarea la socialism şi revenirea pe drumul normal al dezvoltării;
– pierderea competiţiei economice şi transformarea în colonie de materii prime a ţărilor dezvoltate;
– subminarea cu orice preţ a economiei concurenţilor, mergând până la nimicirea armatelor acestora, ocuparea teritoriilor lor şi stabilirea aceleiaşi ordini ca la noi.

Conducătorii noştri nu au vrut să renunţe la socialism pentru că astfel îşi pierdeau puterea. Rămânea doar speranţa nimicirii duşmanului.

Victoria asupra unei societăţi umane normale, aşa cum am explicat adineaori, nu putea fi economică, ea putea fi numai militară.

De aceea Uniunea Sovietică a construit mai multe submarine atomice decât toate celelalte ţări la un loc.

De aceea Uniunea Sovietică a construit mai multe tancuri decât toate celelalte ţări la un loc.

De aceea Uniunea Sovietică avea mai multe divizii de desant aerian decât toate celelalte ţări la un loc.

De aceea Uniunea Sovietică s-a sufocat singură sub greutatea nemăsurată a armamentului său.

Capitolul 19

1

Pe 25 ianuarie 1955 s-au deschis la Kremlin lucrările Plenarei Comitetului Central al PCUS. Ordinea de zi: „Creşterea producţiei de alimente de origine animală”.

Istoricul din viitor, care nu este călit ca noi în orânduirea sovietică atotbiruitoare, va căsca mâhnit şi va întoarce pagina, neînţelegând mare lucru.

În schimb noi, cei cu pielea roasă şi tăbăcită, ne-am născut şi am crescut în acel sistem. Am asimilat moravurile lui încă din adolescenţă, odată cu prima halbă de bere „Jiguliovskaia”. Cine să ştie cel mai bine ce se ascunde în spatele acestor ordini de zi, dacă nu noi?

Aşadar: în ţară este o lipsă acută de pâine, carne, lapte, unt şi alte alimente. Trebuie mărită urgent producţia. Dar cum?

Problema pâinii a rezolvat-o Hruşciov: să fie arate stepele virgine. S-a obţinut atâta grâu, încât scoaterea întregii cantităţi din stepele acelea era imposibilă. Cantitatea care a fost totuşi scoasă nu avea unde să fie depozitată. În aşteptarea construirii silozurilor au fost nevoiţi să descarce grâul în haltele feroviare de încrucişare, direct pe pământ. Adică în noroi. Adică în ploaie şi ninsoare.

Nu-i nimic! Curând vom face drumuri, vom construi silozuri, vom avea cereale cu nemiluita.

Dar ce facem cu sectorul zootehnic?

Nikita Hruşciov a decis să nu se abată de pe calea stalinistă. Putem să aprovizionăm ţara cu alimente de origine animală. Trebuie doar să dezvoltăm pe scară mai largă întrecerea socialistă! Între brigăzi! Între colhozuri! Între raioane, regiuni şi republici! Fruntaşii din agricultură să fie răsplătiţi cu diplome de merit! Fotografiile celor mai buni brigadieri şi preşedinţi de colhozuri să fie expuse la „Panoul de onoare”! Raioanelor şi regiunilor care vor obţine cele mai bune rezultate să li se înmâneze steaguri roşii de fruntaşi în producţie!

Încă ceva: intelectualitatea creatoare va avea ca sarcină glorificarea în versuri şi în proză a muncii crescătorilor de animale! În filme! În cântece emoţionante! În arta operei şi baletului!

Aceasta este linia generală a măreţului nostru Partid!

Acesta a fost începutul Plenarei CC al PCUS. Partea introductivă. Gimnastica de înviorare.

În intervenţiile principale nu va fi vorba despre diplome de merit şi steaguri roşii de fruntaşi.

Va fi vorba despre faptul că tot poporul sovietic, însufleţit de hotărârile partidului iubit, păşeşte încrezător spre luminosul mâine. Iar aici, mă-nţelegi, s-au găsit unii care propun să ne abatem de la calea leninist-stalinistă! Să dăm pământul poporului! Să desfiinţăm impozitele pe pomii fructiferi, pe vaci şi pe porci! Să le permitem colhoznicilor să deţină câte două vaci, nu numai câte una! Asta nu-i calea noastră, tovarăşi, nu-i a noastră! Cei care propun aşa ceva să fie alungaţi din conducerea superioară!

2

Ordinea de zi a Plenarei din ianuarie 1955 se referea la sectorul zootehnic. În realitate, aceasta a fost Plenara în cadrul căreia Malenkov a fost dat afară din structurile superioare ale puterii.

Decizia preliminară fusese deja adoptată. În timpul pauzelor lucrărilor, prim-locţiitorul şefului guvernului URSS, ministrul Apărării URSS, Mareşalul Uniunii Sovietice Bulganin îi convoca în cabinetul său pe ceilalţi mareşali, câte unul, anunţându-i că la sfârşitul Plenarei Malenkov va fi destituit din funcţia de preşedinte al Consiliului de Miniştri al URSS, iar locul său îl va lua el, Bulganin, eliberând postul de ministru al Apărării URSS, în care va fi numit Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov.

Mareşalii intrau unul câte unul în cabinetul lui Bulganin. Părerile erau împărţite. N-ar fi mai potrivit Vasilievski? Unii erau de acord fără niciun fel de obiecţii, înţelegând că hotărârea fusese deja luată.

În cabinetul lui Bulganin a intrat amiralul Nikolai Gherasimovici Kuzneţov, prim-locţiitorul ministrului Apărării, comandantul-şef al Flotei Maritime Militare.

Kuzneţov şi-a exprimat punctul de vedere astfel: dacă decizia este deja luată, formularea altor propuneri este tardivă. Totuşi, dacă Jukov va fi numit ministru al Apărării, trebuie să i se atragă atenţia că în problemele flotei este dator să ţină cont de opiniile marinarilor, oamenii care se pricep cel mai bine în chestiunile marinăreşti.

Bulganin i-a mulţumit lui Kuzneţov şi i-a permis să se retragă.

Lui Jukov Bulganin i-a transmis: Kuzneţov este împotriva ta.

Jukov nu ierta aşa ceva.

31 ianuarie 1955. Ultima zi a lucrărilor Plenarei CC al PCUS. Ia cuvântul Hruşciov:

> Voi spune câteva cuvinte despre poziţia tovarăşului Malenkov referitoare la problemele politicii noastre în Germania. Acum ştie toată lumea ce linie încerca Beria să impună: el propunea să renunţăm la construirea socialismului în RDG. Trebuie să spun deschis că atunci Malenkov era întru totul de acord cu Beria în această privinţă…
> Acum despre cuvântarea tovarăşului Malenkov la întrunirea cu alegătorii din 12 martie 1954, unde şi-a permis afirmaţia eronată din punct de vedere teoretic şi dăunătoare din punct de vedere politic, cu privire la posibilitatea „pieirii civilizaţiei mondiale” în cazul în care imperialiştii vor declanşa un al treilea război mondial. Cu afirmaţiile sale incorecte referitoare la dispariţia civilizaţiei, tovarăşul Malenkov i-a derutat pe unii tovarăşi…
> Sporirea şi dezvoltarea viitoare a tot ceea ce a acumulat partidul nostru depinde în mare măsură de cine anume se află la conducere şi cum urmează linia trasată de partid, cum traduce în viaţă învăţăturile lui Lenin, marele întemeietor al partidului nostru şi al Statului Sovietic, precum şi ale consecventului său urmaş Stalin.

Hruşciov l-a învinuit pe Malenkov că a deviat de la linia lui Lenin şi a lui Stalin. Malenkov nu s-a dovedit un leninist-stalinist destul de ferm. O asemenea persoană nu putea fi menţinută într-o funcţie înaltă.

Malenkov a fost strivit. După dezvăluiri au urmat concluziile practice. Pe 7 februarie 1955, Malenkov a fost destituit din postul de preşedinte al Consiliului de Miniştri al URSS. El rămânea membru al Prezidiului Comitetului Central, cu funcţia de locţiitor al şefului guvernului. Însă alunecarea începuse.

Preşedinte al Consiliului de Miniştri al URSS a devenit camaradul credincios al lui Hruşciov, Mareşalul Uniunii Sovietice Nikolai Aleksandrovici Bulganin.

Fiind promovat în această funcţie, Bulganin a eliberat postul de ministru al Apărării URSS. Pe 9 februarie 1955, Mareşalul Uniunii Sovietice Gheorghi Konstantinovici Jukov a fost numit ministru al Apărării URSS.

Deci datorită lui Jukov s-au convins toţi cei care mai aveau dubii că victoria în al treilea război mondial este posibilă!

Datorită lui Jukov Malenkov, care şi-a exprimat îndoiala cu privire la justeţea drumului indicat de Lenin şi Stalin, a fost înlăturat de la putere!

Datorită lui Jukov ţara noastră a continuat să meargă pe drumul drept al construirii celei mai echitabile societăţi şi al luptei cu exploatatorii clasei muncitoare din întreaga lume!

4

Aplicaţia tactică organizată şi condusă de Jukov pe poligonul Toţk a avut un succes răsunător şi rezultate excepţionale.

Toţi cei care începuseră să-şi piardă încrederea în victoria proletariatului după un al treilea război mondial au fost învinşi în plan ideologic şi ridiculizaţi.

Toţi cei care au crezut cu sfinţenie în posibilitatea eliberării Europei Occidentale de lanţurile capitalismului prin ruperea frontului cu ajutorul exploziilor nucleare şi prin pătrunderea mulţimilor de tancuri pe teritoriile duşmanilor au obţinut o confirmare solidă a justeţii crezului lor.

Înfrângerea în plan ideologic a permis desăvârşirea înfrângerii celor care se îndoiau şi la nivel administrativ-organizatoric. Malenkov a fost

înlăturat de la conducerea economiei ţării. Imediat după aceea au fost destituiţi toţi cei care l-au susţinut. Importantă era înlăturarea celor mai înverşunaţi şi mai puternici, ceilalţi se vor linişti sau vor da fuga în tabăra învingătorilor.

Instrucţia de pe poligonul Toţk i-a permis lui Hruşciov să-şi consolideze semnificativ poziţia şi să pună în practică cu mai mult curaj măreţele planuri. În manualul stalinist se spune clar că Revoluţia din Octombrie a reprezentat începutul revoluţiei proletare mondiale şi baza dezvoltării acesteia. Chiar aşa – baza!

Era timpul să trecem de la vorbe la fapte! Era timpul să producem automate Kalaşnikov cu milioanele şi zecile de milioane, cartuşe pentru ele – cu miliardele! Şi să le împărţim asiaticilor, africanilor şi tuturor celorlalţi luptători împotriva capitalismului.

Fabricarea unei asemenea cantităţi de arme automate şi cartuşe presupunea o creştere considerabilă a producţiei de oţel special, de cupru şi de plumb.

La rândul ei, creşterea producţiei de oţel special, de cupru şi de plumb presupunea o creştere considerabilă a producţiei de cărbuni, cocs, minereu de fier şi energie electrică. Acest lucru însemna creşterea producţiei de autovehicule, excavatoare şi buldozere. Iar pentru a produce mai multe autovehicule, excavatoare şi buldozere trebuia să crească semnificativ producţia de oţel, cupru şi plumb.

Însă noi nu ne uităm la preţ!

Nu ne oprim la automate! Vom construi tancuri cu zecile de mii. Luptătorii pentru libertate vor primi oricâte au nevoie! Şi mitraliere! Şi tunuri! Şi aruncătoare! Avioane de vânătoare şi bombardiere! Înarmăm China! Coreea de Nord! Indonezia! Pe arabi! Pe negri! Creăm baza

dezvoltării revoluţiei mondiale!

După moartea lui Stalin, ţara putea să o ia pe un alt drum. Vocile conducătorilor s-au împărţit în mod egal. Niciuna dintre părţi nu o putea birui pe cealaltă, nici măcar folosind metode mârşave, precum arestarea bruscă a mareşalului Beria.

Cel care a stricat echilibrul a fost Jukov. El a aruncat o greutate de trei puduri pe unul dintre talerele balanţei, care a dat un avantaj decisiv tuturor celor care nu voiau să se abată de la drumul lui Lenin şi al lui Stalin, de la drumul care ducea spre victoria pe plan internaţional a proletariatului.

Jukov a plătit cu sănătatea şi vieţile a zeci de mii de soldaţi, ofiţeri, civili, dar a reuşit să demonstreze că în al treilea război mondial victoria este posibilă. Important este să ai cel mai performant armament.

Nici după o jumătate de secol noi nu am apreciat aşa cum se cuvine contribuţia personală excepţională a lui Jukov la soluţionarea controversei conducătorilor. Meritul său principal constă în faptul că el nu a permis ca ţara să se abată de pe calea revoluţiei mondiale. Datorită lui, noi am mers pe acest drum încă 40 de ani.

Până ne-am prăbuşit sub greutatea nemăsurată a armamentului acumulat.

5

Aplicaţiile se organizează pentru verificarea, în condiţii cât mai apropiate de cele reale, a tuturor calculelor şi ipotezelor.

Aplicaţia tactică de pe poligonul Toţk a revelat o anumită lipsă de

coerenţă a întregului scenariu viitor de străpungere a apărării. Noi lansăm un atac nuclear asupra poziţiilor inamicului, dar trupele noastre se află prea departe de epicentru. După explozie, până vor ajunge la epicentru, inamicul poate închide breşa şi atunci noi nu vom reuşi să pătrundem pe teritoriile capitaliştilor şi să-i eliberăm pe fraţii noştri care suferă din cauza exploatării. Iar copilaşii flămânzi ai proletarilor îşi întind mânuţele subţirele după o bucăţică de pâine. Cu câtă nerăbdare îi aşteaptă pe eliberatori! Dacă burghezii vor închide rapid breşele cauzate de exploziile nucleare în frontul lor, atunci eliberarea eşuează.

Ce-ar fi dacă, imediat după fiecare explozie, s-ar lansa din elicoptere un desant în epicentru?

Jukov a decis: succesul aplicaţiei trebuie consolidat!

Şi imediat a dat dispoziţie să se înceapă pregătirile pentru un nou balet, anul viitor, după acelaşi scenariu. Numele de cod al instrucţiei era „Ploiţa”. Totul urma să fie la fel ca anul trecut, numai că prin epicentru nu va ataca în mod real un singur corp, vor ataca două! Un atac prin epicentru, cu flancurile învecinate a două corpuri!

Încă ceva: imediat după explozie, la 15-20 de minute, în epicentru va fi lansat din elicoptere un regiment de desant. Soldaţii se vor camufla în tranşee, vor respinge tentativele inamicului de a închide breşa, iar între timp, de pe front se vor apropia grupările de şoc ale corpurilor.

Locul – acelaşi. Ceva mai potrivit decât poligonul Toţk nu există. Peisajul, dacă faci un efort de imaginaţie, seamănă perfect cu Bavaria.

Jukov i-a raportat lui Hruşciov. Acesta a fost de acord. A dat dispoziţie în Cikalov şi Kuibîşev: peste un an repetăm marele concert, pregătiţi-vă.

Prim-secretarul Comitetului Regional al PCUS din Cikalov, tovarăşul

Pavel Nikolaevici Korceaghin a dat imediat ordin să i se ataşeze vagonul personal la primul tren care trece. Până la Kuibîşev nu este mult de mers. Râul Samara izvorăşte nu departe de Cikalov, care înainte se numea Orenburg, şi se îndreaptă direct spre Kuibîşev, care înainte se numea Samara. Magistrala feroviară mergea paralel cu râul Samara când în dreapta, când în stânga acestuia. La jumătatea distanţei se afla blestematul poligon Toţk.

De la gară, tovarăşul Korceaghin s-a dus glonţ la vecinul său, prim-secretarul Comitetului Regional al PCUS din Kuibîşev, tovarăşul Mihail Trofimîci Efremov: ce ne facem?

În cele din urmă au hotărât: Korceaghin i se va adresa primul lui Hruşciov, pentru că argumentele lui sunt mai slabe. Al doilea i se va adresa Efremov, fără să se dea de gol că s-au înţeles.

Korceaghin s-a întors acasă în Cikalov, l-a sunat pe Hruşciov, i-a raportat despre depăşirea planului la producţia industrială, despre succesele în agricultură, despre sporirea conştiinţei comuniste a muncitorilor, ţăranilor şi intelectualităţii muncitoare, a trecut lin la pregătirea militară a trupelor Regiunii Militare Uralul de Sud, care în urma aplicaţiei desfăşurate pe poligonul Toţk s-a îmbunătăţit enorm. Apoi, ca o concluzie, a remarcat cu prudenţă că aplicaţiile ar trebui să înceteze, întrucât au ieşit la iveală anumite momente negative.

— Ce momente?

— Oamenii noştri sunt bănuitori. Le-au spus unii şi alţii să nu mănânce merele, să nu scoată cartofii. Iar omului nostru, când îi intră ceva în cap, nu-i mai scoţi.

— Sunt oameni care cred că varza şi castraveţii din grădini nu se pot mânca?

— Sunt, Nikita Sergheevici, sunt. Ei nu mănâncă legumele, dar le duc la piaţă. Ca să nu iasă în pagubă. Sau le predau la stat. Planul de achiziţii nu l-a desfiinţat nimeni.

— Ce alte momente au mai fost?

— Noi am raportat că am mutat toate vitele din zona periculoasă în locuri sigure. Dar unde-s locurile astea sigure? Sunt câteva sate la cinci kilometri, dar sunt şi la 10 kilometri. Vacile dintr-o sută de gospodării pot fi mutate, dar cum să muţi porcii? Sunt graşi şi au picioarele scurte. Şi ce te faci cu găinile, gâştele, raţele? Pentru că explozia a afectat multe dintre ele, cele care n-au murit sunt bolnave. Chiar şi vacile pe care le-am mutat nu avem cum să le ferim de boală. Ele pasc iarbă. Cum şi cui să-i explici unde este iarbă bună şi unde-i radioactivă? Din această cauză, anumiţi cetăţeni inconştienţi manifestă anumite semne de nemulţumire.

Tovarăşul Hruşciov s-a gândit şi a decis că aplicaţia trebuie să aibă loc. Dacă este să aleagă alt loc, atunci vor fi două poligoane contaminate. Mai bine să se desfăşoare în acelaşi loc. Aceasta a fost decizia pe care i-a comunicat-o lui Korceaghin.

6

A doua zi a sunat prim-secretarul Comitetului Regional al PCUS din Kuibîşev, tovarăşul Mihail Trofimovici Efremov, a raportat despre depăşirea planului la producţia industrială, despre succesele în agricultură, despre sporirea conştiinţei comuniste a muncitorilor, ţăranilor şi intelectualităţii muncitoare, a trecut lin la pregătirea militară a trupelor Regiunii Militare Volga, care în urma aplicaţiei desfăşurate pe

poligonul Toţk s-a îmbunătăţit enorm.

În concluzie şi-a exprimat acordul deplin cu ideea desfăşurării unei instrucţii tactice, identice cu cea precedentă. Foarte bine! Trebuie să învăţăm să-i dăm duşmanului o ripostă! Există nişte momente negative, dar nu le dăm atenţie. Râul Samara se varsă în Volga chiar în zona centrală a Kuibîşevului. Sigur, aduce câţiva izotopi radioactivi în Volga, dar numai câţiva. Vedeţi ce lată şi plină de apă e Volga!

În oraş sunt sute de mii de oameni. Populaţia Kuibîşevului se apropie binişor de un milion. Oraşul este închis pentru orice străini. Pentru că în Kuibîşev sunt concentrate uzine de o putere incredibilă şi strict secrete. În Kuibîşev sunt cele mai importante uzine constructoare de avioane din ţară şi tot aici se dezvoltă şi construcţia de rachete. Pentru construirea avioanelor şi rachetelor sunt necesare metale uşoare cu rezistenţă deosebită. Le producem chiar aici, în Kuibîşev. Poluarea aerului, apelor şi solului a depăşit toate limitele posibile, de aceea încă puţină radiaţie nu are cum să dăuneze prea mult oraşului.

Problema este alta: chiar sub clădirea Comitetului Regional al Partidului Comunist, chiar sub cabinetul prim-secretarului său, se află buncărul strict secret al tovarăşului Stalin. În caz de război, buncărul acesta va fi punctul central de comandă al tovarăşului Hruşciov. Războiul, dacă-l vor declanşa capitaliştii, va fi atomic.

Prim-secretarul Comitetului Regional din Kuibîşev l-a întrebat pe prim-secretarul CC al PCUS dacă este rezonabil ca încă pe timp de pace să poluăm radioactiv zona punctului central de comandă?

Hruşciov a promis să se gândească.

Nu i-a răspuns imediat prim-secretarului Comitetului Regional din Kuibîşev, ci abia după două săptămâni.

În schimb l-a sunat imediat pe Jukov şi i-a ordonat să desfăşoare în alt loc următoarea instrucţie a trupelor cu folosirea armei nucleare.

Jukov a obiectat: alt loc mai bun nu există.

Hruşciov i-a sugerat: poligonul nuclear Semipalatinsk.

Jukov a obiectat şi de această dată: acolo nu am unde să amplasez atâtea trupe.

Hruşciov: desfăşoară activitatea cu mai puţine trupe, desfăşoar-o cu numai două regimente, de elicoptere şi de desant.

Lui Jukov nu i-au mai rămas argumente. A trebuit să mai inventeze unul din mers: dacă o voi desfăşura în alt loc, planificarea şi pregătirea îmi vor lua doi ani.

Hruşciov i-a retezat-o: desfăşoar-o peste doi ani.

7

În iulie 1955 s-a întrunit o nouă Plenară a Comitetului Central.

Până în iulie 1955, făceau parte din Prezidiu numai cei care ocupaseră aceste posturi şi în timpul lui Stalin. Această Plenară este importantă deoarece în prezidiu a fost admis tovarăşul Aleksei Illarionovici Kiricenko. Pentru prima dată după moartea lui Stalin, în Prezidiul CC a intrat o persoană care în timpul vieţii acestuia nu făcuse parte din eşalonul superior al conducătorilor. Tovarăşul Kiricenko a fost în echipa lui Hruşciov încă din perioada dinaintea războiului.

Pe 12 iulie 1955, Plenara a adoptat hotărârea privind convocarea Congresului al XX-lea al PCUS la începutul anului 1956.

Imediat după moartea lui Stalin, Beria şi Malenkov au condamnat

cultul personalităţii lui Stalin, au susţinut alegerea unei noi direcţii de dezvoltare a ţării.

Bulganin şi Hruşciov erau pentru menţinerea cultului lui Stalin şi a socialismului.

Beria a fost înlăturat de la putere şi lichidat. Trebuie să reţinem că el nu a fost înlăturat şi anihilat pentru că era un călău – acolo toţi erau nişte călăi –, ci pentru că propunea să ne abatem de pe drumul socialismului.

Malenkov a fost înlăturat de la conducerea economică.

Ambii au fost acuzaţi de trădarea idealurilor măreţe ale lui Lenin şi Stalin. Acum, când Beria şi Malenkov nu mai constituiau un pericol, ideile lor puteau fi folosite. Nu toate, numai câteva.

Hruşciov a decis să desfiinţeze cultul personalităţii lui Stalin.

Ţara trebuia totuşi condusă spre luminosul mâine pe calea arătată de Troţki, Lenin şi Stalin.

Neabătut.

Personajele

Ivan Stepanovici Konev s-a născut în anul 1897. În Primul Război Mondial a fost subofiţer cu grad inferior. În timpul războiului civil a fost comisar al unui tren blindat, comandant de brigadă, comandant de divizie, şeful statului-major al armatei republicii Orientul Îndepărtat.

După războiul civil a absolvit facultatea specială din cadrul Academiei Militare Frunze. A fost comandant de corp de armată, comandant al Armatei a II-a a Orientului Îndepărtat.

Pe 26 noiembrie 1935 a fost avansat comandant de divizie.

Pe 22 februarie 1938 a fost avansat comandant de corp de armată.

Pe 8 februarie 1939 – comandant de armată de rangul al 2-lea.

În anul 1940, Stalin a efectuat reatestarea întregului corp superior de comandă şi a introdus grade militare noi, care nu aveau nicio legătură cu vechile grade. Comandantul de corp de armată Jukov a devenit general de armată, iar comandantul de armată de rangul al 2-lea Konev a devenit general-locotenent.

La începutul anului 1941, Konev a fost numit în funcţia de comandant al trupelor Regiunii Militare Caucazul de Nord. În mai 1941, la ordinul lui Stalin, a desfăşurat în secret în regiunea militară Armata a XIX-a, pe care a condus-o el însuşi.

Pe 13 iunie 1941, Armata a XIX-a, ca şi o serie de alte armate, a început înaintarea spre raioanele vestice ale ţării. Războiul a surprins Armata a XIX-a în trenuri militare. Toate planurile lui Stalin au fost date peste cap. Eşaloanele Armatei a XIX-a, din care câteva unităţi fuseseră deja descărcate, au fost de urgenţă desfăşurate în Bielorusia, unde au fost înconjurate şi nimicite forţele principale ale Frontului de Vest.

Pe 11 septembrie 1941, Konev a fost numit comandant al Frontului de Vest, iar pe 12 septembrie a fost avansat la gradul de general-colonel.

Pe 2 octombrie 1941, trupele germane au atacat flancurile Frontului de Vest. Pe 7 octombrie, grupările lor de şoc s-au reunit în apropiere de Viazma, încercuind principalele forţe ale Frontului de Vest. În încercuire au nimerit patru armate sovietice: a XIX-a, a XX-a, a XXIV-a, a XXXII-a. Erau compuse din 19 divizii de puşcaşi şi 4 brigăzi de tancuri. Surse diferite vehiculează informaţii diferite privind numărul soldaţilor şi comandanţilor din Armata Roşie luaţi prizonieri. În orice caz, peste 600.000.

Drumul spre Moscova era liber.

Nemţii au comis o greşeală fatală. Goebbels a vorbit la radio despre această victorie grandioasă. Conducerea sovietică a aflat din emisiunea radioului german despre primejdia de moarte care ameninţa Moscova. S-au făcut eforturi cu adevărat incredibile pentru transferul oricăror rezerve pe direcţia Moscovei. Pentru apărarea Moscovei au fost aruncate în luptă şcolile militare şi unităţi ale armatei neregulate de voluntari, compuse din oameni în vârstă, neinstruiţi şi inapţi pentru serviciul militar.

Pe 16 octombrie, Moscova a fost cuprinsă de panică, de jafuri şi tâlhării.

Comandantului Frontului de Vest, generalului-colonel Konev i-a fost retrasă comanda. Îl aştepta soarta generalului de armată Pavlov, care a comandat Frontul de Vest în primele zile ale războiului.

Există câteva versiuni ale felului în care a reuşit să scape Konev de arest şi execuţie. După unii, Jukov a fost cel care a intervenit în favoarea lui Konev. După alţii – Beria.

Generalul-colonel Konev a fost numit locţiitor al comandantului Frontului de Vest. A doua zi, pe 17 octombrie 1941, pentru apărarea Moscovei, de pe direcţia nord-vest a Frontului de Vest a fost desprins frontul Kalinin, la comanda căruia a fost numit Konev.

În bătălia de la Rjev, trupele lui Konev au suferit pierderi uriaşe, fără a obţine vreun succes.

În august 1942, Konev este numit comandant al Frontului de Vest. Trupele sale au suferit pierderi fără precedent în operaţiuni ofensive de mari proporţii, înăbuşite în propriul lor sânge.

Pe 27 februarie 1943, Stalin l-a destituit pe Konev din funcţia de comandant al Frontului de Vest pentru că „nu şi-a îndeplinit îndatoririle”.

Înlăturându-l de la conducerea Frontului de Vest, Stalin l-a numit pe Konev comandant al Frontului de Nord-Vest. La scurt timp eşuează operaţiunea ofensivă a frontului. Stalin îl destituie din nou pe Konev, numindu-l comandant al Regiunii Militare a Stepei. Numele induce în eroare. În realitate, Regiunea Militară a Stepei reprezenta cea mai puternică rezervă strategică ce a existat vreodată în istoria războaielor. Regiunea Militară a Stepei era situată în spatele a două fronturi sovietice care apărau proeminenţa Kursk.

Pe 9 iulie 1943, la ora 24.00, Regiunii Militare a Stepei i-a fost schimbat numele în Frontul Stepei, iar pe 17 iulie a fost introdus în luptă.

Pe 26 august 1943, pentru că s-a distins în bătălia de la Kursk, Stalin îl avansează pe Konev la gradul de general de armată. Între timp, frontul a ajuns la Nipru, pe care l-a forţat din mers. În octombrie, Frontul Stepei şi-a schimbat numele din nou, devenind Frontul al 2-lea Ucrainean.

Pe 20 februarie 1944, pentru că s-a evidenţiat în operaţiunea Korsun-Şevcenko, Konev primeşte steaua cu briliante de Mareşal al Uniunii Sovietice.

Pe 26 martie 1944, trupele Frontului al 2-lea Ucrainean, desfăşurând ofensiva, au ajuns primele la frontiera de vest a Uniunii Sovietice şi au pătruns pe teritoriul României. În ziua aceea, la Moscova, din ordinul lui Stalin, trupele Frontului al 2-lea Ucrainean au fost salutate cu 24 de salve de artilerie din 324 de tunuri.

În mai 1944, Stalin îl trimite pe Konev pe direcţia principală a războiului, numindu-l comandant al Frontului 1 Ucrainean. În iulie şi august 1944, trupele frontului pătrund pe teritoriul Poloniei, forţează Vistula şi ocupă capul de pod de la Sandomir.

În ianuarie 1945, trupele frontului 1 Ucrainean, în colaborare cu

trupele Frontului 1 Bielorus pătrund pe teritoriul Germaniei. În aprilie, cele două fronturi desfăşoară operaţiunea Berlin, după care Frontul 1 Ucrainean iniţiază un atac vijelios asupra oraşului Praga.

Konev era un om de treabă. Odată, mareşalul principal de aviaţie Golovanov l-a întrebat: Vania, de ce-i ciomăgeşti pe generalii tăi?

Konev i-a răspuns că dacă plesneşti peste bot un general, el o să înţeleagă unde a greşit şi o să se corecteze. Dacă-l dai pe mâna tribunalului, o să-l împuşte.

N-ai cum să nu fii de acord, este chiar foarte logic. Mai bine să-i umfli botul generalului. Pe la noi practicau mulţi chestia asta. Mareşalul Uniunii Sovietice Andrei Nikolaevici Eremenko era foarte iute la mânie. Mareşalul Uniunii Sovietice Moskalenko nu se lăsa mai prejos.

În schimb, Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov nu era ca ei. Lui Jukov îi plăcea mai mult să împuşte.

După război, Konev este comandant-şef al Grupului Central de Trupe din Austria, apoi – locţiitorul ministrului Forţelor Armate, comandant-şef al trupelor terestre.

În anul 1951, Stalin l-a destituit pe Mareşalul Konev din funcţiile sale înalte şi l-a trimis să comande Regiunea Militară Subcarpatică.

După moartea lui Stalin şi arestarea lui Beria, Konev a fost numit preşedinte al instanţei speciale de judecată, care l-a condamnat pe Beria la moarte.

În septembrie 1954, pe poligonul Toţk a acţionat Corpul 128 Puşcaşi întărit cu o divizie de artilerie, cu o brigadă de artilerie şi o brigadă de geniu, susţinut de acţiunile a trei divizii de aviaţie.

În realitate, acţiunile corpului au fost coordonate de punctul de comandă al Armatei a XXV-a, instalat pentru perioada instrucţiei, cu un

centru de transmisiuni.

Acţiunile Armatei a XXV-a au fost coordonate în realitate de punctul de comandă al frontului „esticilor” cu un centru de transmisiuni. Comandantul frontului „esticilor” era Mareşalul Uniunii Sovietice Konev cu un grup de generali din comandamentul şi statul-major al Regiunii Militare Subcarpatice.

Konev, ca şi Jukov, coordonatorul instrucţiei, i-a făcut un mare serviciu lui Hruşciov. Prin activităţile desfăşurate, ei au demonstrat tuturor celor care se îndoiau: priviţi, noi comandăm frontul aşa cum l-am comandat în război. Numai că acum avem o asemenea forţă în mâinile noastre, încât nu ne mai temem de niciun duşman.

După instrucţia tactică, Mareşalul Uniunii Sovietice Konev şi grupul generalilor care au lucrat cu el s-au întors la îndeplinirea sarcinilor de serviciu în Regiunea Militară Subcarpatică.

Pentru toţi cei care ştiau cum stau lucrurile în Armata Sovietică, era clar: Konev nu mai avea mult de stat în exilul din Subcarpaţi. Urma saltul spre funcţiile înalte.

La fel şi pentru cei care erau alături de el.

Generalul-locotenent Hadji-Umar Djiorovici Mamsurov s-a născut pe 15 septembrie 1903. Originar din Osetia. În vara anului 1918, la vârsta de 14 ani, a intrat voluntar în Armata Roşie, a făcut parte din detaşamentul Sovietului Deputaţilor din Vladikavkaz, din sotnia roşie de vânători de munte a Armatei a XI-a, din grupul operativ al Comisiei Extraordinare (CEKA) din Tersk.

După războiul civil ocupă diferite funcţii de comandă în cavaleria Armatei Roşii.

În anul 1935 a absolvit pregătirea specială. În perioada respectivă, cei care îndeplineau funcţii de stat secrete erau de două categorii: delegaţi secreţi şi colaboratori secreţi. Mamsurov a fost numit delegat secret al secţiei Speciale „A” din cadrul Departamentului de Informaţii al Marelui Stat-Major al Armatei Roşii. Pseudonimul său de agent era Xanti.

Secţia Specială „A” se ocupa cu eliminarea fizică a celor care puneau piedici construcţiei comunismului în lumea întreagă.

În august 1936, Xanti a fost numit consilier (de fapt, comandant) al Corpului 14 al armatei republicane spaniole. Corpul abia urma să fie constituit. Acesta a fost primul corp de diversionişti din lume. Mamsurov a fost cel care l-a creat şi l-a condus cu succes.

Pentru organizarea şi desfăşurarea puternicului atac-surpriză cu grupuri de diversionişti, simultan asupra aerodromurilor aviaţiei italiene şi germane, maiorul Mamsurov a fost avansat la gradul de colonel (în Armata Roşie, gradul de locotenent-colonel a fost introdus mai târziu), a fost distins cu Ordinul Lenin, care, din momentul instituirii, era considerat în mod oficial cea mai înaltă distincţie a Uniunii Sovietice, iar în acea perioadă era deosebit de apreciată.

E. Hemingway îl cunoştea personal pe macedoneanul Xanti, pe care l-a folosit ca prototip pentru unul dintre eroii romanului *Pentru cine bat clopotele*, fără a bănui că este maior în serviciul sovietic de spionaj militar.

În perioada 1938-1941, colonelul Mamsurov este şeful Secţiei „A” (din 1940 – Secţia a 5-a) a Departamentului de Informaţii al Marelui Stat-Major al Armatei Roşii.

În mai 1941, în Bielorusia au fost trimise numeroase grupe de diversionişti-internaţionalişti: nemţi, polonezi, francezi, spanioli.

Mamsurov, fiind în fruntea unui grup operativ al Marelui Stat-Major, se afla în apropiere de Brest şi Baranovici. El trebuia să organizeze şi să supravegheze transferul grupelor de diversionişti în spatele frontului german.

Hitler i-a încurcat planurile. Mamsurov se putea baza pe diversioniştii-internaţionalişti în cazul în care Armata Roşie ar fi înaintat victorioasă. Însă în contextul dezorganizării generale, al panicii şi dezertărilor, credibilitatea mercenarilor era pusă la îndoială. De aceea s-a renunţat la transferul lor.

Pe 4 iulie 1941, din ordinul lui Stalin, colonelul Mamsurov a participat personal la arestarea comandantului trupelor Frontului de Vest, generalului de armată D.G. Pavlov căruia i-au aruncat în spate întreaga vină a dezastrului şi pe care, conform unui ordin de la Kremlin, l-au calomniat şi l-au împuşcat.

Pe 10 iulie 1941, Mamsurov este numit şef al secţiei de spionaj a statului-major al Comandamentului Principal al Frontului de Vest. În august este numit şef al grupei operative speciale a Departamentului de Informaţii al Marelui Stat-Major, care se ocupa cu plasarea grupurilor de spioni şi diversionişti în spatele frontului inamicului (de data aceasta cetăţeni sovietici, nu internaţionalişti), precum şi cu organizarea mişcării de partizani pe fronturile de vest, nord-vest şi Leningrad.

La cererea sa, în ianuarie 1942, colonelul Mamsurov a fost trimis pe front, unde a comandat o divizie de cavalerie, a fost locţiitor al comandantului Corpului 7 Cavalerie. Din august 1942 este şeful statului-major de sud al mişcării de partizani.

Din noiembrie 1942 este şeful secţiei operative (planificarea acţiunilor militare) al statului-major central al mişcării de partizani.

Pe 13 noiembrie 1943 este avansat general-maior şi promovat în funcţia de locţiitor al şefului Direcţiei a 2-a a Departamentului principal de Informaţii.

În acelaşi an, la cererea sa, revine pe front, primind comanda Diviziei 2 Cavalerie de Gardă Krîmskaia, distinsă cu Ordinul Lenin, de două ori cu Steagul Roşu şi Ordinul Bogdan Hmelniţki. Pentru desfăşurarea cu succes a unei serii de incursiuni îndrăzneţe în spatele frontului inamicului, a fost distins cu titlul de Erou al Uniunii Sovietice. La Parada Victoriei a comandat un batalion al regimentului mixt al Frontului 1 Ucrainean.

După război, generalul-maior Mamsurov a absolvit Academia Marelui Stat-Major şi a fost numit comandant al Diviziei 27 Mecanizată din structura Armatei a XXXVIII-a a Regiunii Militare Subcarpatice, apoi a fost comandant al Corpului 27 Puşcaşi din Armata a XIII-a a aceleiaşi regiuni militare.

Pe 3 august 1953, Mamsurov a fost avansat la gradul de general-locotenent. În septembrie 1954, în cadrul instrucţiei de pe poligonul Toţk, generalul-locotenent Mamsurov a îndeplinit sarcinile şefului serviciului de spionaj al frontului „esticilor”.

În anul 1955 este numit comandant al Armatei a XXXVIII-a a Regiunii Militare Subcarpatice.

Capitolul 20

1

Instrucţiile de pe poligonul Toţk au avut o serie de consecinţe nu numai pentru Uniunea Sovietică. După exact şapte luni, pe 14 mai 1955, a fost semnat Tratatul de la Varşovia. A fost semnat de Uniunea Sovietică, Polonia, RDG, Cehoslovacia, Ungaria, România, Bulgaria şi Albania.

Burghezii îşi înfiinţaseră în 1949 blocul agresiv NATO, iar noi ne-am creat o alianţă de apărare abia în 1955. Aceasta este dovada intenţiilor noastre paşnice.

Dar asta nu e tot: după încheierea tratatului, conducătorii noştri au anunţat imediat că sunt gata să desfiinţeze Pactul de la Varşovia dacă burghezii vor desfiinţa NATO. Încă o dovadă a firii noastre paşnice: noi suntem gata să desfiinţăm alianţa noastră militară, dar blestemaţii de burghezi nu sunt de acord să facă şi ei acest pas. Care dintre noi este agresorul?

Crearea Tratatului de la Varşovia se explică prin faptul că în perioada respectivă Germania de Vest a intrat în NATO, iar noi am replicat…

Dar să nu ne îndepărtăm de subiect: de ce a durat atât?

Este foarte bizar: înfiinţăm propria noastră alianţă de apărare ca

răspuns la integrarea în NATO a încă unui stat. Deşi logic ar fi fost să înfiinţăm propria noastră alianţă de apărare ca răspuns la crearea NATO în 1949, şi nu la extinderea NATO.

Care era problema?

Problema era că nici în 1949, nici mai târziu, tovarăşul Stalin nu avea nicio nevoie de Pactul de la Varşovia.

Voi explica pe baza exemplului Poloniei, în capitala căreia a fost semnat tratatul.

2

Pe 13 iunie 1939, comisariatele militare raionale şi regionale au primit indicaţia să readucă sub steagurile Armatei Roşii rezerviştii de naţionalitate finlandeză şi să-i trimită pe toţi în Regiunea Militară Leningrad.

Pe 23 august 1939, Stalin şi Hitler, cu mâinile lui Molotov şi Ribbentrop, au împărţit Polonia. Pe 1 septembrie, Germania a atacat Polonia, asumându-şi responsabilitatea declanşării celui de-al Doilea Război Mondial. Pe 17 septembrie, unităţi ale Armatei Roşii au intrat pe teritoriul Poloniei.

Pe 11 noiembrie 1939, comisarul poporului pentru Apărare, Mareşalul Uniunii Sovietice Voroşilov a semnat ordinul de constituire în cadrul Armatei Roşii a Diviziei 106 Puşcaşi. O divizie ca toate diviziile. Încă una. Dar de fapt nu prea semăna cu toate celelalte. Era compusă din finlandezi şi kareli, care încă din iunie au început să fie convocaţi în Armata Roşie şi concentraţi în împrejurimile Leningradului. Corpul de

comandă al noii Divizii 106 a fost completat şi cu ofiţeri ruşi, nu numai cu finlandezi şi kareli, din cauza numărului insuficient de comandanţi de aceste naţionalităţi.

Pe 23 noiembrie 1939, pe structura Diviziei 106 Puşcaşi a început constituirea unui corp de armată finlandez. În funcţia de comandant al corpului a fost numit un comandant de divizie din Armata Roşie, Aksel Moiseevici Anttila. Comisar al corpului – comisarul de brigadă Filipp Ivanovici Egorov. Şef al statului-major – comandantul de brigadă Fiodor Nikolaevici Romanov.

Acest corp de armată trebuia să devină nucleul armatei RDF – Republicii Democrate Finlandeze.

Încă nu exista o republică cu acest nume, dar tovarăşul Stalin îi pregătise deja guvernul, organele de represiune şi forţele armate.

Tovarăşul Stalin l-a numit pe secretarul Comitetului Executiv al Cominternului, tovarăşul Otto Vilhelmovici Kuusinen în funcţiile de şef al guvernului RDF şi ministru al Afacerilor Externe.

Postul de ministru al Afacerilor Interne a fost ocupat de tovarăşul Tuure Lehen.

În anii 1925-1926, tovarăşul Lehen, sub pseudonimul Langer, a activat ilegal în Germania, a pregătit revolta proletariatului nu numai în Germania, ci şi în Cehoslovacia şi în Austria.

În anul 1927, tovarăşul Lehen a fost numit director al Şcolii Centrale Politico-Militare a Internaţionalei Comuniste. Şcoala pregătea diversionişti din multe ţări ale lumii. Orientarea principală a pregătirii era acapararea puterii prin forţă în cazul apariţiei unui context favorabil.

În timpul războiului civil din Spania, tovarăşul Lehen a ocupat funcţia de şef al statului-major al unei brigăzi internaţionale, a luptat în

cadrul unui corp de diversionişti comandat de un oarecare Xanti, adică de un colonel al serviciului sovietic de spionaj militar, Hadji-Umar Djiorovici Mamsurov. L-am mai întâlnit în această naraţiune, pe poligonul Toţk, unde în cursul instrucţiei a îndeplinit sarcinile şefului serviciului de spionaj al frontului „esticilor”.

În anul 1939, tovarăşul Stalin l-a numit pe redutabilul spion şi diversionist sovietic, tovarăşul Lehen, pe postul de ministru al Afacerilor Interne ale Republicii Democrate Finlanda.

Ministru al Apărării şi comandant al Corpului 1 de armată al RDF a devenit generalul-locotenent al Armatei Populare a Finlandei (în acelaşi timp comandantul unei divizii a Armatei Roşii), Aksel Moiseevici Anttila.

Cu ce să-i gătească pe militarii armatei RDF?

Asta nu era o problemă. Armata Roşie a pus mâna pe o pradă bogată în Polonia. Inclusiv pe depozitele de mobilizare ale Armatei Poloniei. Militarii RDF au fost echipaţi cu mantale poloneze, de pe care au fost descusute însemnele gradelor, înlocuindu-le cu altele, născocite pe loc.

Nici nu a terminat bine tovarăşul Stalin de constituit în secret guvernul Republicii Democrate Finlandeze, în frunte cu tovarăşii Kuusinen, Lehen şi Anttila, abia a încheiat tovarăşul Voroşilov formarea corpului de armată pentru eliberarea Finlandei, că imediat, ca la comandă, de pe teritoriul finlandez a venit în zbor un proiectil şi a explodat pe pământul nostru!

— Aha, din ăştia-mi sunteţi! a spus tovarăşul Stalin. V-aţi hotărât să atacaţi Uniunea Sovietică? Atunci primiţi lovitura de răspuns!

Imediat s-a comunicat că popoarele Finlandei s-au răzvrătit, că şi-au constituit guvern şi armată proprii, că luptă pentru eliberarea Finlandei

de sub jugul capitaliştilor.

Şeful guvernului RDF, tovarăşul Kuusinen a cerut ajutor guvernului Uniunii Sovietice. A fost semnat un tratat de asistenţă mutuală. Cu această ocazie, şeful guvernului Republicii Democrate Finlanda, uitând că nu se află acolo în calitate de funcţionar nomenclaturist al Comitetului Central al PCU(b), ci de şef al guvernului unui stat liber şi suveran, a semnat pactul cu litere din alfabetul rus.

Armata Roşie i-a întins prieteneşte mâna poporului răzvrătit al Finlandei…

În Finlanda au intervenit nişte piedici. Eliberarea a eşuat.

Totuşi, ar fi interesant de aflat ce făceau eroii acestei povestiri pe 22 iunie 1941.

Fostul ministru al Apărării RDF, generalul-maior Anttila a ajuns locţiitor al comandantului Corpului 34 Puşcaşi al Armatei a XIX-a.

Acesta a fost cel mai puternic corp de puşcaşi al Armatei Roşii – 5 divizii, din care una de vânători de munte. Comandantul corpului era generalul-locotenent R.P. Hmelniţki – general cu misiuni speciale la dispoziţia Mareşalului Uniunii Sovietice Voroşilov. Corpul din structura Armatei a XIX-a înainta în secret pe cea mai convenabilă direcţie a viitorului război de eliberare – direcţia românească. Comandantul Armatei a X-a era generalul-locotenent I.S. Konev.

În mai 1941, fostul ministru al Afacerilor Interne ale RDF, tovarăşul Tuure Lehen a condus o reţea de diversionişti şi spioni a NKVD în Karelia şi la Marea Baltică.

În anul 1940, fostul şef al guvernului şi ministru al Afacerilor Externe ale RDF, tovarăşul Otto Kuusinen, a fost numit locţiitor al preşedintelui Sovietului Suprem al URSS, iar în februarie 1941 a primit

titlul de membru al CC al PCU(b). Pe 16 octombrie 1952, el a devenit membru al Prezidiului CC al PCUS. Kuusinen a murit la postul său de luptă la vârsta de 82 de ani.

Dar ce legătură au toate acestea cu Tratatul de la Varşovia, încheiat pe 14 mai 1955?

O legătură cât se poate de directă.

3

În primăvara anului 1940, floarea ofiţerimii poloneze a fost executată. Cel care a coordonat execuţia a fost comisarul de rangul 3 al Securităţii Statului, Ivan Aleksandrovici Serov.

În ultimii ani au apărut în Rusia câteva articole şi chiar cărţi din care transpare timid o îndoială: oare această crimă chiar a fost comisă de bravii noştri cekişti? Sunt atât de buni şi de blânzi! Poate că de fapt au fost nemţii?

Vom risipi aceste îndoieli.

Pe 22 mai 2008, Procuratura Militară Generală a Rusiei a refuzat să predea Poloniei dosarele executării în masă a ofiţerilor polonezi. Cauza refuzului: cele mai multe volume poartă ştampila „secret” sau „strict secret”. Din 187 de volume ale dosarului, părţii poloneze i-au fost predate 67 de volume, întrucât celelalte „conţin secrete de stat”.

Pe 26 ianuarie 2011, Tribunalul Suprem al Rusiei a declarat legală secretizarea materialelor dosarului.

Asta e tot. Nu mai există motive de controverse.

Să ne gândim: de ce au fost secretizate documentele? Al cui secret îl

protejează Tribunalul Suprem al Rusiei, întocmai ca un câine de pază? Urmele căror nelegiuiri le ascunde Procuratura Militară Generală?

Dacă hitleriştii au fost cei care au comis crimele, atunci toate aceste dosare trebuiau duse la Nürnberg şi răsturnate pe masa tribunalului internaţional în 1946. Nu se ştie de ce nu au dus acolo dosarele. Nu se ştie de ce au fost secretizate încă din aprilie 1940.

Dacă hitleriştii au fost cei care au comis crimele, ce motiv ar fi avut Uniunea Sovietică atunci, iar Rusia acum să ascundă urmele crimelor naziştilor? Ce interes personal ar avea procurorul militar general şi preşedintele Tribunalului Suprem al Rusiei?

Să trecem în tabăra celor care aruncă în cârca hitleriştilor vina pentru crimă. Să vedem ce-o să iasă din asta.

Aşadar, monstruoasa crimă de război a fost comisă de nazişti. Procurorul militar general şi preşedintele Tribunalului Suprem al Federaţiei Ruse ascund documentele care-i incriminează pe călăii hitlerişti, obstrucţionând în felul acesta justiţia. De aici rezultă că procurorul militar general şi preşedintele Tribunalului Suprem al Federaţiei Ruse sunt duşmanii Patriei noastre, complici ai călăilor hitlerişti.

Imediat după război, lacheii hitleriştilor erau spânzuraţi public în pieţele oraşelor sovietice.

Dacă judecătorii şi procurorii ruşi ascund urmele crimelor SS, înseamnă că toţi sunt complici ai naziştilor, înseamnă că pe toţi trebuie să-i ajungă pedeapsa aspră a celor mai drepte legi ale noastre. De ce menţine Rusia trădătorii de patrie şi lacheii hitlerişti în Tribunalul Suprem şi în procuratura militară generală?

Eu nu insist ca întregul personal al Tribunalului Suprem şi al

Procuraturii Generale să fie condamnat la închisoare fără drept de corespondenţă. După părerea mea ar fi suficientă deportarea pe viaţă la Solikamsk.

Să lăsăm gluma deoparte: documentele referitoare la împuşcarea ofiţerilor polonezi au fost secretizate de conducerea Uniunii Sovietice şi vor rămâne secrete şi strict secrete din ordinul conducerii Rusiei.

Aceasta înseamnă recunoaşterea vinovăţiei.

Ne-am îndepărtat de subiect. Prin urmare, în primăvara anului 1940, poliţia secretă sovietică a nimicit floarea ofiţerimii poloneze.

Pe 2 noiembrie 1940, tovarăşul Stalin i-a dat dispoziţie tovarăşului Beria să înceapă pregătirile pentru constituirea unei divizii poloneze pe teritoriul Uniunii Sovietice, având ca efectiv soldaţi polonezi prizonieri şi ofiţerii rămaşi în viaţă.

În noiembrie 1939, în cadrul Armatei Roşii a fost creată o divizie finlandeză care ulterior a fost transformată în corp de armată. Divizia a fost creată în vederea eliberării Finlandei.

Nu mă dumiresc deloc, ce nevoie avea tovarăşul Stalin de o divizie poloneză în Armata Roşie? Împotriva cui să lupte? Stalin şi Hitler şi-au împărţit Polonia. Hitler era un prieten de nădejde, deci tovarăşul Stalin nu aştepta un atac din partea Germaniei. De ce-i trebuia o divizie poloneză?

4

Pregătirile pentru înfiinţarea diviziei poloneze au început imediat. Important era să fie verificată loialitatea tuturor şi, pentru moment, să nu

se ia nicio decizie oficială.

Mulţi soldaţi polonezi şi ofiţeri rămaşi în viaţă considerau că Hitler şi Stalin sunt vinovaţi în egală măsură de împărţirea Poloniei. Aceştia trebuiau identificaţi pentru a nu fi primiţi în rândurile unităţilor poloneze constituite pe teritoriul sovietic.

Alţii considerau că dacă Hitler a atacat primul, înseamnă că el este principalul vinovat, prin urmare, trebuie să luptăm împotriva lui Hitler. Nu contează cu cine ne aliem. Chiar şi cu diavolul.

Cei care gândeau astfel trebuiau identificaţi şi ţinuţi sub observaţie până la momentul potrivit.

Momentul potrivit a apărut la începutul lunii iunie 1941.

Decizia strict secretă referitoare la crearea diviziei poloneze a fost luată pe 4 iunie 1941. Divizia a primit număr şi un nume: Divizia 238 Puşcaşi a Armatei Roşii. Data la care trebuia să fie gata – 1 iulie 1941.

După număr şi nume, divizia poloneză nu se deosebea deloc de diviziile sovietice. În documente era trecută d.p. 238. Atât. Orice spion care ar fi pus mâna pe documentul referitor la constituirea încă unei divizii sovietice ar fi căscat plictisit: nimic nou.

Însă noutatea consta în faptul că înfiinţarea diviziei poloneze însemna încălcarea tratatului „de prietenie şi frontieră” cu Germania.

Noutatea consta în faptul că pe 2 noiembrie 1940, adică înainte de călătoria la Berlin a tovarăşului Molotov, tovarăşul Stalin luase deja decizia fermă de a încălca tratatul cu Hitler şi de a ataca Germania. Divizia poloneză nu-i era necesară pentru altceva.

Mai mult. Propaganda sovietică a tot repetat timp de decenii că înainte de război, paşnicul tovarăş Stalin era chinuit de grija de a nu-i da lui Hitler pretext să ne atace.

Înfiinţarea unor unităţi poloneze în cadrul Armatei Roşii nu constituie numai un pretext pentru Hitler, ci şi un motiv de a ataca, pentru a preveni un eventual atac sovietic.

Atacul se cocea. Faptul că divizia poloneză trebuia să fie gata pe 1 iulie spune ceva. Eram convins că Stalin pregătea un atac asupra Germaniei pe 6 iulie 1941. În ultimii ani, după publicarea lucrărilor altor cercetători, în special ale lui Mark Solonin şi Vladimir Beşanov, convingerea mea s-a clătinat puţin.

În direcţia micşorării acestui termen.

5

Pe 22 iunie 1941, Hitler i-a stricat planurile lui Stalin.

Toate au fost date peste cap. Stalin a trebuit să ceară ajutor de la SUA şi Marea Britanie. În schimb, a fost nevoit să recunoască guvernul polonez de la Londra.

Acest lucru a atras noi dificultăţi. În urma recunoaşterii guvernului aflat în exil la Londra, în unităţile poloneze formate trebuiau primiţi orice soldaţi polonezi prizonieri şi ofiţeri supravieţuitori, nu numai cei pe care i-au selectat tovarăşii sovietici din NKVD.

A fost luată decizia constituirii unui corp de armată polonez compus din două divizii (câte 10.000 de militari în fiecare) şi a unui regiment de rezervă (5.000 de militari), cu statul-major al corpului şi regimentul de rezervă în staţia Buzuluk, o divizie – în poligonul Toţk, cealaltă – în poligonul Tatişcevo.

Mi se pare că sună oarecum familiar: staţia Buzuluk, poligonul

Toţk… Am mai întâlnit undeva aceste nume. Ah, da! Acum mi-am amintit.

Este interesant de precizat faptul că din partea Marelui Stat-Major al Armatei Roşii, constituirea unităţilor poloneze a fost coordonată de generalul-maior de trupe de tancuri Aleksei Pavlovici Panfilov. El s-a prezentat comandanţilor polonezi ca fiind delegat din partea Marelui Stat-Major al RKKA pentru constituirea unităţilor poloneze. Acesta era adevărul. Dar incomplet. Generalul-maior de trupe de tancuri Panfilov mai era şi locţiitor al şefului Departamentului de Informaţii al Marelui Stat-Major al RKKA, iar din octombrie 1941 – şef al acestei glorioase cohorte de luptători pe frontul secret.

Partea poloneză insista pe constituirea unei armate puternice. Tovarăşul Stalin se împotrivea din răsputeri.

În toamna anului 1941, Uniunea Sovietică se afla pe marginea prăpastiei. După înfrângerea Frontului de Vest, la comanda căruia se afla generalul-colonel Konev, armata germană a început să înainteze spre Moscova. Pe 16 octombrie, în capitala Patriei noastre s-a declanşat o panică fără precedent, urmată de jefuirea magazinelor, a instituţiilor de stat şi a locuinţelor particulare, incendii, crime şi tot felul de excese ale mulţimii, arderea documentelor şi fuga şefilor de diferite ranguri. Deasupra Moscovei pluteau nori negri de fum de la documentele arse şi plana ameninţarea reală a ocupaţiei. În acest timp, soldaţii polonezi prizonieri, ofiţerii şi generalii care au supravieţuit, ardeau de dorinţa de a intra în luptă, dar Stalin se împotrivea cu înverşunare formării unei puternice armate poloneze. De ce?

Pentru că Stalin nu avea nevoie de o armată poloneză pur şi simplu, ci de o armată poloneză supusă.

Cei mai mulţi soldaţi şi ofiţeri polonezi îi considerau răspunzători în egală măsură pe Hitler şi pe Stalin de împărţirea Poloniei şi declanşarea celui de-al Doilea Război Mondial. Dacă Stalin ar fi înarmat o asemenea armată, cum ar mai fi controlat-o ulterior? El nu avea nevoie de această armată, dar invoca motivul că nu are cu ce hrăni şi înarma o mare armată poloneză.

În august 1941, Uniunea Sovietică şi Marea Britanie au ocupat Iranul, şi încă de atunci Churchill i-a propus: dacă dumneata, Sir Stalin, nu ai cu ce înarma şi hrăni armata poloneză, transfer-o în Iran, eu am şi alimente, şi echipament, şi arme pentru armata poloneză.

În vara anului 1942, unităţile poloneze ale generalului Anders au fost trimise în Iran.

Pe teritoriul sovietic au rămas numai acei soldaţi şi ofiţeri care erau gata să lupte împotriva Germaniei pe orice fronturi, în alianţă cu oricine. Chiar şi cu Stalin. Din aceşti soldaţi şi ofiţeri a fost formată divizia poloneză. Pentru ea s-au găsit şi alimente, şi uniforme, şi armament. Normele de aprovizionare stabilite erau ca pentru diviziile sovietice de gardă.

La scurt timp, divizia poloneză a fost transformată în corp şi, ulterior, în Armata I poloneză. Numărul ofiţerilor (nu se ştie de ce) era insuficient, de aceea tovarăşul Stalin a cedat cu generozitate din cadrele sale de comandă. În octombrie 1944, în cadrul unităţilor poloneze au luptat 11.513 ofiţeri şi generali sovietici.

În anul 1945, în Forţele Armate Poloneze erau două armate (I şi a II-a), un corp de tancuri, un corp de aviaţie şi alte unităţi.

Şi tovarăşul Stalin a găsit din nou şi cele mai moderne avioane, inclusiv Iak-3, Il-2, Pe-2, şi cele mai noi tipuri de tancuri, inclusiv IS-2 şi

T-34-85.

6

Controlul armatei poloneze a fost organizat destul de simplu: tinerii ofiţeri polonezi erau pregătiţi în şcolile militare sovietice, unde se acorda o deosebită atenţie loialităţii politice. În funcţiile superioare de conducere, ofiţerii şi generalii polonezi erau sistematic şi invariabil înlocuiţi cu ofiţeri şi generali ai Armatei Roşii.

Vă dau câteva exemple.

Pe 9 mai 1938 a fost arestat şeful statului-major al Corpului 19 Puşcaşi al Armatei Roşii, comandantul de brigadă Vladislav Vikkentievici Korciţ. El a fost anchetat până pe 20 ianuarie 1940. Ancheta, după expresia din documentele oficiale, se desfăşura cu utilizarea măsurilor de influenţare fizică. Adică: bătaia cu furtunul de cauciuc, arderea călcâielor pe plita electrică, tăierea dinţilor cu pila. Foamea, frigul, celulele supraîncărcate şi urât mirositoare, pumnii în gură de la gardieni, erau suplimente gratuite.

În ianuarie, Vladislav Korciţ a fost eliberat din beciurile NKVD şi reprimit în rândurile invincibilei şi legendarei Armate Roşii. În mai 1940, în momentul reatestării corpului superior de comandă, comandantul de brigadă Korciţ a primit gradul de colonel. Adică a fost retrogradat cu o treaptă faţă de nivelul la care fusese anterior.

Din primele zile ale războiului, colonelul Korciţ a comandat cu succes Divizia 245 Puşcaşi. Pe 4 august 1942 a fost avansat la gradul de general-maior. În septembrie 1942 a fost numit locţiitor al

comandantului Armatei a XXXIV-a, iar în decembrie – şeful statului-major al Armatei I de şoc.

În aprilie 1944, generalul-maior Korciţ a primit ordin să preia funcţia de şef al statului-major al Armatei I poloneze. În acelaşi an, în septembrie a devenit şeful statului-major al Armatei Poloniei. Pe 27 octombrie 1944 este avansat general-locotenent şi preia funcţia de comandant al Armatei I poloneze.

De pe 1 ianuarie 1945, Korciţ este şef al Marelui Stat-Major al Armatei Poloniei.

Pe 11 iulie 1946, prin Decretul Consiliului de Miniştri al URSS nr. 1545, a fost avansat la gradul de general-colonel. Decretul a fost semnat de preşedintele Consiliului de Miniştri al URSS, generalisimul Uniunii Sovietice, tovarăşul Iosif Vissarionovici Stalin.

Generalul-colonel Korciţ a rămas în funcţia de şef al Marelui Stat-Major al Armatei Poloniei până pe 18 ianuarie 1954. Toate cele trei grade de general i-au fost acordate prin decrete ale guvernului URSS. Toate cele trei decrete au fost semnate personal de Stalin. În anul 1954, generalul-colonel Korciţ a revenit în Uniunea Sovietică şi a trecut în rezervă.

Încă un exemplu.

În anul 1938, maiorul Stanislav Hiliarovici Poplavski a fost dat afară din Armata Roşie şi numit director al Complexului zootehnic de creştere a porcilor „Cultura”.

Cum nu se putea mai potrivit: cultura porcilor.

În anul 1939, Poplavski este rechemat în armată şi numit şef al secţiei operative a statului-major al Diviziei 162 Puşcaşi. În timpul războiului a fost comandant de regiment. În ianuarie 1942, locotenentul-colonel

Poplavski a primit comanda Diviziei 185 Puşcaşi. În acelaşi an este avansat colonel, iar pe 14 februarie 1943 – general-maior. În iunie 1943 preia comanda Corpului 45 Puşcaşi.

În septembrie 1944, generalul-maior S.H. Poplavski a fost numit comandant al armatei a II-a poloneze, apoi comandant al Armatei I poloneze. În acelaşi an a fost avansat general-locotenent. În 1945 i s-a acordat titlul de Erou al Uniunii Sovietice.

După război, Eroul Uniunii Sovietice, generalul-locotenent Poplavski, a fost comandant al trupelor terestre ale Armatei Poloneze, locţiitor al ministrului Apărării Naţionale a Poloniei.

Pe 11 iulie 1946, prin acelaşi Decret nr. 1545 al Consiliului de Miniştri al URSS, semnat de Stalin, Poplavski a fost avansat la gradul de general-colonel.

Începând cu anul 1947 este deputat al Seimului Polonez, iar din 1949 – membru al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez.

Pe 12 august 1955, aflându-se în slujba Armatei Poloneze, ocupând funcţia de locţiitor al ministrului Apărării Naţionale a Poloniei, Poplavski a fost avansat la gradul de general de armată. De armată sovietică. Gradul i-a fost acordat printr-un decret al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS. Decretul a fost semnat de preşedintele Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, Mareşalul Uniunii Sovietice K.E. Voroşilov.

Exemple sunt o mulţime. Iată-l pe cel de-al treilea. În septembrie 1943, tovarăşul Stalin l-a numit pe locotenentul de trupe de tancuri, Dmitri Karpovici Mostovenko în funcţia de comandant al trupelor de tancuri şi blindate din Armata Poloneză. Mostoveno era originar din

oraşul Uriupinsk. Nu vorbea poloneza. Pe 11 iulie 1946, prin Decretul nr. 1545 al Consiliului de Miniştri al URSS, tovarăşul Stalin l-a avansat pe Dmitri Karpovici Mostovenko la gradul de general-colonel de trupe de tancuri. În iulie 1947, Stalin i-a ordonat generalului-colonel de trupe de tancuri Mostovenko să revină în Uniunea Sovietică, unde acesta a comandat succesiv mari unităţi de tancuri, în Regiunile Militare Odessa şi Bielorusia.

Iată un exemplu de numire a ofiţerilor sovietici în posturi de conducere ale armatei statului vecin, nu individual, ci în grup. În septembrie 1944, comandamentul Armatei a VI-a Aeriene a FMA ale RKKA a fost transformat în comandament al FMA ale Armatei Poloneze. Comandamentul unei întregi armate, compus din cetăţeni de-ai noştri, sovietici, a devenit brusc polonez. Deşi nici măcar unul dintre ei nu vorbea poloneza.

Comandantul Armatei a VI-a Aeriene, Erou al Uniunii Sovietice, generalul-locotenent de aviaţie Fiodor Petrovici Polînin a devenit comandantul FMA ale Armatei Poloneze. Fiodor Polînin era originar din regiunea Saratov. Nu este foarte departe de Uriupinsk. Câteodată îmi vine să urlu, să se audă până în 1944: Fedea, ce fel de polonezi mai sunteţi şi voi?

Fedea din Saratov a comandat aviaţia poloneză până în anul 1947. Pe 11 iulie 1946, prin acelaşi Decret nr. 1545 al Consiliului de Miniştri al URSS, semnat de acelaşi tovarăş Stalin, Polînin a fost avansat la gradul de general-colonel de aviaţie. După aceea a revenit în Uniunea Sovietică, s-a preschimbat din polonez în rus şi a continuat să slujească în Armata Sovietică până în anul 1971, ocupând funcţii înalte în cadrul FMA.

În afară de comandanţii din Armata Poloneză, existau aşa-numiţi

„consilieri” sovietici şi în alte structuri ale statului. De pildă, pe 6 martie 1945, comisarul de rangul 2 al Securităţii Statului Ivan Aleksandrovici Serov, pe lângă celelalte funcţii, a mai primit una: consilier NKVD URSS pe lângă Ministerul Protecţiei Civile din Polonia.

Numele Serov l-am mai întâlnit mai devreme pe undeva. Ah, da: Katyn, Mednoe, Piatihatka… Ivan Aleksandrovici Serov se pricepea să facă ordine prin metoda execuţiilor în masă. Dădea sfaturi pertinente. Era un consilier competent.

Este momentul să precizăm că în urma Armatei Roşii în ofensivă veneau trupele NKVD. Misiunea acestora era protejarea spatelui frontului. Ei asigurau protecţia prin metoda organizării raziilor şi a operaţiunilor de pedepsire. S-au plimbat şi prin Polonia.

Deci pe de o parte erau lichidaţi toţi cei care se împotriveau, iar pe de altă parte, în ţările „eliberate” erau numiţi în cele mai înalte posturi de comandă flăcăi din Uriupinsk.

Dar nici asta nu e tot. Eliberarea fiecărei ţări însemna că pe teritoriul acesteia se vor afla în permanenţă trupe ale Armatei Roşii. Aşa s-a întâmplat şi în Polonia. Încă din timpul războiului, pe 21 aprilie 1945, pe teritoriul acesteia a fost desfăşurat grupul de trupe Nord. Comandantul GTN era Mareşalul Uniunii Sovietice Rokossovski.

În anul 1949, comandant al GTN a devenit locţiitorul lui Rokossovski, generalul-colonel K.P. Trubnikov.

Rokossovski a primit titlul de mareşal al Poloniei şi funcţia de ministru al Apărării Naţionale a Poloniei. În anul 1950, mareşalul Poloniei, de două ori Erou al Uniunii Sovietice, Rokossovski a intrat în Biroul Politic al PMUP. Din anul 1952 a avut funcţia de locţiitor al preşedintelui Consiliului de Miniştri al Poloniei.

Mareşalul Poloniei Rokossovski cunoştea limba polonă atât cât îi era necesar în limitele îndeplinirii sarcinilor de serviciu. De aceea au existat şi situaţii penibile. Rokossovski era o mândreţe de bărbat chipeş, înalt, elegant, manierat. Dintre toţi şefii militari sovietici care în război au fost comandanţi de fronturi, el a fost singurul care nu a dat dovadă de mitocănie în relaţiile cu subordonaţii. Într-o zi, secretara i-a adus nu ştiu ce hârtie, Rokossovski s-a uitat pe ea şi a vrut să dea următorul ordin scurt: „Lămuriţi-vă, apoi reveniţi”.

În limba polonă i-a ieşit „Dezbrăcaţi-vă, apoi reveniţi”.

Armata Poloneză funcţiona pe baza unui regulament copiat după regulamentul sovietic. Regulamentul disciplinar prevedea: ordinul superiorului este lege pentru subordonat. Mareşalul Poloniei a trebuit să-şi ceară scuze şi să-i explice simpaticei secretare că a avut în vedere cu totul altceva.

Nu exclud posibilitatea ca această întâmplare să fie doar o anecdotă, dar destul de plauzibilă. Într-o limbă străină sau în limba maternă demult uitată se poate întâmpla să spui şi asemenea prostii.

7

Acum să ne gândim: ce nevoie avea Stalin în 1949 să încheie Tratatul de la Varşovia? Cu cine? Cu mareşalul Poloniei Rokossovski? Cu generalii-colonei ai Armatei Sovietice Korciţ, Poplavski, Polînin? Pe toţi aceştia Stalin i-a avansat în grad. Putea nici să nu-i avanseze. Sau putea, la fel de uşor, să-i şi retrogradeze. Îi putea rechema din Polonia pentru a-i trimite oriunde altundeva, chiar şi în Kolîma să împingă roaba sau la

ferma de porci sau în subsolul unde aveau loc execuţiile prin împuşcare.

De pe 17 august 1937 până pe 23 martie 1940, comandantul de divizie Rokossovski a stat în închisoarea internă a GUGB NKVD. Doi ani şi jumătate de cercetări. Cu utilizarea torturii. I-au scos nouă dinţi, i-au rupt trei coaste, i-au zdrobit cu ciocanul degetele de la picioare. Şi pe deasupra – pedeapsa cu moartea. Cu executare. Rokossovski a fost împuşcat de două ori. Cu gloanţe oarbe.

Şi atunci, de ce voia tovarăşul Stalin să încheie un tratat cu Rokossovski? Putea să-i spargă şi restul dinţilor, să termine de rupt toate coastele, să-i strivească şi degetele de la mâini, apoi să-l împuşte. Cu gloanţe adevărate.

Sau putea să nu-l împuşte. Putea să-l pună preşedinte la Complexul de creştere a porcilor „Cultura”.

Şi cu toţi ceilalţi tovarăşi putea să facă la fel. Ei erau deja familiarizaţi cu asemenea tratamente. Şi nu din discuţii auzite întâmplător.

Însă Polonia era un caz aparte. Din primele zile ale războiului, Polonia a luptat împotriva Germaniei. Din anul 1941, Polonia a devenit aliatul nostru în cel de-al Doilea Război Mondial.

În Cehoslovacia şi Bulgaria era mult mai simplu. Acolo orice cetăţean putea fi oricând declarat colaborator al naziştilor. Încearcă să te justifici dacă poţi.

Trupele Ungariei şi ale României luptau împotriva Uniunii Sovietice. În general acolo oricine putea fi pus la zid, fără prea multe cercetări.

Despre Germania de Est nici nu mai vorbesc.

Prin toate aceste ţări a trecut Armata Roşie. Din urma ei – şi trupele NKVD. Şi au staţionat acolo garnizoane sovietice, şi au fost numiţi

consilieri de-ai noştri în toate structurile statului.

Iată de ce Stalin nu avea de ce să încheie niciun fel de alianţe militare cu guvernele ţărilor ocupate. Totul era sub control.

Dar dacă Stalin nu avea motive să încheie Tratatul de la Varşovia, ce motive ar fi avut Hruşciov? Că doar în 1955 la Varşovia stătea acelaşi membru al Biroului Politic al CC al PMUP, locţiitorul şefului guvernului, ministrul Apărării Naţionale a Republicii Populare Polone, de două ori Erou al Uniunii Sovietice, mareşalul Poloniei K.K. Rokossovski.

Hruşciov avea nevoie de Tratatul de la Varşovia din două motive.

Primul: fraţilor de clasă trebuia să li se demonstreze că, după moartea lui Stalin, îmbrăţişarea frăţească a Uniunii Sovietice nu şi-a slăbit strânsoarea. Aşa cum am mers cu toţii pe drumul lui Stalin, aşa vom merge şi de acum înainte. De acest lucru s-a putut convinge oricine în timpul aplicaţiei tactice de pe poligonul Toţk. Pentru a risipi şi ultimele îndoieli, Hruşciov a decis să întărească frăţia şi din punct de vedere juridic.

Al doilea motiv: Tratatul de la Varşovia îi era necesar lui Hruşciov în calitate de monedă de schimb. Noi suntem gata să desfiinţăm organizaţia Pactului de la Varşovia, dacă burghezii desfiinţează NATO.

Dacă se desfiinţează NATO, se destramă alianţa defensivă benevolă a Occidentului.

Dacă se desfiinţează Organizaţia Pactului de la Varşovia, nu se schimbă nimic. Toate ţările din care Armata Roşie a uitat să plece după cel de-al Doilea Război Mondial rămân în continuare sub controlul total al Uniunii Sovietice.

Momentul-cheie

Noi ne pricepem să-i umilim pe alţii. Acest lucru nu ni-l poate lua nimeni.

În anul 1955, Hruşciov a decis: comandantul-şef al forţelor armate unite ale ţărilor participante la Tratatul de la Varşovia va fi un mareşal sovietic, iar şeful statului-major unit va fi un general sovietic. Întotdeauna. Fără alte variante.

Asta era floare la ureche.

Orice ţară ar fi considerat o jignire dacă Hruşciov ar fi spus: tovarăşi fraţi mai mici, miniştrii Apărării tuturor ţărilor voastre vor fi direct subordonaţi ministrului Apărării URSS, Mareşalului Uniunii Sovietice Jukov, iar şefii statelor-majore ale armatelor voastre vor deveni subalternii şefului Marelui Stat-Major al Forţelor Armate ale URSS, Mareşalul Uniunii Sovietice Sokolovski.

Miniştrii unor state suverane nu se pot subordona ministrului unei alte ţări.

Însă Hruşciov a întins şi mai mult coarda. El a decis: comandantul-şef al forţelor armate unite ale ţărilor participante la Tratatul de la Varşovia să fie prim-locţiitorul ministrului Apărării URSS, şeful statului-major unit să fie prim-locţiitorul şefului Marelui Stat-Major al Forţelor Armate ale URSS. Adică: miniştrii unor ţări formal independente nu vor fi direct subordonaţi ministrului nostru. Nu! Miniştrii lor vor fi direct subordonaţi locţiitorului ministrului nostru. Şefii celor mai importante state-majore ale lor nu vor fi subordonaţi direct şefului nostru al Marelui Stat-Major, ci doar locţiitorului acestuia.

Lui Hruşciov nu-i mai rămânea decât să aleagă un candidat pentru

funcţia de comandant-şef al forţelor armate unite ale ţărilor participante la Tratatul de la Varşovia.

Alegerea era evidentă, simplă şi unică.

Mareşalul Uniunii Sovietice I.S. Konev. L-a judecat pe Mareşalul Uniunii Sovietice Beria. Bravo lui!

Mareşalul Uniunii Sovietice I.S. Konev a fost comandantul frontului „esticilor” în timpul aplicaţiei de pe poligonul Toţk. Din nou – bravo lui!

El trebuie să-i comande pe fraţii noştri.

Konev a fost rechemat din Regiunea Militară Subcarpatică şi numit prim-locţiitor al ministrului Apărării URSS, comandant-şef al forţelor armate unite ale ţărilor participante la Tratatul de la Varşovia.

S-a creat următoarea situaţie.

Ministrul Apărării Naţionale a Poloniei era Mareşalul Uniunii Sovietice Rokossovski.

El era direct subordonat prim-locţiitorului ministrului Apărării URSS, Mareşalul Uniunii Sovietice Konev.

Prim-locţiitorul ministrului Apărării URSS, Mareşalul Uniunii Sovietice Konev se subordona ministrului Apărării URSS, Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov.

O adevărată frăţie de arme.

Forţele armate unite ale ţărilor participante la Tratatul de la Varşovia înseamnă aproximativ acelaşi lucru cu Corpul 1 de Armată al Republicii Democrate Finlanda. Acolo comandantul era supravegheat de comisarul politic, cu un nume de familie aproape finlandez: Egorov. Acţiunile de luptă erau planificate de un comandant de brigadă din Armata Roşie, al cărui nume de familie amintea foarte mult de numele finlandeze: Romanov.

Capitolul 21

1

Pe 15 mai 1955, reprezentanţii Uniunii Sovietice, SUA, Angliei şi Franţei au semnat la Viena Tratatul de Stat cu Austria.

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Austria şi Germania formau un singur stat. După ce au fost învinse în război, Germania şi Austria au fost despărţite şi ocupate de trupele celor patru puteri.

De la încheierea războiului trecuseră exact 10 ani. Conducătorii marilor puteri au luat decizia de a retrage de pe teritoriul Austriei trupele americane, sovietice, britanice şi franceze şi de a semna un tratat conform căruia Austria să devină un stat neutru, adică să nu poată intra în alianţe militare, să nu poată avea trupe străine pe pământul său, să nu poată lua parte la niciun conflict armat, în afară de apărarea teritoriului propriu.

Totul era clar, simplu, pe înţelesul tuturor. Au semnat şi şi-au retras trupele.

De la momentul semnării tratatului s-au scurs peste 50 de ani, Austria trăieşte şi înfloreşte, fără a ameninţa şi fără a deranja pe nimeni.

După două luni de la semnarea tratatului cu Austria, pe 18 iulie 1955, la Geneva s-au deschis lucrările unei consfătuiri internaţionale la nivel

înalt pe problemele Germaniei.

După înfrângerea celui de-al Treilea Reich, Uniunea Sovietică, SUA, Marea Britanie şi Franţa au împărţit Germania în zone de ocupaţie. În zonele în care se aflau trupe americane, britanice şi franceze, viaţa după război a reintrat rapid pe făgaşul normal, economia a fost restabilită, nivelul de trai creştea vertiginos. În schimb, acolo unde se aflau trupe sovietice, a apărut „primul stat socialist din istorie pe pământ german”.

Evident că nemţii din statul socialist fugeau în Germania Occidentală.

Liderii celor patru puteri s-au adunat la Geneva pentru a rezolva problema: ce este de făcut în continuare cu Germania?

La întâlnirea de la Geneva, Uniunea Sovietică a fost reprezentată de tovarăşii Hruşciov, Bulganin şi Jukov. Delegaţia americană era condusă de către D. Eisenhower.

În anul 1945, Eisenhower şi Jukov erau mari comandanţi militari. Ei s-au întâlnit la Berlin ca aliaţi, învingători ai Germaniei. În vara anului 1945, Eisenhower a fost în Uniunea Sovietică. Pe 12 august 1945, el s-a aflat în tribuna Mausoleului Lenin între Stalin şi Jukov.

La Geneva, Jukov şi Eisenhower nu mai erau aliaţi.

Încă ceva: Jukov a rămas un mare comandant militar. Eisenhower a devenit preşedintele SUA.

Ehei, nu se pricep ai noştri să-şi preţuiască comandanţii. Nu se pricep. Dacă n-ar fi fost… Nu, mai bine s-o lăsăm baltă.

În anul 1955 nu s-a reuşit găsirea unei soluţii pentru problema germană. Asta pentru că în spatele lui Eisenhower stătea maleficul Dulles şi-i şoptea la ureche sfaturi mârşave. Dulles propunea să se procedeze cu Germania la fel cum se procedase recent cu Austria: unificarea ţării, retragerea tuturor trupelor străine de pe teritoriul ei, semnarea unui tratat pentru ca Germania să devină neutră…

Cum poate fi cineva atât de nemernic!?

Cum să-i treacă aşa ceva prin cap!?

Nu! Asta nu este calea noastră. Nu-i a noastră. Şi n-o vom accepta niciodată.

Delegaţia sovietică a respins cu hotărâre propunerile liderilor occidentali.

Staţi puţin, dar care-i diferenţa? Decizia referitoare la Austria a fost adoptată repede şi fără probleme. Însă exact aceeaşi decizie referitoare la Germania era absolut de neconceput şi inacceptabilă pentru conducătorii Uniunii Sovietice. De ce?

Austria era şi ea o parte a celui de-al Treilea Reich, la fel ca şi Bavaria sau Prusia. Însuşi Hitler era un pictor amator din Viena, nu din Berlin. De ce Austria poate deveni neutră, iar Germania – nu?

În timpul vieţii unei generaţii, Marea Britanie şi Franţa au luptat de două ori împotriva Germaniei. Ambele au avut de suferit, în special Franţa, în cel de-al Doilea Război Mondial. Dacă Germania devenea neutră, atunci şi Anglia, şi Franţa aveau destule motive să supravegheze atent respectarea neutralităţii ei. Dacă şi Uniunea Sovietică, la rândul ei, supraveghea cu tot atâta atenţie respectarea neutralităţii, atunci niciun fel de revanşarzi n-ar mai reuşi vreodată să acapareze puterea în Germania şi să declanşeze un nou război.

Totuşi, deşi în timpul lucrărilor consfătuirii conducătorii Uniunii Sovietice au rostit multe fraze corecte, ei au refuzat să încheie un tratat asemenea celui încheiat cu Austria.

3

Explicaţia este foarte simplă, trebuie doar să privim cu atenţie harta Europei. Înlăturat de la putere, Churchill, într-unul dintre discursurile sale, care nu se ştie din ce motive este considerat începutul Războiului Rece, a atras atenţia onorabilului auditoriu asupra situaţiei regretabile că „de la Stettin, pe ţărmul Balticii, până la Triest, pe ţărmul Adriaticii, peste întregul continent s-a lăsat «cortina de fier»”.

Vă propun să trasăm pe hartă această linie de la Marea Baltică la Adriatica şi să o numim, nu cortina de fier, ci prima frontieră a lagărului comunist. Avem în faţa noastră forţele înarmate până-n dinţi ale imperialiştilor şi revanşarzilor. Acum, printr-o culoare oarecare, să scoatem în evidenţă Austria, care a devenit neutră. Batem din palme de încântare: devenind neutră, Austria a tăiat în două frontul strategic al inamicilor noştri potenţiali.

Austria neutră s-a întins de la est la vest, despărţind ca o barieră Europa Centrală de cea Sudică. După Austria neutră, în continuare spre vest este situată Elveţia neutră.

Dacă armata Sovietică ar iniţia o campanie eliberatoare în Germania Occidentală, mareşalii noştri nu ar avea de ce să-şi facă griji pentru flancuri. Flancul din dreapta al teatrului de operaţiuni militare este protejat de Marea Baltică, iar cel din stânga – de două state neutre.

Dacă am reuşi să ne construim propriile baze maritime militare în Liban, Egipt, Siria sau, cel mai bine, în Iugoslavia, am putea lupta liniştiţi pe Marea Mediterană şi pe ţărmurile ei, fără grija transferului rapid de puternice trupe americane şi din ţările Europei Centrale, pentru că în calea acestora se află Austria neutră.

Acesta a fost motivul pentru care liderii de la Kremlin au consimţit fără obiecţii la semnarea tratatului cu Austria.

De ce nu s-a încheiat un astfel de acord şi cu Germania?

Pentru că Hruşciov şi Jukov aveau nevoie de toată Germania. În întregime. Nu de o Germanie paşnică, neutră, îndestulată, înfloritoare, ci de-a noastră, frăţească, proletară.

Dacă ne vor sta în cale duşmanii din Germania Occidentală, vom rupe apărarea lor cu explozii nucleare, apoi, prin breşele create, vom trimite corpurile şi armatele noastre, care vor înainta către ocean. Scenariul este pe deplin realizabil, a fost verificat pe poligonul Toţk prin explozia „Tatianei”.

Va fi un război nuclear limitat, care nu va depăşi graniţele Europei Centrale. Vom nimici o Germanie ostilă, revanşardă, care-şi zăngăne armele şi care a dezlănţuit până acum două războaie mondiale. Acest lucru ni se va ierta şi va fi dat uitării.

Dar dacă Germania va deveni neutră, liderii de la Kremlin vor trebui să-şi ia gândul de la campaniile eliberatoare din Europa. Ruperea apărării unui stat neutru prin explozii nucleare va fi greşit interpretată în întreaga lume. Nimeni nu ne va înţelege.

Iar Jukov exact pentru asta se pregătea: pentru străpungerea apărării. Şi exact în Europa Centrală.

Pe 20 iulie 1955 a avut loc întâlnirea dintre Eisenhower şi Jukov.

Convorbirea a fost tradusă şi înregistrată de Oleg Troianovski, viitorul reprezentant al URSS la ONU. Înregistrarea convorbirii se păstrează în Arhiva Militară de Stat a Rusiei (fond 41107, opis 1, dosar 58, filele 2-13).

În timpul discuţiei, Jukov a afirmat că a „efectuat multe instrucţii cu utilizarea bombelor atomice şi cu hidrogen şi a văzut personal cât de ucigător este acest tip de armament.”

Gheorghi Konstantinovici a denaturat puţin adevărul. El nu a efectuat multe instrucţii cu utilizarea bombei atomice, doar una. Iar bomba cu hidrogen nu a utilizat-o nici el, nici altcineva din lume în cadrul instrucţiilor militare. S-au efectuat multe experimente, dar nimănui nu i-a trecut prin minte să organizeze instrucţii ale trupelor utilizând încărcături nucleare de ordinul megatonelor.

În continuarea discuţiei, Jukov şi-a exprimat îngrijorarea profundă în legătură cu soarta planetei în cazul în care SUA şi URSS vor face schimb de lovituri nucleare de aceeaşi forţă:

> Dacă în primele zile de război SUA va lansa 300-400 de bombe asupra URSS, iar Uniunea Sovietică, la rândul său, va lansa acelaşi număr de bombe în SUA, ne putem imagina ce s-ar întâmpla cu atmosfera.

Iată ce fire paşnică avea ministrul nostru al Apărării.

Jukov nu voia în ruptul capului să distrugă atmosfera minunatei noastre planete, de aceea i-a explicat nepriceputului preşedinte al SUA, pe înţelesul acestuia, că schimbul de explozii nucleare de aceeaşi forţă

poate avea consecinţe greu de prevăzut.

Numai că exploziile de aceeaşi forţă erau imposibile.

În momentul întrevederii dintre Jukov şi Eisenhower, în dotarea Comandamentului Strategic Aerian al FMA ale SUA se afla bombardierul strategic intercontinental B-36, un hibrid de avion cu motoare clasice şi avion cu reacţie. Iniţial, B-36 avea şase motoare cu pistoane. Ulterior a fost modernizat prin adăugarea a patru motoare cu reacţie. Acest lucru a permis creşterea vitezei maxime până la 685 km/oră. B-36 putea să decoleze din SUA, să bombardeze orice punct din Uniunea Sovietică şi să se întoarcă la bază fără a realimenta. Industria americană a produs 384 de astfel de avioane.

Uniunea Sovietică era înconjurată din toate părţile de baze americane: în Norvegia, Marea Britanie, Spania, Germania Occidentală, Italia, Turcia, Grecia, Japonia, Coreea de Sud, în insulele Oceanului Pacific. De aceea bombardierele B-36 aveau garantată acoperirea avioanelor de vânătoare care puteau decola de pe aerodromurile răspândite în jurul Uniunii Sovietice şi, în plus, de pe portavioane. Focul artileriei antiaeriene nu afecta bombardierele B-36, întrucât zburau la o altitudine mult prea mare.

În februarie 1955, aviaţia americană a fost dotată cu primele bombardiere intercontinentale cu reacţie B-52. Raza de acţiune – 7.210 kilometri. Cu alte cuvinte, puteau să decoleze din America, să bombardeze Uniunea Sovietică şi să se întoarcă în America. Viteza maximă – 957 km/oră, greutatea maximă a bombelor – 31 de tone şi o altitudine de zbor incredibilă. În anul 2013, când scriu aceste rânduri, B-52 se mai află încă în dotarea aviaţiei americane.

În momentul schimbului de amabilităţi dintre Jukov şi Eisenhower,

Statele Unite aveau, pe lângă cele trei sute de B-36 şi câteva B-52, şi bombardiere cu reacţie B-47. Acestea nu erau capabile să parcurgă distanţe intercontinentale. De fapt, erau, dar numai dus. Cu toate acestea, existenţa unui număr mare de baze americane în jurul Uniunii Sovietice a anulat acest inconvenient: avioanele puteau fi ţinute la o distanţă sigură de Uniunea Sovietică, la momentul necesar puteau fi trimise pe aerodromurile înaintate pentru a alimenta, a li se ataşa bombele şi a pleca în misiune, urmând să revină la bazele din Marea Britanie, Norvegia, Germania Occidentală, Turcia, Coreea de Sud etc. Industria americană a produs 2.041 asemenea avioane.

În plus, în momentul întâlnirii dintre Jukov şi Eisenhower, portavioanele americane primiseră deja avioanele de asalt ambarcate „Skyhook”, care, pe lângă toate celelalte, puteau fi şi purtătoare de arme nucleare.

La momentul respectiv, Uniunea Sovietică nu poseda mijloace aeriene de transport intercontinental.

5

În spatele emoţionantei griji a lui Jukov pentru protecţia atmosferei se ascundea impotenţa nucleară a Uniunii Sovietice.

Jukov blufa, arătându-şi muşchii. Pe atunci, Uniunea Sovietică nu avea 300-400 de focoase nucleare strategice. Chiar dacă ar fi avut, i-ar fi fost imposibil să le transporte. Şi avionul Tu-4 cu motoare clasice, şi primele avioane cu reacţie Tu-16 intrate în dotarea forţelor aeriene o puteau transporta teoretic pe „Tatiana” până în America. Dar numai dus.

Pentru drumul de întoarcere nu le mai ajungea cherosenul.

Diferenţa consta în faptul că, în caz de război, bombardierele americane invulnerabile la tirul artileriei antiaeriene ar fi fost acoperite de propriile avioane de vânătoare, în timp ce Uniunea Sovietică, care nu avea baze în jurul SUA, ar fi trebuit să acţioneze fără acoperire.

Chiar dacă s-ar fi reuşit recrutarea unor piloţi pentru participarea la un act sinucigaş, un zbor într-un singur sens, teoretic Tu-4 nu ar fi reuşit să treacă de sistemul apărării antiaeriene. Şi nici Tu-16.

Atunci de ce îşi dădea Jukov cu părerea despre consecinţele greu de prevăzut ale unui schimb de explozii nucleare de aceeaşi forţă, dacă Uniunea Sovietică nu avea în acel moment niciun fel de forţă pentru un asemenea atac?

Dacă interesul lui Jukov era de a salva planeta de la distrugere, ar fi trebuit să-i explice prieteneşte lui Eisenhower că nu intenţionează să divulge secrete militare, câte focoase nucleare avem şi câte purtătoare, însă poporul american trebuie să ştie că dacă suntem atacaţi, noi am ascuns câteva focoase în afara graniţelor Uniunii Sovietice, pentru orice eventualitate. Câţiva băieţi de-ai noştri sunt deja stabiliţi în anumite ţări. Dacă vom fi atacaţi cu arme nucleare, băieţii noştri vor căra pe umeri prin Canada şi Mexic elementele focoaselor, le vor monta şi vor lovi oraşele americane. Parcă mult îi trebuie acelui Chicago? Vai, cum se vor mai prăbuşi zgârie-norii în toate direcţiile faţă de epicentru!

Jukov putea să-l sperie şi mai tare, spunându-i că, de teamă, am ascuns şi pe teritoriul SUA rezervele necesare. Demontate. În caz de necesitate, le montăm şi acţionăm. Fără rachete şi bombardiere. Aşa că aveţi grijă… Nu atacaţi primii, că oricum o s-o păţiţi şi voi.

Dar pe Jukov nu-l preocupa soarta ţării sale, şi nici a planetei.

Jukov pregătea pătrunderea tancurilor sovietice în Germania Occidentală şi mai departe, spre ocean. Pentru astfel de fapte risca să primească o lovitură nucleară de peste ocean. De aceea încerca Jukov să-l facă pe Eisenhower să renunţe la ideea apărării Europei. Pasămite, orice s-ar întâmpla aici, la noi, America nu are de ce să se amestece în încăierare. Altfel, dacă ne aruncaţi 300-400 de bombe atomice, atunci vă aruncăm şi noi vouă tot atâtea, ca nu cumva să distrugem planeta.

Vorbele acestea au fost spuse ca din întâmplare, în timp ce analizau o cu totul altă chestiune. Au fost spuse cu multă convingere, ca ceva de la sine înţeles: voi aveţi 300-400, noi avem tot atâtea.

Cine ar fi crezut că acest jucător nu are niciun atu printre cărţile sale, niciun gologan în buzunarele găurite!

În limba rusă contemporană, pentru astfel de situaţii există un termen precis: cacealma.

Putea oare preşedintele SUA să presupună că stă la aceeaşi masă cu un trişor mărunt, când acesta era decorat cu o mulţime de stele din aur?

6

Scamatoriile hruşciovist-jukoviste au costat mult prea mult poporul nostru.

Nu le-a fost de ajuns cât au trăncănit în toată lumea că avem tot atâtea focoase şi purtătoare ca şi SUA. Hruşciov a mers şi mai departe.

În anul 1963, Editura Voenizdat a editat cartea *Strategia militară*. Colectivul de autori:

– Mareşalul Uniunii Sovietice Sokolovski;
– general-colonel – 1;
– generali-locotenenţi – 3;
– generali-maiori – 5;
– colonei – 10.

Dat la cules pe 18 aprilie 1963. Exemplarul meu are menţiunea: *Ediţie revăzută şi adăugită.* Prin urmare, a existat şi o ediţie mai veche. Nu am reuşit s-o găsesc. Dacă o are cineva dintre dumneavoastră, faceţi-ne cunoscute informaţiile.

Timp de opt ani, mareşalul Sokolovski a fost în fruntea Marelui Stat-Major al Armatei Sovietice. În anul 1960 a predat această funcţie şi s-a apucat de scris. Coautorii săi cu epoleţi de generali şi colonei sunt încununaţi cu grade şi titluri ştiinţifice.

Cartea este uimitoare. Reproduc doar un foarte mic fragment de la pagina 393:

> În ţara noastră, problema distrugerii rachetelor în zbor a fost soluţionată cu succes de către ştiinţa şi tehnica sovietică…
> Nu este lipsită de interes precizarea că până în prezent în Occident problema apărării antirachetă este încă departe de a fi rezolvată.

Adică noi avem o soluţie definitivă la problema apărării antirachetă, în timp ce nătărăii de occidentali nu au!

Această confesiune a fost dată la cules în aprilie 1963, însă, repet, a existat şi o ediţie mai veche. Fără aprobarea lui Hruşciov, fără ordinul său personal, niciun general nu şi-ar fi pus semnătura sub asemenea minciuni. Nici Mareşalul Uniunii Sovietice Vasili Danilovici Sokolovski

nu avea de ce să semneze aceste prostii. Oricine a slujit în armată ştie că iniţiativa se pedepseşte cu atât mai mult în acest domeniu. De ce ar căuta Sokolovski necazurile cu lumânarea?

Sokolovski nu avea nevoie să alerge după senzaţional. În Uniunea Sovietică tirajele nu erau determinate de cererea de pe piaţă, ci de plan. Tirajul fusese planificat încă înainte ca bărbaţii cei învăţaţi să se apuce de scris.

O dezinformare atât de grosolană, de un asemenea nivel, se putea propaga numai în mod centralizat şi numai la ordinul conducerii superioare a ţării.

7

Ulterior, adjunctul ataşatului militar american a mers la librăria de cărţi militare de pe strada Arbat, a cumpărat cărţile cu chintalele, iar experţii din Washington au rumegat fiecare cuvinţel.

Şi, deodată, peste ce dau? În Uniunea Sovietică problema apărării antirachetă a fost rezolvată! Au găsit soluţia definitivă! Colectivul de autori – cum nu se poate mai serios.

Asta ce înseamnă?

Dacă America loveşte Uniunea Sovietică, Uniunea Sovietică respinge atacul rachetei.

Dacă loveşte Uniunea Sovietică, America nu are cu ce să respingă atacul rachetei. Aoleu!

Cum să nu le dai crezare mareşalului şi echipei acestuia? Uite ce succese în domeniul cuceririi cosmosului are Uniunea Sovietică!

Scărpinându-se în ceafă şi drăcuind, congresmenii alocau miliarde şi America desfăşura cercetări serioase în domeniul creării apărării antirachetă.

Mascarada şi inepţiile noastre contribuiau la succesul lor în domeniul tactic. Duşmanii credeau declaraţiile lui Jukov despre cele 300-400 de „Tatiane” care se vor abate pe capul Americii, credeau în „avertismentul” lui Hruşciov şi credeau în apărarea antirachetă.

În plan strategic, cacealmalele hruşciovist-jukovist-brejnevist-andropoviste dezlănţuiau şi accelerau cursa înarmărilor.

O economie normală putea susţine această cursă, economia socialistă – nu.

Capitolul 22

1

În noaptea de 29 octombrie 1955, în Golful de Nord al Sevastopolului, principala bază a Flotei Mării Negre, la ora 1 şi 31 de minute, sub prora cuirasatului „Novorossiysk” s-a produs o puternică explozie. La babord, de-a lungul chilei, s-a format o adâncitură de 190 de metri pătraţi, de vreo trei metri adâncime. La tribord, în porţiunea aflată sub apă, explozia a provocat o spărtură cu suprafaţa de 150 de metri pătraţi, iar corpul cuirasatului a fost găurit complet de jos în sus. Complet înseamnă opt punţi de oţel, inclusiv blindate, adică opt etaje.

Cuirasatul „Novorossiysk”, sub pavilionul Flotei Mării Negre, era cea mai puternică navă de război sovietică.

Tonajul total – 29.100 de tone.
Blindajul: – puntea – 111-135 mm;
– cabina de comandă – 280 mm;
– turelele – 240-280 mm.
Calibrul principal – 10 tunuri de 320 mm.
Viteza – 28 de noduri.
Echipajul – 1.576 de persoane.

Pe navă s-a dat imediat alarma de luptă. Echipele de intervenţie de pe „Novorossiysk” s-au angajat într-o bătălie energică pentru viaţa cuirasatului. După câteva minute le-au sosit în ajutor echipele de intervenţie de pe crucişătoarele din vecinătate. După alte 30-35 de minute de la explozie, remorcherele au agăţat cuirasatul rănit şi au început să-l tracteze cu pupa înainte spre o zonă de mai mică adâncime.

Comandantul Flotei Mării Negre, vice-amiralul V.A. Parhomenko, sosit la bordul lui „Novorossiysk”, a revocat ordinul de tractare a cuirasatului spre ape de mică adâncime şi a interzis evacuarea personalului care nu era implicat în activitatea de salvare a navei.

Nava se scufunda încet cu prora înainte. După două ore, vice-amiralul Parhomenko şi-a modificat percepţia asupra evenimentelor, a dat dispoziţie ca nava să fie remorcată spre ape de mică adâncime

Era prea târziu.

Cuirasatul se înfipsese deja cu prora în mâl. În plus, ancora din stânga prorei nu fusese ridicată şi fixa strâns nava. Vice-amiralul s-a întors pe ţărm şi a dat ordin să fie evacuat echipajul.

Însă şi acest ordin a venit cu întârziere.

La ora 4 şi 13 minute, „Novorossiysk” s-a aplecat brusc spre dreapta, a revenit încet la poziţia iniţială, s-a culcat pe tribord, iar la ora 4 şi 15 minute s-a răsturnat cu susul în jos. În vocabularul marinăresc există expresia „întoarcere *over keel*”. Adică – cu chila în sus.

De pe cheiul portului Sevastopol, fundul cuirasatului a putut fi văzut toată ziua. „Novorossiysk” se scufunda extrem de încet. Abia la ora 10 seara a fost înghiţit complet de ape. În cazul alarmei de luptă, personalul echipei de electro-mecanici trebuie să se afle la posturile de luptă. Adică

în interiorul corpului blindat. Scafandrii au auzit încă trei zile bătăile în pereţi ale marinarilor captivi în sicriele blindate. Au reuşit să salveze doar nouă dintre ei. Conform diferitelor surse, au murit între 604 şi 617 ofiţeri şi marinari, inclusiv 58 de persoane din efectivul echipelor de intervenţie de pe patru crucişătoare aflate în apropiere.

Concluzie: cea mai puternică navă a Uniunii Sovietice, nava-amiral a escadrei Flotei Mării Negre, a pierit în baza principală a flotei, la 130 de metri de ţărm, având doi metri sub chilă: adâncimea era de 16 metri, pescajul navei – 10,4 metri. La o asemenea adâncime, catargele şi suprastructurile navei ar fi trebuit să o împiedice să se răstoarne complet. Totuşi, fundul golfului nu este din pământ tare, ci dintr-un strat de 30 de metri de mâl vâscos.

„Novorossiysk” a pierit în prezenţa întregului corp de comandă al flotei, bătălia pentru viaţa navei-amiral a escadrei fiind condusă de însuşi comandantul Flotei Mării Negre, vice-amiralul Parhomenko.

2

Cauza pieirii cuirasatului „Novorossiyk” a rămas pentru totdeauna un mister. Au circulat multe versiuni.

O comisie guvernamentală a formulat o primă ipoteză: explozia rezervei de muniţii. Această versiune a fost respinsă imediat după ce s-a clarificat că toate proiectilele erau intacte, că bucăţile din învelişul de oţel al navei erau îndoite spre interior, deci explozia a fost externă.

Atunci experţii comisiei guvernamentale au ajuns la concluzia că sub corpul navei a explodat o mină germană rămasă din timpul războiului.

Aşa au şi raportat la Moscova. Conducerea superioară a Patriei noastre a fost imediat şi în totalitate de acord cu concluziile comisiei.

Evident, în niciun comunicat de ştiri nu s-a făcut vreo referire la scufundarea cuirasatului. În schimb, crainicii de radio, cu vocea gâtuită de emoţie, dădeau sfoară-n ţară că minerii din Donbass, organizând un schimb al onoarei, au extras peste plan o cantitate incredibilă de cărbune şi că agricultorii au obţinut de pe ogoarele desţelenite recolte nemaivăzute.

Dosarul privind scufundarea cuirasatului „Novorossiysk” a fost secretizat şi închis. Curând s-a întâmplat ceva neobişnuit chiar şi pentru standardele măreţei noastre Patrii.

> Încă de la începutul anului 1956 (adică la numai trei luni de la catastrofă!) a fost luată decizia privind lichidarea materialelor constituind probe şi mărturii, adunate de comisia guvernamentală. (I. Dorogovoz, *Marea Flotă a Ţării Sovietelor*, Harvest, Minsk, 2003, p. 245)

Am înţeles perfect motivele distrugerii arhivelor Spitalului Raional Toţk după desfăşurarea aplicaţiei tactice cu utilizarea armei nucleare. Pur şi simplu nu aveau unde să depoziteze arhivele. Au fost nevoiţi să le ardă. Ce nu este limpede aici?

Dar împrejurările în care s-a scufundat cuirasatul „Novorossiysk” au fost cercetate de o comisie guvernamentală condusă de prim-locţiitorul preşedintelui Consiliului de Miniştri al URSS, generalul-colonel din serviciul tehnico-ingineresc Viaceslav Aleksandrovici Malîşev, Erou al Muncii Socialiste, laureat a două premii Stalin clasa I (decernări secrete). Cum a fost posibil ca în Uniunea Sovietică să nu se găsească un loc pentru păstrarea mărturiilor şi probelor adunate de o comisie în fruntea

căreia se afla prim-locţiitorul şefului guvernului URSS?

Apropo, la un an după ce au fost distruse documentele a murit şi Malîşev, înainte de a împlini 55 de ani. Dar să nu fim excesiv de suspicioşi. Malîşev a fost primul care s-a aflat la conducerea Ministerului Industriei Constructoare de Maşini Medii din URSS. Construcţia de maşini medii, dacă aţi uitat cumva, înseamnă producerea armelor nucleare. Malîşev conducea activitatea de proiectare, testare şi de producţie a încărcăturilor nucleare. Pe Viaceslav Aleksandrovici l-am mai întâlnit în paginile acestei cărţi. În cadrul aplicaţiei de pe poligonul Toţk el răspundea de aspectele tehnice ale pregătirii evoluţiei triumfale a „Tatianei” în faţa miilor de spectatori. În scurta sa viaţă, Viaceslav Aleksandrovici a avut parte de doze destul de mari de radiaţii, acest fapt explicând pe deplin moartea sa prematură.

Personal, aş fi vrut să ştiu ce părere avea Malîşev însuşi despre distrugerea dovezilor culese sub conducerea sa. Şi cine ar fi putut da ordinul de distrugere a unor documente culese de o comisie în fruntea căreia s-a aflat prim-locţiitorul preşedintelui Consiliului de Miniştri al URSS?

Malîşev îi era subordonat direct numai preşedintelui Consiliului de Miniştri al URSS, Mareşalului Uniunii Sovietice Nikolai Aleksandrovici Bulganin. Bulganin era subalternul prim-secretarului CC al PCUS, Nikita Sergheevici Hruşciov.

Ordinul de distrugere a documentelor comisiei guvernamentale puteau să-l dea numai ei: Malîşev, Bulganin sau Hruşciov. Nimeni altcineva.

Mă îndoiesc că Malîşev a luat o astfel de decizie. De ce ar fi făcut-o? El le-a adunat, apoi tot el le-a şi distrus? Superiorii l-ar fi luat la

întrebări: ce pui la cale, Viaceslav Sanîci?

Am impresia că, mai degrabă, s-au adunat cei trei bărbaţi de stat, au băut în trei nişte tărie şi au hotărât: ia aruncă tu, Viaceslav Sanîci, toate astea în foc la mama dracului!

Fericirea înseamnă să poţi să uiţi tot ce-a fost rău.

3

Iar ei chiar nu voiau să-şi amintească unele fapte.

Nu a fost o singură explozie. Au fost două. Cu un interval de 30 de secunde între ele. Aşa au declarat cei care au reuşit să se salveze. Faptul este confirmat de cele două cratere formate pe fundul apei şi felul în care a fost avariat fundul vasului. O singură explozie nu ar fi putut produce şi spărtura de 150 de metri pătraţi la tribord, şi adâncitura de 190 de metri pătraţi la babord, care a rupt chila navei.

Comisia lui Malîşev s-a străduit să ignore această împrejurare bizară. Dacă ar fi luat-o în calcul, ar fi fost imposibil să născocească o explicaţie.

După război, golfurile Sevastopolului au fost curăţate de mai multe ori, atât prin dragare, cât şi prin explozia unor încărcături puternice. Locul de staţionare a navei-amiral a fost curăţat în mod deosebit, prin coborârea scafandrilor pentru a cerceta fiecare metru pătrat. După război, într-un interval de 10 ani, la „geamandura de acostare nr. 3”, unde s-a scufundat „Novorossiysk”, a staţionat de 134 de ori cuirasatul „Sevastopol” şi de 10 ori „Novorossiysk”. Şi nu li s-a întâmplat nimic.

Chiar dacă ar fi fost vreo mină pe acolo, nu mai era de mult în stare

de funcţionare, datorită coroziunii şi descărcării surselor de alimentare.

Dar asta nu e tot. Forţa celor două explozii depăşea cu mult forţa exploziei oricărei mine cunoscute la momentul respectiv, şi chiar a două mine laolaltă.

Este necesar să rememorăm câteva momente din biografia lui Viaceslav Aleksandrovici, pentru a analiza cum se cuvine greşelile comisiei coordonate de el.

Malîşev a ajuns comisar al poporului, adică ministru al Industriei Constructoare de Maşini Grele la vârsta de 36 de ani. În acelaşi an a devenit membru al Comitetului Central al Partidului Comunist. În anul 1940, Stalin îl numeşte pe Malîşev în funcţia de locţiitor al şefului guvernului Uniunii Sovietice. În mai 1941, Stalin preia şefia guvernului URSS, iar Malîşev devine automat locţiitorul lui Stalin în guvern şi, în acelaşi timp, comisar al poporului pentru industria constructoare de tancuri.

Tovarăşul Stalin, după cum se ştie, nu ierta greşelile şi ratările. Malîşev a supravieţuit tocmai pentru că nu a comis greşeli.

Ne putem face o idee despre modul în care a condus Malîşev industria în general şi cea de tancuri în special după ritmul evacuării obiectivelor industriale din zonele ameninţate în anul 1941 şi după creşterea semnificativă a producţiei în Ural şi în Siberia, după numărul şi calitatea tancurilor sovietice produse în timpul războiului. Nu iau în calcul preţul plătit, întrucât acţiona un principiu neclintit: avem nevoie de un singur lucru, de victorie, şi pentru ea nu vom precupeţi nimic.

În timpul războiului, Stalin i-a acordat lui Malîşev Steaua de Aur de Erou al Muncii Socialiste şi gradul de general-colonel din serviciul tehnico-ingineresc, i-a decernat două premii Stalin clasa I şi l-a decorat

cu cele mai înalte distincţii militare, ordinele Suvorov şi Kutuzov clasa I.

Malîşev nu a luptat pe front, dar Stalin acorda grade militare şi distincţii constructorilor şi producătorilor de armament, la fel ca generalilor care comandau divizii, corpuri, armate şi fronturi.

Le meritau.

După război, Malîşev (cu scurte întreruperi) a rămas locţiitorul lui Stalin până la moartea acestuia. După moartea lui Stalin, Malîşev a fost prim-locţiitor al şefului guvernului şi concomitent (până pe 28 februarie 1955) a fost ministru al Industriei Constructoare de Maşini Medii.

Puteţi să mă tăiaţi în bucăţele mici cu cuţite din oţel de Damasc, apoi să presăraţi sare, şi tot nu voi crede niciodată că un om ca acesta putea să formuleze concluzii care să nu fie conforme cu caracterul evident al faptelor. Ştiind de existenţa celor două cratere, cunoscând foarte bine caracterul avariilor, Viaceslav Aleksandrovici Malîşev nu putea semna un act care stabilea drept cauză a catastrofei explozia unei mine care nu avea cum să se afle acolo, care, chiar dacă s-ar fi aflat în locul respectiv, nu avea cum să explodeze, iar dacă totuşi ar fi explodat, nu putea scufunda un coşcogeamite cuirasat, provocându-i mari stricăciuni la ambele borduri. Cu toate acestea, tocmai explozia unei mine germane a fost stabilită drept cauză a scufundării cuirasatului. De aici rezultă că respectiva comisie guvernamentală a ignorat intenţionat faptele incomode şi a falsificat concluziile.

4

Oricine s-a familiarizat măcar cât de cât cu împrejurările scufundării

navei „Novorossiysk” a văzut limpede că versiunea oficială este nefondată. De aceea, imediat după distrugerea tuturor dovezilor, au fost lansate două versiuni neoficiale. Ambele au aceeaşi origine: a fost o diversiune care a urmărit un scop bine determinat. Finalul versiunilor este diferit.

Prima versiune: crima a fost comisă de diversioniştii italieni.

A doua versiune: crima a fost comisă de diversioniştii britanici.

Să analizăm.

„Novorossiysk” este cuirasatul italian „Giulio Cesare” – „Iuliu Cezar”. După încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, flota Italiei învinse a fost împărţită între aliaţi. Ofiţerii flotelor italiene pasămite nu au putut admite ca mândria flotei italiene să brăzdeze mările şi oceanele sub pavilionul cu secera şi ciocanul. Diversioniştii italieni subacvatici, fără a pune guvernul şi comandamentul flotei la curent, au comis actul de diversiune, chipurile, din proprie iniţiativă şi cu forţe proprii.

Totul este limpede şi logic. Există totuşi o mică inexactitate, care strică întregul tablou: „Cezar” nu era mândria flotei italiene.

Construcţia lui a început pe 24 iunie 1910 şi a fost inclus în flota italiană înainte de izbucnirea Primului Război Mondial. Cât timp a durat construcţia, marile puteri maritime au făcut un puternic salt tehnologic înainte. În momentul integrării sale în structura flotei, noul „Cezar”, căruia nu i se uscase încă bine vopseaua, era o navă învechită. A participat la Primul Război Mondial, dar cu inamicul nu s-a întâlnit niciodată. În anul 1928 a fost trecut în categoria navelor-şcoală. De nevoie, a trebuit să fie modernizat şi transformat din nou în navă de război. „Cezar” a luptat în cel de-al Doilea Război Mondial, dar pe 5 ianuarie 1942, în plină desfăşurare a războiului, a fost scos din evidenţele

flotei, ancorat şi transformat mai întâi în navă-şcoală, apoi în cazarmă plutitoare. În felul acesta era mai util.

În anul 1943, după ieşirea Italiei din război, „Cezar” a ajuns cu chiu cu vai la Malta, unde a fost internat de britanici. În Malta a stat cinci ani, cu minimum de echipaj la bord, fără a beneficia de reparaţii şi lucrări de întreţinere.

În februarie 1949, Uniunea Sovietică a preluat cuirasatul „Cezar” într-o stare de plâns. Mecanismele erau uzate şi ruginite, documentaţia tehnică lipsea. În cei şase ani cât a slujit în flota sovietică, „Cezar” a fost de şapte ori pe şantierul de reparaţii. Uniunea Sovietică nu avea muniţii de calibrul 320 mm. Aveau la dispoziţie un singur set vechi, primit din Italia, care mai era utilizabil.

Important este că epoca navelor cuirasate, ca şi a bombardierelor cu motoare clasice, se încheiase. Nimeni în lume nu mai construia cuirasate.

La împărţirea flotei italiene, americanilor le-a revenit cuirasatul „Littorio”, care era într-adevăr mândria flotei italiene. Îl întrecea pe „Cezar” la caracteristicile de deplasare (30 de noduri), la armament şi apărare (tonajul total – 45.000 de tone, calibrul principal –
9 tunuri de 381 mm). „Littorio” era cu 26 de ani mai tânăr decât „Cezar” – construcţia sa a început pe 6 mai 1940. Americanii l-au considerat învechit pe „Littorio”, l-au ancorat şi curând l-au tăiat la fier vechi.

Englezii s-au ales cu o altă mândrie a flotei italiene – cuirasatul „Vittorio Venetto”, din aceeaşi clasă cu „Littorio”. Construcţia lui a început pe 2 august 1940. Ca şi americanii, englezii au considerat cuirasatul cu asemenea caracteristici şi în vârstă de numai opt ani bun de dat la fier vechi.

Numai conducerea Uniunii Sovietice, primind în februarie 1949 un

cuirasat ruginit, nu l-a trimis la dezmembrări. Deşi construcţia lui „Cezar” a început cu peste 35 de ani în urmă. Deşi în construcţia lui nu putea fi luată în calcul experienţa acumulată nici în Primul, nici în al Doilea Război Mondial. Deşi a fost de două ori navă-şcoală şi o dată cazarmă plutitoare. În loc de a-l tăia la fier vechi, „Cezar” a fost curăţat şi vopsit, botezat „Novorossiysk” şi declarat navă-amiral a escadrei Flotei Mării Negre. Pentru că în întreaga perioadă a puterii sovietice, industria socialistă nu a reuşit să construiască ceva mai nou şi mai puternic sau măcar egal cu „Cezar”.

Flota Uniunii Sovietice a moştenit de la ţarul Nikolai patru cuirasate. Pe unul dintre ele a izbucnit un incendiu atât de violent, încât turelele au trebuit demontate şi fixate în forturile de pe ţărm pentru apărarea oraşelor Kronstadt, Sevastopol şi Vladivostok. Corpul navei a fost tăiat.

Un alt cuirasat a fost distrus în timpul războiului de un bombardier german în picaj şi nu a mai putut fi reparat.

Ultimele două rămase, „Sevastopol” şi „Revoluţia din Octombrie” au fost trecute pe 24 iulie 1954 în categoria navelor-şcoală, adică nu mai erau considerate nave de război.

Prin urmare, „Novorossiysk” fusese ultimul cuirasat al Uniunii Sovietice. Diversioniştii italieni nu aveau motive să scufunde un cuirasat ruginit, care în anul 1955 avea deja 41 de ani. „Cezar” nu brăzda oceanele, în cea mai mare parte a timpului bolea şi se trata. „Cezar” nu valora banii care se cheltuiau în permanenţă pentru reparaţiile pe care le necesita. Nu valora nici cât vopseaua cu care era vopsit periodic. „Novorossiysk” nu avea de ce să fie scufundat. Peste un an-doi ar fi fost oricum tăiat la fier vechi.

„Novorossiysk” a devenit celebru numai datorită sfârşitului său

tragic. Altfel nu şi-ar mai fi amintit nimeni de el.

Diversioniştii italieni nu au avut motive să comită o crimă atât de cumplită.

De aceea, nici copoii nu iau urma italienilor.

5

În schimb, englezii aveau motiv. În Uniunea Sovietică, pentru tunurile de pe „Novorossiysk” au fost concepute proiectile atomice. Acest lucru îi speria pe britanici. Dacă „Novorossiysk” s-ar fi apropiat de Marea Britanie dinspre Oceanul Atlantic şi ar fi lansat unul sau mai multe atacuri nucleare, vânturile care suflă mai tot timpul în vest ar fi împrăştiat radiaţiile peste tot sudul Marii Britanii. Pentru a preveni acest lucru, amiralii britanici au decis să arunce în aer cuirasatul „Novorossiysk”, în aşa fel încât să explodeze şi încărcăturile lui nucleare. Încât să dispară şi oraşul Sevastopol!

Iată cum descrie acţiunile diversioniştilor britanici un autor pe care îl respect:

> Scopul lor era să arunce în aer cuirasatele „Sevastopol” şi „Novorossiysk”, care aveau la bord proiectile atomice de 305 şi 320 mm. Conform planului organizatorilor diversiunii, consecinţa ar fi trebuit să fie o explozie atomică dublă, care ar fi distrus toate sau aproape toate navele Flotei Mării Negre. Din oraşul Sevastopol şi din port n-ar mai fi rămas nimic. „Novorossiysk”, care pe 28 octombrie a ancorat pe locul cuirasatului „Sevastopol”, a fost întâmplător ţinta unei duble explozii, dar proiectilele având componente atomice nu au fost detonate.

Ipoteza este îndrăzneaţă, dar are şi ea puncte slabe.

Primul Război Mondial a început cu două focuri de revolver în oraşul provincial Sarajevo din Imperiul Austro-Ungar. Unul i-a fost destinat arhiducelui Franz Ferdinand Karl Ludwig Josef von Habsburg, celălalt – soţiei acestuia, prinţesă de Hohenberg. Două împuşcături au atras după sine miliarde de împuşcături. Puterile mari şi mici s-au prins într-o încleştare mortală şi s-au sfâşiat reciproc timp de patru ani. Milioane de oameni au pierit pe câmpurile de luptă, s-au prăbuşit trei mari imperii: Rus, German şi Austro-Ungar, au fost tăiate pentru totdeauna rădăcinile întregii aristocraţii europene şi au fost create condiţiile pentru izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial.

Explozia atomică dublă, cu nimicirea Sevastopolului, escadrei şi bazei principale a Flotei Mării Negre, putea deveni de asemenea un detonator al unor evenimente grave. Putem presupune doar teoretic că în Italia diversioniştii, din proprie iniţiativă şi cu forţe proprii, au decis să comită ceea ce putea fi începutul celui de-al treilea, adică ultimul, război mondial. În ceea ce priveşte Marea Britanie, nu putem face astfel de presupuneri nici măcar teoretic. În chestiuni de o asemenea importanţă, iniţiativa privată este absolut exclusă. Dacă se plănuia ceva de acest gen, atunci se făcea numai la nivelul guvernului Maiestăţii Sale.

Avea guvernul britanic vreun interes să întreprindă asemenea acţiuni? Reprezenta „Novorossiysk” o ameninţare pentru Marea Britanie?

Să ne imaginăm următorul scenariu: pe timp de pace, „Novorossiysk” hoinăreşte prin Oceanul Atlantic, iar în momentul izbucnirii războiului primeşte ordin de tragere asupra ţărmului britanic.

Din această acţiune nu putea ieşi nimic bun. Al Doilea Război

Mondial a demonstrat că navele cuirasate fără acoperire aeriană sunt vulnerabile la atacurile aviaţiei. Dacă pe timp de pace „Novorossiysk” ar fi plecat în serviciu de alarmă în Atlantic, ar fi fost supravegheat în permanenţă. În momentul izbucnirii războiului ar fi fost scufundat, fiind împiedicat să se apropie de ţărm.

Şi pe urmă, cât timp poate un cuirasat învechit să se afle departe de bazele sale, în zone controlate de flotele inamicului, care are şi portavioane, şi baze, şi aerodromuri de coastă?

Dar nici nu a încercat nimeni pe timp de pace să trimită această strachină în Oceanul Atlantic.

Alt scenariu: a izbucnit războiul. Din Marea Neagră, „Novorossiysk”… Daţi-mi voie, cine-i va permite unui cuirasat învechit să treacă prin Bosfor şi Dardanele?

Dacă totuşi trece, cine-l va lăsa să traverseze Marea Mediterană, controlată de flotele SUA, Angliei şi Franţei?

Să zicem că trece prin Marea Mediterană, dar cine-i va permite să treacă prin Gibraltarul britanic?

Cine va permite ca această covată, ocolind Spania şi Franţa, să ajungă la distanţa unei lovituri de tun în apele teritoriale ale Stăpânei mărilor?

6

Să admitem că guvernanţii Marii Britanii au decis totuşi distrugerea navei „Novorossiysk”, diversioniştii lor au scufundat cuirasatul şi nimeni nu şi-a dat seama cine este autorul faptei. A crescut oare gradul de

siguranţă al Marii Britanii din această cauză?

În timpul lui Stalin s-au construit, conform unor surse diferite, între 1.195 şi 1.296 de bombardiere Tu-4. Oricare dintre ele putea fi un posibil purtător de bombe nucleare.

Avioanele, cum am mai spus, erau învechite. Totuşi, de ce un cuirasat atât de vechi cum era „Novorossiysk” i-ar fi speriat atât de tare pe englezi, încât să se decidă să-l scufunde, iar sutele de bombardiere Tu-4 nu le-au făcut nicio impresie?

În caz de război, „Novorossiysk” nu ar fi putut ajunge până în Anglia nici măcar teoretic, în timp ce un Tu-4 putea să apară brusc atât pe timp de pace, cât şi de război.

În momentul lansării, proiectilul de tun este supus unor solicitări dinamice şi termice fantastice. Din această cauză, pereţii proiectilului trebuie să fie foarte groşi, iar încărcătura explozivă trebuie să fie mică în comparaţie cu greutatea proiectilului. La crearea acestui tip de proiectil a fost necesară soluţionarea unui număr enorm de probleme tehnologice. Şi nu în ultimul rând – problema menţinerii regimului termic al încărcăturii nucleare în condiţiile temperaturii uriaşe create în momentul tragerii. Cu bomba este mult mai simplu, nu apare nicio solicitare, ca gabarit, ea poate fi mult mai mare, prin urmare mult mai puternică.

Să presupunem că englezii au fost cei care au scufundat „Novorossiysk”, cuirasatul care în timpul războiului nu putea nici măcar teoretic să ajungă în apropierea ţărmului britanic şi care avea nişte proiectile nucleare relativ slabe. Existau însă bombardierele Tu-4, care puteau ajunge până în Anglia, care puteau transporta bombe puternice. Oare guvernanţii englezi chiar au răsuflat uşuraţi după scufundarea navei „Novorossiysk”?

Pe 12 noiembrie 1952, bombardierul strategic sovetic Tu-95 a efectuat primul său zbor.

Pe 12 august 1953, Uniunea Sovietică a testat prima bombă cu hidrogen din lume, RDS-6s, cu un echivalent de trotil de 400 de mii de tone. Americanii au detonat un dispozitiv staţionar de la sol, care era imposibil de ridicat cu vreun mijloc de transport, iar Uniunea Sovietică a creat o bombă care putea fi transportată până la ţintă cu un bombardier.

În anul 1954, în Uniunea Sovietică s-au încheiat testele bombardierului Tu-16. El a fost inclus în dotarea FMA, apoi în aviaţia flotei. Bombardierele Tu-16 intrau în dotarea regimentelor, diviziilor, apoi a unor întregi corpuri de aviaţie. Nu puteau ajunge până în America, în schimb, în pielea europenilor n-ar fi vrut să fie nimeni. Unităţile şi marile unităţi care aveau în dotare noile bombardiere cu reacţie puteau transporta câte o „Tatiană” în orice punct al Europei sau, în caz de necesitate, un cor întreg. Iar Tu-16 şi Tu-95 puteau să ridice şi să transporte în Marea Britanie nu numai bomba atomică „Tatiana”, ci şi o bombă cu hidrogen RDS-6s, de 10 ori mai puternică.

Omniprezentul James Bond ar fi trebuit să ştie că în perioada aceea în Uniunea Sovietică era în curs de finalizare testarea rachetei 8K51, care putea transporta de pe teritoriul Germaniei de Est o încărcătură nucleară în orice punct din Marea Britanie.

Şi atunci de ce ar fi scufundat englezii „Novorossiysk”, dacă Uniunea Sovietică deţinea la momentul respectiv arme nucleare mult mai puternice şi purtătoare incomparabil mai performante? Erau strategii britanici atât de naivi încât să vrea cu tot dinadinsul să declanşeze un război nuclear, distrugând un cuirasat vechi, care nu deranja şi nu ameninţa Marea Britanie, şi lăsând intacte arsenale nucleare şi mijloace

de transport adecvate, mult mai puternice şi care ameninţau în mod real Anglia?

7

Şi cine a spus că „Novorossiysk” avea proiectile nucleare?

Prima bombă nucleară fabricată în serie în Uniunea Sovietică, RDS-4 „Tatiana”, era o grăsană simpatică de 1.200 kg, cu o talie de un metru şi jumătate. Era acceptabil pentru bombardiere şi pentru primele rachete strategice sovietice cu rază medie de acţiune. Totuşi, flota nu avea mijloace de transport pentru încărcături cu asemenea masă şi gabarit. Constructorii trebuiau să găsească o soluţie de a crea o bombă pentru flotă.

Purtătoare de focoase nucleare în acea perioadă puteau fi torpilele sau proiectilele de artilerie.

Evident, au fost alese torpilele. Cu torpila e mai simplu. Atât volumul, cât şi greutatea pot fi mult mai mari. Nu se pune problema solicitărilor termice şi dinamice. Elicea torpilei se învârte şi ea îşi vede de treabă, îndreptându-se spre ţintă.

Torpila cu încărcătură nucleară poate fi utilizată de orice submarin sau navă de suprafaţă, de la crucişător la vedeta torpiloare, în timp ce proiectilul de tun poate fi utilizat numai de cuirasat. De un singur cuirasat. Nicio altă navă, în afară de „Cezar”, nu avea tunuri cu calibrul 320 mm. Avea vreun sens alocarea unor uriaşe mijloace financiare fabricării de proiectile nucleare pentru „Cezar”, dacă acesta urma să fie scos din evidenţe într-un viitor apropiat? Avea sens fabricarea de

proiectile nucleare de 305 mm pentru „Sevastopol” şi „Revoluţia din Octombrie”, dacă de pe 24 iulie 1954 aceste nave nu mai făceau parte din flota militară?

Pentru a dota flota cu arme nucleare era necesară o soluţie de a încadra încărcătura nucleară în diametrul unei torpile obişnuite, adică în 533 de milimetri. Iuliu Borisovici Hariton a rezolvat problema. A creat torpila T-5 cu încărcătură nucleară RDS-9. A fost o realizare tehnică de excepţie.

Primul test de pe 19 octombrie 1954 a fost un eşec. Primul experiment reuşit a avut loc pe 21 septembrie 1955.

Dacă deştepţii de englezi au decis să îndepărteze de ei ameninţarea unui atac nuclear, nu ar fi trebuit să atace un bătrânel ca „Cezar”, ci în primul rând submarinele sovietice şi bazele acestora din mările nordului, întrucât submarinele sovietice, într-o perspectivă apropiată, ar fi avut posibilitatea, ieşind în Atlantic, să lovească în caz de necesitate SUA, Marea Britanie şi aliaţii lor.

Totodată, englezii ar fi trebuit să distrugă aerodromurile sovietice ale aviaţiei strategice. De ce reprezenta bătrânul „Cezar” o ameninţare pentru Anglia, iar bombardierele Tu-4 cu „Tatiane” la bord, nu? De ce nu reprezentau o ameninţare cele mai noi avioane Tu-16, M-4, Tu-95? De ce deştepţilor de englezi nu le era frică de torpilele atomice sovietice, ale căror încărcături fuseseră deja testate şi urmau în scurt timp să intre în dotarea flotei?

Informaţii de analizat: în Uniunea Sovietică s-a reuşit pentru prima dată amplasarea unui focos nuclear într-un proiectil de artilerie cu calibrul 452 mm, în niciun caz de 305 sau 320 mm.

Proiectilul nuclear de 452 mm RDS-41 nu era destinat flotei şi nu a

intrat în producţia de serie. Primul test reuşit al lui RDS-41 a avut loc la patru luni şi jumătate după scufundarea cuirasatului „Novorossiysk” – pe 16 martie 1956.

În anul 1955, pe „Cezar” nu existau proiectile nucleare, nu le-a proiectat şi nu le-a creat nimeni. Cu atât mai puţin pe „Sevastopol”, întrucât acesta, ca şi „Revoluţia din Octombrie”, a fost trecut în categoria navelor-şcoală cu un an în urmă.

De aici rezultă că atât guvernul britanic, cât şi amiralii englezi nu aveau motive să scufunde „Cezar” şi cu atât mai puţin „Sevastopol”, care în acel moment nu se mai număra printre navele cuirasate.

Diversioniştii englezi, la fel ca şi cei italieni, nu aveau motive să comită această crimă.

Momentul-cheie

Locul unde s-a scufundat „Novorossiysk” a fost cercetat încă o dată şi s-au găsit imediat câteva mine ruginite neexplodate din timpul războiului. Iată dovada: explozia de pe „Novorossiysk” a fost cauzată de o mină germană veche!

Totuşi… În zilele noastre, un înalt funcţionar al statului făcea scufundări în Marea Neagră şi (o, ce miracol!) a găsit două amfore greceşti sparte! Radios, a apărut în faţa camerelor de televiziune care stăteau de ceva vreme pe ţărm.

Ce succes! Şi mai ales, unde! Chiar lângă ţărm, acolo unde se scufundau acvanauţii de zeci de ani, de când s-a inventat acvalangul. A avut noroc omul!

Dar bloggerii perspicace au remarcat imediat un detaliu bizar. Amforele care se presupune că au stat pe fundul mării mii de ani erau curăţele, nu crescuseră pe ele cochilii de scoici. Şi au fost ridiculizaţi pe internet atât omul de stat, cât şi cei din anturajul acestuia.

Concluzia: minele ruginite descoperite în zona scufundării navei „Novorossiysk” nu pot fi considerate dovezi. Ele puteau fi amplasate pe fundul mării în locul potrivit, la fel ca amforele respective.

Puteau să nu le pună. Puteau doar să le treacă în acte. Cine a văzut vreodată minele acelea?

Capitolul 23

1

Mi-ar fi plăcut să se descopere că vinovaţi au fost macaronarii italieni sau periculoşii diversionişti britanici.

Dar nu s-a întâmplat aşa. Mă întristează lucrul acesta, mai ales pentru că sunt nevoit să accept o versiune care încă de atunci, din anul 1955, s-a răspândit în toată Uniunea Sovietică: „Novorossiysk” a fost scufundat de ai noştri.

După mai multe decenii, un inginer din marina militară, candidat în ştiinţe tehnice, Oleg Leonidovici Sergheev, a mai studiat o dată toate circumstanţele în care a pierit „Novorossiysk” şi a repetat, bazându-se pe calcule matematice, ceea ce afirmase şi înainte: autorul crimei este KGB.

Evident, Sergheev avea mulţi duşmani şi mulţi dintre ei erau dornici să-l înlăture. Iată un exemplu pentru felul în care erau loviţi cei care susţineau aceeaşi idee, ce-i drept, fără a avea nişte dovezi la fel de convingătoare:

Asemenea afirmaţii pot face numai oamenii care cred ca nişte copii în poveşti despre „bunul plac” al organelor Securităţii statului, „scăpate” de sub controlul partidului, despre tot felul de „conspiraţii” apărute în cadrul acestei instituţii şi alte aiureli de acest gen. În realitate, din prima şi până în ultima zi a existenţei lor, organele VCK-OGPU-NKVD-NKGB-MGB-KGB

nu au fost niciodată altceva decât executanţi ai deciziilor conducătorilor unei organizaţii criminale – partidul bolşevicilor (sau comuniştilor). Şi pentru ca anumitor cekişti să nu le treacă prin cap „să îndruge verzi şi uscate”, supravegherea vigilentă a „organelor” intra în sarcina Serviciului de Securitate al partidului, o organizaţie supersecretă, despre existenţa căreia prea puţin ştiu şi în ziua de azi.

Ce se poate obiecta la toate acestea? Nimic. Totul este corect.

Vă propun să nu vorbim despre KGB, nici despre vreun alt monstru abstract, ci despre oameni concreţi. O acţiune de asemenea anvergură nu putea fi desfăşurată fără aprobarea preşedintelui KGB, Eroului Uniunii Sovietice, generalului de armată Ivan Aleksandrovici Serov. Nu putea şi gata!

Fiţi, vă rog, amabili şi spuneţi-mi: ce interes ar fi avut Ivan Aleksandrovici să scufunde acest atât de vechi „Novorossiysk”, ruginit complet, de la chilă până la mărul catargului? De ce!? Nu avea niciun motiv!

De aceea sunt întru totul de acord cu textul citatului reprodus mai sus. Eu nu am activat în KGB, am activat în GRU – Glavnoe Razvedîvatel’noe Upravlenie (Departamentul Principal de Informaţii). Decizia privind numirea mea în agentură a fost luată de tovarăşii din Secţia Organelor Administrative ale CC al PCUS – Moscova, strada Staraia Ploşciad’ nr. 4. După o lungă discuţie, un şef foarte mare din CC a făcut aluzie la faptul că totul este sub control, că despre mine, ca de altfel despre fiecare dintre noi, se ştiau destul de multe în Comitetul Central.

Toţi ofiţerii GRU, la fel ca toţi ofiţerii KGB, inclusiv cei mai importanţi membri ai conducerii, erau supravegheaţi de Partidul Comunist. Afirm acest lucru din proprie experienţă şi din exemplul personal.

Asta nu înseamnă că explozia nu a fost opera forţelor KGB! Nu!

Să mai citim o dată citatul:

> …organele VCK-OGPU-NKVD-NKGB-MGB-KGB nu au fost niciodată altceva decât executanţi ai deciziilor conducătorilor unei organizaţii criminale – partidul bolşevicilor (sau comuniştilor).

Exact! Organizaţia criminală a luat decizia. Preşedintele KGB, Eroul Uniunii Sovietice, generalul de armată Ivan Aleksandrovici Serov nu avea de ce să arunce în aer „Novorossiysk”. Nu avea niciun motiv. Însă el nu era *altceva decât executant al deciziilor conducătorilor unei organizaţii criminale.*

A primit un ordin, l-a executat. În schimb, conducătorii organizaţiei criminale chiar aveau motive să distrugă „Novorossiysk”.

Cum au putut conducătorii să decidă moartea marinarilor noştri de dragul propriilor interese carieriste?

Şi de ce nu?

Nu trecuse nici măcar un an de când Jukov, ca să-i fie pe plac lui Hruşciov şi din interese carieriste proprii, a mutilat zeci de mii de tineri soldaţi sovietici de-ai noştri. De ce el sau Serov să nu înece încă vreo câteva sute de marinari?

Amiralul Flotei Uniunii Sovietice Nikolai Gherasimovici Kuzneţov îl incomoda pe Jukov, îl deranja pe Hruşciov, trebuia dezonorat, alungat în aşa fel încât să nu mai poată niciodată să se amestece în problemele flotei, iar în locul lui să fie numit un lingău servil, fără coloană vertebrală.

Vă propun să vedem ce s-a întâmplat cu persoanele prezente la locul catastrofei.

Comandantul Flotei Mării Negre, vice-amiralul Parhomenko, cel care a anulat ordinul de a duce cuirasatul „Novorossiysk” avariat la ape de mică adâncime şi a interzis evacuarea personalului neimplicat în bătălia pentru viaţa navei, a fost destituit din funcţie pe data de 8 decembrie 1955, retrogradat contra-amiral şi numit prim-locţiitor al comandantului flotei din Pacific. În anul 1960, lui Parhomenko i-a fost redat gradul de vice-amiral. Şi-a încheiat cariera în funcţia de şef al Serviciului de Salvare în caz de avarii din Flota Maritimă Militară. El avea în subordine serviciile de salvare ale tuturor celor patru flote ale Uniunii Sovietice şi ale tuturor flotilelor. Un amiral cu experienţa lui era perfect pentru asemenea funcţie.

Vice-amiralul Parhomenko a preluat flota Mării Negre în iulie 1955. Înaintea lui, timp de patru ani, la conducerea Flotei Mării Negre s-a aflat amiralul S.G. Gorşkov. Ulterior, Gorşkov a fost numit prim-locţiitor al Comandantului-şef al FMM. Comandantul-şef al FMM, amiralul Flotei Uniunii Sovietice N.G. Kuzneţov a fost bolnav o lungă perioadă, de aceea, în esenţă, Gorşkov era cel care îndeplinea obligaţiile sale.

Printr-un straniu concurs de împrejurări, amiralul Gorşkov a fost numit în Comisia Guvernamentală de anchetă a circumstanţelor scufundării navei „Novorossiysk”. A avut loc o catastrofă în Flota Mării Negre, iar din comisia de anchetă face parte chiar cel care a predat comanda flotei cu foarte puţin timp în urmă. Adică o persoană foarte interesată ca neajunsurile şi neregulile din timpul cât s-a aflat la

conducere să nu fie descoperite.

Chiar nu au găsit un amiral dintr-o altă flotă?

3

În cazul scufundării cuirasatului „Novorossiysk” nu s-a întocmit dosar penal, nimeni nu a fost judecat. La un proces, fie el şi cu uşile închise, tot ar fi ieşit ceva la iveală.

În continuare s-a întâmplat ceva extrem de interesant. Amiralul Flotei Uniunii Sovietice Nikolai Gherasimovici Kuzneţov a fost destituit din funcţie, retrogradat vice-amiral şi alungat din forţele armate cu formula umilitoare „fără dreptul de a mai activa în cadrul flotei”.

Lui Kuzneţov nu i s-au adus niciun fel de acuzaţii.

După mulţi ani, Nikolai Gherasimovici Kuzneţov s-a adresat în scris Comitetului Central:

> Pe 15 februarie 1956 am fost chemat de fostul ministru al Apărării şi în 5-7 minute am fost anunţat într-un mod excesiv de grosolan de decizia retrogradării mele şi a demiterii din armată, fără drept de reintegrare. Ulterior nu am mai fost chemat pentru demiterea formală. Un funcţionar al biroului de cadre a adus şi a lăsat la mine în apartament (în absenţa mea) actele de demitere… Nefiind absolut deloc informat în legătură cu motivele sancţionării mele, am solicitat să văd documentele care mă priveau, dar nu mi s-a acordat această posibilitate. (*Krasnaia zvezda*, 21 mai 1988)

Kuzneţov continuă:

> Încercau efectiv să mă strivească. Fără să fiu chemat la conducerea de stat, fără să mi se dea explicaţii şi chiar fără să mi se arate documentele privind destituirea mea din funcţie, am fost

dat afară din Flota Maritimă Militară. Mareşalul Jukov, cu atitudinea grosolană care-l caracteriza, m-a anunţat că sunt eliberat din funcţie şi retrogradat la vice-amiral. La întrebarea mea pe ce bază şi de ce s-a făcut acest lucru fără să fiu convocat mi-a răspuns pufnind în râs că acest lucru nu era neapărat necesar. (*Krasnaia zvezda*, 24 iulie 1999)

Nikolai Gherasimovici Kuzneţov a fost numit comisar al poporului pentru Flota Maritimă Militară încă din anul 1939. Pe atunci, Jukov era doar comandant de divizie. Kuzneţov a început războiul având funcţia de comisar al poporului pentru FMM şi l-a terminat în acelaşi post. În toată istoria noastră, numai trei oameni au avut gradul de amiral al Flotei Uniunii Sovietice. Kuzneţov a fost primul dintre ei. Gradul de amiral al Flotei Uniunii Sovietice este echivalent cu gradul de Mareşal al Uniunii Sovietice.

Totuşi, ar fi de-a dreptul indecent să-l comparăm pe Kuzneţov cu Jukov. Kuzneţov era un om educat. El a absolvit Şcoala de Marină Militară şi Academia de Marină Militară. Este suficient să precizăm că Nikolai Gherasimovici Kuzneţov vorbea fluent limbile engleză, germană, franceză şi spaniolă.

În schimb, Jukov avea doar şcoala primară. Chiar aşa scrie în autobiografia din 13 iunie 1938 – *primară*, *am învăţat trei ani la şcoala bisericii parohiale.* Ulterior a urmat nişte cursuri de cavalerie, unde a învăţat să agite sabia.

Jukov l-a dat afară din Forţele Armate pe Kuzneţov, cu care era egal în grad. Să-şi imagineze fiecare ce se ascunde în spatele expresiei „într-un mod excesiv de grosolan”. Jukov l-a alungat pe Kuzneţov, retrogradându-l cu trei trepte. Dacă pentru izgonirea din Forţele Armate a amiralului Flotei Uniunii Sovietice lui Jukov i-au fost de ajuns „5-7 minute”, pentru a decide soarta unor generali-maiori sau contra-amirali

oarecare nu avea nevoie de atât de mult timp.

4

Comandantul Flotei Mării Negre, vice-amiralul Parhomenko, care s-a aflat la bordul cuirasatului „Novorossiysk” şi a coordonat acţiunile de salvare, a fost retrogradat cu o treaptă, dar nu a fost dat afară. După patru ani i-a fost redat gradul.

Comandantul-şef al FMM, amiralul Flotei Uniunii Sovietice Kuzneţov, care nu a fost prezent la locul tragediei, care a lipsit câteva luni din cauza bolii, a fost retrogradat cu trei trepte şi destituit în mod dezonorant. Ca şi cum ar fi fost retrogradat de la Mareşal al Uniunii Sovietice la general-locotenent.

Cea mai interesantă a fost soarta lui Gorşkov. El a comandat Flota Mării Negre timp de patru ani, până în 1955. Dacă de scufundarea navei „Novorossiysk” este responsabilă o mină nemţească ce nu a fost dezamorsată pe locul staţionării navei-amiral a flotei, cine se face vinovat de acest lucru, dacă nu comandantul flotei, Gorşkov?

Dacă i-au smuls epoleţii amiralului Flotei Uniunii Sovietice Kuzneţov, care timp de câteva luni nu a îndeplinit sarcinile de comandant-şef al FMM, ce ar trebui să-i facă amiralului Gorşkov, care îndeplinea aceste sarcini?

Corect! Gorşkov trebuie avansat!

Timp de câteva luni, Gorşkov a fost prim-locţiitor al comandantului-şef al FMM, după destituirea lui Kuzneţov a fost numit comandant-şef al Flotei Maritime Militare, locţiitor al ministrului Apărării URSS, adică al

lui Jukov.

Gorşkov s-a menţinut în această funcţie 30 de ani fără câteva zile.

Gorşkov nu a fost erou în război, în schimb, pe timp de pace, ca şi mareşalul Greciko, a devenit de două ori Erou al Uniunii Sovietice.

Sub conducerea sa a fost construită o flotă gigantică, dar care nu avea baze şi nici şantiere de reparaţii.

Sub conducerea sa a fost construită o flotă pestriţă. Americanii au creat un crucişător bun şi au trecut la producţia de serie: uşor de reparat, uşor de asigurat piesele de schimb, uşor de pregătit echipajele. În flota lui Gorşkov intrau simultan patru tipuri diferite de crucişătoare.

Armamentul navelor americane includea 10 tipuri diferite de rachete. Noi aveam de trei ori mai multe!

În perioada cât a fost comandant Gorşkov, flota a primit 45 de tipuri diferite de nave.

Gorşkov se face vinovat de prăbuşirea Uniunii Sovietice în aceeaşi măsură ca Jukov însuşi.

Momentul-cheie

Refuzul de a întocmi dosar penal în cazul groaznicei catastrofe şi al distrugerii documentelor Comisiei Guvernamentale este o dovadă a vinovăţiei lui Hruşciov şi a clicii sale. Nu mai trebuie să caut niciun alt argument.

În mod intenţionat nu vreau să mă mai adâncesc în detaliile scufundării navei „Novorossiysk”, să mai intru în controverse pe această temă. Vreau doar să le atrag atenţia stimaţilor mei cititori asupra

urcuşului straniu al unui smintit ca Gorşkov şi asupra căderii la fel de stranii a lui Kuzneţov.

De ce a fost atât de aspru pedepsit Kuzneţov, care nu era de faţă, în timp ce Gorşkov, care era prezent, a beneficiat de o avansare incredibilă pentru aceleaşi fapte?

Pentru că în acelaşi an 1955, în februarie, Kuzneţov şi-a exprimat prudent rezervele în privinţa lui Jukov, în timp ce Gorşkov făcea întotdeauna şi pretutindeni numai ce voia conducerea în momentul respectiv.

Capitolul 24

1

Pe Jukov l-a luat valul.

Jukov pregătea ruperea apărării inamicului nu numai în Europa Centrală, ci şi la Moscova. În perimetrul Sadovoe Koltso.

Încă înainte de a lua sfârşit bătălia decisivă pentru Kremlin, Jukov îşi întărea energic poziţiile, îşi extindea cu perseverenţă, ca să nu spun cu neruşinare, limitele puterii.

El ataca simultan pe mai multe fronturi.

Pe unul dintre fronturi, scopul atacului era scoaterea trupelor de frontieră din structura Ministerului Afacerilor Interne şi trecerea acestora în subordinea Ministerului Apărării, adică sub controlul lui Jukov.

Dintotdeauna trupele de grăniceri au făcut parte din organele Securităţii Statului. Trupele de grăniceri au misiunea de a nu permite pătrunderea în ţară a spionilor, diversioniştilor, bandiţilor, contrabandiştilor şi altor persoane indezirabile.

Oamenii fugeau de socialism. De aceea, misiunea principală a trupelor de grăniceri era de a împiedica ieşirea din ţară a celor care încercau să fugă. Tocmai de aceea Uniunea Sovietică avea cele mai puternice trupe de grăniceri din lume, dotate cu nave de luptă, avioane,

elicoptere, tancuri, transportoare blindate, artilerie şi aruncătoare.

Mi se va obiecta, probabil, că noi avem cea mai lungă frontieră din lume, de aceea trupele de grăniceri trebuie să fie atât de puternice. Obiecţia se respinge. Lenin a numit Rusia „închisoarea popoarelor”. Cu toate acestea, în timpul ţarului Nikolai, lungimea frontierelor era aproximativ aceeaşi, însă paza acestora intra în sarcina Corpului Separat de pază a frontierelor. În anul 1910, efectivul maxim al acestui corp era de 36.709 persoane. Dacă am amplasa toţi aceşti oameni de-a lungul graniţelor maritime şi terestre, am obţine un lanţ destul de şubred. Şi dacă ţinem cont de faptul că oamenii nu stăteau în post 24 de ore din 24, că unii dintre ei trebuiau să facă de mâncare, alţii să schimbe potcoavele cailor, alţii să comande, atunci chiar obţinem un tablou jalnic.

Corpul Separat de pază a frontierelor a fost înfiinţat de Aleksandr al III-lea în anul 1893. Înainte nu exista nici acesta.

2

Să facem apel la literatura rusă şi sovietică. În literatura sovietică întâlnim o mulţime de modele de grăniceri curajoşi. Şi câte filme s-au făcut despre grăniceri! *Frontiera închisă*, *Ambuscadă în munţi*, *Săgeata albastră*, *Avem ordin să-l prindem viu*, *Pe aici trece graniţa*…

Totuşi, adevăraţii eroi nu sunt cei din paginile cărţilor sau de pe ecran. Eroii adevăraţi îi întâlnim în viaţa de zi cu zi. Să ne gândim numai la Nikita Fiodorovici Karaţupa şi la câinele său Indus. (Indus nu a fost unic. Au fost şapte. Dacă un Indus era ucis în încăierările cu duşmanii, Karaţupa îşi boteza noul ajutor cu acelaşi nume – Indus. După stabilirea

relaţiilor de prietenie cu India, în articolele publicate despre faptele de vitejie ale lui Karaţupa, numele câinilor eroi au fost schimbate. Induşii au devenit Inguşi.)

În 20 de ani de serviciu la graniţă, Karaţupa a ucis 129 de persoane şi a reţinut alte 338 care încercau să treacă ilegal frontiera. Când se comunicau astfel de cifre, toată lumea credea că este vorba despre spioni şi diversionişti care încercau pe cărări ocolite să pătrundă la noi în ţară, ca să dea foc semănăturilor, să toarne otravă în fântâni, să arunce în aer poduri şi tunele. Nu-i trecea prin cap nimănui că intruşii de la graniţă erau cetăţeni sovietici de-ai noştri, care încercau să fugă din ţară.

Pentru noi, sovieticii, Karaţupa a fost un model de imitat şi un erou romantic în genul lui d'Artagnan.

În schimb, în Rusia, în „închisoarea popoarelor" nu a existat niciun Karaţupa. Nici în realitate, nici în literatură. În marea literatură rusă nu vom găsi referiri la fâşia de control şi urmărire, la credincioşii câini grăniceri, la intruşii perfizi şi la bravii apărători ai frontierelor.

În timpul ţarilor Aleksandr şi Nikolai, cel căruia nu-i convenea „închisoarea popoarelor" putea să plece încotro vedea cu ochii, chiar şi-n Elveţia, ca tovarăşul Lenin, sau în America, precum tovarăşii Troţki, Buharin şi Gorki.

După ce a pus mâna pe putere în „închisoarea popoarelor", Lenin a mărit de câteva ori efectivul grănicerilor. În timpul lui Lenin a intrat în limba rusă trufaşa expresie „frontieră închisă"! În timpul lui, frontierele au devenit într-adevăr de netrecut.

Totuşi, nu acesta este lucrul cel mai important. În timpul ţarilor Aleksandr şi Nikolai, grănicerii erau în subordinea Ministerului de Finanţe. Principala lor misiune era apărarea intereselor economice ale

ţării. Cât timp a durat războiul civil nu au existat niciun fel de graniţe, erau doar fronturi. În 1920, când războiul civil era în mare parte încheiat, trupele de graniţă au trecut în subordinea Secţiei Speciale a VCK. De atunci, grănicerii au fost întotdeauna o parte componentă a sistemului represiv al dictaturii proletariatului: VCK-OGPU-NKVD-NKGB-MGB-MVD-KGB.

În atribuţiile armatei nu intră controlul vamal la frontiere.

În atribuţiile armatei nu intră lupta cu spionii şi contrabandiştii.

În atribuţiile armatei nu intră măsurile de zădărnicire a fugii cetăţenilor din propria ţară.

Şi totuşi, în februarie 1955, preluând postul de ministru al Apărării, Jukov şi-a chemat prim-locţiitorul, şeful Marelui Stat-Major, Mareşalul Uniunii Sovietice Sokolovski, şi i-a dat ordin să pregătească un referat către Comitetul Central al PCUS, cu cererea de transfer a Trupelor de Grăniceri în subordinea Ministerului Apărării.

3

În Uniunea Sovietică mai exista o forţă armată care nu se subordona Ministerului Apărării, şi anume Trupele Interne ale Ministerului Afacerilor Interne. În nicio ţară normală din lume nu exista nimic analog Trupelor Interne ale Ministerului Afacerilor Interne. Acest tip de trupe a fost înfiinţat numai acolo unde se construia o viaţă fericită, întocmai ca a noastră.

Misiunile principale ale Trupelor Interne erau reprimarea revoltelor populare, lupta cu partizanii, paza închisorilor, lagărelor, marilor şantiere

ale comunismului ridicate cu mâinile deţinuţilor, escortarea deţinuţilor prin ţară sau căutarea evadaţilor.

În plus, Trupele Interne asigurau paza celor mai importante obiective ale statului: instituţiile guvernamentale, cele mai puternice centrale electrice, depozitele rezervelor strategice, uzinele care produceau arme nucleare şi mijloace de transport pentru ele sau construcţiile din domeniul transporturilor.

Toate aceste funcţii, în special cea de gardian în închisori, erau străine armatei. Armata nu poate scotoci după hoţi prin toate cotloanele, nu poate să-i percheziţioneze, să-i escorteze, nu se poate amesteca în încăierările lor ca să-i despartă şi să liniştească penitenciarele întărâtate. Nu poate! Aceste activităţi nu corespund profilului armatei! Armata nu a fost creată pentru aşa ceva!

Trupele Interne ale Ministerului Afacerilor Interne mai aveau o funcţie care nu era formulată în niciun regulament, în nicio lege, care nu era consemnată nicăieri, în niciun fel: funcţia de a contracara Armata Sovietică.

La Kremlin era un regiment KGB.

În Moscova şi lângă ea – Divizia separată „Dzerjinski” de infanterie motorizată cu destinaţie specială, aparţinând Trupelor Interne ale Ministerului Afacerilor Interne.

Divizia era destul de neobişnuită. În momentul în care Jukov a devenit ministru al Apărării, Divizia „Dzerjinski” era compusă din cinci regimente de infanterie motorizată şi 11 batalioane separate. O divizie are 18.000 de soldaţi şi ofiţeri.

Divizia „Dzerjinski” fusese completată până la ultimul soldat cu personal ales pe sprânceană. Divizia era dotată cu tancuri amfibii,

artilerie şi transportoare blindate.

Misiunea Diviziei „Dzerjinski” era paza conducătorilor şi menţinerea ordinii în Moscova. Sistemul de pază a conducătorilor a fost dublat. Paza Kremlinului şi gărzile de corp erau asigurate de KGB, iar reprimarea revoltelor populare, protecţia împotriva mulţimii erau treaba Diviziei separate „Dzerjinski” de infanterie motorizată cu destinaţie specială, aparţinând Trupelor Interne ale Ministerului Afacerilor Interne.

Dacă KGB ar fi pus la cale o lovitură de stat, apărarea conducătorilor ar fi asigurat-o Ministerul Afacerilor Interne. Dacă Ministerul Afacerilor Interne ar fi decis să răstoarne puterea, în acest caz conducătorii ar fi fost apăraţi de KGB.

Dacă Armata Sovietică s-ar fi ridicat împotriva puterii proletare, atunci KGB şi MVD ar fi făcut front comun. Iată de ce Divizia separată „Dzerjinski” de infanterie motorizată cu destinaţie specială avea în dotare tancuri, transportoare blindate şi artilerie.

În afară de Divizia separată „Dzerjinski” de infanterie motorizată cu destinaţie specială, Trupele Interne ale MVD mai aveau în structura lor zeci de divizii, brigăzi şi regimente separate. Divizii ale MVD erau în toate marile oraşe: Leningrad, Minsk, Tbilisi, Taşkent, Kuibîşev, Sverdlovsk, Habarovsk, Baku, Krasnoiarsk, Gorki, Irkutsk şi altele.

Trupele Interne ale MVD erau divizii, brigăzi, regimente, instituţii de învăţământ, sute de mii de oameni cu arme, cizme şi epoleţi. Şi toată această forţă uriaşă nu i se subordona lui Jukov. Putea el să accepte o asemenea neobrăzare?

Nu putea!

Şi nici n-a acceptat-o. L-a chemat pe şeful Marelui Stat-Major, Mareşalul Uniunii Sovietice Sokolovski, şi i-a dat ordin să mai scrie un

referat către Comitetul Central, cerând ca Trupele Interne să fie scoase din structura MVD şi trecute în subordinea Ministerului Apărării.

Aceasta însemna că Jukov a decis să pună pe umerii Ministerului Apărării şi slujba de gardian.

4

Maiorul Serghei Petrovici Markov a fost şeful pazei lui Jukov. Memoriile lui au fost publicate în cartea *Mareşalul victoriei* (Voenizdat, 1996) de Era Jukova şi Ella Jukova.

Iată ce conţin paginile 268-269:

> În anul 1955, în timp ce mareşalul Jukov se îndrepta spre Flota de Nord cu automobilul, l-am condus pe un alt traseu, neplanificat dinainte – voiam să scurtăm drumul. Ca urmare, coloana de maşini a nimerit în fâşia de graniţă. Lângă barieră era de pază un grănicer. Santinela s-a prezentat mareşalului: „Santinela postului, grănicerul cutare". Jukov i-a spus: „Ridică bariera să trecem". Santinela i-a răspuns: „Nu am voie, trecerea este interzisă". Atunci mareşalul i-a spus: „Sună-l pe şeful dumitale". Santinela i-a explicat că telefonul se află la 500 de metri, iar el nu are voie să-şi părăsească postul. Jukov l-a întrebat pe soldat cum va reacţiona dacă noi totuşi vom trece. Santinela i-a spus: „Voi fi nevoit să fac uz de armă: primul foc în aer, de avertisment, iar al doilea – în roţile automobilului".
>
> Jukov i-a mulţumit santinelei pentru modul excelent în care-şi face datoria, iar însoţitorilor le-a făcut observaţiile corespunzătoare. Coloana de maşini s-a îndepărtat şi şi-a continuat drumul spre bază pe ruta stabilită anterior.
>
> După un timp, la comandamentul Regiunii de Graniţă Nord a sosit un ordin al ministrului Apărării URSS semnat de Jukov, prin care era evidenţiată calitatea excelentă a serviciului de apărare a frontierelor de stat şi erau exprimate mulţumiri santinelei pentru modul inteligent şi ferm în care a acţionat.

Cazul este revoltător. În acest fragment, totul este şocant. În primul

rând, faptul că a fost publicat de Voenizdat. Oare cei care au permis tipărirea lui nu şi-au dat seama că textul nu-l elogiază pe Jukov, ci mai degrabă îl dă în vileag?

5

Santinela este o persoană intangibilă. Intangibilitatea santinelei constă în:

– garantarea prin lege a drepturilor lui şi a demnităţii personale;
– subordonarea unui cerc de persoane strict limitat: şefului gărzii, adjunctului şefului gărzii şi caporalului de schimb;
– obligativitatea tuturor de a executa fără obiecţii ordinele santinelei, care decurg din serviciul său;
– dreptul de a face uz de armă în cazurile prevăzute de regulament.

Acestea sunt prevederile clare ale Regulamentului. Aşa s-a stabilit încă de pe vremea ţarului Petru.

Santinela din post nu se supune nici ofiţerilor, nici generalilor, nici lui Jukov, nici lui Hruşciov.

Santinela din relatarea lui Markov s-a dovedit a fi un gură-cască. El nu avea voie să permită nimănui să se apropie de postul său. Nu avea dreptul să se prezinte unui oarecare Jukov. Santinela nu avea voie să răspundă la întrebările acestui Jukov. Acest lucru era interzis în mod categoric. „Stai, cine-i acolo?” „Stai! Înapoi!” „Stai că trag!”, un foc de avertisment în aer, apoi asupra intrusului.

Şi de unde a scos santinela că în cazul violării frontierei trebuie să

tragă în roţile automobilului, dacă Regulamentul spune să tragă în toţi intruşii, fără deosebire, după focul de avertisment?

Inexplicabil este comportamentul lui Jukov. În momentul acestui incident stupid, el avea deja 40 de ani de serviciu în armată. Inclusiv în Armata Imperială. Oare acolo nu a învăţat cele mai elementare noţiuni ale serviciului militar? Oare Jukov nu a văzut că are în faţă un indolent rău intenţionat, care încalcă Regulamentul?

Dar nici Jukov nu-i mai breaz. Chiar nu ştie că este interzis să discuţi cu santinela? Vrei să stai la taclale, cheamă-l pe şeful gărzii, şeful gărzii va scoate santinela din post şi abia după aceea puteţi să discutaţi.

Dacă vrei să treci de barieră, repet, rezolvă problema cu şeful gărzii, nu cu santinela.

Sună foarte ciudat dispoziţiile lui Jukov: „Ridică bariera să trecem”. „Sună-l pe şeful dumitale.” Repet: santinela se supune numai şefului gărzii, adjunctului şefului gărzii şi caporalului de schimb. Aici accentul cade pe cuvântul *dumitale.* În efectivul gărzii sunt câţiva caporali de schimb, dar numirea în post şi scoaterea din post le face numai acel caporal care răspunde de paza şi protecţia obiectivului respectiv.

Nimeni în afara acestor trei persoane nu are dreptul de a-i da ordine santinelei. Oare Jukov nu ştia acest lucru?

Toate acţiunile lui Jukov contravin legii. Regulamentul este o lege aprobată de Sovietul Suprem al URSS. Neglijentul Jukov a încălcat în mod public legea fundamentală a serviciului militar.

Motivele nu puteau fi decât două:

Jukov era o persoană complet neinstruită până şi în cele mai elementare probleme ale serviciului militar.

În mod premeditat, Jukov a vrut să-i demonstreze anturajului său că

nu intenţionează să respecte legile ţării sale.

6

Şi aici am ajuns la ceea ce era mai interesant.

Jukov i-a mulţumit santinelei pentru modul excelent în care-şi face datoria.

Cum a îndrăznit? Şi cine se crede? Jukov este ministrul Apărării. Trupele de Grăniceri nu sunt în subordinea Ministerului Apărării. Orice şef are dreptul de a-i recompensa şi de a-i sancţiona numai pe cei care-i sunt subalterni.

Jukov i-a mulţumit unui soldat de rând din Trupele de Grăniceri, iar acest lucru nu înseamnă altceva decât că aceste trupe se află în subordinea lui Jukov.

Soldatul de santinelă ar fi trebuit să se arate indignat: nu face pe şeful cu mine, nu am nevoie de mulţumirile dumitale, pentru că nu mă număr printre subordonaţii dumitale.

Lucrurile nu s-au oprit aici. Citim încă o dată acest fragment stupefiant:

După un timp, la comandamentul Regiunii de Graniţă Nord a sosit un ordin al ministrului Apărării URSS semnat de Jukov, prin care era evidenţiată calitatea excelentă a serviciului de apărare a frontierelor de stat şi erau exprimate mulţumiri santinelei pentru modul inteligent şi ferm în care a acţionat.

Să reflectăm: toată frontiera este împărţită în 10 regiuni. Într-una

dintre aceste regiuni, Jukov a expediat un ordin scris. Repet întrebarea: cine se crede el ca să expedieze ordine Trupelor de Grăniceri? Şi ceea ce este de-a dreptul scandalos, Jukov nu-i expediază ordinul şefului Departamentului Principal al Trupelor de Grăniceri, generalului-maior Pavel Ivanovici Zîrianov, ci direct în Regiunea de Graniţă Nord, ignorând comandamentul Trupelor de Grăniceri.

Să presupunem că cineva din afară, de exemplu, din Ministerul Agriculturii, căruia Armata Sovietică nu-i este subordonată, trimite un ordin, de pildă, comandantului Regiunii Militare Subcarpatice, Mareşalului Uniunii Sovietice Konev. În mod sigur, Konev n-ar fi tolerat aşa ceva. Nici Jukov. Nu contează ce conţine ordinul. Contează că cineva din afară încearcă să comande trupele altcuiva.

7

Jukov nu a dat ordine numai trupelor care nu erau în subordinea sa. El îi dădea ordine lui Serov însuşi.

Imediat ce Jukov a ajuns ministru al Apărării, vechiul său prieten, Ivan Serov, preşedintele KGB, i-a trimis cinci mape cu denunţuri.

Şeful pazei lui Jukov, maiorul Markov, continuă povestirea:

După ce Jukov a luat la cunoştinţă conţinutul dosarului a urmat imediat o comandă pentru Serov de demitere din organele KGB a fostului şef al pazei din timpul războiului, N.H. Bedov, a locţiitorului său M.M. Agheev, a fostului administrator al vilei, B.S. Ermişin, şi a altor câtorva ofiţeri care, după cum s-a clarificat, au fost implicaţi în denunţurile false împotriva lui Jukov.

Jukov este ministrul Apărării. Serov este preşedintele KGB.

KGB nu era subordonat Ministerului Apărării. Atunci cum s-a putut întâmpla aşa ceva: a urmat imediat o comandă pentru Serov!!!

Jukov putea să-l roage: Vania, ca vechi prieten, dă-i afară pe nemernicii ăştia. În schimb, Jukov comandă. De ce să comande? Toată paza demnitarilor este din KGB. Treaba cekistului este să toarne. Dacă Serov îi dă pe unii afară, nou-veniţii nu se vor mai ocupa cu denunţurile?

Lui Ivan Aleksandrovici Serov îi plăcea să facă pe prostul. Totuşi, nu era atât de naiv încât să-i predea lui Jukov tot materialul adunat despre el şi să-şi deconspire astfel turnătorii din anturajul ministrului Apărării.

Capitolul 25

1

Jukov insista să transfere trupele KGB şi MVD sub controlul Ministerului Apărării. Hruşciov se împotrivea, înţelegând foarte bine că dacă toţi oamenii înarmaţi din ţară vor trece în subordinea lui Jukov, atunci conducerea superioară a ţării va fi complet lipsită de apărare.

Între timp, Jukov distrugea principiile organizării statului pe un alt front. Încă din primele zile ale existenţei sale, Armata Roşie s-a aflat sub controlul total al Partidului Comunist. Partidul comuniştilor ţinea Armata Roşie (care după război s-a transformat în Armata Sovietică) în două lese elastice, aşa cum este ţinut din două părţi un animal de pradă periculos.

Pe de o parte – Secţiile Speciale.

Pe de altă parte – comisarii.

Secţiile speciale CK-GB recrutau turnători de la toate nivelele ierarhiei militare. Cu cât nivelul era mai ridicat, cu atât erau mai mulţi. Comandanţii de rang înalt erau practic înconjuraţi de turnători din Securitatea Statului. Aceştia puteau fi aghiotanţii, gărzile de corp, şoferii, descifratorii, radiotelegrafiştii, bucătarii, paznicii, furierii, desenatorii, prietenele şi colegele.

În afară de supravegherea secretă pe linia CK-GB, exista şi

supravegherea publică.

Din momentul creării primelor detaşamente ale Armatei Roşii, Partidul Comunist şi-a numit supraveghetorii proprii pentru fiecare comandant, de la companie în sus. Supraveghetorul se numea comisar.

Comisarii au fost imortalizaţi în întreaga literatură şi cinematografie sovietică: *Ceapaev*, *Piaţa Roşie*, *Kotovski*, *Tragedia optimistă* – pretutindeni şi întotdeauna comisarul, cu sfatul lui înţelept, îl aducea pe comandant pe drumul adevărului.

În viaţa reală era altfel. În primul rând, pentru că în probleme militare comisarul era complet analfabet. Cum ar fi putut un analfabet să controleze o persoană instruită?

Comandantul dădea un ordin, dar, fără semnătura supraveghetorului, ordinul respectiv nu era valabil. Încercarea de a conduce trupele fără consultarea comisarilor era considerată răzvrătire şi trădare. Cu toate consecinţele corespunzătoare. Comisarul avea puteri nelimitate. El putea să-l destituie pe comandant şi să-l aresteze. Comisarii nu se subordonau comandanţilor, ci numai comisarilor superiori lor.

În nicio altă ţară din lume nu s-a întâmplat vreodată ceva similar. Dacă un comandant luptă pentru Patria sa, pentru poporul său, de ce trebuie să aibă în spate un trântor de comisar cu revolverul îndreptat spre el?

Problema este că Armata Roşie nu lupta pentru Patria sa, nici pentru poporul său, ci pentru Revoluţia Mondială, împotriva poporului său. Denumirea acestei armate nu reflecta nici naţionalitatea ei, nici apartenenţa teritorială. Roşie! Şi atât.

Armata Roşie a fost creată pentru a supune propriul popor şi popoarele din jur. De aceea era străbătută de sus până jos de controlul

comisarilor.

2

Cu cât gradul comandantului era mai mare, cu atât era controlul mai riguros. La nivelul armatelor şi fronturilor, comandanţii aveau în spate nu unul, ci câte doi sau chiar trei supraveghetori. La acest nivel, conducerea era asigurată de organele numite Consilii Militare. Din structura Consiliului Militar al unei armate sau al unui front făcea parte comandantul şi câţiva aşa-numiţi MCM-işti – membri ai Consiliului Militar.

Aceşti membri erau granguri din partid cu rang foarte înalt. De pildă, în timpul războiului civil, tovarăşul Stalin, făcând parte din primii 10 cei mai influenţi demnitari ai ţării, îndeplinea sarcinile de membru al Consiliului Militar al fronturilor de Vest, de Sud şi de Sud-Vest.

În al Doilea Război Mondial, membri ai Consiliilor Militare (adică supraveghetori) ale armatelor, flotilelor, fronturilor şi flotelor erau prim-secretari ai comitetelor regionale, ca Brejnev, membri ai Comitetului Central, ca Bulganin şi Mehlis, şi chiar membri ai Biroului Politic, ca Hruşciov şi Jdanov.

3

După războiul civil a fost introdusă treptat conducerea unică.

Comandantul avea dreptul să dea ordine fără semnătura supraveghetorului, dar acest lucru nu însemna lipsa controlului. Comisarii s-au transformat în adjuncţi pe linie politică. Adjunctul era întotdeauna prin preajmă, raportând mai sus pe scara ierarhică despre toate acţiunile comandantului.

În anul 1937, Stalin a descoperit un complot în rândurile Armatei Roşii şi a trebuit să cureţe corpul de comandă de duşmanii poporului, de alde Iakir, Tuhacevski, Dîbenko şi Bliuher. Şi, pentru a preveni o eventuală revoltă a comandanţilor, pe 10 mai 1937 toţi adjuncţii pe linie politică s-au transformat într-o clipă din nou în comisari, cu toate prerogativele lor draconice.

În anul 1940, după ce a epurat Armata Roşie, Stalin a desfiinţat dualitatea puterii. De data aceasta, comisarii nu s-au mai transformat în adjuncţi pe linie politică, ci în locţiitori politici.

A izbucnit războiul. Armata Roşie, delicat vorbind, a avut parte de un început nefavorabil. De aceea, în anul 1941, locţiitorii politici au devenit din nou comisari. Comandanţii nu aveau dreptul să dea niciun ordin fără aprobarea supraveghetorilor personali. Imediat ce Armata Roşie a trecut la ofensivă, comisarii s-au preschimbat din nou în locţiitori.

La nivelul armatelor, flotilelor, flotelor, fronturilor, regiunilor militare, grupărilor de trupe, atât pe timp de pace, cât şi pe timp de război, s-au menţinut Consiliile Militare: comandantul şi MCM-iştii care-i purtau de grijă.

Ocupând postul de ministru al Apărării, Jukov a decis să distrugă tot acest sistem. Ca ce chestie să se afle Armata Roşie sub controlul nu ştiu cui, dacă există un ministru al Apărării în persoana Mareşalului Uniunii Sovietice Jukov!

Către Comitetul Central erau expediate propunerile lui Jukov de restructurare a Consiliilor Militare, de transformare a acestora în organe consultative şi de control, iar componenţa lor să fie aprobată nu prin hotărâri ale CC al PCUS, ci prin ordinele ministrului Apărării (Gheorghi Jukov, Stenograma Plenarei din octombrie 1957 a CC al PCUS şi alte documente, Fondul Internaţional „Democraţia”, Moscova, 2001, p. 445).

Propuneri au fost multe, esenţa era aceeaşi – scoaterea zgărzii de la gâtul Armatei Sovietice. Ar fi fost bine. Numai că atunci controlul asupra Armatei Sovietice ar fi trecut exclusiv în mâinile lui Jukov.

4

Jukov nu a aşteptat un răspuns pozitiv la cererile sale. Prin ordinele sale, el a trecut la reducerea funcţiei de supraveghetor pe linie de partid.

> Ministrul Apărării a suprimat unilateral funcţiile nomenclaturiste în Comitetul Central ale locţiitorului pe linie politică al comandantului forţelor subacvatice şi al escadrei flotei. (Gheorghi Jukov, Stenograma Plenarei din octombrie 1957 a CC al PCUS şi alte documente, Fondul Internaţional „Democraţia”, Moscova, 2001, p. 328)

Pentru a înţelege sensul celor întâmplate, trebuie să ne amintim că, în octombrie 1917, puterea în uriaşul Imperiu Rus a fost acaparată de Partidul Comunist. Şi nu a împărţit cu nimeni această putere. Pe toţi cei care au râvnit şi au atentat la această putere, comuniştii i-au nimicit cu cruzime, în masă, cu milioanele. Au lichidat nobilimea, negustorii, ofiţerii, chiaburii au fost desfiinţaţi ca clasă, au avut mult de suferit intelectualii, clerul, căzăcimea, iar în cele din urmă şi ţărănimea.

Puterea se exercita prin numirea şi schimbarea şefilor de toate rangurile. Cadrele decid totul, aşa a definit tovarăşul Stalin esenţa sistemului.

Să luăm, pentru a exemplifica, cel mai prăpădit centru raional din câte există. Avem de unde alege. Şi dacă există Serebriannîi Bor[1], de ce n-ar exista şi Hohotui[2], Propoisk[3] şi Prohvostin[4] sau Holui[5] din regiunea Ivanov şi Musorka[6] din regiunea Kuibîşev?

Aşadar, această Musorka are un comitet de partid. În fruntea comitetului se află un prim-secretar. Acest prim-secretar are o listă cu funcţii care pot fi ocupate numai prin decizia comitetului: director al băii comunale, preşedinte al colhozului, şef de secţie la vreo uzină micuţă. Toate aceste funcţii reprezintă nomenclatura comitetului raional. Mai întâi comitetul, mai bine zis, prim-secretarul său stabileşte în secret cine să fie preşedintele colhozului „Porcarul roşu” şi cine să fie preşedintele cooperativei „Munca în zadar” şi abia după aceea în colhozul şi în cooperativa cu pricina se organizează alegeri. Alegerile sunt astfel organizate încât voinţa poporului să coincidă perfect cu alegerea preliminară secretă făcută de Partidul Comunist. Prin votul lor liber exprimat, colhoznicii pot să-şi aleagă preşedintele, dar numai pe cel care este agreat, care a fost deja ales în secret de comitet, care a fost propus şi aprobat de acesta.

În plus, din nomenclatură mai fac parte şi câteva persoane riguros verificate, care prin comportament, muncă şi prin întreaga lor viaţă şi-au demonstrat credinţa nestrămutată în ideile măreţe ale Partidului Comunist.

Nici comitetul raional, nici prim-secretarul acestuia nu au dreptul de a numi în funcţii persoanele care le sunt lor pe plac. Există o listă

aprobată mai sus, există dosarele personale ale celor care figurează în ea, aşa că alegeţi-vă directorii, şefii şi preşedinţii strict numai din acest cerc.

Dar numai pe cei de rangul cel mai mic.

Comitetul raional nu are atâta putere încât să-l numească pe redactorul ziarului raional sau pe şeful secţiei raionale de miliţie ori pe preşedintele consiliului raional al sindicatelor. Aceşti băieţi fac parte din nomenclatura mai înaltă a comitetului regional. Numai acolo se decide care dintre ei să fie promovat şi care să fie urgent destituit.

În schimb, procurorul raional, judecătorul, însuşi prim-secretarul comitetului raional nu fac parte din nomenclatura comitetului regional, ci din cea republicană sau chiar mai înaltă – Centrală.

Numai acolo, la vârf, este soluţionată delicata chestiune a selecţiei şi repartiţiei cadrelor. Acolo se stabileşte cine să fie prim-secretar al Comitetului Regional din Sahalin, cine să reprezinte interesele Uniunii Sovietice în Honduras, cine să prostească poporul cu opiul religiei, cine să comande divizia de aviaţie din zona Budapestei şi cine să comande corpul de puşcaşi din raionul Hasan al ţinutului Primorie.

Comitetul Central decide cine va dirija ideologia şi politica, cine va comanda armata, flota, ştiinţa, industria, agricultura, cultura, religia, cine va judeca, cine va trimite la închisoare, cine-i va lichida pe indezirabili.

Uniunea de Creaţie a artiştilor plastici sau a compozitorilor, jurnaliştilor, arhitecţilor sau scriitorilor este o asociaţie pur benevolă a unor personalităţi creative libere. Ei îşi aleg singuri preşedintele uniunii, în cadrul unui congres furtunos. Totuşi, fără a bănui o clipă acest lucru, îl aleg numai pe cel care a fost deja ales în secret şi aprobat de Comitetul Central al Partidului Comunist.

Toţi spionii care-şi desfăşoară activitatea în străinătate, toţi directorii

marilor uzine, toţi ierarhii Bisericii Ortodoxe, toţi generalii fac parte din nomenclatura CC. Numai Comitetul Central al Partidului Comunist are dreptul de a decide soarta fiecăruia dintre ei. În absenţa unei hotărâri a CC, niciunul dintre ei nu poate fi nici retrogradat, nici avansat, nici transferat pe o altă funcţie echivalentă.

Prin decizia sa de lichidare a funcţiei de supraveghetor pe linie de partid, chiar dacă deocamdată numai pentru rangurile mai mici, dar care totuşi făceau parte din nomenclatura CC, Jukov a atentat la caracterul indivizibil al puterii Partidului Comunist şi a ieşit de sub controlul acestuia.

Nu demult am auzit o discuţie în contradictoriu dintre doi experţi: pregătea sau nu Jukov preluarea puterii?

Contrazicerea pe această temă nu are sens. Jukov nu numai că o pregătea, el desfăşura deja o lovitură de stat. Forţa conducătoare a Uniunii Sovietice era Partidul Comunist. Jukov a scos Armata Sovietică de sub controlul partidului conducător, ignora în mod făţiş deciziile acestuia, demolând structurile de control create de partid, încălcând regulile stabilite de acesta.

5

În octombrie 1952, Congresul al XIX-lea al PCUS a adoptat un nou statut, conform căruia fiecare comunist avea dreptul să se adreseze oricăror organe de partid, inclusiv Comitetului Central. Mulţi ofiţeri erau comunişti (altfel nu erau avansaţi). Generalii erau practic toţi comunişti. Jukov a introdus în Armata Sovietică propriile reguli. În pofida

prevederilor statutului PCUS, el le-a interzis comuniştilor din armată şi flotă să se adreseze CC al PCUS. Din momentul respectiv, comuniştii din armată şi din flotă nu puteau beneficia de drepturile garantate de Statutul PCUS (Gheorghi Jukov, Stenograma Plenarei din octombrie 1957 a CC al PCUS şi alte documente, Fondul Internaţional „Democraţia”, Moscova, 2001, p. 244).

Departamentul Politic Principal al Armatei Sovietice era forul politic superior de supraveghere, fiind în acelaşi timp o secţie a Comitetului Central.

S-a întâmplat următorul lucru: Jukov i-a interzis uneia dintre secţiile Comitetului Central să-şi îndeplinească funcţiile de control. Prin această acţiune, Jukov a scos una dintre secţiile CC din subordinea prim-secretarului CC al PCUS, tovarăşul Hruşciov.

6

Jukov pregătea terenul pentru oamenii săi. Pentru asta trebuia să-i gonească din Armata Sovietică pe toţi cei care nu erau dispuşi să-i execute ordinele orbeşte, fără a sta pe gânduri.

Pe 15 martie 1956 a ieşit la pensie prim-locţiitorul ministrului Apărării URSS, Mareşalul Uniunii Sovietice Aleksandr Mihailovici Vasilievski.

Este suficient să aruncăm o privire pe datele numirilor lui Vasilievski în funcţii, pe datele când a fost avansat, pentru a trage concluziile corespunzătoare.

Pe 22 iunie 1941, Vasilievski era general-maior, locţiitor al şefului

Direcţiei Operative a Marelui Stat-Major. Iulie 1941 a fost luna înfrângerilor monstruoase ale Armatei Roşii. Totuşi, pe 1 august 1941, Stalin îl numeşte pe Vasilievski într-un post-cheie, acela de şef al Direcţiei Operative a Marelui Stat-Major.

La mijlocul lunii octombrie 1941, în suburbiile Moscovei au pătruns pe neaşteptate detaşamentele de avangardă ale trupelor germane. Acestea erau ţinute în loc de cursanţii instituţiilor de învăţământ militar şi de voluntari neinstruiţi, aruncaţi în luptă în cea mai mare grabă. Moscova putea să cadă în orice moment. Pe 16 octombrie 1941, Moscova a fost cuprinsă de o panică îngrozitoare, dublată de fuga şefilor de toate rangurile, mari şi mici. În cele din urmă, panica a fost stăvilită, Moscova a fost salvată. Pe 28 octombrie 1941, Stalin l-a avansat pe Vasilievski la gradul de general-locotenent.

Mai 1942 a fost luna unor înfrângeri şi mai mari ale Armatei Roşii.

Încercările de a străpunge blocada Leningradului s-au încheiat cu o catastrofă.

Grandioasa ofensivă a Armatei Roşii pe flancul de sud s-a transformat în încercuirea trupelor acesteia în apropiere de Harkov.

Frontul Crimeei pregătea ofensiva, dar Manstein a distrus frontul printr-un atac-surpriză preventiv, l-a zdrobit şi l-a împins spre mare.

Pe 21 mai 1942, Stalin îl avansează pe Vasilievski la gradul de general-colonel.

În iunie 1942, trupele germane, desfăşurând vertiginos ofensiva, înaintau spre Stalingrad, adică spre Volga, aorta petrolieră a Uniunii Sovietice, şi spre Caucazul de Nord, spre câmpurile petrolifere. Acum nu numai Moscova, ci întreaga Uniune Sovietică era pe muchie de cuţit. În acest moment, Stalin îl numeşte pe Vasilievski şef al Marelui Stat-Major.

Situaţia este cel puţin bizară: catastrofe înfiorătoare, Stalin îi destituie şi-i pedepseşte fără cruţare pe generalii şi pe mareşalii săi, în schimb Vasilievski urcă necontenit. Ce să însemne acest lucru?

Este vorba de regretele tardive ale lui Stalin după fiecare înfrângere: noi am acţionat aşa cum am considerat necesar, dar trebuia să acţionăm aşa cum a propus Vasilievski.

În timpul contraofensivei din apropierea Stalingradului, generalul-colonel Vasilievski a coordonat acţiunile fronturilor Don şi Stalingrad. Pe 18 ianuarie 1943, Stalin l-a avansat general de armată, iar după 29 de zile – Mareşal al Uniunii Sovietice.

După război, în anul 1949, Stalin îl numeşte pe Vasilievski ministru al Forţelor Armate (Ministerul Apărării şi-a schimbat de câteva ori numele, rămânând totuşi acelaşi minister).

E limpede că Vasilievski nu a participat la complotul împotriva lui Stalin. Acest lucru reiese şi din faptul că după moartea lui Stalin, la împărţirea funcţiilor, el a fost schimbat din funcţia de ministru şi numit prim-locţiitor al ministrului Apărării.

Jukov, dimpotrivă, a fost rechemat din exil, numit prim-locţiitor al ministrului Apărării şi ulterior ministru.

Jukov şi Vasilievski erau rude. Fiul lui Vasilievski, Iuri, era căsătorit cu Era Jukova. Însă are loc o întâmplare stranie.

Martie 1956. Vasilievski şi Jukov merg cu automobilul.

Jukov: Nu crezi, Saşa, că ar trebui să te apuci să scrii istoria războiului?
Vasilievski: Cum să înţeleg chestia asta? Să înţeleg că e timpul să mă retrag?
Jukov: Da. S-a discutat problema asta şi Hruşciov insistă să ieşi la pensie.

Acest dialog este preluat din revista *Znamia* (nr. 5, 1988, p. 95).

Vă propun să remarcăm comportamentul mârşav al lui Jukov. De mareşalul Vasilievski nu s-a legat nimeni niciodată. Nu avea nimeni ce să-i reproşeze. A fost unul dintre cei mai talentaţi comandanţi militari ai secolului XX.

Jukov face nişte aluzii grosolane pentru ca Vasilievski să renunţe de bunăvoie la funcţie. Jukov dă vina pe Hruşciov: nu este ideea mea, Hruşciov insistă.

Dar dacă „insistă Hruşciov”, atunci de ce Jukov joacă rolul lacheului hruşciovist? De ce îi transmite camaradului său de arme capriciile boierului?

Dacă „insistă Hruşciov”, n-are decât să-i spună el însuşi lui Vasilievski. Iar ministrul Apărării URSS, Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov, era dator să-i ia apărarea vechiului său tovarăş de luptă: ca ce chestie, Nikita Sergheevici, să plece Vasilievski? Avem cumva comandanţi militari care să-l egaleze pe Vasilievski în talent şi experienţă?

Nu se ştie de ce „insista Hruşciov” să se pensioneze Vasilievski, pentru că de fapt Jukov a fost cel care l-a înlăturat din Armata Sovietică.

Aleksandr Mihailovici Vasilievski nu a protestat, a completat cererea şi a plecat.

Nici măcar nu a trântit uşa.

1. Pădurea de Argint – n.tr.
2. De la „hohot de râs” – n.tr.
3. De la „beţiv” – n.tr.
4. De la „lichea” – n.tr.
5. „Lingău” – n.tr.

6. De la „gunoi” – n.tr.

Capitolul 26

1

Între timp, Uniunea Sovietică se afunda tot mai mult într-un marasm economic permanent.

De ce?

Pentru că la noi era socialism. Proprietatea privată asupra mijloacelor de producţie fusese lichidată. Toate mijloacele de producţie au trecut în proprietatea poporului.

Totuşi, un întreg popor nu poate conduce industria, transporturile, agricultura, activitatea ştiinţifică, de aceea economia era condusă de stat.

Pentru a conduce corect, trebuie să ştii ce are de făcut fiecare minister, fiecare departament principal, fiecare birou de proiectare, fiecare uzină, mină sau colhoz.

Pentru a conduce economia pe baze ştiinţifice a fost creată Direcţia Centrală de Statistică (DCS). Rolul acesteia era de a colecta toate informaţiile despre ceea ce avem şi despre ceea ce nu avem în cantităţi suficiente.

Pe baza acestor date, Comitetul Planificării de Stat al Consiliului de Miniştri al URSS (Gosplan) dădea indicaţii despre cine, când, ce şi în ce cantităţi trebuie să producă. Dintotdeauna Gosplan a fost condus de

demnitari cu rang foarte înalt – membri ai CC, membri supleanţi ai Biroului Politic al CC şi chiar de membri ai Biroului Politic al CC. Printre aceştia au fost Kuibîşev, Voznesenski, Saburov şi Kosîghin.

Pentru Gosplan a fost construită o clădire monumentală, în care în prezent se află sediul Dumei de Stat a Federaţiei Ruse. Gosplan nu avea numai funcţia de planificare, ci şi de control: cu alte cuvinte, nu dădea doar indicaţii, ci şi verifica ducerea la îndeplinire a acestora. Gosplan avea în subordine o mulţime de comitete de stat şi institute de planificare.

Capitaliştii se confruntau cu anarhia în producţie.

Noi aveam o abordare ştiinţifică.

Şi totuşi, nu se ştie de ce, ei aveau de toate, în timp ce nouă ne lipsea totul.

2

Vom analiza diferenţa în organizarea producţiei pe baza unui exemplu foarte simplu.

Să zicem că un capitalist produce lăzi din lemn. În magazin intră Măria Sa Cumpărătorul şi decide: iau sau nu iau.

Între producător şi cumpărător există o relaţie directă. În fiecare zi, în fiecare oră şi în fiecare minut, cumpărătorul controlează sortimentul, calitatea şi stabileşte preţurile: această ladă este prost făcută, aceasta este prea scumpă, aceasta nu se potriveşte ca dimensiuni. Producătorul este nevoit să reacţioneze imediat, făcându-i pe plac cumpărătorului. Producătorul care a greşit, care nu a sesizat capriciul cumpărătorului,

care nu l-a satisfăcut prin asortiment, preţ sau calitate va fi ruinat. Supravieţuieşte numai cel care reuşeşte să intuiască dorinţele cumpărătorului în privinţa calităţii şi a preţului minim şi să le satisfacă la timp.

Acestea sunt goana după profit, concurenţa capitalistă şi anarhia producţiei. Este dezgustător.

La noi, totul este organizat ştiinţific.

Să luăm aceleaşi lăzi din lemn. Direcţia Centrală de Statistică a adunat din ţară toate datele necesare şi le-a transmis la Gosplan. Gosplan a stabilit o producţie de atâtea milioane de lăzi. Ministerul de Resort a primit comanda, a distribuit-o tuturor direcţiilor principale şi uzinelor. Industria onorează comanda – produce câteva milioane de lăzi de dimensiuni minime. În felul acesta se execută mai repede comanda organelor de planificare şi control.

Problema este că nimeni nu are nevoie de asemenea lăzi.

Atunci Gosplan dă ordin să se producă atâtea milioane de lăzi, al căror volum total să fie de atâtea milioane de metri cubi. Minunat!

Industria începe să producă lăzi de dimensiuni uriaşe. În felul acesta se execută mai repede comanda organelor de planificare şi control.

Dar nici de aceste lăzi nu are nevoie nimeni.

Atunci Gosplan dă ordin să se fabrice lăzi al căror cost total să se încadreze în suma de atâtea milioane de ruble. Fantastic! Industria începe să producă lăzi lustruite din lemn de abanos şi mahon cu decoraţiuni artistice şi încuietori din argint. A fost produs un număr foarte mic şi planul a fost îndeplinit.

Totuşi, nimeni nu are nevoie nici de aceste lăzi.

Problema poate fi pusă într-o mulţime de alte feluri, dar rezultatul va

fi mereu acelaşi: industria nu va produce ceea ce-i trebuie cumpărătorului.

Pentru simplul motiv că relaţia firească dintre producător şi cumpărător a fost în mod artificial întreruptă.

Pentru simplul motiv că într-un stat socialist producătorul nu se justifică faţă de cumpărător, ci faţă de Gosplan.

Într-o societate normală, cumpărătorul este controlorul preţului, al sortimentului şi al calităţii. În societatea socialistă, cei care controlează sunt funcţionarii. Şi controlează prost. Nu pentru că ar fi incompetenţi, ci pentru că nu este nimeni capabil să controleze sortimentul, preţul şi calitatea mai bine decât cumpărătorul.

3

Tovarăşii din Gosplan erau nevoiţi să dea industriei instrucţiuni de tipul: câte lăzi trebuiau fabricate, cu ce dimensiuni, din ce material, cu ce preţ, câte cuie trebuiau bătute în fiecare ladă, când, unde şi câte astfel de lăzi trebuiau expediate.

Dar cum putea Gosplan să ştie câte lăzi şi de care anume vor fi necesare în următorul cincinal? Nu avea cum să ştie, şi nici nu ştia.

De aceea trecea nişte cifre fictive.

De aceea industria producea ceea ce era cel mai convenabil din punctul de vedere al calculelor contabile.

De pildă, au planificat să producă o mie de tone de muştar. Industria l-a produs şi l-a ambalat în borcane de cinci litri, raportând îndeplinirea planului la termenul stabilit. E mult mai simplu şi mai rapid să umpli un

borcan de cinci litri decât 50 de 100 de mililitri.

Muştarul şi lăzile sunt exemplele cele mai simple. Însă Gosplan trebuia să stabilească pentru cinci ani înainte SUTE DE MILIOANE de indicatori pentru milioane de produse industriale, de la crucişătoare la potcoave pentru cai, de la reactoare atomice la zgărzi pentru câini, de la nave cosmice la batiste, de la turbine hidraulice la degetare, de la gloanţe de mitralieră la manuale de istorie pentru clasa a V-a în limba gruzină, de la maşini de filat la pături pentru soldaţi, de la sticla de geam până la autoşenilate antarctice, de la prezervative la surse de neutroni de poloniu şi beriliu pentru focoase termonucleare RDS-6s.

Industria militară se afla sub controlul special al statului şi al organelor de represiune. Pentru un rebut erai aruncat în închisoare sau chiar împuşcat. Cauza ineficacităţii producţiei era următoarea: activitatea muncitorilor era supravegheată de mii de reprezentanţi militari şi cekişti care nu produceau nimic. Amplasarea de controlori şi cekişti în fiecare secţie era imposibilă, iar industriei îi convenea să scoată produse la limita rebutului. De ce să şlefuieşti o piesă o oră întreagă, dacă procesul poate fi scurtat până la două minute?

Gosplan controla calitatea. El era totuşi incapabil să asigure controlul calităţii bicicletelor şi greblelor, aparatelor de fotografiat şi ceasurilor deşteptătoare, plaselor de pescuit şi pilelor, laptelui şi pâinii, mobilierului şi pieptenilor. Incapabil în principiu.

4

Cândva, Bismarck a rostit o frază devenită profetică: „Dacă vreţi să

construiţi socialismul, alegeţi o ţară de care nu vă este milă”.

Modul de producţie socialist are nişte defecte înnăscute, care nu pot fi remediate prin niciun fel de restructurări.

Dacă se interzice iniţiativa privată, statul devine unicul patron. Se instaurează samavolnicia monstruoasă a reprezentanţilor statului, adică a birocraţilor. Şi atunci oamenii încep să fugă din statul respectiv. Statul este nevoit să-şi închidă graniţele şi să-i ucidă pe fugari.

Omul poate fi liber numai în cazul în care este independent din punct de vedere economic. Statul socialist, având sub controlul său toate mijloacele de producţie, îi face dependenţi pe toţi cetăţenii săi, adică îi privează de libertate.

Dacă milioanelor de oameni li se ia dreptul de a decide singuri ce, când şi în ce cantitate să producă, atunci aceste probleme vor trebui rezolvate la nivelul statului. În acest caz are loc o concentrare uriaşă a puterii în mâinile celor care conduc statul.

Pentru a lua decizii pe baze ştiinţifice, este necesar să se colecteze cât mai multe date şi să se stabilească cu maximă precizie cine şi ce trebuie să facă. Ca într-o partidă de şah, unde nu trebuie calculată o singură mutare, ci şi următoarele, planificarea nu se face numai pentru o zi sau două, ci pentru o perioadă de cel puţin cinci ani. Cu cât planul e mai detaliat şi mai precis, cu atât mai bine.

Cu toate acestea, orice iniţiativă, utilă sau inutilă, strică planurile guvernului. Cu cât planul e mai bun şi mai precis, cu atât mai nociv este efectul iniţiativei celor care-l duc la îndeplinire. Dacă 10 milioane de directori, constructori, ingineri, muncitori ar manifesta iniţiativă, ar distruge toată economia planificată. De dragul menţinerii modului de producţie socialist, statul este nevoit să înăbuşe orice iniţiativă.

5

Iată încă un defect înnăscut al socialismului: cei mai buni experţi care întocmesc planul pot planifica doar producţia a ceea ce deja există. Cum poţi planifica producţia a ceva ce încă nu a fost inventat? V-aţi planificat să saturaţi ţara cu gramofoane, dar la capitalişti a apărut patefonul. Aţi pus la punct producţia unei game largi de aparate de radio cu pick-up, aţi cheltuit în acest scop mijloace uriaşe şi munca a mii de specialişti de înaltă clasă, aţi construit uzine, dar la capitalişti a apărut aparatul de radio cu tranzistori.

Implementarea noului atrage după sine riscul falimentului. Capitalistul riscă. El este nevoit să rişte, pentru a-şi întrece concurenţii. Dacă pierde, iese din joc.

În schimb, funcţionarului din Gosplan îi este mai comod să planifice producţia a ceea ce a apărut deja pe piaţă. El nu are de ce să rişte. De aceea Uniunea Sovietică a alergat timp de 70 de ani după capitalişti, dar, în principiu, a fost imposibil să-i ajungă din urmă.

6

În anul 1971, a cerut azil politic la Paris Anatoli Pavlovici Fedoseev, constructorul sovietic de radare transorizont, laureat al premiului Lenin, Erou al Muncii Socialiste. Acesta a scris o carte extraordinară despre economia socialistă:

Niciuna dintre ţările socialiste nu a dat vreodată ceva asemănător roadelor aşteptate. Toate,

fără excepţie (fără măcar o singură excepţie!), sunt dictaturi, al căror rod caracteristic este violenţa îndreptată împotriva cetăţenilor. Mai mult decât atât, toate sunt uimitor de asemănătoare prin lipsa de eficienţă a economiilor lor.

Din punct de vedere experimental, putem considera demonstrat faptul că pomul socialist nu dă roadele care se aşteaptă de la el, ci cu totul altele. Acest experiment a fost efectuat la scară atât de mare şi în condiţii atât de diverse, încât nu pot exista îndoieli decât în rândul persoanelor neinformate, al căror număr, din păcate, chiar şi acum, din motive pe care le cunoaştem, este destul de mare.

Prin ce se explică această uniformitate a rezultatelor (dictaturile)?

Structura socialistă determină o concentrare colosală a puterii şi duce inevitabil la dictatură, la statul totalitar, cu toate consecinţele sale antiumane. Socialismul distruge echilibrul şi aşa destul de nefavorabil dintre personalitate şi stat.

Dacă n-ar fi fost ineficacitatea economică proprie socialismului, acesta ar fi devenit un mijloc imbatabil de cucerire a întregii lumi.

Socialismul reprezintă un pericol colosal pentru umanitate şi o capcană din care este foarte greu de ieşit. (*Capcana*, OPI, Londra, 1979, pp. 370-371)

7

Socialismul este linia moartă a dezvoltării umanităţii.

Şi atunci, de ce n-ar renunţa conducătorii statului socialist la planificarea centralizată? De ce n-ar liberaliza economia? De ce n-ar desfiinţa planurile centralizate?

Pentru că niciun producător nu este dispus să fabrice de bunăvoie ceea ce-i este necesar întregii ţări, şi nu lui în mod concret.

Dar dacă ar fi cointeresat?

Producătorul poate fi cointeresat numai dacă primeşte profitul obţinut din vânzarea produsului.

Ce v-a apucat, vreţi să vă întoarceţi la capitalism? Atunci de ce ne-am mai dat atâta osteneală? Ce rost au avut toate aceste revoluţii şi

războaie? Pentru ce atâtea milioane de victime?

Totuşi, trebuia găsită o ieşire. Conducătorii îşi puneau tot mai des întrebarea: de ce să nu lichideze Gosplan? De ce să nu le dea directorilor de uzine posibilitatea de a produce lăzi din lemn de dimensiunile, calitatea şi preţul care satisfac cerinţele cumpărătorului?

Evident că aşa ceva era imposibil. Proprietatea ar fi fost furată în întregime.

Capitalistul nu are de ce să fure de la el însuşi. În schimb, directorul de uzină dintr-o ţară socialistă nu este proprietar. Imaginaţi-vă că şefii întreprinderilor, care au pe mână valori materiale colosale, au ieşit de sub controlul Direcţiei Centrale de Statistică, al Comitetului de Stat al Planificării, al Controlului de Stat, al Comitetului de Stat al Preţurilor, al Comitetului de Stat al Muncii şi Remunerării. Ce-ar ieşi de aici?

Eroul Muncii Socialiste Anatoli Pavlovici Fedoseev a prevăzut ce se va întâmpla dacă se va liberaliza economia unui stat socialist:

> Următorul Hruşciov sau Brejnev, în schimbul susţinerii poporului, va sări la gâtul tovarăşilor săi şi, din lipsă de experienţă, va introduce un „liberalism” care-i va distruge principiile fundamentale şi, odată cu ele, întregul sistem. (*Capcana*, p. 372)

Aceste rânduri au fost publicate în anul 1979, cu şase ani înainte de începutul restructurării şi liberalizării gorbacioviste.

Fedoseev nu a creat degeaba radarele transorizont. El a reuşit să arunce o privire în necunoscut, în momentul când membrul Biroului Politic al CC al PCUS, preşedintele KGB, tovarăşul Iuri Vladimirovici Andropov abia îi netezea drumul spre cea mai înaltă funcţie de la Kremlin protejatului său, Mihail Sergheevici Gorbaciov.

Momentul-cheie

După 50 de ani de conducere, liderii Uniunii Sovietice aveau numai două variante de acţiune.

Mai exact: o variantă de activitate şi una de inactivitate.

Puteau să nu întreprindă nimic. Aşa cum a făcut tovarăşul Brejnev. Iar ţara se scufunda lent în mlaştina crizei economice.

Puteau să se urnească din loc. Aşa cum au făcut tovarăşul Andropov, apoi continuatorul acţiunilor sale, Gorbaciov.

Atunci ţara s-ar fi scufundat mai repede.

Capitolul 27

1

Între 14 şi 25 februarie 1956, la Moscova a avut loc Congresul al XX-lea al PCUS.

Evenimentul principal al congresului a fost aprobarea celui de-al şaselea plan cincinal de dezvoltare a economiei naţionale în perioada 1956-1960.

Al şaselea plan cincinal este interesant prin faptul că a fost compromis. Economia neviabilă, condusă de birocraţi, dădea rateuri.

Al şaselea plan cincinal, la fel ca şi cele precedente şi cele care i-au urmat, a fost întocmit de instituţia numită Gosplan. În acea perioadă, preşedintele acesteia era membrul CC al PCUS, tovarăşul Nikolai Konstantinovici Baibakov. Baibakov a fost numit în postul-cheie de şef al Gosplan de Hruşciov pentru că a susţinut asiduu şi a promovat două dintre grandioasele proiecte hruşcioviste care-i permiteau Uniunii Sovietice să iasă din impasul economic.

Primul proiect: desţelenirea de noi pământuri.

Al doilea: construirea celui mare sistem de conducte din lume pentru transportul petrolului care urma să fie vândut vecinilor europeni.

Colective uriaşe de economişti au întocmit, sub conducerea lui

Baibakov, cel de-al şaselea plan cincinal, luând în calcul faptul că ogoarele desţelenite vor da nişte recolte atât de mari de cereale, încât vor trebui exportate. Realitatea crudă a operat nişte rectificări: cheltuielile uriaşe, catastrofa ecologică şi din nou aceeaşi lipsă de cereale.

Cu sistemul conductelor de petrol s-a întâmplat ceva la fel de neplăcut. Industria sovietică nu era capabilă să producă tuburi cu diametru mare. Fraţii noştri socialişti mai mici, inclusiv Germania de Est, nu erau nici ei capabili de aşa ceva. În schimb, Germania Occidentală, unde făceau ravagii anarhia producţiei şi goana după profit, putea să producă astfel de tuburi. Însă liderii Germaniei Occidentale, dându-şi seama cu ce era ameninţată Europa din cauza dependenţei de livrările de petrol sovietic, au instituit un embargo asupra vânzării tuburilor cu diametru mare către Uniunea Sovietică.

Şi proiectul construcţiei conductei de petrol a rămas suspendat în aer.

Niciun plan cincinal nu a fost îndeplinit vreodată. Cel de-al şaselea plan cincinal a ieşit în evidenţă pentru că toate celelalte planuri au fost declarate cu chiu, cu vai îndeplinite. Totuşi, în 1956 şi 1957 indicaţiile îndrăzneţe ale partidului erau atât de necorespunzătoare posibilităţilor reale ale economiei, abaterile de la planificare erau atât de revoltătoare, încât în anul 1958 a trebuit să se renunţe la îndeplinirea celui de-al şaselea plan cincinal.

Hruşciov l-a destituit pe Baibakov, l-a retrogradat şi l-a trimis în provincie.

În anul 1959 a fost convocat un Congres extraordinar, al XXI-lea, care a adoptat un plan pe şapte ani: 1959-1965. Ultimii doi ani ai celui de-al şaselea plan cincinal au fost ataşaţi la următorul cincinal şi s-a obţinut un plan pe şapte ani.

Planul pe şapte ani s-a dovedit la fel de falimentar ca şi precedentele şi următoarele planuri cincinale. În cursul planului pe şapte ani, Uniunea Sovietică a început importurile masive de mărfuri alimentare şi, după doi ani, s-a transformat deja în cel mai mare importator de alimente din lume. Cu toate acestea, în cursul planului pe şapte ani s-a realizat în sfârşit vechiul vis al lui Hruşciov de a construi cel mai mare sistem de conducte de petrol din lume pentru exportul rezervelor de neînlocuit din cea mai preţioasă dintre resursele naturale. A reuşit să-i înduplece pe nemţi, dar aceştia au stabilit nişte preţuri înfiorătoare. A trebuit să le accepte. Altfel n-ar mai fi existat conducta de petrol cu frumosul nume „Prietenia”.

„A face focul cu petrol înseamnă a face focul cu bancnote”, a spus marele savant rus Dmitri Ivanovici Mendeleev.

„A vinde resursele naturale înseamnă a-ţi vinde Patria”, a spus tovarăşul Stalin.

Hruşciov îşi vindea ţara şi făcea focul cu bancnote.

3

Grimasa destinului: conducta de petrol „Prietenia” construită din ordinul lui Hruşciov a fost inaugurată solemn pe 15 octombrie 1964.

Pe 13 octombrie 1964, în urma unui complot, Hruşciov a fost

destituit din funcţia de prim-secretar al CC al PCUS.

Pe 14 octombrie 1964 s-a anunţat oficial acest lucru. În aceeaşi zi, postul de prim-secretar al CC al PCUS a fost ocupat de Brejnev.

Pe 15 octombrie 1964, prin conductă a început să curgă petrol. Ce realizare! Acum prăbuşirea Uniunii Sovietice a fost amânată cu cel puţin două decenii. În acest interval de timp, lumea capitalistă trebuia subminată sau chiar nimicită. Altfel, Uniunea Sovietică, învinsă în competiţia economică, trebuia să se transforme într-un furnizor de materii prime pentru ţările cu economie normală.

Brejnev l-a readus pe Baibakov în funcţia de preşedinte al Gosplan, unde acesta, timp de exact 20 de ani, din 2 octombrie 1965 până pe 14 octombrie 1985, cu planurile sale, i-a tot aşternut ţării drumul spre viitorul luminos, până când a adus economia Uniunii Sovietice în pragul falimentului.

Baibakov a ajuns locţiitor al şefului guvernului, a fost distins cu şase ordine Lenin. Brejnev i-a acordat lui Baibakov titlul de Erou al Muncii Socialiste.

Baibakov înţelegea perfect că planificarea întregii activităţi economice în condiţiile unui stat uriaş este imposibilă. De aceea el şi-a adus aportul personal la sistemul socialist de aruncare a prafului în ochi.

Sub conducerea lui Baibakov, ţara s-a îndepărtat treptat de planurile cincinale. Cincinalele au rămas, au dispărut doar planurile. În locul acestora, Baibakov şi echipa lui publicau o dată la cinci ani un document numit „Direcţiile principale ale dezvoltării economiei naţionale”.

Economia rămânea cumva planificată, numai că, în loc de planuri concrete, Gosplan, condus de Baibakov, compunea nuvele fantastice: n-ar fi rău ca peste cinci ani să atingem aceste culmi. Acestea nu erau

planuri, ci nişte prognoze de viaţă fericită pe cinci ani, care nu se adevereau niciodată.

Baibakov a trăit 97 de ani. Noua Rusie a încununat realizările specialistului de excepţie în economia socialistă cu ordinul „Pentru servicii aduse Patriei”. Exportul de petrol, încălzirea cazanelor centralelor electrice cu cel mai preţios combustibil natural, comercializarea resurselor erau considerate la noi servicii aduse patriei.

4

Ne-am cam îndepărtat de subiect. Să revenim în februarie 1956, la ruşinosul Congres al XX-lea al PCUS, care a adoptat planul imposibil de îndeplinit al celui de-al şaselea cincinal, întocmit sub conducerea lui Baibakov.

Congresul al XX-lea s-a încheiat ca de obicei cu ritualul intonării în cor a imnului comuniştilor:

Vom distruge întreaga lume a asupririi
Până la temelii, apoi…

La congres au fost prezente delegaţii din 55 de partide comuniste şi muncitoreşti din întreaga lume, de la Noua Zeelandă până la Canada şi Uruguay. Toţi delegaţii au fost invitaţi la un dineu de rămas-bun, stropit din belşug cu băutura naţională rusească, după care a plecat fiecare într-ale lui, nu înainte de a-şi ura reciproc noi succese în lupta pentru viitorul luminos al întregii omeniri.

În schimb, delegaţilor sovietici li s-a şoptit să nu se împrăştie. După dineu a avut loc o şedinţă închisă a congresului, la care au participat numai ai noştri.

În cadrul şedinţei, Hruşciov a dat citire faimosului său referat despre cultul personalităţii lui Stalin. Ordinea de zi oficială nu prevedea niciun referat secret. Acest referat a eclipsat toate celelalte evenimente ale congresului.

Vinovat pentru tot ce s-a întâmplat la Congresul al XX-lea este considerat Hruşciov. Totuşi, Hruşciov a desfăşurat acest congres cu susţinerea deplină a lui Jukov, în alianţă cu acesta. Fără sprijinul lui Jukov, n-ar fi existat niciun Congres al XX-lea. Mai exact, ar fi existat, dar identic cu toate celelalte.

5

Versiunea istoriei noastre în expunerea lui Hruşciov era foarte simplă şi neobişnuită.

1. Lenin a fost un mare conducător, a înfăptuit revoluţia, ne-a arătat drumul spre un viitor luminos. Totul era bine şi corect. Dacă ar mai fi trăit Lenin…

2. Bolşevicii-leninişti Dzerjinski, Kirov, Kuibîşev, Eihe, Rudzutak, Raskolnikov erau buni, înţelepţi, curajoşi, dezinteresaţi, au luptat pentru fericirea poporului, au învins în războiul civil, construiau viitorul luminos.

3. Tuhacevski, Iakir, Bliuher, Dîbenko nu au fost duşmani ai poporului, au fost pasămite nişte mari comandanţi militari.

4. Brusc a apărut maleficul Stalin. El a încălcat principiile leniniste ale conducerii colective. În anul 1937, Stalin a dezlănţuit teroarea împotriva bolşevicilor-leninişti şi a marilor comandanţi militari.

5. Stalin a decapitat armata. El nu a pregătit absolut deloc ţara pentru război. Avioanele erau nişte sicrie, tancurile, învechite, puştile erau câte una la trei soldaţi. Marii spioni l-au prevenit pe Stalin, dar el nu i-a ascultat. Hitler a atacat, iar Stalin s-a ascuns. Apoi a condus războiul pe glob.

6. După război, Stalin pregătea o nouă vânătoare de comunişti cinstiţi.

7. Niciunul dintre noi nu a ştiut nimic despre aceste lucruri.

Ce-ar trebui să facem, tovarăşi? întreba retoric Hruşciov.

Şi răspundea: trebuie să desfiinţăm cultul personalităţii lui Stalin şi să ne întoarcem la normele leniniste ale vieţii partinice.

Sala îşi ţinea răsuflarea. Din când în când răspundea cu indignare zgomotoasă la cuvintele referentului despre fărădelegile comise de Stalin.

6

În pofida tradiţiilor şi regulilor stabilite, referatul nu a fost discutat în cadrul congresului. Hruşciov a terminat de citit, iar cu aceasta congresul şi-a încheiat din nou lucrările. Referatul era considerat, nu ştiu de ce, secret, dar a fost editat într-un tiraj de un milion de copii. Discuţia referatului a fost făcută în conferinţe şi şedinţe de partid închise. Comuniştii l-au stigmatizat pe Stalin.

Hruşciov a afirmat multe lucruri interesante, însă a uitat să spună că teroarea în ţară nu a dezlănţuit-o Stalin, ci Lenin, Sverdlov, Troţki, Dzerjinski şi toată clica lor. Stalin făcea şi el parte din ea, dar nu era nici pe departe cel mai important.

Hruşciov a uitat să spună că teroarea nu a început în anul 1937, ci exact cu 20 de ani mai devreme, în 1917.

Hruşciov a uitat de asemenea să menţioneze că în timpul terorii nu erau ucişi numai comuniştii-leninişti credincioşi, că aceşti comunişti-leninişti, la rândul lor, în 20 de ani cât au fost la putere, au exterminat zeci de milioane de oameni şi abia după aceea unii dintre ei au nimerit la rândul lor în maşina de tocat, pe care ei înşişi o puseseră în funcţiune.

Nu se ştie de ce, Hruşciov nu a pomenit nimic nici despre rolul său.

7

Hruşciov a continuat cu demascarea lui Stalin şi după congres.

> Voi preciza nişte cifre îngrozitoare: în numai doi ani – 1937 şi 1938 – au fost arestaţi peste un milion şi jumătate de oameni, din care 681.692 au fost împuşcaţi. (Molotov, Malenkov, Kaganovici, Stenograma Plenarei din iunie a CC al PCUS, 1957, Moscova, 1998, p. 479)

Acesta este un fragment dintr-o cuvântare a lui Hruşciov la un an după Congresul al XX-lea. Într-adevăr, cifrele pot părea îngrozitoare pentru cei care nu cunosc istoria noastră. Până în 1937 şi 1938, exterminarea poporului rus şi a tuturor celorlalte popoare ale ţării noastre a mers în flux continuu.

Nici Hruşciov, nici cei care i-au urmat nu au vrut să-şi amintească aceste lucruri. Au uitat cu desăvârşire şi ceea ce a făcut fiecare dintre ei în perioada 1937-1938.

Capitolul 28

1

Hruşciov dorea întoarcerea la principiile leniniste de viaţă şi conducere colectivă.

Iată câteva principii leniniste:

În Penza. 11/VIII-1918.
Tovarăşilor Kuraev, Boş, Minkin şi celorlalţi comunişti din Penza.
Tovarăşi! Răscoala celor cinci plase ale chiaburimii trebuie înăbuşită fără milă. O cere interesul întregii revoluţii, pentru că acum am câştigat „ultima bătălie hot." cu chiaburimea. Trebuie să dăm un exemplu.
1) Să fie spânzuraţi (neapărat spânzuraţi, pentru ca poporul să vadă) nu mai puţin de 100 dintre cei mai cunoscuţi chiaburi, bogătaşi, tirani.
2) Să fie făcute publice numele lor.
3) Să li se ia toate cerealele.
4) Să fie stabiliţi ostaticii, conform telegramei de ieri.
Faceţi în aşa fel încât la sute de verste de jur împrejur poporul să vadă, să tremure, să ştie, să strige: îi strâng de gât, şi o să-i gâtuie pe toţi chiaburii.
Telegrafiaţi primirea şi executarea.
Al vostru, Lenin.
P.S. Găsiţi nişte oameni mai duri. (ACP IML, fond 2, opis 1, dosar 6898, sublinierile îi aparţin lui Lenin)

Imediat după prăbuşirea Uniunii Sovietice a fost o perioadă scurtă de

tot când s-au întredeschis puţin uşile Arhivei Centrale de Partid a Institutului Marxist-Leninist (ACP IML). Un fost agent de informaţii curajos, A.G. Latîşev, s-a folosit de această oportunitate, a selectat din arhivă câteva documente scrise de mâna lui Lenin pe hârtie cu antetul Sovietului Comisarilor Poporului şi a publicat nu numai textul, ci şi fotocopiile acestora în *Demokraticeskaia gazeta* (nr. 21, noiembrie 1991), apoi în cartea *Lenin fără secrete* (Editura Mart, Moscova, 1996, pp. 57-60).

Astfel de documente umplu 336 de pagini ale cărţii lui Latîşev.

Conducătorii noii Rusii şi-au venit repede în fire şi au încuiat iarăşi foarte bine uşile arhivelor. Cu toate acestea, un singur document, ca să nu mai vorbim de toată cartea, este suficient pentru a aprecia bunătatea tătucului Lenin.

El dă dispoziţie ca bogătaşii să fie spânzuraţi public. Nu contează care. Dacă-i bogătaş înseamnă că trebuie să i se ia toate cerealele şi să fie spânzurat.

Totuşi, tovarăşul Lenin locuia la Kremlin şi călătorea numai cu automobile Rolls-Royce.

Tovarăşul Sverdlov, în acelaşi Kremlin, îşi umplea seiful personal cu monede de aur din timpul ţarilor, cu inele, broşe, brăţări cu briliante, rubine, smaralde şi safire.

Tovarăşul Troţki străbătea ţara în lung şi-n lat cu trenul ţarilor.

Tovarăşul Dzerjinski locuia în casa în care, până la revoluţia comunistă, a locuit Savva Morozov, cel mai bogat om din Rusia.

Lenin şi Troţki, Sverdlov şi Dzerjinski îi urau îngrozitor pe bogătaşi, au ucis milioane de oameni în timpul războiului civil şi al Terorii Roşii, pentru a-i face pe toţi egali, pentru ca pe pământ să nu mai existe

bogătaşi şi tirani.

Toţi aceşti luptători pentru egalitatea tuturor luau ostatici, adică oameni nevinovaţi, pe care-i împuşcau cu miile în numele fericirii generale.

Şi iată că Hruşciov îndeamnă Partidul Comunist, care a comis nenumărate crime împotriva poporului nostru şi a popoarelor ţărilor vecine, să înceteze cultul lui Stalin şi să se întoarcă la principiile leniniste.

Şi când te gândeşti că se mai găsesc unii care-l consideră pe Hruşciov aproape un luptător pentru dreptate şi adevăr!

2

Cu un singur referat, Hruşciov nu a împuşcat numai doi iepuri deodată, ci a pus la pământ o întreagă turmă de porci.

În primul rând, a scos Partidul Comunist din bătaia puştii. Ţara nu mai avea mult şi izbucnea. Hruşciov a transferat furia poporului de la întregul sistem criminal al socialismului la o singură personalitate.

În al doilea rând, prin discursul său, Hruşciov i-a dat de înţeles nomenclaturii că pe viitor nu vor mai exista niciun fel de epurări ale conducerii. Sistemul socialist înseamnă monopolul unic în toate sectoarele vieţii şi activităţii sociale, el nu are şi nu poate avea un mecanism de rotaţie a cadrelor. Stalin reînnoia periodic personalul din conducere, împuşcându-i pe cei care începeau să se îngraşe prea tare. Hruşciov a anulat şi asta, condamnând ţara la descompunere şi moarte. În schimb, şi-a asigurat susţinerea întregii conduceri a PCUS, de la

comitetele de partid şi comitetele raionale la comitetele regionale şi chiar mai sus.

În al treilea rând, cumpărând susţinerea nomenclaturii, Hruşciov a readus Partidul Comunist pe culmile puterii. Stalin fusese secretar general al Partidului. În plus, în mai 1941 el a preluat şi funcţia de şef al guvernului. În timpul lui Stalin, centrul de greutate al conducerii ţării s-a mutat treptat de la Comitetul Central al Partidului Comunist la guvern. După moartea lui Stalin, Hruşciov a fost ales în fruntea Partidului Comunist numai pentru că acest post, în comparaţie cu funcţia de şef al guvernului, era considerat secundar. La Congresul al XX-lea al PCUS, Hruşciov i-a redat Partidului Comunist rolul de conducător al ţării.

În al patrulea rând, Hruşciov a pus mâna pe o armă puternică împotriva rivalilor şi duşmanilor săi. După moartea lui Stalin, el a făcut tot posibilul pentru a distruge din toate arhivele urmele crimelor proprii şi pentru a aduna materiale împotriva inamicilor săi. Acuzându-l pe Stalin, el afirma în acelaşi timp: eu nu sunt ca el. Ulterior, Hruşciov putea să declare stalinist şi să alunge din vârf pe oricine ar fi îndrăznit să i se împotrivească.

În al cincilea rând, în comparaţie cu Stalin, Hruşciov era un politician destul de şters. Împroşcându-l cu noroi pe defunct, el încerca să se elogieze pe sine: Stalin a fost un criminal, dar eu sunt un luptător pentru adevăr.

Trebuie să ştiţi că în rândurile intelectualităţii s-au găsit anumiţi tovarăşi cărora le-a plăcut enorm discursul lui Hruşciov, declarându-se copii ai Congresului al XX-lea. Aceşti copii din Arbat glorificau înţelepciunea şi cinstea lui Hruşciov exact în acelaşi mod în care până mai ieri ridicau în slăvi înţelepciunea lui Stalin. Copiii Congresului al

XX-lea demolau cu furie stalinismul. Ne punem întrebarea: de ce aceşti viteji tovarăşi nu dărâmau leninismul?

Răspunsul este foarte simplu: nu aveau o comandă în acest sens.

De fapt, nu a existat niciodată niciun fel de stalinism. Ceea ce făcea Stalin nu era decât cea mai blândă dintre toate variantele leninismului.

Stalinismul este leninism cu faţă umană.

3

Din punct de vedere teoretic, organul conducător suprem al Partidului Comunist este considerat congresul.

Congresul stabilea, chipurile, sarcinile partidului în perioada imediat următoare şi în perspectivă îndepărtată. Congresul alegea, chipurile, Comitetul Central, care asigura conducerea până la noul congres, îndeplinind programul stabilit. După o anumită perioadă se întrunea un nou congres, asculta darea de seamă a Comitetului Central despre activitatea depusă, propunea ţeluri noi, alegea noua structură a forului conducător.

Practica nu coincidea deloc cu teoria. Mai exact, era opusă acesteia. Însă toată lumea se prefăcea că nu observă acest lucru.

În realitate, conducerea superioară, adică membrii Biroului Politic al CC (din 1952 până în 1966 s-a numit Prezidiul CC), îşi propulsa oamenii, rezervându-le funcţii, sugrumându-şi rivalii şi îmbrâncindu-i în jos, la fel şi pe propriii protejaţi care îi înşelau aşteptările.

Componenţa CC era rezultatul unor crunte bătălii de culise, reprezentând în fiecare caz un compromis între lideri: uite câţi oameni ai,

lasă-mă şi pe mine să mai aduc unul! Altfel, în legătură cu activitatea băieţilor tăi, Ivanov şi Petrov, o să iasă la iveală nişte chestii…

În întreaga istorie a existenţei Partidului Comunist nu s-a reuşit niciodată includerea în Comitetul Central a tuturor pretendenţilor. Primul congres a ales un Comitet Central compus din trei membri. Ulterior, numărul acestora a crescut continuu. În octombrie 1917, în Comitetul Central erau deja atâţia oameni, că nu mai era posibilă nicio înţelegere. De aceea, din CC s-a desprins Biroul Politic, care coordona acapararea puterii în ţară. După îndeplinirea acestei misiuni, Biroul Politic a fost desfiinţat. În 1919 a fost reînfiinţat, de această dată pe o temelie solidă.

După fiecare congres al partidului, Comitetul Central devenea tot mai numeros.

În octombrie 1952, la Congresul al XIX-lea au fost aleşi (dacă mă pot exprima astfel) 125 de membri şi 110 membri supleanţi ai CC.

În februarie 1956, la Congresul al XX-lea – 133 de membri şi 122 de membri supleanţi ai CC.

Ritmul extinderii Comitetului Central creştea vertiginos. În anul 1990, în timpul lui Gorbaciov, la ultimul Congres al PCUS, al XXVIII-lea, a fost ales un Comitet Central compus din 412 membri. Numărul acestora a crescut de 137 de ori în comparaţie cu numărul iniţial!

Cum ar fi putut 412 oameni adunaţi laolaltă să rezolve nişte probleme oarecare? De aceea nici n-au rezolvat vreuna.

Cu patru luni înainte de prăbuşirea Uniunii Sovietice, invalidul de război M.I. Egorov a scris la *Voenno-istoriceskij jurnal* (nr. 4, 1991, p. 2): pe 9 mai 1990 s-a întâlnit cu tovarăşii de luptă. Pentru foştii combatanţi pe front, „suta şi ceva de grame” este ceva sfânt. Totuşi:

Rafturile magazinului erau goale, dar lângă magazin nişte tineri vindeau vodcă de două ori

mai scump.

Acesta este rezultatul economiei planificate, conduse de birocraţi. Ţara învingătoare în război nu le putea asigura apărătorilor ei nici locuinţe, nici servicii medicale corespunzătoare, nici pensii decente, nici îmbrăcăminte, nici încălţăminte. Ţara suferea de lipsa cronică a medicamentelor, pieselor de schimb pentru maşini, mănuşilor şi batistelor, mezelurilor şi brânzeturilor. În timpul tovarăşului Gorbaciov am ajuns până acolo încât eliberatorii cerşetori ai Europei, cu bănuţii lor jalnici, nu-şi puteau cumpăra nici măcar vodcă să bea pentru Victorie.

Toate magazinele din ţară aparţineau statului, iar statul nu a fost în stare să le asigure în acea zi cetăţenilor săi nici măcar otrava tulbure de cea mai proastă calitate, în sticle strâmbe cu etichete decolorate.

Când s-a mai întâmplat aşa ceva în Rusia?

În schimb, 412 membri ai CC se ţineau de şedinţe. Se frământau cum să facă să construiască socialismul în Etiopia şi Angola. E limpede cum: după modelul de la noi, răposatul conducător al Angolei trebuie aşezat într-un mausoleu construit pe banii noştri, trebuie să-i înarmăm pe africanii analfabeţi cu armamentul cel mai modern şi trebuie să înfiinţăm colhozuri. Ce mai fericire o să fie!

Rezultatele au fost foametea cumplită, războiul civil, terorismul şi banditismul.

4

Ne-am îndepărtat de subiect. Să ne întoarcem în februarie 1956 la

Congresul al XX-lea al PCUS. La precedentul Congres al XIX-lea, Beria, pe lângă alţi băieţi de-ai săi, l-a strecurat în rândul membrilor supleanţi ai CC pe generalul de armată Ştemenko. După o jumătate de an, Beria a fost arestat şi ucis, Ştemenko a fost retrogradat la general-locotenent şi trimis în Siberia să comande statul-major al regiunii militare. Însă au uitat să-l excludă din rândul membrilor supleanţi ai CC al PCUS.

A început Congresul al XX-lea al PCUS.

Ca membru supleant al CC, generalul-locotenent Ştemenko era obligat să fie prezent la congres, întrucât Comitetul Central trebuia să dea socoteală de activitatea desfăşurată în faţa cazacilor din Kuban în cămăşi de mătase, în faţa crescătorilor de porci şi a ciobanilor.

Ştemenko a stat la congres câte zile şi ore a fost necesar, a bătut din palme împreună cu ceilalţi, aprobând linia generală a partidului. În ultima zi a avut loc alegerea noului Comitet Central.

A luat cuvântul tovarăşul Hruşciov.

Tovarăşul Hruşciov a citit lista.

Lista a fost stabilită dinainte în conformitate cu interesele fiecăruia. Acum, în timpul votului secret, fiecare delegat la congres este liber să taie din listă pe oricine şi să adauge pe cine vrea. Acest lucru oricum nu va schimba şi nu va hotărî nimic. Totul a fost decis cu mult înainte.

În lista noilor membri ai CC nu figura numele lui Ştemenko. Nici în lista membrilor supleanţi.

Nu avea cine să pună o vorbă bună pentru generalul-locotenent ca acesta să fie admis în rândul membrilor CC sau măcar să rămână în continuare membru supleant.

În deplină armonie, congresul a votat noua structură a Comitetului Central. După aceea delegaţilor li s-a dat o pauză de două ore. Pentru a-şi recăpăta forţele. Noroc că totul era gratis: batogul, tartinele cu icre de nisetru şi tot ceea ce mergea cu tartinele respective, ca să nu se usuce gâtlejul. Sortimentul era variat şi de cea mai bună calitate. Ca în comunism.

Între timp, în spatele uşilor bine închise, noul efectiv al Comitetului Central s-a întrunit în prima sa Plenară pentru alegerea unui for conducător şi mai înalt. Cu toate că şi în acest caz totul fusese aranjat dinainte.

Tovarăşul Hruşciov citeşte lista în faţa noului Comitet Central, foarte puţin diferit de cel vechi: aceşti tovarăşi vor fi membri ai Prezidiului CC, aceştia vor fi membri supleanţi.

Aici votul este deschis. Prin ridicarea mâinilor. Cine este împotrivă? Cine se abţine? Aprobat în unanimitate.

Din Prezidiul CC fac parte tovarăşii: Bulganin, Voroşilov, Kaganovici, Kiricenko, Malenkov, Mikoian, Molotov, Pervuhin, Saburov, Suslov şi Hruşciov.

Membrii supleanţi: Jukov, Brejnev, Muhitdinov, Şepilov, Furţeva şi Şvernik.

Prezidiul CC este aproximativ acelaşi care era în ultimii ani din viaţa lui Stalin.

După Stalin, cele mai mari realizări în lupta pentru putere le-a avut tovarăşul Hruşciov. De aceea, cu un an înainte, în 1955, el l-a adus în Prezidiu pe fostul său subaltern din Kiev, tovarăşul Kiricenko. În

februarie 1956, Hruşciov i-a ridicat în rândul membrilor supleanţi pe foştii săi aliaţi: Jukov, Brejnev şi Furţeva.

Membrii Prezidiului CC au fost trecuţi pe listă în ordine alfabetică, pentru că noi avem democraţie şi conducere colectivă. Toţi liderii sunt egali între ei. Cel puţin teoretic.

În schimb, membrii supleanţi ai Prezidiului CC au fost trecuţi în listă în ordinea influenţei politice a fiecăruia. În caz de necesitate, unul dintre ei poate înlocui un membru retras din Prezidiu. De aceea lista indică succesiunea existentă în momentul respectiv, conform căreia aceştia vor urca pe treapta cea mai înaltă a puterii.

Primul în această succesiune era ministrul Apărării URSS, Mareşalul Uniunii Sovietice, Gheorghi Konstantinovici Jukov.

6

La Congresul al XX-lea, Hruşciov a dezvăluit câteva dintre faptele tovarăşului Stalin, mânjind cu noroi şi sânge atât uniformele organelor vigilente, cât şi sacourile partidului pe care Stalin l-a condus timp de 30 de ani.

Hruşciov a câştigat din punct de vedere tactic, dar a pierdut din punct de vedere strategic.

Luându-i locul lui Stalin, declarându-l criminal, canibal, asasin şi călău, Hruşciov s-a privat pe sine de ocazia de a deveni măreţ în ochii poporului.

De aceea, singurul învingător la Congresul al XX-lea al PCUS a fost ministrul Apărării, Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov.

Iată şi de ce.

Din referatul lui Hruşciov la Congresul al XX-lea a reieşit că Partidul Comunist este la putere de 38 de ani, din care 30 de ani a fost condus de un criminal şi un canibal. Iar Hruşciov – amănuntul acesta nu a scăpat atenţiei auditoriului – a fost adjunctul canibalului. Reieşea că în toată istoria noastră nu a existat decât un singur moment luminos – războiul. Şi nici în timpul războiului, dacă ar fi să-l credem pe Hruşciov, Stalin nu a făcut nimic cum trebuie.

Totuşi, Armata Roşie a ajuns până la Berlin.

Cine a condus-o până acolo, în ciuda lui Stalin?

Corect! Singurul locţiitor al Comandantului Suprem, Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov.

Jukov şi-a dat seama de victoria sa la Congresul al XX-lea al PCUS şi a trecut imediat la atac împotriva binefăcătorului său Hruşciov.

Înainte de Congresul al XX-lea, Jukov pretindea ca Trupele de Grăniceri şi Trupele Interne să facă parte din Armata Sovietică.

Eşuând în demersul său, imediat după Congresul al XX-lea Jukov a abordat soluţionarea acestei probleme dintr-o altă direcţie.

El i-a propus lui Hruşciov să-l destituie pe vechiul său prieten, generalul de armată Ivan Aleksandrovici Serov, din funcţia de preşedinte al KGB şi să-l înlocuiască cu un general al Armatei Sovietice (Gheorghi Jukov, Stenograma Plenarei din octombrie 1957 a CC al PCUS şi alte documente, Fondul internaţional „Democraţia”, Moscova, 2001, p. 244).

Jukov i-a propus să facă acelaşi lucru şi în MVD: să-l demită pe ministrul N.P. Dudorov şi să-l înlocuiască cu un general sau mareşal din armată.

Hruşciov scrâşnea din dinţi, dar nu se grăbea să-i înlocuiască pe

Serov şi Dudorov cu băieţii lui Jukov.

Cândva, în anul 1940, la Kiev a luat naştere un triumvirat puternic – Hruşciov, Jukov şi Serov. În ţara noastră acţiona triumviratul puterii: Partidul, Armata, KGB. Propunerea lui Jukov de înlocuire a lui Serov cu un general din suita sa însemna de fapt crearea unei noi structuri a puterii: Partidul, Armata, Armata. În acest caz, partidul pierdea orice control asupra Armatei. Şi aceasta nu mai era o simplă propunere a lui Jukov, ci acţiunile sale concrete.

Nu ştiu cum a reacţionat Hruşciov la propunerea lui Jukov de a-l demite pe Serov.

După părerea mea, în faţa rânjetului de fiară al viitoarei dictaturi a lui Jukov, Hruşciov ar fi trebuit să se cutremure.

Fără a lăsa să se vadă acest lucru.

7

La precedentul Congres al XIX-lea din octombrie 1952, Ştemenko şi Jukov au devenit membri supleanţi ai CC al PCUS. De atunci au trecut trei ani şi jumătate. În iulie 1953, Jukov a ajuns membru al CC, iar acum, în februarie 1956, membru supleant al Prezidiului CC.

În schimb, Ştemenko a fost exclus din rândul conducătorilor de partid.

Cu trei ani în urmă, Hruşciov l-a retrogradat pe generalul de armată Ştemenko la general-locotenent. Acum, generalul-locotenent Ştemenko, care în timpul lui Stalin a îndeplinit patru ani obligaţiile unui Mareşal al Uniunii Sovietice, nu numai că nu este bun să fie membru al CC, dar nici

măcar membru supleant.

Aşa a decis Hruşciov.

De aceea Ştemenko nu avea cum să fie prietenul lui Hruşciov.

De aceea imediat după încheierea lucrărilor Congresului al XX-lea al PCUS de generalul-locotenent Ştemenko s-a apropiat Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov:

— Mergi cu mine la vânătoare.

— Tovarăşe Mareşal al Uniunii Sovietice, delegaţia mea s-a terminat, trebuie să mă întorc la serviciu.

— Iar eu îţi ordon, i-a retezat-o cu un ton prefăcut sever Jukov.

Apoi i-a zâmbit şi i-a făcut cu ochiul.

8

Vânătoarea s-a organizat. A fost reuşită. Au doborât un purceluş mistreţ, unul grăsuţ. Apoi încă unul. Nici n-au mai stat să se lămurească cine i-a ucis. Ce importanţă avea?

S-a întunecat devreme. Spre seară s-a lăsat gerul. Peste pădure parcă ninsese argint. Cine a spus că luna revarsă peste poiană o lumină mohorâtă? Prostii! Lumina lunii, revărsată peste poiană, este plină de bucurie. Şi peste păhărelele de argint la fel. În poieniţă trosneşte cu zgomot un foc de tabără. Scânteile zboară spre cer ca în erupţia Vezuviului.

Masa e pusă. Glume, râsete, anecdote. Au turnat în pahare băutura rece-arzătoare. Au băut. Pe frigul ăsta năprasnic merge unsă, afurisita. Au mai băut un rând. La masă erau cinci mareşali: Jukov, Konev,

Ciuikov, Biriuzov şi Moskalenko. Generali erau vreo 10. Cei mai mulţi aveau câte trei-patru stele. Un singur general avea doar două stele – Ştemenko.

Jukov şi Ştemenko s-au îndepărtat puţin, chipurile să mai pună nişte butuci pe foc.

— Nu eu conduc partidul, Serghei Matveici, nu eu. Nu e vina mea că n-ai fost acceptat în CC. Acolo unde am puterea, fac tot ce-mi stă în putinţă. Îţi aminteşti discuţia noastră de pe poligonul Toţk?

— Mi-o amintesc.

— Mi l-ai recomandat pe generalul-locotenent Mamsurov. Spuneai că e timpul să comande o armată. L-am numit la comanda unei armate. Acum este în Regiunea Militară Subcarpatică, comandă Armata a XXXVIII-a. Mi-ai spus, Serghei Matveici, că dacă va fi necesar, eşti în stare de o treabă serioasă?

— V-am spus.

— Ţi-ai schimbat părerea?

— Nu.

— Dacă te numesc şef al Departamentului Principal de Informaţii, eşti gata de o treabă serioasă?

9

Fericirea nu înseamnă numai o vânătoare reuşită.

Fericirea nu vine numai de la zăpada care scârţâie sub paşi, nici de la gerul care te înviorează.

Fericirea nu ţi-o dă numai apa de foc.

Brusc, au început să priceapă cu toţii sensul Congresului al XX-lea. În anul 1953 a fost demascat, arestat şi împuşcat duşmanul poporului Beria: spion străin, sabotor, maniac sexual. Împreună cu el au fost demascaţi şi împuşcaţi cei mai apropiaţi colaboratori ai săi. Cekiştii au primit o lovitură de o forţă fără precedent. Cekiştii au fost dezonoraţi. Cekiştii au fost reduşi la tăcere. Probabil că nu-şi vor mai reveni vreodată după rănile primite.

La Congresul al XX-lea, Hruşciov le-a mai pus şi altele în cârcă: au fost responsabili de teroarea din ţară şi au comis fărădelegi sângeroase! I-au nimicit pe cei mai buni conducători şi comandanţi militari ai noştri!

Printre altele, Hruşciov a lovit şi în Partidul Comunist. Partidul conduce ţara de 39 de ani. Dintre aceştia, 30 de ani în fruntea partidului s-a aflat Stalin – un criminal care a călcat în picioare principiile leniniste ale conducerii colective, a încălcat legile socialiste, a nimicit floarea poporului nostru, a decapitat armata, nu a pregătit ţara pentru război!

La Congresul al XX-lea, Partidul Comunist s-a autodemascat prin gura prim-secretarului său. Partidul Comunist şi-a înfipt singur pumnalul de oţel în burta grasă.

Ce reiese de aici?

Reiese că numai Armata, draga noastră Armată Sovietică, este curată în faţa istoriei şi a poporului. Da, mareşalii şi generalii fac parte din partid şi din structurile de conducere ale acestuia. Prin cumul de funcţii. Dacă de mâine partidul nu mai există, conducătorii de partid ajung şomeri, în timp ce mareşalii şi generalii rămân comandanţi militari. Ce nevoie mai au de partid?

În toată lumea sunt la putere cei care au învins în război.

Care este principalul erou american din război? Eisenhower. Ce este

el acum? Este preşedintele Americii.

Cine a fost în timpul războiului omul cel mai important al francezilor? De Gaulle. După război a condus Franţa. Acum s-a retras. Dar se va întoarce în curând. Altcineva nu are cine.

În Iugoslavia cine a fost în război primul şi cel mai important? Mareşalul Tito. Acum este conducătorul şi mentorul lor.

Iar la noi, pentru o treabă ca asta, nu se găsesc mareşali?

Cine a câştigat războiul? Armata!

Cine a confirmat măreţia ţării, lansând „Tatiana” pe poligonul Toţk? Armata! Ce ar fi făcut acum conducătorii ţării dacă armata nu le-ar fi demonstrat că victoria este posibilă în al treilea război mondial?

Cine este capabil să facă ordine în ţară? Armata!

Cine altcineva? Cine, în afară de noi?

E plăcut să stai în pădure, printre brazii încărcaţi de zăpadă, într-o seară geroasă. Dacă ai o şubă călduroasă. Dacă ţi-ai aruncat pe umeri şi un cojoc lung. Dacă vodca e pură şi limpede. Dacă n-ai uitat ciupercuţele marinate şi castraveciorii muraţi. Dacă şunculiţa rozulie este tăiată în feliuţe subţirele. Dacă bucătăria de campanie împânzeşte poiana cu fumul bine-cunoscut şi dulce, înţepător până la lacrimi. Dacă bucătarul îşi cunoaşte meseria.

E plăcut când ai alături o ceată zgomotoasă de prieteni credincioşi.

Mareşalul Ciuikov, un urs greoi, l-a înşfăcat pe Jukov dintr-o parte: hai să ne luptăm!

Nu şi-a găsit omul! Jukov s-a smucit cu îndemânare, l-a apucat cu stânga şi amândoi s-au prăbuşit râzând în zăpadă.

Se ridică. Se scutură de zăpadă. Ciuikov, privind într-o parte, fără a mai glumi, încetişor:

— Gheorghi Konstantinovici, de ce nu iei puterea?

Momentul-cheie

Congresul al XX-lea al PCUS a provocat o rană fatală Uniunii Sovietice şi întregului lagăr socialist. În ţările eliberate de „ciuma brună”, tovarăşul Stalin a instaurat o orânduire socială dreaptă, asigurând astfel un trai fericit oamenilor muncii din Polonia, Ungaria, RDG, Cehoslovacia, Bulgaria, România şi Albania.

Deodată, Comunistul Principal al planetei Pământ, tovarăşul Hruşciov, declară oficial în faţa lumii întregi că tovarăşul Stalin a fost un criminal de talie mondială, cum nu mai cunoscuse lumea încă din vremurile biblice.

Discursul lui Hruşciov a scindat societatea în două tabere ireconciliabile.

Unii cereau să fie interzisă criticarea lui Stalin. Alţii au primit confirmarea oficială a faptului că Stalin a fost un criminal. Dacă aşa stau lucrurile, atunci regulile stabilite de un delincvent şi un asasin trebuie schimbate.

Pe 25 februarie 1956 s-au încheiat la Moscova lucrările Congresului al XX-lea, iar peste două săptămâni, în noaptea de 9 spre 10 martie, la ordinul lui Jukov, trupele i-au împuşcat pe demonstranţii din Tbilisi. Aceştia ceruseră încetarea criticilor la adresa lui Stalin. Cei mai radicali strigau lozinci de ieşire a Gruziei din Uniunea Sovietică.

Nimeni nu se îndoia că ordinul reprimării sângeroase a demonstraţiei din Tbilisi l-a dat însuşi Jukov. Mulţimea demonstranţilor a fost secerată

cu mitralierele, împrăştiată cu tancurile şi transportoarele blindate. Acestea nu s-ar fi mişcat din loc fără ordinul ministrului Apărării, Mareşalul Uniunii Sovietice Jukov. El însuşi a afirmat acest lucru la Plenara din iunie 1957 a CC al PCUS.

Reţeta lui Jukov: strivirea oamenilor cu tancurile până vor înţelege superioritatea modului de producţie socialist. Jukov îşi dorea enorm să dea în vileag crimele precedentului conducător: Stalin era adeptul unui socialism rău, al meu va fi bun! Experimentul socialist va fi continuat cu orice preţ, nu voi elibera pe nimeni din celulă!

La scurt timp, pe 28 iunie 1956, s-a declanşat greva muncitorilor din Poznan. Ce trebuia să facă puterea proletariatului, dacă proletarii cereau libertate?

Corect: să-i împuşte.

Conform diferitelor surse, în Poznan au fost ucişi circa o sută şi răniţi câteva sute de muncitori. Nu am reuşit să aflu cifrele exacte.

Ca o replică la împuşcarea muncitorilor, un val de greve, mitinguri furtunoase şi demonstraţii a cuprins toată Polonia, când stingându-se, când izbucnind cu şi mai multă forţă.

Ţările Europei Occidentale erau exemple ale unui alt mod de viaţă. Condiţiile lor de trai îi determinau pe toţi cei capabili să gândească să-şi pună nişte întrebări: de ce la noi este altfel? De ce să nu trăim şi noi ca ei? Ce ne împiedică? Ce trebuie schimbat?

Tovarăşii Hruşciov, Bulganin şi Jukov rosteau vorbe frumoase despre convieţuirea paşnică a celor două sisteme, deşi înţelegeau limpede că această convieţuire nu se mai poate prelungi multă vreme: sistemul socialist – adică birocratic – de conducere a economiei înseamnă rămânerea în urmă a Uniunii Sovietice şi transformarea sa într-o sursă de

materii prime pentru ţările cu sistem economic normal. Ignorarea acestui lucru ar fi fost posibilă numai în cazul în care toate celelalte ţări ar fi fost aduse pe drumul nostru.

Iată de ce pe 10 septembrie 1956, la ordinul lui Jukov, pe poligonul Semipalatinsk s-a desfăşurat o nouă aplicaţie militară. Tema acesteia: „Utilizarea desantului aerian tactic după o explozie atomică, cu scopul menţinerii zonei afectate până la apropierea trupelor ofensive ale frontului”.

Era repetarea scenariului operaţiunii ofensive cu străpungerea apărării inamicului printr-o explozie nucleară.

Jukov plănuia să repete aplicaţia pe poligonul Toţk, de data aceasta cu lansarea unui desant din elicopter. Însă Hruşciov nu i-a permis: râul Samara se varsă în Volga acolo unde se află capitala de rezervă a Uniunii Sovietice.

Jukov plănuia să arunce în luptă nu numai un corp, ci două. Dar şi aici Hruşciov a avut obiecţii: ajunge, le-am demonstrat deja celor care se îndoiau că victoria în al treilea război mondial este posibilă. Nu desfăşurăm aplicaţia cu scopul de a mai demonstra cuiva ceva, ci pentru a căpăta experienţă şi a fixa cunoştinţele teoretice.

Aşa se face că la instrucţie au participat în mod real numai două regimente: Regimentul 345 Paraşutişti din cadrul Trupelor de Desant Aerian şi Regimentul 313 Elicoptere din cadrul Forţelor Militare Aeriene.

Ca şi pe poligonul Toţk, inamicul convenţional şi-a construit o apărare puternică. Trupele „esticilor” au lansat un atac nuclear asupra poziţiei a doua. Purtătorul a fost de această dată un Tu-16A. Bomba RDS-4 „Tatiana” avea 38 de kilotone.

Misiunea desantului – să ajungă în zona epicentrului, să se fortifice şi să nu-i permită inamicului să închidă breşa.

Două corpuri de puşcaşi întărite aveau misiunea să atace cu flancurile învecinate prin epicentrul apărat temporar de trupele care compuneau desantul, să pătrundă în spaţiul liber din adâncimea operativă. Totuşi, participarea celor două corpuri întărite a fost convenţională.

În mod real, la aplicaţie au participat 1.500 de soldaţi şi ofiţeri. După trecerea undei de şoc şi a valului de praf, în zona epicentrului au aterizat 27 de elicoptere Mi-4, care au adus cel de-al doilea batalion al regimentului de paraşutişti. Pe lângă armamentul din dotare, batalionul mai avea două tunuri antitanc de 57 mm, şase tunuri fără recul B-10, patru aruncătoare de 82 mm.

Numai cine a văzut de aproape cum aterizează un elicopter în deşert poate aprecia spectacolul. Explozia nucleară usucă într-o clipă solul pe o suprafaţă uriaşă, transformându-l în praf pe care-l aspiră în cantităţi enorme şi-l ridică în aer. În acest timp, în perimetrul exploziei aterizează 27 de elicoptere!

Elicopterele au lăsat trupele şi au decolat! Fantastic! Numai că e prea mult praf. Radioactiv.

Aplicaţia a permis formularea concluziei că în războaiele viitoare, în cazul ruperii apărării inamicului, desantul trebuie lansat din elicoptere la 15-20 de minute după explozie.

Aplicaţia a fost un succes. Un singur episod, pe care toţi s-au străduit să-l ignore, a stricat întregul tablou: bomba a explodat la înălţimea prevăzută de 270 de metri, dar, după cum este consemnat în raport, „cu o deviere considerabilă faţă de ţintă”.

Cu alte cuvinte, într-un război real, există posibilitatea să nu

străpungă apărarea inamicului real. Ar putea chiar să-i nimerească pe ai noştri.

Încă ceva: în registrul istoric al Regimentului 345 Paraşutişti nu este consemnată participarea în septembrie 1956 la aplicaţia de pe poligonul Semipalatinsk.

Între timp Polonia fierbea.

Liderii sovietici au decis că e timpul să termine cu mârşava contrarevoluţie şi i-au întins o mână prietenească poporului polonez. Pe 19 octombrie 1956 li s-a dat alarma regimentelor şi diviziilor de tancuri şi de infanterie motorizată ale Armatei Sovietice încartiruite în Polonia. Acestea erau pregătite să acorde ajutor frăţesc regimului proletar.

În aceeaşi zi de 19 octombrie 1956 au sosit la Varşovia tovarăşii Hruşciov, Molotov, Kaganovici şi Mikoian pentru a participa la Plenara Partidului Muncitoresc Unit Polonez.

Tovarăşii polonezi nu-i aşteptau pe tovarăşii sovietici, de aceea nu le-au permis să intre în sala de şedinţe. Tovarăşii sovietici au fost nevoiţi să plece cu coada între picioare şi să dea ordin unităţilor de tancuri şi de infanterie motorizată să se întoarcă la punctul dislocării permanente.

Tovarăşii polonezi şi-au ales noua conducere a PMUP, i-au rugat pe mareşalul Poloniei Rokossovski şi pe ceilalţi tovarăşi să-şi facă geamantanele, să părăsească teritoriul Poloniei şi să nu le mai acorde ajutor frăţesc.

Şi doar le spusese criminalul Beria cu un an în urmă: mai bine plecaţi singuri decât să aşteptaţi să vă dea ei afară.

După patru zile, pe 23 octombrie 1956, flacăra s-a aprins în Ungaria…

Bristol

21 martie 2013